fie *de Picasso* („Picasso", 1996).

Din acest motiv, Anthony Hopkins a fost numit și... actorul-cameleon. La rîndul lui, Sir Anthony Hopkins și-a găsit o poreclă, una mai simplă: „bătrînul cu ochi albaștri". I se pare mai puțin orgolioasă și, cu siguranță, perenă. Pentru că, altfel, după cum el însuși afirmă, „gloria e trecătoare, azi ești adulat de admiratori, mîine uitat, azi ești în grațiile industriașilor filmului, peste cîteva luni poate nu. În schimb, eu mă voi scula întotdeauna dimineața același bătrîn plicticos care am fost dintotdeauna".

Anthony Hopkins este acum un om echilibrat, cerebral, sigur pe sine și beneficiază de o înțelepciune clădită pe o experiență de viață frămîntată, presărată cu multe momente de confuzie și derută. Născut la Port Talbot, în sudul Țării Galilor, ca fiu unic în familia unui brutar, Anthony Hopkins era un copil singuratic, sfios, plăpînd și sensibil. Pe străzile obscure, mereu înecate în ploaie, zărea din cînd în cînd, pentru o fracțiune de secundă, o imagine fascinantă: un „Jaguar" strălucitor, la volanul căruia se afla nimeni altul decît Richard Burton, actorul pe care copilul îl adora. Acest flash i-a condus destinul. Nu visa decît să ajungă și el ca Richard Burton. S-a înscris la Școala de teatru din Cardiff, apoi a început să joace pe scene londoneze. Dar era mult prea departe de ceea ce-și dorea. Nemulțumit de sine, dar și de cei din jur, copilul sfios de altădată se transformă într-un tînăr irascibil, stăpînit parcă de Diavol, care crede că își va găsi liniștea în alcool. În 1968, pleacă la Hollywood și își încearcă norocul ca actor de film. Debutează remarcabil cu rolul lui Richard („Leul în iarnă"), film distins cu Oscar, dar, din nefericire, după aceea, actorul navighează în derivă. De altfel, viața lui personală nu se schimbă cu nimic față de cea petrecută în Anglia. Se scufundă tot mai mult în alcool, se căsătorește, are o fiică, divorțează, se ceartă tot mai des cu regizorii, face roluri în filme mai bune sau mai slabe, se căsătorește din nou, urmează o cură de dezintoxicare, se retrage din nou în Anglia și se resemnează: e convins că nu va fi niciodată un mare actor de film, va rămîne doar un onorabil actor de teatru, va trăi... în tăcere. Dar pentru el avea să apară... „Tăcerea mieilor" și întîlnirea cu Hannibal Lecter, acel diavol care avea să-i bulverseze întreaga existență, împlinindu-i, cînd nu mai aștepta nimic spectaculos de la viață, visul din copilăria lui umilă, acela de a fi un mare actor.

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

viața în serial

Anul trecut, pe 22 octombrie, William J. Bell, scenarist și producător executiv al serialului „Tînăr și neliniștit", anunța că a terminat filmările la episodul nr. 6000. Să nu ne imaginăm totuși că noi, telespectatorii din România, vom mai avea de urmărit încă vreo... 5600 de episoade pentru simplul motiv că la noi serialul nu s-a difuzat chiar de la începutul „poveștilor" pe care le țese. Debutul foiletonului este legat de martie 1973, cînd această producție pentru televiziune trebuia să țină seama de un buget destul de restrîns, fapt care se simțea în decorurile sărăcăcioase și ținuta vestimentară modestă a actorilor care interpretau personaje adesea neverosimile și se întreceau în dialoguri redundante, îmbîcsite cu platitudini. Dar serialul nu avea cine știe ce concurenți și mergea oarecum de la sine. Între timp, viața s-a schimbat, pretențiile telespectatorilor de asemenea, dar William J. Bell a avut abilitatea necesară de a se adapta și de a ridica ștacheta pentru a rezista în fața adversarilor cu mai puțină experiență, însă extrem de ambițioși. A găsit soluția: personajele sînt numeroase, așa încît fiecare episod continuă povestea doar a cîtorva dintre ele și astfel componenta anecdotică este inepuizabilă. Indiferent de vîrstă, fiecare personaj este tînăr și neliniștit, fiecare luptă cu armele proprii pentru iubire, carieră, avere etc., declanșează sau e măcinat de orgolii, ură, invidie, gelozie etc., etc. și se confruntă direct sau tangențial cu problemele societății contemporane: droguri, alcoolism, SIDA... În prezent, realizarea serialului oferă loc de muncă unei adevărate armate de oameni - actori, operatori, asistenți de platou, maeștri de sunet, coafori, cosmeticieni, croitori, tapițeri etc. Pentru mulți dintre ei, „uzina" „Tînăr și neliniștit" este locul lor de muncă de peste 10-12 ani încoace. Este și „stupul" care le-a oferit mierea celebrității.

„O căsnicie perfectă" • Serial: „Totul e trecător" • Sport • Muzică **16.15** PRO Fashion **16.45** Serial: „Hercule" **17.30** Serial: „Xena, prințesa războinică" **18.15** Serial: „Fete de bani gata" **18.45** Te uiți și cîștigi! **19.30** Știrile PRO TV **20.00** Film: „Schimbarea" (SUA, 1992). Cu: Susan Sarandon **22.00** Serial: „Millennium" **23.15** Serial: „NYPD Blue - viață de polițist" **0.00** Film: „Bruta" (SUA. 1976).

CARY GRANT
PRO TV, vineri, ora 1[20]

DUMINICĂ 7.00 Desene animate **9.00** Serial: „Lassie" (ep.1) **9.30** Super Abracadabra **11.00** Film: „Mica prințesă" (SUA, 1939). Cu: Shirley Temple **13.00** Serial: „O căsnicie perfectă" (ultimul episod) **13.30** Serial: „Totul e trecător" **14.30** Lumea filmului **15.00** Tenis: Turneul campionilor, Hanovra **17.00** Serial: „Efecte speciale" **17.45** Serial: „Norocosul" **18.30** Serial: „Beverly Hills" **19.30** Știrile PRO TV **20.00** Film: „Henry al V-lea" (Anglia, 1989) **22.35** Serial: „Susan" **23.30** Procesul etapei.

LUNI 6.30 Teledimineața **9.00** Serial: „Orășelul fantastic" (r) **9.40** Serial: „Cape Caneveral - Eroii spațiului" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Între prieteni (r) **14.20** Film: „Michael Landon - O imagine tandră" (SUA, 1991) **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Vînătorii de recompense" (SUA) **21.30** Serial: „Viitorul începe azi" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

MARȚI 6.30 Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Viitorul începe azi" (r) **10.30** Film: „Vînătorii de recompense" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Millennium (r) **14.20** Film: „Între dragoste și moarte" (SUA, 1994) **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Glorie apusă" (SUA). Cu: Tony Curtis **21.30** Serial: „Legea lui Burke" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

MIERCURI 6.30 Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Legea lui Burke" (r) **10.30** Film: „Glorie apusă" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Printre rînduri (r) **14.20** Film: „Justiție îndoielnică" (partea a II-a, SUA, 1994) **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Aventurile lui Lagardere" (Franța, 1968) **21.30** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambițioasă" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

JOI 6.30 Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambițioasă" (r) **10.00** Film: „Aventurile lui Lagardere" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Desene animate **14.20** Film: „Prețul tăcerii" (Franța) **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Pericol din umbră" (SUA, 1994) **21.30** Serial: „Cronici paranormale" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

VINERI 6.30 Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Cronici paranormale" (r) **10.30** Film (r): „Pericol din umbră" **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Desene animate **14.20** Serial: „Model Academy" **14.50** Serial: „Club Hawaii" **15.20** Divergențe - convergențe din lumea sportului **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Bulgăre de zăpadă" (Italia) **21.30** Serial: „Nash Bridges" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

SÎMBĂTĂ 7.00 Serial: „Nash Bridges" (r) **8.00** Tele-dimineața **10.20** Serial: „Muppets Show" (r) **10.40** Divergențe - convergențe în lumea sportului (r) **12.30** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **13.00** Documentar: „Viață sălbatică" **13.30** Muzică populară **14.20** Film: „Bulgăre de zăpadă" (r) **16.00** Fir întins **16.30** Serial: „Club Hawaii" **17.10** Între prieteni **18.00** Serial: „Tarzan" **19.00** Observator **19.45** Film: „Stăpînul" (Italia, 1996). Cu: Anthony Quinn, Raoul Bova **21.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" **22.00** Serial: „Arli$$" **22.30** Serial: „Beavis & Butthead" **23.00** Hollywood Top Ten **0.00** Serial: „Aphrodisia" **0.40** Film: „Cele 11 mii de lovituri" (Franța, 1975).

DUMINICĂ 7.00 Muzică **7.10** Serial: „Tarzan" (r) **8.00** Fir întins (r) **8.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" (r) **9.00** Desene animate **10.00** Serial: „Animal Show" **10.30** Serial: „Orășelul fantastic" **11.10** Controverse istorice **11.40** Spirit și credință **12.10** Vedeta în papuci **12.50** Caleidoscop **14.10** Serial: „Alertă pe plajă" **14.55** O femeie - un bărbat și jumătate **15.20** Hollywood Top Ten (r) **16.30** Serial: „Club Hawaii" **17.00** Millennium **17.45** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **18.15** Printre rînduri **19.00** Observator **19.45** Film: „Poveste de dragoste" (Italia, 1996) **21.30** Serial: „Burlacul" **22.00** Serial: „Cape Caneveral - Eroii spațiului" **23.00** Serial: „Sirenele" **0.00** Film: „Minți ucigașe" (SUA, 1992).

LUNI 7.00 Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial: „Starsky și Hutch" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.25** Documentar: „Comorile Lumii" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Alf" **19.00** Primul pas **20.00** Serial: „Căsuța din preerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Secția de poliție" **22.30** Foc încrucișat **23.30** Cutia muzicală.

MARȚI 7.00 Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Alf" **19.00** Serial: „Jake și Grăsanul" **20.00** Serial: „Căsuța din preerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Cobra" **22.25** În numele dumneavoastră **0.35** Tonomatul personal.

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Alf" **19.00** Serial: „Jake și Grăsanul" **20.00** Serial: „Surorile" **21.00** Telejurnal **21.40** Serial: „Kung Fu" **22.30** Mafalda.

VINERI 7.00 Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.25** Documentar: „Acces la dosare: Cortina de fier" **16.40** Top Ten Viva TELE 7 **18.15** Asaltul MB **19.00** Viața între DA și NU **20.00** Serial: „Dinastia" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Profit" **22.30** Paul McCartney în concert **23.30** Tentații **0.45** Telefon Top abc.

SÎMBĂTĂ 8.00 Știri **9.05** Desene animate **9.55** Serial: „Femeia Fantastică" **13.05** Serial: „Croazieră de lux" **14.20** Desene animate **14.45** Drumuri printre amintiri **15.45** Cinema '97 **16.20** Magazinul femeilor **17.15** Serial: „Prințul din Bel Air" **17.40** Necenzurat **18.10** As Show **19.00** Serial: „Celebritate" **20.00** Serial: „Dinastia" **21.00** Telejurnal **21.35** Film: „Intenții criminale" (SUA, 1989) **23.10** Noua generație **0.05** Serial: „Playboy".

DUMINICĂ 8.00 Știri **9.05** Desene animate **9.55** D.A. TELE 7 **13.05** Serial: „Croazieră de Lux" **14.20** Desene animate **14.45** Documentar: „Comorile Lumii" **15.00** Se întîmplă numai duminica **17.15** Serial: „Lucy Show" **19.05** Serial: „Celebritate" **20.00** Serial: „Dinastia" **21.00** Telejurnal **21.40** Film: „Zulu" (SUA, 1964) **0.05** Gala TELE 7.

LUNI 6.30 Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **10.00** Serial (r): „Frumoasa rivală" **11.00** Misterele tranziției (r) **16.00** Film (r): „Dragoste la prima vedere" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Natura lucrurilor **19.00** Știri **19.15** Serial: „Frumoasa rivală" **20.00** Astrologia pe înțelesul tuturor **21.00** Iubitori de animale **21.30** Working woman **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

DON JOHNSON
ANTENA 1, vineri, ora 21[30]

MARȚI 6.30 Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **10.00** Serial (r): „Frumoasa rivală" **11.00** Natura lucrurilor (r) **16.00** Iubitori de animale (r) **16.30** Working woman (r) **17.00** Natura lucrurilor **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Ritmo latino **19.00** Știri **19.15** Documentar **20.00** Film: „Șansa" **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

MIERCURI 6.30 Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **9.00** Starea de veghe (r) **10.00** Astrologia pe înțelesul tuturor (r) **11.00** Ritmo latino (r) **16.00** Film (r): „Șansa" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Magazin turistic **18.30** Country profiles **19.00** Știri **19.15** Serial: „Frumoasa rivala" **20.00** Film: „Sclavii" **22.00** Starea de veghe **23.00** Roata de rezervă (r) **23.30** Știri.

JOI 6.30 Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **9.00** Starea de veghe (r) **10.00** Serial (r): „Frumoasa rivală" **11.00** Magazin turistic (r) **11.30** Country profiles (r) **16.00** Film (r): „Sclavii" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Travel, Travel **18.30** Culisele modei **19.00** Știri **20.00** Film: „Străinul din spatele ușii" **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

VINERI 6.30 Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **9.00** Starea de veghe (r) **10.00** Ministar (r) **11.00** Travel, Travel (r) **11.30** Culisele modei (r) **16.00** Film (r): „Străinul din spatele ușii" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Misterele tranziției **19.00** Știri **19.15** Serial: „Frumoasa rivală" **20.00** Film: „Focul diavolului" **22.00** Starea de veghe **23.00** Magazin turistic **23.30** Știri.

SÎMBĂTĂ 8.00 Exerciții cu Martha **8.30** Știri **9.00** Desene animate **10.00** Enciclopedie pentru copii **11.00** Film (r): „Focul diavolului" **12.30** Magazin turistic **16.00** Cinemateca **18.00** Eu... **19.00** Știri **19.15** Documentar WorldNet **20.00** Film: „Sîngele dragonului" **22.00** Întîlniri muzicale **22.30** Country profiles **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

DUMINICĂ 8.00 Exerciții cu Martha **8.30** Știri **9.00** Desene animate **10.00** Ministar **11.00** Magazin turistic **12.30** Documentar Worldnet **16.00** Cinemateca **17.30** Întîlniri muzicale (r) **18.00** Travel, Travel **18.30** Introspecții în cultura italiană **19.00** Știri **19.15** Hello, Star! **20.00** Film: „Răzbunarea maestrului" **22.00** Ritmo latino **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

HOROSCOP 10.11 - 16.11

BERBEC (21.03 - 20.04): Se pare că, sub influenţa benefică a lui Mercur, vă va surîde o împrejurare extrem de favorabilă din punct de vedere financiar (marţi, miercuri). Cred că afacerea la care participaţi dă roade bogate, sau veţi fi cooptat într-o nouă afacere rentabilă. La finele intervalului sînt posibile disensiuni în cuplu.

TAUR (21.04 - 21.05): Două veşti bune din familie vă vor umple de bucurie şi vor confirma speranţele dv. Odrasla sau partenerul de viaţă este acum la înălţime, pe toate planurile. Pe de altă parte, curba financiară are tendinţa să scadă şi ar trebui să vă luaţi măsuri de precauţie în legătură cu investiţiile curente.

GEMENI (22.05 - 21.06): Eticheta săptămînii pare să fie instabilitatea psihică, pe fondul unei nervozităţi datorate, probabil, schimbărilor vremii. În această stare de iritare ar fi bine să vă detaşaţi de problemele foarte solicitante şi să nu luaţi decizii importante. Spre finele săptămînii soseşte o veste financiară bună.

RAC (22.06 - 22.07): Calmul şi serenitatea sînt emblemele acestei perioade. Toate curbele astrale principale se află mult deasupra normalului, asta sugerînd că veţi primi bani, viaţa în cuplu decurge excelent, iar în domeniul profesional vă puteţi aştepta numai la surprize plăcute. Totuşi, atenţie la un Vărsător din anturaj!

LEU (23.07 - 22.08): Poate că din cauza ploilor şi a atmosferei plumburii, nu sînteţi deloc în formă. Vitalitatea dv. este departe de cea obişnuită, vă feriţi să aveţi vreo iniţiativă. Cu un efort de voinţă, cred că veţi reuşi spre finele intervalului să vă reveniţi. Dacă alura curbei financiare este „sinceră", poate că primiţi bani.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Impasibil, detaşat, astfel veţi parcurge această perioadă favorabilă din punct de vedere astral. Soarele şi Jupiter sînt ocrotitorii dv. şi cred că veţi lua o decizie importantă, foarte înţeleaptă. Pe de altă parte, joi sau vineri veţi primi bani, poate o sumă considerabilă, peste aşteptările dv.

BALANŢA (22.09 - 22.10): După cum se încrucişează curba financiară cu cea afectiv-emoţională, se pare că aveţi tendinţa să amestecaţi dragostea cu afacerile. Dacă vă asumaţi astfel de riscuri, nu uitaţi că există mari şanse de a le compromite pe amîndouă. Joi sau vineri, cineva din familie vă face o mare bucurie.

SCORPION (23.10 - 21.11): Două evenimente contradictorii vă vor pune serios pe gînduri - ambele provin din sfera socio-profesională. Poate că un coleg apropiat vă va dezamăgi, sau poate că speranţele dv. în legătură cu o avansare se vor spulbera vremelnic. Pe de altă parte, în weekend este posibil să întîlniţi o persoană foarte dragă.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): O cădere sentimentală s-ar putea să suferiţi în prima jumătate a săptămînii, apoi vă veţi reveni cu ajutorul surprinzător al unei persoane de sex opus. Curba financiară staţionează la cote medii pînă miercuri, apoi are un salt spectaculos. Asta ar putea însemna, cine ştie?, o adevărată „lovitură".

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Se pare că veţi avea de ales între mai multe variante privitoare la o investiţie sau o participare la o afacere interesantă, viabilă. Jupiter vă ocroteşte norocul şi sper că veţi lua hotărîrea cea mai bună. Pe de altă parte, curba afectiv-sentimentală prezintă un minimum (joi sau vineri).

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Apatia care vă domină în acest interval se poate datora fie unor insomnii rebele, fie stresului provocat de unele neînţelegeri de la serviciu. Dinamismul dv. proverbial păleşte şi vă exilaţi în solitudine, uitînd de faptul că trebuie să profitaţi de toate oportunităţile ivite în cale.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Emblema săptămînii pare să fie norocul. Atît pe plan financiar, cît şi în domeniul socio-profesional vă faceţi remarcat. Pot exista şi consecinţe pozitive financiare, dar ele se vor manifesta numai în viitorul apropiat. Viaţa în cuplu decurge la cote optime, iar în weekend primiţi o veste bună de departe.

mini DICŢIONAR de ARTE DIVINATORII

CASSANDRA - celebră profetesă a mitologiei greceşti, care a primit acest dar de la Apollon, în schimbul dragostei ei. Cum ea nu respectă înţelegerea, este blestemată să nu-i fie crezute profeţiile. Consecinţa directă a acestui fapt este distrugerea cetăţii Troia, pe care Cassandra a prezis-o, dar nu a fost luată în seamă. A fost ucisă de Clitemnestra, după terminarea războiului troian.

CASTAN - zodie a zodiacului arboricol japonez, care include perioadele 15-24 mai şi 12-21 noiembrie. Caracteristica de bază a nativilor Castanului este aceea că sînt falnici şi fizic, şi psihic. Sînt oameni de onoare, cu un simţ al datoriei foarte dezvoltat. În aparenţă sînt duri şi intransigenţi, dar astfel ei maschează un suflet emotiv şi sensibil. Înşelaţi, sînt răzbunători, nu iartă niciodată. Au o sănătate de excepţie, se descurcă de minune şi într-un mediu ostil. Preferă meseriile practice, fără implicarea unor subtilităţi intelectuale.

CATTANO, Cristoforo de, - important ocultist italian, trăitor în secolul al XVI-lea. El s-a remarcat în primul rînd datorită tratatului său de geomanţie (divinaţie cu ajutorul pămîntului), publicat în 1558, prin care introduce o reformă radicală a interpretării figurilor geometrice realizate cu ajutorul unor puncte şi linii aşezate într-un mod anume. Preluînd învăţăturile arabe despre această metodă de divinaţie (din tratatul lui Gerardo din Cremona, 1160), Cattano nu mai foloseşte suprafaţa solului pentru desene, ci coala de hîrtie, tocul şi cerneala. Ca reformator al geomanţiei, Cattano nu a avut discipoli importanţi, întrucît a legat prea mult interpretările de ştiinţele matematice - în care era expert. (PAUL IOAN)

Windows 101 sfaturi utile

UN MONITOR... ÎN OCHI

Calculatoarele portabile de mîine nu vor mai avea monitorul plat pe care îl au azi, acesta urmînd a fi înlocuit cu un sistem laser care va forma imaginea în faţa ochilor. Societatea Microvision a pus, de curînd, la punct un asemenea aparat constituit din mai multe lasere de foarte slabă putere. Cu acest dispozitiv, imaginea va fi văzută de către utilizator la un metru în faţa ochilor. *(I.S.)*

IBM VA PUNE PE PIAŢĂ UN CIRCUIT „REVOLUŢIONAR".

Specialiştii firmei IBM au prezentat, de curînd, un nou procedeu de fabricare a semiconductorilor. Tehnologia în cauză, numită de ei CMOS 7S, permite realizarea de circuite integrate mai mici şi cu 40 la sută mai mici şi mai rapide decît cele existente la ora actuală. Noua tehnologie foloseşte cuprul în locul aluminiului pentru fabricarea circuitelor integrate pe plăcuţe de siliciu. Cuprul, un excelent conductor, era considerat pînă azi ca fiind greu de utilizat la fabricarea semiconductorilor. În septembrie a.c., „alianţa" INTEL-AMD, doi dintre principalii producători americani de microprocesoare anunţaseră realizarea unei alte tehnologii capabile să revoluţioneze industria informatică: cip-ul lor, de tip „memory flash" (capabil să funcţioneze chiar şi atunci cînd computerul este oprit!) se bazează pe un proces de stocare şi lectură de „nivel multiplu" care permite plasarea pe un singur tranzistor a doi biţi de informaţie, în timp ce tehnologia actuală poate realiza acest lucru doar cu numai un bit. La cîteva zile după anunţul INTEL-AMD, IBM Microelectronics a făcut anunţul pe care îl aminteam mai sus. CMOS 7S va permite fabricarea de cip-uri cu dimensiunea de 0,2 microni, adică a 500-a parte din grosimea unui fir de păr uman, care vor putea conţine însă, între 150 de milioane şi 200 de milioane de tranzistori au precizat reprezentanţii IBM. Oricum, lupta pentru viitorul informaticii pe acest tărîm se va da şi între aceşti oponenţi. *(G.C.)*

O PRIVIRE PRIN INTERNET

7.Controlul browserelor prin tastatură. Este bine de ştiut că cele mai importante funcţii ale browserelor se pot activa şi prin intermediul tastaturii. Acest lucru are avantajul că puteţi „ascunde" Toolbar-ul, cîştigînd un spaţiu maxim de afişare pe ecran a paginilor web.

Netscape Navigator. Barele de simbol le puteţi apela şi îndepărta cu Show Toolbar, Show Location şi Show Directory Buttons aflate în meniul Options. Linia de stare din partea de jos a ecranului o închideţi cu combinaţia de taste Ctrl+Alt+S. Linia Location poate fi înlocuită de combinaţia de taste Crtl+L, deschizîndu-se astfel o fereastră în care scrieţi adresa dorită. După o apăsare pe tasta Enter, fereastra se închide iarăşi. Butoanele Forward şi şi Back pot fi înlocuite prin combinaţiile de taste Alt+(săgeată stînga) şi respectiv Alt+(săgeată dreapta). Cine nu doreşte să renunţe în întregime la toolbar îşi poate instala utilitarul Flying Toolbars. Acesta afişează barele ascunse deîndată ce ai ajuns cu mouse-ul în partea de sus a ecranului.

(date preluate după CHIP Computer Magazin, septembrie 1997)

DIALOGURILE LAUREI

La fel ca şi afară, e o pîclă destul de groasă aşezată pe mintea ta, draga mea LUCREŢIA (Călăraşi)... Sper să nu te superi pe comparaţia asta a mea, cu iz... meteorologic! Dar spune şi tu, treabă-i asta?! Mai întîi v-aţi „unit sufletele printr-un sărut nevinovat", apoi ţi-a propus să faceţi dragoste şi tu l-ai refuzat... Din pricina asta v-aţi şi despărţit ca, după alte cîteva luni, să vă împăcaţi într-o bună zi şi în aceeaşi zi v-aţi şi „dăruit unul altuia căldura trupului". Pînă aici, să zic că am priceput! Ei, dar mai departe mi s-a rupt firul înţelegerii. El şi-a scuturat pălăria şi a plecat troina - teleleu, cu sorcova, tu suspini de zor după el, chiar dacă-ţi dai seama că te-a „păcălit" (măi, să fie...), apoi cauţi „fericirea" în braţele altui băiat pe care - singură recunoşti! - nu-l iubeşti.. Ei bine, în final mă întrebi cum să faci spre a te împăca „pentru totdeauna" cu primul tău iubit care ţi-a tras clapa... Păi bine, draga mea, faptul că el trece pe alt trotuar cînd te zăreşte nu-ţi spune cît se poate de limpede cîtă iubire a „pus" el în relaţia voastră?! Nu ţi-e clar cît de „mult" te preţuieşte, încît nu ştie cum să te evite?! Pe deasupra, mai şi suferi, tînjind după el?! Sfinte Dumnezeule, chiar aştepţi să-ţi spună de-a dreptul că n-are nici o treabă cu tine?! Ei bine, eu, una, zău că nu te înţeleg, fie şi din simplul motiv că nu mai ai 16-17 ani, ci... 27!... Cred că tare bine ar fi să te întrebi, acum, dacă demnitatea ta, mîndria şi respectul faţă de tine însăţi mai au vreo valoare pentru tine sau sînt doar nişte vorbe de dicţionar... Pentru că eu cred că, în primul rînd, *iubirea presupune demnitate, mîndrie şi respect atît faţă de iubitul tău, cît şi (mai ales) faţă de tine însăţi.* Cum vrei să fii respectată de ceilalţi oameni, dacă tu, chiar tu, nu te respecţi... Iată un subiect de meditaţie care, sper, îţi va mai destrăma atît suferinţa (după părerea mea - inutilă), cît şi... ceaţa de care aminteam la început! Dă-mi de veste cînd te mai limpezeşti!

Dragul meu M.L. (...), să ştii că NU de un „medic bun" duci tu lipsă, ci de un *bun psiholog,* întrucît problemele tale sînt datorate într-o foarte mică măsură „fiziologiei" şi aproape integral „psihologiei"... Cu alte cuvinte, rezolvarea problemelor tale nu se află în pilule miraculoase sau în mai ştiu eu ce tratamente savante, ci în propria ta minte, în sufletul tău! *Tu singur te poţi ajuta - împreună cu prietena ta - mai mult decît o mie de medici!* Iar acest ajutor trebuie să înceapă prin a-ţi recăpăta *încrederea în tine, calmul şi echilibrul sufletesc.* Nu te sfii să discuţi serios cu prietena ta, fiindcă ea, din dragoste pentru tine, te va putea sprijini - cu tact, cu înţelegere şi blîndeţe - să depăşeşti momentele de panică, de încordare nervoasă, de stînjeneală şi chiar vinovăţie, momente care nu fac decît să accentueze minorele dereglări (inerente începuturilor!) care au ca suport, după cum spuneam, propriile tale trăiri sufleteşti! Sînt sigură că, *împreună,* veţi şti şi veţi reuşi să depăşiţi, repet, *prin dragoste şi înţelegere,* toate obstacolele vieţii de cuplu! Obstacole nici puţine, nici mărunte şi, oricum, mult mai importante decît cele care au făcut obiectul scrisorii tale... Vă doresc toată fericirea pe care doi tineri ca voi şi-o pot împlini prin dragoste!

CUM PUTEM EVITA ACCIDENTELE CASNICE

Să revenim, aşadar, la curentul electric.

● Pentru a evita electrocutarea, este recomandabil să renunţăm la obiceiul de a verifica dacă fierul de călcat este încins, atingînd cu degetul umezit talpa maşinii, eventuala izolare defectuoasă a firelor prin care trece curentul electric putînd crea un real pericol de electrocutare.

● Maşinile de spălat din generaţia mai veche au dat naştere unor accidente soldate uneori cu moartea. În primul rînd maşinile de spălat rufe nu se folosesc fără să se asigure legătură cu pămîntul fie prin prize speciale (şuko), fie legate de o conductă. Este recomandabil ca, din cînd în cînd, să se îndepărteze rugina de pe clema cablului maşinii sau de pe conducta la care este legat cablul pentru a nu se întrerupe legătura cu pămîntul (în cazul în care se mai foloseşte această modalitate de asigurare). Şi în cazul prizelor şuko legătura cu pămîntul se mai face conectînd maşina la conductele metalice comune mai multor nivele. Atenţie! *Acest tip de conectare este total interzis.*

● Este, de asemenea, recomandat ca locurile în care s-a desprins vopseaua de pe maşina de spălat să fie revopsite, vopseaua constituind un strat izolator.

● Dacă, din neglijenţă, grabă etc., vom folosi maşina de spălat fără a-i asigura legătura cu pămîntul, este necesar să nu stăm lîngă maşină în timp ce funcţionează; să nu introducem mîna în apă în timp ce maşina funcţionează. Folosirea cleştelui de lemn este binevenită avînd însă grijă să nu-l udăm pînă în locul în care se află mîna; să nu introducem mîna în apă nici în momentul în care maşina nu funcţionează dar este în priză. O scurgere de curent datorată unor defecţiuni se poate produce în orice clipă!

RAPID: N-A VISAT DECÎT O NOAPTE!

Indiscutabil, în weekend-ul care a trecut, Rapid a mirosit, pentru o zi, borcanul cu miere al şefiei: a fost liderul Diviziei A de fotbal după o zdrobitoare victorie la Reşiţa, adică acolo unde nici o formaţie nu a cîştigat pînă acum. E drept că la această victorie neaşteptată a mai contribuit şi arbitrul care, la 2-1 pentru Rapid, nu numai că n-a acordat penalty pentru Reşiţa la o fază frauduloasă petrecută în careul giuleştenilor, dar l-a şi sancţionat pe atacant cu... eliminarea de pe teren. Asta l-a făcut pe antrenorul reşiţean să-şi piardă cumpătul şi să-l întrebe pe Lucescu, aşa, ca între profesionişti, „ce, bă, te crezi pe vremea lui Postelnicu?", făcînd aluzie la vremurile în care „italianul" a fost antrenor la Dinamo. Ei, dar, cum spuneam, Rapidul n-a visat decît o noapte că e lider al Diviziei A. Pentru că, duminică, Oţelul a cîştigat la limită partida cu FC Argeş, devansînd cu două puncte, în clasament, Rapidul. O înfrîngere curioasă, ca să nu spunem mai mult, a suferit Steaua, tocmai pe teren propriu, şi tocmai în faţa echipei din Ploieşti! Să-i baţi pe steliştii în ograda lor, acolo unde n-au reuşit mari echipe aflate în competiţia Cupelor europene, ei bine, asta spune ceva: ori că Steaua nu e chiar cea mai bună echipă din campionatul nostru, ori că Petrolul e mai valoroasă decît marile echipe europene. Adevărul trebuie să fie, ca întotdeauna, pe undeva pe la mijloc. Dacă este să se repete povestea cu PSG, cînd, tot după o înfrîngere surprinzătoare în campionat, Steaua a fost spulberată şi de parizieni, atunci, nu-i aşteaptă clipe fericite pe steliştii în returul cu Bastia.

STEAUA S-A CALIFICAT!

SPORT

După o primă repriză ternă luminată doar de două sclipiri, repriză la sfîrşitul căreia Steaua conducea în mod cu totul surprinzător cu 2-0, a urmat o a doua repriză, de-a dreptul vulcanică. Corsicanii au reuşit imposibilul adică să răstoarne un rezultat care le era defavorabil şi să amuşineze aroma calificării, care părea mai aproape ca niciodată. Spre disperarea lor, însă, aceasta nu a venit. Steaua a reuşit să obţină calificarea în ciuda condiţiilor grele din teren. Pentru că, trebuie s-o spunem, în umbra unui bun arbitraj, jocul gazdelor a fost lăsat să funcţioneze în toată splendoarea grosolăniei lui. Fără cele trei şuturi remarcabile ale corsicanilor care s-au transformat în goluri, un asemenea joc rudimentar n-am mai văzut de pe timpul lui Victoria Bucureşti.

GEORGE CUŞNARENCU

PE MALUL LACULUI

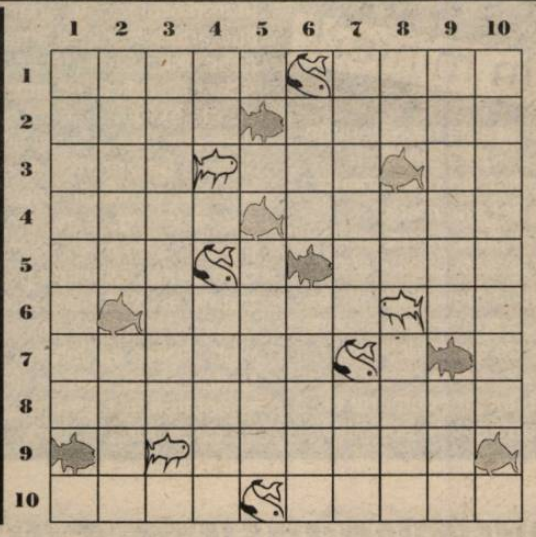

ORIZONTAL: 1) Cunoscut lac de munte în Făgăraş - Şi lac la Dunăre în sudul Olteniei. 2) Pictor român, autorul pînzei „Peisaj cu bărci pe lac" - Te lasă lac de apă... 3) Populat de tot felul de pescari - Lac artificial - Cal de mare. 4) Lac sărat în Arabia Saudită - Pătură ţărănească. 5) Sus la cascadă! - Cunoscut oraş în Franţa. 6) Obiect de cult vechi - Vas în amonte! 7) Plantă agăţătoare. 8) Exageraţi ca între pescari... 9) A urcat sus pe catarg... 10) Construite pe malul lacului Snagov - Plasă de pescuit la baltă.

VERTICAL: 1) Scăldaţi în apă. 2) Lac în Bărăgan - Camere. 3) Legate de lac... 4) Din Orientul Mijlociu! - Adăposturi pentru pescari pe malul apei. 5) Scîndurică. 6) Folosit la pescuit - Pescari de clasă (pl.). 7) Lac în Dobrogea pe ţărmul mării - Rămas la o cafea. 8) Cap Aurora! - Ron Yates! - Apă cît vezi cu ochii. 9) Lac lîngă Bucureşti - Peşte mărunt. 10) Lac în Delta Dunării pe braţul Chilia - Jos la baltă!

DICŢIONAR: ARUS

IULIAN IONESCU
Constanţa

Soluţia careului „CASE"

Orizontal: DISPECERAT - ODAI - ARIPA - MELCI - E - AV - U - INCASA - A - RA - ION - GEN - ILIC - ULEI - AN - OLAN - O - D - TATA - TOL - USITA - VILA - DOMICILIAT.

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Care este parcul naţional cu cea mai bogată faună?
2. Cum se numea zeiţa romană care patrona vinurile şi licorile magice?
3. Cine a traversat pentru prima oară, în istoria navigaţiei maritime, Ecuatorul?
4. De unde este originar salcîmul?
5. Ce operă literară i-a inspirat compozitorului francez Hector Berlioz (1803-1869) simfonia pentru violă şi orchestră „Harold în Italia?"
6. Care a fost primul român care a călătorit în Australia?
7. Cine a realizat în 1941 statuia din bronz lustruit „Cocoş salutînd soarele"?
8. Care sînt cei cinci sateliţi ai planetei Uranus?
9. Care sînt cele mai mari animale din selva, cea mai compactă zonă forestieră de pe glob, situată pe continentul sud-american?
10. Cum se numea bătrînul infatuat şi prost, personaj şi mască din Comedia dell'Arte?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Unicul lac actual de lavă fierbinte este Nyiragongo, situat în estul Zairului. 2) Autorul ciclului „Cantos" este Ezra Pound (1885-1972). 3) Celebra balerină Isadora Duncan (1878-1927) a fost soţia poetului rus Serghei Esenin. 4) Prima descriere ilustrată a 500 specii de plante aparţine medicului şi botanistului german Leonhard Fuchs (1501-1566). 5) În mitologia slavă Baba Iagă, o femeie urîtă şi bătrînă, fabuloasă, era geniul meschin şi perfid al răului. 6) Aliajele invar şi elinvar au fost descoperite de fizicianul elveţian, stabilit în Franţa, Charles Edouard Guillaume. 7) Muşcatele sînt originare din sudul Africii. 8) Creatorul ciberneticii ca ştiinţă este matematicianul american Norbert Wiener (1894-1964). 9) Celebra pînză „Pluta Meduzei" este opera pictorului francez Théodore Géricault (1791-1824). 10) Mama lui Mircea cel Bătrîn se numea Calinichia. (IRINA STOICA)

Mozaic

◆ Odin, zeul suprem din mitologia scandinavă, era, conform credinţei, nu numai creatorul lumii, zeu al cerului şi al pămîntului, al furtunii, al războiului şi al morţii, ci şi creatorul scrierii runice şi inspiratorul poeţilor. În fiecare noapte cei doi corbi ai săi, Huan (gîndirea) şi Muniu (memoria), se aşezau pe umerii lui povestindu-i ce au văzut în ziua respectivă.

◆ Sir Walter Releigh (1554-1618), renumitul soldat, navigator, curtean, poet, om politic, istoric şi om de ştiinţă englez, este cel care a adus cartoful în Irlanda şi i-a obişnuit pe europeni cu obiceiul fumatului.

◆ Există peste opt mii de varietăţi de struguri care se folosesc la obţinerea vinului în zilele noastre. Se pare însă că primii care făceau un astfel de vin au fost ţăranii persani care trăiau în apropierea Mării Caspice. Egiptenii au învăţat de la ei cum să producă licoarea cam cu 3500 ani î.Ch. Din Egipt, prin greci şi mai tîrziu prin romani, vinul s-a răspîndit în Europa, fiind folosit şi în ceremonii religioase.

◆ În zona Tanezrouft din deşertul Sahara, precipitaţiile sînt atît de rare, încît în unele localităţi, ca Tehazi, situate în apropierea unor zăcăminte de sare, casele sînt construite din sare de la temelie pînă la acoperiş.

◆ Chimistul şi fizicianul francez Joseph Louis Gay-Lussac (1778-1850), pe lîngă contribuţii importante în domeniu, a inventat hidrometrul, alcoolmetrul şi barometrul portabil.

(IRINA STOICA)

PAR (anormale) de la MACEA

Premiul II LIVIU STĂNILĂ - Deva

Am auzit că te-ai operat de apendicită! N-a fost prea greu!?!
- Da de unde! Cumplit!
- Cum aşa?
- M-am îndrăgostit de asistentă!

Ştii, m-am îndrăgostit de nevastă-mea la prima vedere!
- Şi ce-i cu asta! Şi alţii au păţit la fel!
- Da, dar „alţii" se uită şi a doua oară!

Scumpule, ştii ce s-a întîmplat astăzi? A căzut pendula din perete şi era gata-gata s-o lovească pe mama în cap!
- Ce ceas nenorocit! Întotdeauna e în urmă cu cîteva secunde!

Ce fel de cîine e ăsta?
- Un cîine poliţist!
- Nu prea pare!
- Aşa şi trebuie! E din poliţia secretă!

Numai alcoolul e de vină că ai ajuns unde ai ajuns, spune judecătorul inculpatului.
- Ce frumos din partea dumneavoastră! Pînă acum toată lumea mă învinuia numai pe mine.

Ieri am căzut de pe o scară lungă de 10 metri!
- Şi nu ţi-ai rupt nimic?
- Nu, eram pe prima treaptă!

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	4700 LEI	❑ 4 LUNI	18800 LEI
❑ 2 LUNI	9400 LEI	❑ 5 LUNI	23500 LEI
❑ 3 LUNI	14100 LEI	❑ 6 LUNI	28200 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl: ____
sc. ____, et. ____, ap. ____, sector ____, localitate _____
cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, C.E. „MAGAZIN" S.R.L., P-ţa Presei Libere, nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341
Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, însoţit de copia chitanţei de plată a mandatului, la adresa mai sus menţionată, pentru expedierea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

TEST PSI

ÎN CE DISPOZIŢIE EŞTI?

Da, ştim lucrul ăsta foarte bine: dispoziţiile noastre sînt legate permanent de diverse faze şi circumstanţe ale vieţii, o plenitudine fizică, plăceri sau disperări, în fine de o mulţime de factori pe care cu greu îi putem prevedea. Şi, pe de altă parte, mai e şi psihicul nostru care are un „tonus" de fond în funcţie de o mulţime de factori externi.

Care este dispoziţia ta de bază. Descoper-o răspunzînd la acest test.

Răspunde la următoarele întrebări alegînd, în funcţie de gradul preferinţelor, de la 1 la 5.

1 = niciodată; 2 = puţin; 3 = cîteodată; 4 = adesea; 5 = mereu.

În final, confruntă suma punctelor obţinute cu profilul personalităţii tale.

1) Dimineaţa cînd te scoli, te simţi plin de entuziasm? 1 2 3 4 5
2) Ai capacitatea să vezi latura pozitivă a lucrurilor? 1 2 3 4 5
3) Primeşti un compliment de la o persoană pe care ai cunoscut-o de curînd. Asta te face mai vesel? 1 2 3 4 5
4) Ai proiecte permanente pentru viitor? 1 2 3 4 5
5) La muncă, ai senzaţia că poţi face un lucru mai bine? 1 2 3 4 5
6) Cînd un prieten te dezamăgeşte, îi răspunzi cu prima ocazie cu aceeaşi monedă? 1 2 3 4 5
7) Cei care te cunosc spun că te bucuri de viaţă? 1 2 3 4 5
8) Ai obiceiul să elimini din minte gîndurile negative? 1 2 3 4 5

CONFRUNTĂ-ŢI PUNCTAJUL:

De la 8 la 18 puncte: **Ai o dispoziţie de culoare cenuşie. Ai tendinţa să supraevaluezi dificultăţile vieţii şi limitele tale. Ai nevoie de puţină încredere în tine şi în ceilalţi.**

De la 19 la 31 puncte: **Ai o predispoziţie variabilă. La bine şi la rău, eşti foarte condiţionat de ceea ce ţi se întîmplă. De aceea oscilezi între optimism şi pesimism.**

De la 32 la 40 puncte: **Ai o dispoziţie tonică. Eşti extrovertit şi pozitiv, vesel şi exuberant. Ai grijă să rămîi cu picioarele bine fixate pe pămînt.**

Perspicacitate

În oglindă

Care şi cîte dintre cele şase gemene se văd în oglindă?

(Soluţia în numărul viitor)

...Şi dedesubt?

Ce se petrece sub acest desen? Încercaţi un răspuns spiritual asemănător cu cel care îl vom publica în numărul viitor.

Soluţia testului din numărul trecut:

Umbre şi obiecte

1 - M, 2 - F, 3 - G.

„MONO"

Integramă de MARIAN MINCULESCU

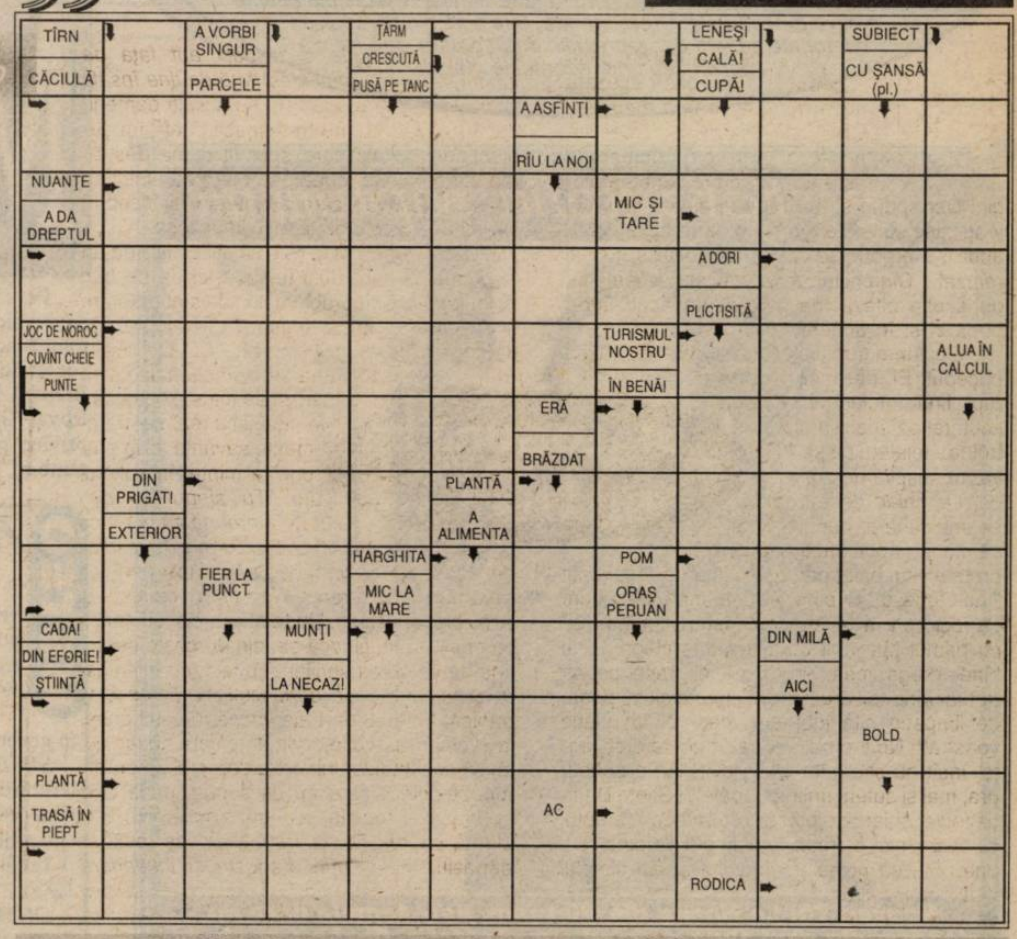

Dezlegarea integramei „GESTURI"

C - C - SOL - C - P - PARADA - AROMA - PALIDA - STOR - CAMARILA - ONA - CUTARE - ARID - DERO - EGALATI - A - IRA - ABANOS - CC - INOT - B - R - RA - AVOCALIC - COPAN - REMIZA - SAMAR - PALAT - PARASITE - ATA.

„Centurion" - avionul mileniului III

Avionul solar american „Centurion", cu o anvergură a aripilor de 65 metri, va studia în curînd straturile superioare ale atmosferei, la o altitudine de 30000 metri. Folosirea energiei solare pune în mişcare elicele şi prezintă avantajul de a nu fi poluantă. Pilotat prin comandă radio, „Centurion" poate zbura vreme de opt ore, cu o viteză de cîteva zeci de kilometri pe oră.

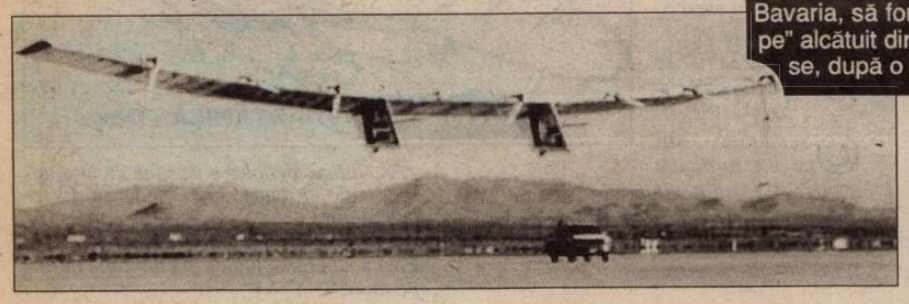

În fotografie, fratele mai mic al lui „Centurion", pe nume „Pathfinder" care are o anvergură de numai 30 m şi atinge doar 15000 m în altitudine.

Ce le trece unora prin minte?!

Răsturnarea pieselor de domino, aranjate după un anumit desen, este mobilul unor concursuri mult gustate de public. La proba individuală, recordmanul este germanul Klaus Friedrich. El a reuşit, într-o sală de sport din Bavaria, să formeze un „şarpe" alcătuit din 320236 piese, după o muncă de nu mai puţin de 310 ore. Apoi, cu un simplu bobîrnac, a răsturnat doar 281581 dintre ele. Spectacolul acestor valuri întortocheate a durat treisprezece minute. La proba pe echipe, treizeci de studenţi olandezi au „desenat" harta Europei din 1500000 de piese de domino! După solemnitatea bobîrnacului, au căzut 1382101 (numărul acesta reprezentînd precizia aşezării piesă cu piesă), adică un randament de 92%, cel mai mare înregistrat pînă-n prezent.

La acelaşi capitol al răbdării şi meticulozităţii ieşite din comun se află şi concursurile de construcţii din cărţi de joc. Ceea ce apreciază arbitrii sînt numărul de etaje şi arhitectura edificiului.

Incredibilul record aparţine adolescentului american John Sain (15 ani). Acesta a ridicat un turn cu 68 de etaje! Fără a îndoi cărţile de joc şi fără a folosi adeziv, John a utilizat 15714 „cărămizi" iar turnul din popi, dame, valeţi etc. a avut înălţimea de 3,84 metri. Prima condiţie a unei astfel de performanţe este să nu existe nici cea mai plăpîndă adiere de vînt. Munca lui John ar fi fost ruinată dacă vreunul din spectatori ar fi strănutat fără să ducă mîna la gură...

Ciclişti atacaţi de viespi

Un grup de 30 de participanţi la un ciclocros au fost atacaţi de un roi de viespi lîngă Limoges, incident urmat de spitalizarea pentru scurt timp a cinci dintre ei. Numărul înţepăturilor a fost atît de mare, încît a fost nevoie de intervenţia Serviciilor Medicale de Urgenţă! Una dintre „victime" a fost chiar reţinută pentru o zi în spital. În fiecare an, afirmă medicii francezi, în această ţară mor mai mulţi oameni din cauza înţepăturilor de insecte decît din cauza muşcăturilor de şerpi!

Spre Nordcap într-o... căruţă

Un modest funcţionar danez, Per Bove, a nutrit de multă vreme un tainic vis: să ajungă într-o căruţă cu cai pînă la Nordcap, cel mai nordic punct al continentului european. Şi iată-l pornind la drum...

El şi-a mînat atelajul pe un feribot, după camioane-trailere şi autoturisme, pentru a traversa strimtoarea Kattegat, în Suedia. De acolo, căruţa sa cu coviltir, la care înhămase doi cai, a luat direcţia nord, cu viteza de 5 kilometri pe oră.

După toate aparenţele, călătoria îi va lua multă vreme, căci itinerarul, în linie dreaptă, depăşeşte 1500 kilometri, iar Per va fi nevoit să înainteze pe şosele secundare şi drumuri de ţară, pentru a evita traficul auto intens de pe numeroasele autostrăzi. Apoi urmează acelaşi drum, spre casă.

În numărul viitor

■ **Fascinaţia ştiinţei: Un mit infirmat? - Strămoşul europenilor a trăit în România?** ■ **Incursiune în paranormal: Tălmăcirea diletantă a viselor** ■ **Medicina la zi: Rîsul, un altfel de „jogging"** ■ **Medicul vă răspunde** ■ **Glob: Hibernia, colosul mărilor** ■ **Cum s-a născut... Luna?** ■ **Arborele asirian al cunoaşterii** ■ **Terra X: Povestea regelui Arthur** ■ **Idoli: Sylvester Stallone, un supererou trist** ■ **Întîmplări adevărate** ■ **Femina club** ■ **Horoscop**

Alpinist... de piatră

În SUA arta realistă este foarte populară şi are o serioasă audienţă în rîndul pictorilor şi sculptorilor. Iar ceea ce vă prezentăm în fotografia alăturată nu este un alpinist aflat în momentul în care atacă un perete vertical ci doar o sculptură foarte realistă care are ca autor pe Dan Nelson şi a fost realizată lîngă localitatea Beaver Creek (California). În această zonă escaladarea pe vertical („Free climbing") are numeroşi adepţi.

Discriminări... genetice în SUA!

Depistarea maladiilor genetice ameninţă drepturile omului... Această concluzie a reieşit ca urmare a unui studiu realizat în Statele Unite în cadrul unor familii care suferă de diverse anomalii genetice. Rezultatele studiului sînt îngrijorătoare: 22 la sută dintre cei interogaţi afirmă că ei înşişi sau un membru al familiei lor au fost refuzaţi în momentul în care au solicitat o asigurare socială; 25 la sută au putut să încheie o asigurare pe viaţă şi 13 la sută au fost refuzaţi din diferite motive procedurale. Drept urmare, 9 la sută din persoanele interogate se tem de „represalii" drept pentru care refuză depistarea unor eventuale maladii genetice.

Fotografia săptămînii

Nguyen Thi Le Hoang din Vietnam, este femeia care nu doarme din anul 1964 de cînd s-a căsătorit. Deşi nu se simte o victimă a acestei anomalii, specialiştii neuropsihiatri fac eforturi să elucideze acest straniu fenomen, ceea ce le-a creat... insuportabile insomnii.

Mai iute decît sunetul

Pe 15 octombrie, performanţa tehnică i-a permis unui autovehicul - Thrust S.c.c - să se deplaseze, în inima deşertului Black Rock din Nevada, cu o viteză concurentă cu viteza sunetului. La volanul bizarului automobil, conceput de Richard Noble, se afla englezul Andy Green un pilot de la Royal Air Force. Viteza atinsă: 1227,715 km/h. Demonstraţia privind performanţa motorului, soldată cu succes pe 15 octombrie, fusese precedată de numeroase eşecuri care păreau la un moment dat imposibil de depăşit. Cu numai două zile înainte, pentru 49 de secunde, recordul spre care tindea Thrust S.c.c. n-a putut fi omologat. Dar iată că, după 50 de ani de la recordul obţinut de faimosul avion X-1 al americanului Chuck Yeager, avion care tăia aerul tot cu viteză supersonică, acum, sub roţile bolidului terestru, deşertul a tremurat şi cicatrice profunde i-au brăzdat faţa. Era firesc, Thrust S.c.c. măsoară 16,5 m lungime şi cîntăreşte 6,8 tone. Echipat cu două reactoare Rolls Roys, dezvoltă o putere de 108000 cai şi consumă 18,18 litri de kerosen pe secundă. Cine nu şi-ar dori să piloteze o asemenea maşină?

Andy Green a fost norocosul, fiind cel ales dintre 2000 de candidaţi. Licenţiat al Universităţii Oxford, şef de escadrilă la Royal Air Force, Andy Green, la cei 35 de ani ai săi, este singurul om care „se poate lăuda", că a depăşit, la sol, conducînd un automobil, viteza sunetului. Numai că Andy Green este un om de o modestie rară, avînd „stofa" şi simplitatea adevăraţilor eroi şi nu a celor de circumstanţă. În ciuda acestei încercări la care a participat şi care s-a înscris ca un succes şi în biografia proprie, Andy Green visează să revină la baza de aeronave din Scoţia şi să piloteze din nou acel „Tornado al său", avion de luptă britanic, la comanda căruia s-a evidenţiat în Bosnia. Aşadar, în întrecerea cu sunetul, rămîne fidel „bolidului cu aripi".

METEO la sfîrşit de săptămînă

VINERI: Vremea va continua să se încălzească. În vestul, centrul şi nordul ţării cerul va fi temporar noros şi vor fi posibile ploi locale. În restul teritoriului vremea va fi predominant frumoasă. Cerul va fi variabil, iar vîntul slab pînă la moderat. Doar izolat se va mai semnala ceaţă în regiunile sud-estice.

Temperaturile minime vor fi cuprinse între -3º şi 6ºC iar cele maxime în general între 10º şi 18ºC.

SÎMBĂTĂ: Instabilitatea atmosferică se va accentua în vestul şi nord-vestul teritoriului, unde vor cădea averse de ploaie şi se vor produce intensificări temporare ale vîntului. În restul ţării, însă, vremea se va menţine frumoasă şi chiar mai caldă decît vineri.

Temperaturile minime vor fi cuprinse între 0º şi 10ºC iar cele maxime între 12º şi 22ºC.

DUMINICĂ: Instabilitatea atmosferică se va accentua treptat în cea mai mare parte a ţării şi vor cădea ploi ce vor avea şi caracter de aversă. Vîntul va prezenta intensificări temporare în majoritatea regiunilor. Valorile termice la amiază vor fi mai scăzute decît sîmbătă.

ADRIANA SIMA

(Institutul Naţional de Meteorologie şi Hidrologie)

Biblioteca Judeţeană

SERIE NOUĂ - 340 • ANUL XL • 13 NOIEMBRIE 1997 • 16 PAGINI • 1300 LEI Nr. 46 (2090)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

ACUM 27 ANI

adică pe 13 noiembrie 1970 un ciclon a devastat coastele Pakistanului de est. Valuri uriaşe au trecut peste majoritatea insulelor din Golful Bengal, ucigînd peste 300.000 de oameni. Tragedia se va repeta 21 de ani mai tîrziu, cînd în urma unui alt ciclon, alţi 130.000 de oameni îşi vor găsi moartea în golful Bengal.

S-a destrămat un mit...

Strămoşul europenilor a trăit în România?

pagina 3

Programele posturilor bucureştene de televiziune
TVR • PRO TV • ANTENA 1 • TELE 7 abc • AMEROM

Incursiune în paranormal 4
- Tălmăcirea diletantă a viselor
- Drama de pe Lacul Îndrăgostiţilor

Medicina la zi 7
- Rîsul, un altfel de „jogging”
- Medicul vă răspunde

Glob 8
- Cum s-a născut Luna?
- De ce au dispărut mamuţii?
- Arborele asirian al cunoaşterii

Terra X Dosarele planetei 10
- Povestea regelui Arthur
- Prin Tanger, spre Africa

Întîmplări adevărate 11
Vandali absolviţi de pedeapsă !

HOLLYWOOD

Sylvester Stallone un supererou trist

Domnul Tomei din Bucureşti ne scrie că a rămas „stupefiat” citind în cadrul unei rubrici semnate de un sexolog aceste cuvinte: „Dragă P.L. este foarte normal sa-ţi începi viaţa sexuală dar...”. Tînăra căreia i se răspundea are doar...16 ani. „Ce învăţăminte trag copiii (tinerii) din textul acesta?”, se întreabă cel care scrie redacţiei noastre, indignat pe bună dreptate. „La 16 ani, nu şcoală, nu preocupări serioase, nu morală creştină, nu probleme de viitor, ci viaţă sexuală?” zice domnul Tomei, tată a trei fete. Are dreptate cînd întreabă asta? Eu spun că are. „Mă tot întreb, scrie cititorul nostru, cum vi se pare foarte normal să înceapă viaţa sexuală un copil, pentru că ce este altceva, la 16 ani?!?!” Adevărul este că, nici mie, nu mi se pare deloc „foarte normal”. „Asta le trebuie copiilor? să le otrăvim viaţa şi aşa destul de otrăvită cu producţii tv execrabile, cu vulgaritate şi mai ales cu hipersexualitate?” ne întreabă cititorul nostru şi eu spun că pe bună dreptate. Răspunsul meu adresat acestui tată care scrie „n-am cuvinte pentru a-mi exprima ruşinea, amărăciunea şi revolta” este unul limpede, fără ocolişuri: nu ne-am propus niciodată să egalăm producţiile subculturale care fac elogiul gustului ieftin, care fac elogiul vulgarităţii şi al sentimentelor imunde. Dimpotrivă, ţelul nostru este acela de a arunca o lumină cît de cît curată în acest univers intoxicat de informaţii necenzurate şi îndoielnice. Vrem mai mult să luminăm sufletul unui tînăr decît să-l murdărim. Din păcate, de foarte multe ori, copiii fac şi altceva decît ceea ce aşteptăm noi de la ei. Doar un părinte ştie cît de dureroasă este o asemenea constatare. Şi dacă un asemenea copil scrie redacţiei, cerînd un sfat pentru a ieşi din încurcătura în care a intrat, şi nu insist acum asupra motivelor, atunci ar trebui să-i întoarcem spatele? Creştineşte vorbind, chiar şi un om care a greşit are nevoie de un sprijin. Fără să fiu un specialist, vă răspund, stimate cititor, încercînd să vă conving că acesta era şi sensul celor spuse de medicul sexolog: pentru orice copil care aparţine unei familii ale cărei permanente griji sînt creşterea sănătoasă şi educarea adecvată, nu este deloc „foarte normal” ca viaţa sexuală să înceapă la 16 ani. Dar nu e mai puţin adevărat că, uneori, se întîmplă ca această viaţă să înceapă chiar şi la 16 ani. Şi măcar atunci, în această situaţie nefericită, e bine ca sfatul unui specialist să fie pe aproape. Ca această iarnă care debutează precum un început de primăvară.

POZITIV PE RASTER

Un tată dezgustat

GEORGE CUŞNARENCU

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

DE TOATE, PENTRU TOȚI

Aerosmith oferă fanilor o carte multașteptată - biografia celor 25 de ani de existență a celebrei trupe nord-americane, intitulată *„Walk This Way”*, după numele unuia dintre marile hituri lansate de *Steven Tyler & Co...*

Albumul de debut al chitaristului grupului *Alice In Chains, Jerry Cantrell*, programat să apară la finele lunii trecute a fost amînat pînă în primăvara anului următor. Se pare că decalarea se datorează în special lui *Layne Staley*, solistului lui *Alice In Chains.*

Amatorilor de rock le recomand o trupă nouă de peste Atlantic, *Third Eye Blind*, cvartet din San Francisco format din *Stephen Jenkins* (vocal), *Kevin Cadogan* (chitară), *Arion Alazar* (bass) și *Brad Hargreaves* (tobe). Primul lor single, *„Semi-Charmed Life”* a intrat în primele zece din Hot 100, în acest an, trupa avînd în spate trei ani de antrenament puternic în compania unor trupe de marcă - *U2* și *The Rolling Stones!* Pe 27.10 ei au lansat un nou single, *„How It's Going To Be”*, chiar în timpul turneului pe care îl efectuează cu *Mick Jagger & Co.* în State! Debut foarte, foarte bun...

După ce i-au „liniștit” pe cei de la concernul producător al păpușilor *Barbie*, danezii de la *Aqua* au dat lovitura de grație cu albumul *„Acquarium”*, CD-ul semănînd izbitor de mult, din punct de vedere muzical, cu albumul de debut al lui *Whigfield!* La fel de bun! Trebuie să știți că *Lene Grawford* (24 de ani), *Rene Dif* (28), *Soren Rasted* (25) și *Claus Norreen* (27) sînt împreună de opt ani cîntînd inițial sub numele *Joyspeed* avînd și un prim succes în Scandinavia cu melodia *„Itzy Bitzy”*. 1997 este anul lansării pe orbita succesului cu *„Barbie Girl”*. Să vedem ce va urma...

DISCURI pentru eternitate

Această compilație prezintă remixurile celor mai bune compoziții ale celebrei trupe germane.

The Mix - KRAFTWERK

Ascultînd-o vă veți da imediat seama de uriașa influență pe care a avut-o *Kraftwerk* asupra muzicii techno și rave! Căutările muzicale ale lui *Florian Schneider & Co* s-au situat în perimetrul electronic și cel al rockului, *Kraftwerk* producînd o muzică esențial industrială care reflectă mediul lor urban. „Există o interacțiune între noi și mașini. Ele ne ajută și noi le admirăm. Da, iubim mașinile și avem un raport erotic cu ele”. Ascultați, de asemenea, albumul *„Trans Europe Express”*, cel mai bun al grupului!

Albumul Săptămînii

Nimrod - GREEN DAY

După un an de pauză iată-i pe *Billie Joe Armstrong, Mike Dirnt* și *Tre Cool* revenind cu un nou CD care conține același punk ludic! Prima constatare: ținta grupului a rămas aceeași: publicul tînăr, chiar foarte tînăr! Atmosfera creată de *„Nimrod”* este cea întîlnită în acele filme nord-americane cu ale lor party-uri nebune, în care este interzis să interzici! De această dată, *Green Day* aduc un omagiu (prin influența dovedită) lui *Iggy Pop*, baladele lor semănînd cu cele ale altei trupe celebre, *Electric Light Orchestra!* Presa de peste ocean a fost destul de favorabilă albumului de față fapt care nu l-a făcut, totuși, să intre în partea superioară a topurilor! Părerea mea este că *Green Day* au trecut examenul de maturitate, iar amatorii de punk pot reține definitiv numele trupei - merită! Ca de obicei, cîteva recomandări: *„The Grouch”*, *„Hitchin'A Ride”*, *„Last Ride”* și *„Redundant”*...

Pagină realizată de MARIAN MINCULESCU

Top Albume

1. Backstreet's Back - Backstreet Boys
2. Men In Black - Soundtrack
3. Be Here Now - Oasis
4. Butterfly - Mariah Carey
5. No Way Out - Puff Daddy & The Family
6. The Best Of Michael Jackson & Jackson Five
7. Across The Midnight - Joe Cocker
8. Almost Heaven - The Kelly Family
9. The Dance - Fleetwood Mac
10. Bridges To Babylon - The Rolling Stones

Propuneri: „The Big Picture” - Elton John, „Evolution” - Boyz II Men, „World In Motion - Winter” - DJ Bobo.

TOLBA CU SCRISORI

Maricel Năstase - Galați: OK pentru „Fluvii”, nu pentru „Picioare” (?!?). Trebuie să recunosc că aveți imaginație în alegerea titlurilor...

Gheorghe Badea - Poarta Albă: Am primit integrama dumneavoastră dar, cu regret, trebuie să vă spun că mai aveți mult pînă la publicare, din mai multe motive: 1) prezentarea grafică este sub orice critică; 2) definițiile trebuie trecute DIRECT în căsuțele respective, nu pe o foaie separată și scrise foarte citeț! 3) calitatea definițiilor lasă mult de dorit...

Jonny Quest Petică - Tecuci: Iar ți-ai dat în petic(ă)!!! Fii liniștit, am primit scrisoarea ta, împreună cu informarea referitoare la cele trei facultăți pe care le ai, dar pe care nu le arăți! Ce să mai consumăm spațiul, te chinuie talentul, „stimabile”... Încearcă în altă parte! Poate cu mai mult noroc.

Andrada - București, Șos. Giurgiului nr. 96-102, bl. H1, sc. 1, ap. 12, sector 4, dorește să corespondeze cu fani *Alphaville*, caută tot felul de informații în legătură cu acest grup. Andrada, cum despre *Alphaville* am vorbit la „Pop-Rock, de la A la Z”, îți ofer acum doar componența: *Marian Gold* (26.5.1958, vocal, nume real *Hartwig Schierbaum*), *Bernhard Lloyd* (2.6.1960, clape, nume real *Bernd Gossling*), *Frank Mertens* (26.10.1961, clape) și *Ricky Echolette* (6.8.1960, clape/bas/chitară). Au apărut la Munster în 1982...

Flaviu Uricariu - Iași: Ai dreptate, meloman este cel care se deschide tuturor genurilor muzicale și care, chiar dacă nu le păstrează pentru sine pe toate, măcar nu le neagă! Aici ți-aș face o observație, apropos de nemulțumirea ta legată de muzica clasică și de *„Seratele muzicale”*: eu recomand TUTUROR respectiva emisiune a domnului *Iosif Sava*, cum de altfel recomand tot ce ține de adevărata cultură generală. De acord?

Marius Dumitru - Ploiești: Condițiile de colaborare la rubrica „Rebus” le cunoști! Despre aspectul pecuniar îți recomand să scrii redactorului șef și nu mie, care sînt un simplu colaborator al revistei! Și încă ceva, nu cred că „vom rămîne fără colaboratori dacă nu plătim careurile publicate” (ca să te citez), aplicăm această formulă „doar” de vreo treizeci de ani...

Bing Crosby

POP-ROCK, de la A la Z

Unul dintre cei mai mari artiști ai acestui secol. S-a născut pe 2.5.1901 și a trecut în istorie pe 14.10.1977. Numele său real a fost *Harry Lillis Crosby*. Și-a început cariera în 1926 cîntînd în duet cu *Al Rinker*, repertoriul lor fiind format din melodii ale folkului irlandez și compoziții de country & western. În 1930 fonda împreună cu *Paul Whiteman* și *Gus Arnheim* un trio care în primăvara lui 1931 urca o melodie - *„I Surrender, Dear”* - pînă pe locul trei în topul american, *Bing Crosby* continuînd solo din anul următor și semnînd un prim contract discografic cu celebra casă de discuri a acelor vremuri - *CBS Records, Crosby* colaborînd cu *CBS* pînă în 1960! Enciclopediile americane consemnează în dreptul său peste o sută de șlagăre, 40 de Number One în topul american și un single care s-a vîndut în peste 30 de milioane de exemplare! Este vorba de *„White Christmas”*! A jucat în peste 50 de filme, a cîștigat un *Oscar* pentru rolul din *„Going My Way”* din 1944, a cîștigat în cariera sa artistică 700 de milioane de dolari, a fost proprietarul unei fabrici de fructe, al unei bănci, al unui post de televiziune și al unui ranch cu 5000 de vaci!!! În 1960 depășea impresionanta cifră de 200 de milioane de albume vîndute și primea un super disc de platină cu un diametru de un metru iar în 1962 primea un binemeritat *Grammy* pentru contribuția adusă la dezvoltarea showbusiness-ului american! De-a lungul carierei sale muzicale a cîntat cam tot ce se putea, de la blues și jazz, la rock and roll, musical și pop! Ultimii ani ai vieții i-a petrecut în Spania, trecerea în eternitate găsîndu-l pe un teren de golf... Casa de discuri *MCA* i-a editat, postum, colecția *„The Best Of Bing Crosby”*...

Calendar

14.11 - 20.11

14 - Alexander O'Neal (1953), John Andrew Banfield (1964, Pasadenas), John Such (1955, ex-Bon Jovi), Joseph Simmons „Run” (1964, Run DMC); 15 - Anna - Frid Lyngstad (1945, ABBA), Petula Clark (1932); 16 - Zak Tell (1971, Clawfinger), Wally Lowe (1951, Magnum); 17 - Peter Cox (1955, Go West), Martin Barre (1946, Jethro Tull); 18 - Kirk Hammett (1962, Metallica), Herman Rarebell (1951, Scorpions), Marusha (1966), Kim Wilde (1960); 19 - Ofra Haza (1958), Andrew McCulloch (1945, King Crimson), Matt Sorum (1962, Guns N'Roses); 20 - James Brown (1957, UB40), Joe Walsh (1947, The Eagles), Mike D (1965, Beastie Boys), Paul King (1961).

Săptămînalul „Magazin” este editat de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN” S.R.L.

magazin

Înmatriculat la Oficiul Registrului Comerțului București sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: București sector 1, Piața Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($); 40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Țiriac” S.A.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Președinte al Consiliului de Administrație
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUȘNARENCU
Redactor șef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacție
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ȚUGUI

REDACȚIA:
Telefon centrală: 223.15.10; 223.15.20
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanțu, Dorin Măran, Marian Grigore (222.83.21); Dumitru Mateuță, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita (1659); Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Ilie Elena (1282); Irina Stoica, Paul Ioan, Șerban Filip, Teodora Bujor-Panaitescu (1222)

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Marian Grigore
Secretar de redacție: Ionel Cojocaru
Corectură: Melania Constantiniu, Maria Rădoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicușor Dincă (șef departament),
Octav Pătrășcoiu, Simion Ionescu,
FINANCIAR-CONTABIL:
Iliana Fülöp (contabil-șef), Nicoleta Cochințiu, Aurel Frăcea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin” S.R.L. Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piața Presei Libere nr.1, sector 1, București, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN”
Gabriela Nițu, Rodica Nițu (1612)

Tiparul: INTACT S.A.

STRĂMOȘUL EUROPEI

S-a destrămat un mit... a trăit în România?

Cu 35 de ani în urmă, o echipă de cercetători sub conducerea lui C.S. Nicolaescu-Plopșor producea senzație în lumea științifică lansînd ipoteza că trei dintre oasele lungi (diafize) identificate dintr-un număr enorm (inclusiv ca varietate) de oseminte animale în locul numit Valea lui Grăuceanu, la Bugiulești - Vâlcea, ar fi aparținut de fapt unui hominid. Săpăturile continuă, descoperirile sînt prezentate, apreciate și recunoscute la mari congrese internaționale și de către mari personalități. Cutremurul din 1977 distruge însă o parte din materiale, apoi trei dintre membrii de bază ai echipei mor... Mai mult, în cadrul unei colaborări româno-belgiene, cele trei oase sînt reanalizate în lumina unor descoperiri recente de pe marile șantiere ale lumii vechi. Și, stupoare! Ele nu mai sînt recunoscute ca aparținînd unui hominid. Un recent seminar organizat de Muzeul de Istorie Naturală „Grigore Antipa", la care am participat, (25 octombrie a.c.), prezintă ultimele concluzii.

Pe firul istoriei

● *1952:* primele săpături în Oltenia, zona de Nord-Vest (malul nord-vestic al marelui Lac Getic) ● *1958:* tot în Oltenia, pe valea Dîrjovului, C.S. Nicolaescu-Plopșor descoperă așa numita cultură de prund (pebble culture) ● *1962:* săpăturile de la Bugiulești. Din echipa condusă de Constantin Nicolaescu-Plopșor mai fac parte fiul său, Dardu (antropolog), Ion Firu și Alexandra Bolomey (paleontologi) precum și, cu statut aproape permanent, Ștefan Roman și Marin Nica (Universitatea și Muzeul Craiova), Petre Samson și Costin Rădulescu (mai întîi ca studenți, apoi la Institutul de Speologie), Mihalache Brudiu (arheolog, în prezent la Universitatea din Galați), Mircea Udrescu (aflat de multă vreme la Liège) și Elena Terzea (paleontologi), Alexandru Păunescu (arheolog), Vasile Boroneanț (arheolog), Laura Georgescu (antropolog - la acea vreme studentă), Marin Cîrciumaru (pentru analize de polen) ● *1963 - 1965:* se obțin cele mai importante rezultate ale săpăturilor ● *1965, 26-28 octombrie:* vizita lui Raymond Dart (Africa de Sud), încă celebru pentru descoperirile sale din 1921-1928 ale resturilor de australopitec. El nu examinează oasele, ci numai uneltele. Susține ferm posibilitatea prezenței protoumane dar, neputînd compara cu descoperirile africane, nu se pronunță definitiv. Promite că va reveni - nu o va face niciodată ● *1968:* după moartea lui C.S. Nicolaescu-Plopșor, conducerea lucrărilor este luată de fiul său, Dardu ● *1972:* după zece ani de săpături intermitente, activitatea încetează ● *1981:* momente de mare entuziasm. Se anunță în presă și la televiziune că cel mai vechi om din Europa, în vîrstă de două milioane de ani, se află în România. Apoi - începe declinul. După dramatica moarte a lui Dardu Nicolaescu-Plopșor (1989), bolnav de cancer la gît, tot ce se descoperise devine și mai răspîndit, și mai greu de adunat ● *1994, 28 septembrie:* la Liège, în timpul „zilelor de contact", se prezintă descoperiri paleontologice de importanță europeană. J-M Cordy prezintă „Australanthropus Oltenensis - mit și realitate" ● *1997, 25 octombrie:* la București, Dr. Cordy își prezintă concluziile finale, (aproape) total negative...

Oasele

OMUL DE LA BUGIULEȘTI: MIT SAU REALITATE?

Ce s-a întîmplat de fapt la Bugiulești? Ne putem face o imagine din prezentarea *Dlui VASILE BORONEANȚ, Cercetător principal II la Muzeul de Istorie și Artă al Municipiului București,* al cărui director a fost și, la ora actuală, unul din cei mai vechi membri ai echipei din 1964.

„De 11 ani, C.S. Nicolaescu-Plopșor încerca să reconstituie configurația fostului Lac Getic care, după cum preciza Dardu Nicolaescu-Plopșor, la începutul cuaternarului acoperea Oltenia, Muntenia și sudul Moldovei. Bogăția ieșită din comun a zăcămîntului era evident de natură a stîrni entuziasmul numeroasei echipe de exploratori.. Pornind de la ideea că zonele de golfuri și delte ale Lacului Getic ofereau condiții optime pentru existența unor forme de viață protoumane, idee lansată de C.S. Nicolaescu-Plopșor, descoperirea celor trei oase constituia momentul așteptat. Ele au fost deci interpretate ca aparținînd unui hominid cu vîrstă de aproape două milioane de ani - cel mai vechi din Europa".

Dar, așa cum aprecia retrospectiv Prof. Boroneanț, „descoperirile nu au avut un viitor prea fericit". Mare parte din obiecte au fost transportate la Muzeul din Craiova. În timpul cutremurului din 1977 se prăbușește tavanul sălii-laborator în care erau expuse; urmează un mic incendiu, vin pompierii și... „mare lucru din piese nu a mai putut fi recuperat".

Înainte de tragica sa moarte, Dardu Nicolaescu-Plopșor îl roagă pe Vasile Boroneanț să se îngrijească de rezultatele muncii lor și să facă în așa fel încît cele trei oase să fie examinate și de specialiști din străinătate. Va reuși acest lucru de-abia în 1994, cînd cu ajutorul familiei prezintă mulajele în Belgia lui Jean-Marie Cordy care le mai văzuse anterior în România, în original. Trecuseră 32 de ani de la descoperirea lor! Cercetătorul belgian le studiază, efectuează vizite de informare în mari institute europene și dă verdictul: cele trei oase nu aparțin unui hominid!

Cum privește V. Boroneanț, fost membru al echipei de la Bugiulești, care a efectuat și el deplasări în Belgia, ceea ce s-a întîmplat?

„Dorința de a le face cunoscute (rezultatele cercetărilor, n. n.) și de a le situa la locul care li se cuvine pe scara evoluției umane, l-au făcut poate pe Dardu să greșească uneori sau, dacă vreți, așa cum a reieșit din discuțiile pe care le-am avut, să facă un act de bravură, pentru că spera în felul acesta să le compare cu colecțiile din Africa și din alte părți"...

Eroare umană? Imposibilitatea de a evita „capcana" unui anume protocronism care se făcea simțit în multe domenii în acea vreme? O anticipare puțin grăbită a unui viitor care, oricum, nu poate fi total exclus? Greu de spus...

Uneltele

PREA FRUMOS CA SĂ FIE ADEVĂRAT...

Nu chiar același este punctul de vedere la a treia sa vizită în România, după ce a studiat materialele de la Bugiulești, al Dr. Jean-Marie Cordy, paleontolog, cercetător la FNRS și conferențiar la Universitatea din Liège, care și-a prezentat concluziile finale în cadrul seminarului găzduit de Muzeul de Științe Naturale „Grigore Antipa".

Fiind vorba despre o descoperire inclusă și în manualele de școală și căreia i-au fost dedicate chiar și emisiuni filatelice, Jean-Marie Cordy subliniază, de la bun început, importanța acesteia, precum și respectul și atenția care li se cuvin celor doi mari cercetători români, principalii autori ai descoperirii: Constantin și Dardu Nicolaescu-Plopșor. De altfel, subiectul discuției este unul dintre cele mai spectaculoase: un posibil hominid de acum aproape două milioane de ani, corespunzînd epocii lui *Homo Habilis* și marcînd începutul dezvoltării genului „homo".

Ce semnificație are însă localizarea sitului de la Bugiulești și, implicit, a descoperirilor din această zonă? Să nu uităm că ne aflăm în vecinătatea marelui Lac Getic, extrem de întins la sfîrșitul terțiarului și încă existent la începutul cuaternarului, dezvoltîndu-se pînă la baza Carpaților. O zonă paleogeografică extrem de specială, în care echipa lui Nicolaescu-Plopșor a găsit numeroase situri fosilifere și, în particular, urme de proboscidieni - întreaga linie a mamutului. Un sit extrem de bogat, cu carnivore ca *Ursus Etruscus,* feline mari, cu dinți în formă de sabie, cai primitivi, gazele, primate mici - o zonă asemănătoare și de nivelul zăcămintelor din Masivul Central Francez.

Dintre toate descoperirile se evidențiază însă cele trei faimoase oase: două femure și o tibie. Atribuite unuia din cei mai vechi hominizi, nu doar din România, ci din Europa, denumit *Australoanthropus Olteniensis.* Mai întîi, de ce acest nume? Pur și simplu pentru a marca atît aparteneța la familia Australopitecilor, cît și gradul său înalt de evoluție, marcat de posesia și utilizarea uneltelor. Dar aceste trei oase prezintă o mare problemă: le lipsesc extremitățile, adică tocmai zonele unde se găsesc părțile discriminante, asupra cărora lucrează paleontologii. După examinarea lor atentă, Dr. Cordy este tranșant: „Nu poate fi un hominid; nu este posibil <...> Oseminte, din nefericire, nu sînt oseminte de hominid..." Mai ales că o comparație cu oase de mamifer relevă asemănări cu felinele cu dinți mari și cu ursii fosili, în particular cu menționatul *Ursus Etruscus.*

Este drept că Dr. Cordy încearcă să-i „scuze" pe cei doi Nicolaescu-Plopșor, invocînd absența la acea dată a colecțiilor de referință, a mulajelor de australopitec (prezente astăzi în mai toate laboratoarele din lume), precum și condițiile precare de păstrare a osemintelor - toate acestea făcînd posibilă comiterea cu ușurință de erori.

Este adevărat că pietre și oase provenind de la distanțe de 30-40 km, precum și dimensiunile acestora, indică incontestabil apartenența la un om preistoric. Dar, nu cumva ar putea fi vorba de un fel de „poluare" a locului care să fi adus aici artefacte (obiecte) mai recente de două milioane de ani? (O situație asemănătoare s-a întîlnit de altfel și în Masivul Central Francez!). Nu este exagerată invocarea în același scop a prezenței oaselor de animal cu fracturi elicoidale (fracturate intenționat pentru a putea fi apoi folosite ca unelte), deși nici o școală actuală nu mai agreează un asemenea punct de vedere? Și apoi: unde se plasa, de fapt, actuala zonă Bugiulești? La malul avansat al lacului, sau la cîțiva metri în apă - nu mulți, dar destui pentru a face imposibil accesul animalelor? (Aglomerația de oseminte de animale ar avea astfel o explicație: transportarea animalelor moarte într-un fel sau altul, de către un rîu care se vărsa în lac).

Într-un cuvînt, o imagine oarecum dezolantă a descoperirilor echipei Plopșor, care, insistă Dr. Cordy, trebuie totuși privită dincolo de aspectele sale negative, gîndindu-ne că fiecare pas în cercetare nu face decît să stabilească un anume model, gata să fie depășit de descoperirile următoare. Întregul Lac Getic rămîne categoric un biotip extrem de favorabil vieții și „primirii" de hominizi. Mai ales că România este ideal plasată din punct de vedere geografic în calea transferurilor de populație din Africa, prin Orientul Mijlociu, spre restul Europei...

De altfel, cîteva elemente merită precizate o dată în plus: ● Depozitul de la Bugiulești este unul dintre cele mai importante din Europa, atît prin varietatea faunei existente, cît și prin bogăția resturilor găsite; ● Dacă resturile analizate nu sînt dovedit umane, aceasta nu înseamnă că nu există o prezență umană! Doar că nu este dovedită prin resturi scheletice concrete! *Prezența omului la Bugiulești rămîne în continuare o posibilitate certă,* lucru care pare a fi confirmat și de uneltele de piatră descoperite de Constantin Nicolaescu-Plopșor și atestate de Raymond Dart, marele antropolog, venit în România special pentru aceste cercetări.

Și ar mai fi ceva pe care nu-l putem trece cu vederea: deși depozitul de la Bugiulești a fost în mare parte cercetat, o zonă a fost totuși în mod special lăsată neexcavată și ea ne poate aduce încă multe surprize...

Pagină realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

Viitorul

La întrebarea pe care i-am adresat-o domnului Dr. Jean-Marie Cordy privind eventuale activități similare desfășurate de d-sa în Europa, răspunsul a fost scurt: nu există asemenea situri în Belgia. A efectuat săpături similare lîngă Liège, într-o peșteră - deci nu în același context sedimentologic și geomorfologic. Dar, după cum spune el, „este vorba de situri de vechimi comparabile (1, 2, 3 milioane de ani), tehnici de explorare similare, la fel ca și tipurile de analiză. Atunci cînd ai experiență într-un sit important, o poți folosi și în alte situri, cum ar fi cel din Bugiulești".

Dar Bugiulești nu reprezintă în nici un caz un sfîrșit de drum. Nici măcar specialiștii belgieni nu au închis porțile investigațiilor. Iar specialiștii români intenționează să reia cercetările la Ciuperceni, Teleorman (un sit contemporan în parte cu Bugiulești), la Betfia (Bihor) și Mălușteni (Tecuci). Este pasul logic următor necesar, pentru a lărgi orizontul cunoașterii și a face loc unor răspunsuri mai complete și mai sigure.

Așa cum reiese și din punctul de vedere al paleontologiei, formulat de *Dr. Alexandru Marinescu, Șef de Secție la Muzeul de Istorie Naturală „Grigore Antipa":*

„Zăcămintele de pe valea Oltețului sînt cele mai bogate și diverse zăcăminte de vîrstă villafranchiană din Europa - lucru recunoscut de toți specialiștii. De la mamifere de talie mică la Mamutus Meridionalis, găsim de toate. O faună care face trecerea de la climatul cald și uscat la unul mai rece. Lista speciilor este de-a dreptul uimitoare: zeci de specii determinate. Predomină caii și cerbii, dar sînt și resturi de urs și feline și chiar ale unei maimuțe, Paradolicopitecus Avernensis Eticus, un tip de macac - de data aceasta toate perfect confirmate științific. Chiar și prezențe surpriză: girafa și pangolinul (un animal acoperit cu solzi, cu coada lungă și care se hrănește cu termite). Parte din descoperiri au fost studiate, altele își așteaptă încă cercetătorii. Se va descoperi în final omul de la Bugiulești? Nu știm. Există urme clare de „activități preumane", mai ales uneltele de piatră așchiată găsite acolo. Răspunsul final îl vor aduce doar viitoarele campanii de explorare și... o viață normală de cercetător, cu acces la marile colecții din lume, la literatura recentă de specialitate și, de ce nu, la fondurile necesare".

TĂLMĂCIREA DILETANTĂ A VISELOR

ION ŢUGUI

Cea mai incitantă şi mai misterioasă manifestare a subconştientului este fără îndoială visul. În afară de vieţuitoarele cu sînge rece (reptilele), toate celelalte vieţuitoare visează. În vîrstele omului, copilăria este marcată prioritar şi complex de fenomenele onirice. Iar psihiatrii ne spun că oamenii care nu visează trebuie să se prezinte de urgenţă la un cabinet medical!

Fiind o însuşire a stării de repaus, visul a fost analizat de specialişti cu un interes aparte. S-au desprins funcţii şi disfuncţii, manifestări şi caracterul lor, s-au tras concluzii incontestabile. În acelaşi timp, însă, mitologiile şi religiile vehiculează starea onirică conferindu-i acesteia o funcţie transcendentală de primă mărime. Evenimentele cruciale ale Bibliei au fost prevestite prin vis. Nu puţine idei ştiinţifice sau chiar descoperiri au fost comunicate prin vis...

Cu toate acestea, oniromanţia a devenit un adevărat domeniu de exersare a diletantismului comercial. Feluriţi autori nechemaţi au devenit neguţători de tălmăciri ale viselor. O trecere în revistă a cărţilor dedicate tălmăcirii viselor, unele semnate, altele fără semnătură, ne pun în situaţia de a ne uimi în faţa terfelirii ignorante a logicii elementare, fără a mai vorbi de semantică, unde iraţionalul grosier joacă fără scrupule!

Improvizarea semnificaţiilor

Diletantismul tălmăcitorilor a avut o singură intuiţie corectă - aceea de a nu absolutiza un simbol oniric. Această intuiţie a dat rezultate „strălucite" din perspectiva iraţionalului. Pentru a nu greşi, mulţi tălmăcitori au atribuit aceluiaşi simbol variante de sens, ceea ce conduce la observaţia că un simbol înălţător, plin de promisiuni pentru existenţă, posedă şi un sens diferit, care anulează cu duritate şi categoric semnificaţia pozitivă! Această şmecherie onirică are într-adevăr „logica" ei: în cazul că un simbol pozitiv va fi reţinut de cel care l-a visat drept negativ, tălmăcitorul se consideră absolvit de eroare, el prevăzînd şi latura negativă a visului pozitiv!

Exemplele care ne stau la îndemînă sînt prea numeroase ca să le putem epuiza:

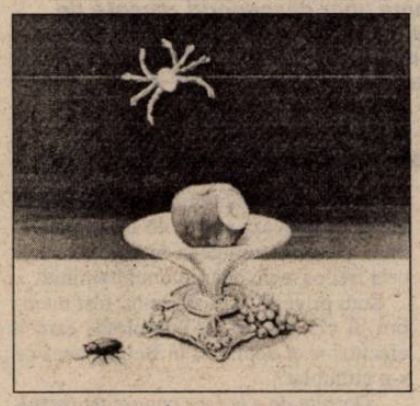

cîteva sînt, totuşi, necesare.

Dacă ai visat de pildă *Marea*, tălmăcitorul (unul din atîţia diletanţi!) îţi spune că te aşteaptă un cîştig important, dobîndă şi prosperitate. Cel ce ia în serios această tălmăcire nu o va păstra prea mult în memorie, pentru că interpretul iraţional loveşte la cîţiva quadraţi distanţă cu amendamentul: mare cu valuri mari privind de pe un dig, înseamnă nelinişte şi nevoie! De unde ar trebui să priveşti marea pentru ca semnificaţia pozitivă să fie viabilă? Îndeobşte marea se priveşte de pe dig. Dar dacă o priveşti de pe nisipul plajei, oare cum va fi?

Modulaţiile iraţionale sînt atît de frecvente, încît te întrebi cum e posibil ca astfel de făcături onirice să înghită milioane de lei prin comercializarea lor?

Plagiatul înlănţuit

Devenind cît de cît profitabilă, cartea de tălmăcire a viselor se multiplică, doar autorii fiind diferiţi, pentru că sensul explicat este de regulă cam acelaşi. Un plagiat nepedepsit se manifestă între coperte, diferă doar condiţiile grafice şi paginaţia. În actualele manopere onirice care au văzut lumina tiparului se regăsesc tălmăciri deja cunoscute din epoca interbelică sau din ultimele decenii ale secolului trecut. Au pătruns însă şi tălmăciri occidentale sau orientale, care îngroaşă prin pagini inutile volumele tipărite...

Ce-i rău în toate acestea? Primul rău pe care-l poate produce oniromanţia diletantă este crearea, la numeroşi solicitanţi ai cărţilor de vise explicate, a unui tip de dependenţă de vis. O dependenţă care se transformă uşor în obsesie, conducînd, psihic, la o aservire a existenţei falsei tălmăciri.

În fine, nu voi încheia fără a spune că simbolistica onirică este cu adevărat o modalitate încărcată de predicţii şi de avertismente, deci domeniul este *foarte serios* atunci cînd este slujit de pricepuţi. Din păcate, irelevanţa copleşeşte relevanţele, maculatura onirică de rit negustoresc este abundentă, aceasta riscă să domine interesul general.

Cum ne putem încrede în vise? Foarte simplu: să ne urmărim singuri visele, notîndu-le eventual cu exactitate şi efectuînd apoi teste de validare sau infirmare. Ne putem încrede în vise. Dar trebuie ştiut că fiecare om are propriul său cod oniric, pe care trebuie să-l cunoască şi să-l experimenteze. Simboluri beneficiind de o tălmăcire tradiţională corectă, sînt mai puţine. De pildă auzind în vis cîntecul unui cuc, înseamnă întotdeauna o mare primejdie, primejdie chiar de moarte! Această semnificaţie a fost verificată de-a lungul veacurilor. Ea rămîne valabilă, împreună cu multe altele...

Psihochirurgia PRO şi CONTRA O CRIZĂ DE NEBUNIE

Cum îţi descoperi calitatea de medium? Celebrul Edgar Cayce avea viziuni şi auzea voci. Un alt vindecător îşi conştientizase calităţi speciale după ce căzuse de pe o scară... Edivaldo „a debutat" printr-o criză de nebunie.

MIHAELA DOROBANŢU

S-a întîmplat că o vecină temporar înnebunise. Edivaldo s-a oferit să stea cu ea pînă la venirea doctorului cînd, deodată, s-a simţit preţ de o oră cuprins de o stare de inconştienţă, posedat de un spirit şi apoi a devenit brusc violent. Cînd şi-a revenit, a constatat că spărsese totul în jur dar că... femeia se simţea mai bine.

Un fenomen asemănător i s-a întîmplat după puţin timp: vizitînd o altă femeie, care acuza o senzaţie de rigiditate parţială după naştere, a preluat el însuşi suferinţa. S-a speriat şi s-a dus la doctor. Îi era teamă că înnebunise el însuşi. Doctorul i-a confirmat că avea calităţi de medium şi i-a recomandat să meargă la un centru spiritist. Acolo a efectuat prima sa intervenţie. Aveau să urmeze altele 65000!

Cînd intră sub influenţa spiritului extern care operează prin intermediul său, Edivaldo simte cum o lumină puternică se aprinde în ochii săi, pentru că imediat să se stingă. Intrat în transă, el nu mai ştie nimic din ceea ce se întîmplă în jur. Nu şi-a recunoscut nici măcar propria soţie! În ceea ce îl priveşte pe Guy Lyon Playfair, autorul „Puterii necunoscute", a fost foarte mirat cînd acesta i-a spus că... tocmai îl operase. Mai mult, s-a arătat foarte îngrijorat de starea lui şi, în particular, de cele două puncte roşii de pe stomac. „Trebuia să-i ceri Dr. Calzanas să nu-ţi lase cicatrice. Ar fi făcut asta dacă i-ai fi cerut".

Apoi, a fost foarte interesat să afle dacă cineva încercase să-l hipnotizeze sau să execute orice formă de autosugestie. Părea la fel de curios ca şi autorul să afle cum funcţiona de fapt întregul mecanism. I-a spus scurt lui Playfair: „Trebuie să cercetezi totul, Guy. Dacă ar mai exista doar cîţiva ca tine, spiritismul fie s-ar dezvolta, fie ar dispărea cu totul".

Edivaldo, spre deosebire de alţi vindecători, este o persoană educată (să nu uităm că în afara „vindecărilor" era profesor de şcoală!). El i-a explicat că operaţiile erau fie plasmice, fie ectoplasmice. Primele erau vizibile, dat fiind că acţionau asupra globulelor roşii din plasmă. Celelalte rămîneau invizibile ochiului nostru. Ele nu se desfăşurau atît de repede cum părea la prima vedere, întrucît pacientul era deja supus unei intervenţii în timp ce îşi aştepta rîndul. „Chirurgia" efectiv aplicată era menită doar să-l convingă pe pacient că se intervenea efectiv asupra sa. Altfel ce ar fi spus dacă, fără să mai fie întins pe un pat de operaţie, i s-ar fi spus că intervenţia se sfîrşise şi că era vindecat?!

Iar spiritele, spune Edivaldo, lasă uneori urme clare ale existenţei lor. Şi în acest moment Edivaldo a întins brusc braţul spre Playfair spunîndu-i: „Pune mîna aici, Dr. Fritz mi-a înfipt un cui în braţ!"

NOAPTEA ERA LUMINATĂ CA ZIUA...

DAN D. FARCAŞ

În vara anului 1993 a apărut, pe o cale destul de întortocheată, asupra căreia nu merită să insistăm aici, dar care are suficientă credibilitate, încă o martoră a răpirii Lindei Cortille, din zorii zilei de 30 noiembrie 1989. Era vorba de o doamnă în vîrstă, numită „Cathy". Detaliile pe care ea le-a dat asupra celor văzute (unele detalii au fost ţinute secrete tocmai pentru a testa eventualii martori întîrziaţi) coincideau remarcabil cu cele declarate de ceilalţi martori. În sfîrşit, o vecină de bloc a Lindei a povestit că într-o noapte s-a trezit că toată curtea era iluminată ca ziua, dar pînă să vadă sursa, aceasta s-a stins brusc. Fenomenul s-a petrecut în împrejurări legate de anumite evenimente de familie, ceea ce a permis ca data să poată fi stabilită destul de exact, la cîteva zile după 27 noiembrie 1989, deci foarte probabil în 30. Ea nu a mai povestit nimănui întîmplarea de teamă să nu fie luată drept nebună.

Răpire OZN lîngă podul Brooklyn

La un moment dat s-a aflat că, în noaptea respectivă, împreună cu Robert, Dan şi „a treia persoană", mai fuseseră şi alte cîteva maşini oficiale, ocupanţii cărora, deşi s-au implicat la un moment dat în urmărirea Lindei, alături de Dan, nu s-au manifestat prin nici o scrisoare sau declaraţie către Budd Hipkins, fie ea şi neoficială. În august 1993 Richard a mai scris o scrisoare lui Budd Hopkins, incluzînd copii ale unor documente oficiale foarte importante relativ la cele întîmplate în acea noapte. Din păcate l-a rugat pe destinatar să nu le dea publicităţii. Din acel moment Richard a încetat să mai dea vreun semn de viaţă.

Mai merită o menţiune faptul că ziua de 30 noiembrie 1989 marcase şi un moment politic important: preşedintele Bush pleca la Malta pentru convorbiri cu Gorbaciov, iar acesta, la rîndul său, în drum spre aceeaşi destinaţie, avea, în premieră, la Roma, convorbiri cu Papa.

Ajunşi la sfîrşitul acestei recente şi incredibile istorii, atragem încă o dată atenţia cititorului revistei Magazin că cele relatate nu sînt nici fragmente dintr-un roman fantastic, nici invenţii ale unui ziarist dornic să scrie ceva senzaţional cu orice preţ, ci relatări dintr-o carte „nonfiction": *Witnessed" („Martor ocular")*, apărută în octombrie 1996, scrisă de Budd Hopkins, un cercetător serios al fenomenului OZN.

Cazul a produs şi continuă să producă discuţii şi controverse, în mediile cele mai serioase. După opinia lui Budd Hopkins, cazul Linda Cortille este la ora actuală de o unică importanţă, dat fiind numărul mare de martori independenţi, care nu se cunoşteau înainte între ei, şi dintre care unii s-a dovedit că fuseseră direct implicaţi în răpire. Totuşi au fost şi unele semne de întrebare. La relativ mică distanţă de locul incidentului se află sediul ziarului *Post,* la care la acea oră matinală trebuia să se găsească muncitori ocupaţi cu încărcarea ziarului în maşini. Nici unul dintre aceştia nu-şi amintea de ceva neobişnuit. Au existat şi detractori, care au spus, de pildă, că victimele aşa-numitelor răpiri sînt nişte „mărunţi nimeni" avizi de publicitate. Budd Hopkins arată că dimpotrivă, dintre cele peste cinci sute de cazuri de răpiri OZN, studiate de el personal, majoritatea implicau persoane realizate, dintre care doar cincisprezece au dorit să-şi dezvăluie identitatea în mod public. Linda Cortille a fost totuşi o astfel de excepţie, ea decizîndu-se la un moment dat să apară în public, dezvăluindu-şi adevăratul nume (Napolitano). Alţi autori, convinşi de existenţa fenomenului (de pildă Jenny Randles), se întreabă cum se face că toate mărturiile au venit la un singur om... Cu acest ultim episod, se încheie şi serialul meu dedicat răpirilor OZN.

SPIRITISM, impostură şi adevăr

Într-un interviu recent acordat de H.H. Douglas - unul din puţinii supravieţuitori ai fostei Society for the Study of Supernormal (cu sediul la Londra) - revistei „Le Figaro Magazine", am remarcat apetitul acestui octogenar pentru cazurile parapsihologice în care sînt implicaţi copii. Douglas, un redutabil fizician ce şi-a început cariera de medium încă din adolescenţă, şi-a amintit cu lux de amănunte povestea adevărată a Lacului Îndrăgostiţilor, de lîngă localitatea Knoxbridge, statul american Maine. În anul 1988, el a făcut parte din comisia care l-a studiat pe Norman Seymour, protagonistul acelui caz, în vîrstă de paisprezece ani pe atunci.

DRAMA de pe Lacul Îndrăgostiţilor

PAUL IOAN

Cu peste douăzeci de ani în urmă, prin 1968, după îndelungi certuri familiale, tinerii Rose şi Donovan dispar de acasă. Părea să fie o situaţie tipică a revoltei împotriva intransigenţei părinţilor, o dispariţie în lumea largă a neînţeleşilor. Celor doi nu li s-a mai dat niciodată de urmă, resemnarea pusese stăpînire pe cei rămaşi fără odrasle. Dar iată că, în timpul unei banale partide de pescuit, Norman Seymour îi spune tatălui său (cu care se afla în barcă) să ocolească o anumită zonă a lacului - care pe atunci se numea Moonlight. Băiatul e transfigurat, are palpitaţii şi este în pargul leşinului. Impresionat, tatăl îi respectă rugămintea. Cîteva zile Norman a zăcut la pat, cu febră puternică. După ce şi-a revenit, a destăinuit mamei sale că auzise şi văzuse spiritele a două persoane în acea parte a luciului apei şi că tînguirile lor îl speriaseră. El nu cunoştea nimic despre dispariţia consumată în urmă cu două decenii. Şi cum aceste halucinaţii auditive şi vizuale s-au mai repetat, dna Seymour nu mai apelează la medic, ci la şerif. În cele din urmă, acesta se lasă convins de mama îngrijorată şi, în august 1988, dispune cercetarea zonei respective.

Rezultatul a fost stupefiant. Chiar după primele scufundări, scafandrii au adus la lumină rămăşiţele pămînteşti ale unui bărbat şi ale unei femei. Numai că surpriza avea să fie dublată de faptul că în craniul lor se observau cu uşurinţă orificiile făcute de gloanţe! Autorităţile credeau că sarcina lui Norman se încheiase o dată cu această descoperire. Însă băiatul de paisprezece ani le spune cu dezinvoltură că nu are rost nici o anchetă judiciară, întrucît cei doi s-au sinucis... Această revelaţie nu i-a impresionat pe poliţişti, care au început procedura de rutină. Abia cînd mama lui Donovan a dezvăluit că fiul ei i-a lăsat un mesaj de adio - în care nu crezuse la vremea respectivă - spusele lui Norman au fost luate în seamă, dar certitudini nu există nici astăzi.

Profesorul H.H. Douglas a explicat „comunicarea" cu spiritele din Lacul Îndrăgostiţilor (cum s-a numit de atunci) cu ajutorul a două elemente: sensibilitatea aparte a băiatului şi, atenţie!, filmul văzut la televizor în acea perioadă, în care s-a petrecut o dramă asemănătoare. Norman a recunoscut că fusese obsedat de veridicitatea acelui scenariu - şi el însuşi scrisese cîteva variante... Cert este doar faptul că Norman Seymour nu este un impostor.

Inventika '97 la prima ediţie...

MANAGER AL PROPRIILOR INVENŢII

MARIAN GRIGORE

Unul din cele mai „mobilate" standuri, cel puţin în ceea ce priveşte suprafaţa de expunere, aparţine firmei *S.C. Invent Rom SRL*. La rîndul ei, firma aparţine inginerului *Cînciu Vasile*, iar acestuia îi aparţin invenţiile prezentate pe panouri, dar şi în „natură", toate formînd o familie de utilaje agricole. În fapt, cu excepţia combinei (la care inventatorul ne-a mărturisit că lucrează în prezent) este prezentă aici toată gama de utilaje necesare exploatării unei ferme agricole, fiecare avînd la bază un brevet de invenţie (16 la număr) şi toate împreună alcătuind *„Sistemele de maşini agricole modulate"* care au fost medaliate cu aur şi argint la Saloanele internaţionale de invenţii de la Geneva, Budapesta, Paris şi Bucureşti. Ce este remarcabil este faptul că aceste invenţii au depăşit de mult stadiul prototipurilor „de autor", fiind deja în producţia de serie pe baza licenţelor acordate de inventator. Aceasta ar fi o primă performanţă.

A doua performanţă constă în calităţile propriu-zise ale utilajelor, capabile să asigure *„efectuarea la timp a tuturor lucrărilor agrotehnice pentru orice tip de sol, din orice zonă geografică, pentru exploataţii de 2-5 ha, 10-30 ha, 30-80 ha, 80-100 ha şi 100-200 ha* (corespunzînd, deci, nevoilor tuturor genurilor de ferme; de la cele mici, majoritare în agricultura ţărănească, şi pînă la cele mai mari) *ele putînd fi tractate cu orice tip de tractor, motocultor sau chiar şi cu animale de muncă"*. Am citat din oferta Societăţii Comerciale, care doreşte să-şi extindă activitatea, căutînd noi parteneri de afaceri.

Un stand „burduşit" cu invenţii în domeniul utilajelor agricole, adaptate perfect nevoilor actuale ale agriculturii româneşti. Un stand şi un inventator - ing. Vasile Cînciu - care-şi valorifică ideile prin propria sa firmă.

Dar performanţele tehnice ale acestor utilaje sînt dublate de cele economico-financiare, element chiar mai important decît factorul tehnic, în condiţiile de sărăcie cronică în care se zbat agricultorii români. Aici cifrele sînt convingătoare: *reducerea cu cel puţin 40 la sută a investiţiei cu mecanizarea faţă de orice sistem de maşini agricole din actuala producţie, fie ea din ţară sau din import; reducerea cu minimum 30 la sută a consumului de carburanţi pe hectarul cultivat, graţie faptului că sistemul de maşini permite efectuarea concomitentă a 3-5 lucrări la o singură trecere a agregatului; reducerea cu peste 60 la sută a consumurilor de cauciucuri, rulmenţi etc.; reducerea cu 70 la sută a suprafeţelor de depozitare. Toate acestea în condiţiile unui preţ de achiziţie mai mic cu 30 la sută faţă de orice ofertă internă sau externă*. De menţionat şi faptul că utilajele se pot achiziţiona în timp, unul cîte unul, pe măsura fondurilor de care dispuneţi.

În fine, a treia performanţă o reprezintă însăşi Societatea Comercială Invent Rom SRL. O societate creată de inventator în primul rînd pentru a-şi gestiona şi exploata propriile invenţii. Dar gata de a oferi, oricînd, experienţa sa şi altor inventatori. Dovadă că şi în România lucrurile au început să se mişte.

O idee pentru oamenii cu idei: firmele de consultanţă

Puţin inventatori au, dincolo de inteligenţa lor tehnică, şi aptitudinile şi cunoştinţele necesare pentru a se descúrca în hăţişul legislaţiei referitoare la protejarea proprietăţii intelectuale. INVENTIKA '97 a avut, din acest punct de vedere, şi meritul de a pune în contact inventatorii cu cei care îi pot ajuta (consilia ar fi mai exact spus) în direcţia brevetării şi valorificării invenţiilor realizate. Socotim că facem un real serviciu inventatorilor, semnalînd firmele care au în profilul lor de activitate consultanţa în domeniul protecţiei proprietăţii intelectuale, firme întîlnite la TIB, chiar dacă aceasta implică un act de publicitate gratuită. Este o investiţie „cu bătaie lungă" pe care o facem, siguri fiind că noile produse realizate pe baza invenţiilor ce se vor breveta cu ajutorul acestor firme vor avea, la rîndul lor, nevoie de publicitate. O publicitate din care sperăm să avem şi noi partea noastră. Deci iată cîteva telefoane utile:

- ***Oficiul de Stat pentru Invenţii şi Mărci: Tel. centrală 615.19.66; 614.59.66;***
- ***INVEL - Intelectual Property Agency: tel. 633.88.61 fax: 312.11.54;***
- ***Rominvent SA - Industrial Property Agency: tel. 231.25.15; 231.25.41 fax: 231.25.50, 231.24.54;***
- ***S.C. Invent Rom SRL: tel-fax: 653.22.18.***

Despre îndoială...

MARIAN GRIGORE

PARADOX

În „paradoxul" despre ignoranţă aminteam despre caracterul mai degrabă conservator al mediilor ştiinţifice, *„ataşate ideii de adevăr definitiv (chiar dacă nu şi în mod obligatoriu absolut) - caracteristică adevărurilor deja demonstrate"*. Cheia înţelegerii acestui aparent paradox prin care calificam drept „conservatoare" tocmai mediile ştiinţifice care au asigurat, dintotdeauna, progresul cunoaşterii umane prin descoperiri nu odată revoluţionare, ce răsturnau un întreg sistem de valori statornicite, o constituie referirea la *adevărurile deja demonstrate*. Pentru că atestarea ştiinţifică a unui nou adevăr, fie el, iniţial, obţinut doar pe hîrtie sau datorîndu-se hazardului unei observaţii norocoase, la capătul a mii de încercări infructuoase, se obţine numai prin respectarea principiului *reproductibilităţii* fenomenului, realizată în condiţii experimentale identice. Deci fenomenul trebuie să fie *real* şi *repetabil* de ori de cîte ori dorim, protocoalele experimentale necesare validării unei noutăţi frizînd pedanteria, menite fiind a înlătura orice suspiciune. Să ne gîndim numai la metoda „dublului orb", prin care autorii experimentelor, cît şi „controlorii" lor independenţi acţionează asupra unor eşantioane identificate doar prin numere de cod, înlăturîndu-se orice posibilitate de manipulare, fie ea şi inconştientă. Iar rezultatele sînt apreciate drept concludente abia după ce sînt confirmate de deţinătorul „cheii" de decodificare, singurul care poate atesta concordanţa între rezultatul urmărit şi cel obţinut asupra probei reale.

Din acest punct de vedere, îndoiala omului de ştiinţă este mai degrabă de ordin practic, solicitînd verificarea repetată a soluţiilor spre a se accede la certitudini. Diferită, deci, de îndoiala filozofică - *„Dubito ergo cogito..., cogito, ergo sum"* („Mă îndoiesc, deci cuget..., cuget, deci exist") spunea autorul „Discursului asupra metodei", *René Descartes* -, formulă care trădează o atitudine existenţială, ţinînd de esenţa fiinţei umane. O fiinţă conştientă de limitele ei *(„Omul este doar o trestie..."* - spunea acelaşi Descartes), însă şi de forţa pe care i-o dă gîndirea, aspiraţia spre cunoaştere *(„...dar este o trestie gînditoare"* - completa filozoful). „Îndoiala" (de trestie) este, în fapt, *flexibilitate*. O calitate, nu o insuficienţă.

Din acest motiv, am putea spune că demersul lui Einstein (ştiinţific, totuşi, în cel mai deplin înţeles al cuvîntului) a urmat mai degrabă logica filozofică a îndoielii, decît pe aceea ştiinţifică, prin teoria relativităţii generalizată el punînd la îndoială valabilitatea universală a principiilor mecanicii newtoniene, în ciuda, am spune, a evidenţei înseşi.

Dovadă că aceste principii continuă să fie perfect funcţionale şi astăzi. În schimb, confruntat cu principiile fizicii cuantice, în special cu principiul de incertitudine enunţat de Heisenberg, el s-a comportat în autentic om de ştiinţă, punînd la îndoială posibilitatea existenţei unor fenomene care contraziceau în cel mai înalt grad spiritul său profund raţionalist. Şi în acest caz, însă, experienţa a fost cea care a tranşat, în cele din urmă, această dispută ce părea, în epocă, doar o dezbatere teoretică marcată de un puternic iz scolastic. În fond, nimeni nu văzuse pînă atunci (precum nici în Evul Mediu îngerii dansînd pe un vîrf de ac) un atom, pentru a şti dacă, aşa cum se credea, electronii urmează trasee „planetare", supunîndu-se principiilor mecanicii clasice, ori dacă, dimpotrivă, formează „un nor", o „anvelopă", supunîndu-se legilor mecanicii cuantice.

Între timp, lucrurile s-au lămurit, tranşînd definitiv disputa în favoarea „cuanticienilor", fără ca, prin aceasta, Einstein să fi pierdut ceva din prestigiu. În fond, a fost unul din puţinii oameni din istorie care a reunit, în aceeaşi persoană, în cel mai înalt grad, spiritul ştiinţific fondat pe îndoială pragmatică a experienţelor repetate cu spiritul deschis, speculativ, al filozofului, a cărui îndoială are conotaţii gnoseologice.

Prin sine însuşi, Einstein a dovedit că „nenumărate sînt căile cunoaşterii". Precum cele al Domnului, după chipul şi asemănarea căruia e Omul.

Un pikamer silenţios

Deşi visul lui Ronald Reagan de a avea arme pe orbita Pămîntului nu a fost niciodată materializat, cîteva proiecte de genul celui denumit „Războiul Stelelor" au inspirat mai multe cercetări în domeniu. Cum războiul rece s-a încheiat şi cercetările în dezvoltarea unor arme noi au îngheţat la rîndul lor, inginerii de la National Brookhaven Laboratory din Long Island au hotărît să folosească tehnologia din dotare pentru ceva mai puţin războinic: ei au inventat un... pikamer.

Noua unealtă constă dintr-un cilindru lung de 3 metri (următorul prototip ar trebui să aibă doar 1,5 metri) care adăposteşte la unul din capete un piston. Aerul comprimat împinge pistonul care comprimă, la rîndul său, o cantitate de heliu. Cînd presiunea heliului atinge un anumit prag - explică Robert Hall, şeful echipei de inginerie tehnologică de la Brookhaven - acesta provoacă deschiderea unei supape, gazul inert lovind un proiectil de oţel de mărimea unei boabe de fasole, imprimîndu-i astfel o viteză de circa 3300 km/oră (aproape de trei ori viteza sunetului). Un singur „foc" poate sparge o suprafaţă de 30 cm² de beton. Faţă de pikamerul obişnuit, varianta Brookhaven nu ridică praful, întrucît „glonţul", care-şi pierde toată energia sa la impact, nu pulverizează piatra, ci o sparge în bucăţi mici. Oricum, Hall spune că acest pikamer devine mult mai silenţios decît cele obişnuite, prin simpla montare la capătul tubului a unui dispozitiv inspirat din surdinele utilizate la armele de foc. Avantaj deloc neglijabil, în cazul utilizării noului pikamer în oraş.

Hall şi echipa sa lucrează acum la un model şi mai avansat, ei aşteptîndu-se să se mărească viteza „proiectilelor" la peste 11000 km/oră. La o asemenea viteză s-ar putea rupe şi cel mai dur oţel ce se utilizează în betonul armat. Inventatorii speră că acest prototip va începe să fie utilizat în New York în partea a doua a anului viitor.

Inimă virtuală

Ce se întîmplă cu inima în timpul unui infarct? Ca să înţeleagă mai bine comportarea inimii în acest caz extrem, doi medici cercetători au realizat cu ajutorul unui calculator un model tridimensional al activităţii electrice a inimii unui cîine. (Inima de cîine a fost demult şi adesea disecată şi cercetată, aşa încît cercetătorii ştiu la ora actuală mai multe despre activitatea inimii canine decît despre cea umană). Într-o inimă normală, stimularea electrică acţionează asupra muşchilor foarte rapid, dar în timpul infarctului excitaţiile electrice acţionează la întîmplare asupra muşchilor cardiaci. Acţiunea aceasta haotică se propagă peste tot atît în interiorul, dar şi la suprafaţa inimii. „Ca rezultat, inima nu mai pulsează sînge, pentru că ea nu se mai relaxează şi contractă în mod sistematic" - spune Raimond Winslow, un inginer specializat în biomedicină, care a dezvoltat modelul împreună cu Denis Noble de la Oxford.

Acest model este doar primul dintr-o serie de simulări prin care se speră că se va contribui la dezvoltarea industriei de medicamente specifice şi de stimulatoare cardiace.

Pompadurozaur?

Cînd a văzut fotografia unei neobişnuite fosile de pterosaur dintr-o colecţie particulară, Alexander Kellner, un paleontolog de la Muzeul Naţional din Rio de Janeiro, nu a crezut că aceasta e reală. Dar o dată ce a avut în mînă fosila de nu mai puţin de 115 milioane de ani vechime a ştiut că priveşte resturile unei fiinţe unice: o fosilă de Tapejara imperator (nume rezultat din hibridarea a două cuvinte, unul din limba indienilor Tupi şi altul latin, însemnînd împreună „bătrînul împărat"), animal care avea o creastă imensă ce ocupa 5/6 din craniul pterosaurului. „E ca o pînză pe capul său" - a spus Kellner. „Nici o pasăre, nici un dinozaur sau pterosaur nu are o creastă de asemenea proporţii". Creasta are consistenţa unei pînze moi şi apare dintr-un os situat în centrul craniului pterosaurului. Paleontologul se întreabă cum această extravagantă creastă, care ar putea fi un indiciu pentru diferenţierea sexuală, afecta aerodinamica respectivei reptile zburătoare. „Acea structură centrală e o problemă - spune el. Dacă vrei să zbori, încerci să nu ai asemenea structuri în calea ta. Dacă vrei o cîrmă, o vrei în spatele scheletului, ca o coadă. Poţi avea o creastă, dar în spatele craniului şi, oricum, mult mai mică".

Tapajera imperator a procedat însă exact invers.

Grupaj realizat de **ALEXANDRU DAN**

În această săptămînă vă sugerăm două rețete de prăjituri. Una poate fi realizată rapid, cealaltă este ceva mai „elaborată". Cum însă Sărbătorile se apropie, ar trebui să vă încercați îndemînarea în arta gastronomiei pentru a ști cu ce să vă prezentați la mesele mai deosebite.

GASTRONOMICE

Deși numită ***„SCOARȚĂ DE COPAC"***, este fragedă și deosebită și prin aspect și prin gust. Sînt necesare: 1 pachet unt (sau margarină), 1 ou, 1 pahar cu lapte, o lingură zahăr, 1 praf de copt stins cu zeamă de lămîie, făină cît cuprinde. Din aceste ingrediente se face un aluat bine lucrat, ce se lasă la rece o jumătate de oră. Între timp pregătiți două ouă pe care le bateți ca pentru omletă și, separat, 40 nuci măcinate, amestecate cu 200 g zahăr. Aluatul se întinde, se taie fîșii late de 2 cm, lungi de 10 cm, se tăvălesc cu o parte prin ouă, apoi prin nuci. Se pun pe dosul unor tăvi dreptunghiulare sau ovale, mulîndu-se după forma respectivă. Se coc în cuptor încins.

TORT ȘARLOTĂ. Sînt necesare: 8 ouă, 1/2 l lapte, 2 căni zahăr, 4 linguri gelatină, 4 linguri făină, cacao, esență de rom și de vanilie, frișcă.

Se dizolvă bine gelatina într-un pahar cu apă rece, amestecînd din cînd în cînd. Se separă albușurile de gălbenușuri. O cană de zahăr se încorporează cu gălbenușurile. Se adaugă făina, apoi laptele și se pune pe foc mic amestecînd continuu. Apoi, se lasă să se răcească. Albușurile se bat spumă tare, împreună cu cealaltă cană de zahăr. Cele două compoziții se amestecă ușor, apoi cantitatea obținută se împarte în două. Într-una se adaugă zahăr vanilat și coajă rasă de portocală, iar în cealaltă, cacao și rom. Compoziția albă se toarnă într-o formă rotundă, pe un celofan ud și se lasă să se răcească foarte bine. Dacă nu avem o altă formă identică pentru compoziția cu cacao, folosim aceeași formă. Cînd ambele blaturi sînt bine închegate, se suprapun. Între ele puteți pune un strat de pișcoturi sau felii de mandarine (sau portocale), sau ananas. Tortul se ornează cu frișcă și ciocolată rasă.

Dosarele frumuseții

În acest anotimp se poartă...

...diversitatea, exotismul și culoarea. Machiajul urmează îndeaproape tendințele modei. Și oricît vi s-ar părea de surprinzător, în funcție de anotimp, machiajul își are cuvintele sale de ordine. În toamna '97 și iarna '98, cei ce stabilesc rigorile frumuseții feminine au stabilit regulile de aur: o privire... intensă, o gură bine conturată și strălucitoare și unghii în culori... tăznite. Pentru a vă pregăti obrazul pentru un asemenea machiaj, firma „Avram Exim" vă oferă o paletă largă de produse cosmetice. Alegeți dintre ele pe cele care vi se potrivesc!

Firma „Avram Exim SRL" și-a completat paleta ofertei destinate frumuseții feminine cu șase noi produse, ultimele din seria celor testate calitativ și avizate de Ministerul Sănătății. Este vorba despre:

- **Loțiune capilară tonică, ce conține extract de ardei și mesteacăn. Componentele au capacitatea de a activa circulația capilară.**
- **Un produs mai special este crema împotriva scabiei. Substanța activă din cremă permite vindecarea printr-o singură utilizare.**
- **Și tot la fel de eficace este în situații extreme crema-balsam împotriva pediculozei. (Dacă copilașul dv. „s-a căptușit" de la grădiniță sau de la școală cu păduchi, printr-o singură utilizare a acestui balsam rezolvați delicata problemă).**
- **În seria produselor pentru copii se înscriu și Șamponul cu colagen și Crema împotriva eritemului fesier.**
- **În seria produselor speciale este inclusă Pasta pentru curățat mîinile. Este vorba de curățiri grele, iar această pastă îndepărtează ușor și complet grăsimile industriale, vaseline, „mîzga de motor" etc. Dar iată seria completă a produselor cosmetice oferite de firma „Avram Exim SRL":**

Loțiunea *STOP ACNEEA* (împotriva coșurilor și a punctelor negre) are un puternic efect antiseboreic, dezinfectant și cicatrizant, conținînd substanțe de reglare a PH-ului ce asigură vindecarea acneei (coșurilor).

Crema *STOP ACNEEA* (împotriva coșurilor și a punctelor negre) pare a fi o cremă magică ce penetrează profund pielea dv. înlăturînd acneea și punctele negre.

MASCA FILMOGENĂ STOP ACNEEA (împotriva coșurilor) conține extracte de plante care ajută la vindecarea acneei și la dispariția punctelor negre. După cîteva zile de tratament veți vedea că pielea dv. rămîne curată, mătăsoasă, fără asperități ce vă știrbesc personalitatea. Acum, datorită produselor STOP ACNEEA, veți putea fi din nou admirat(ă).

SECRETUL NOPȚII - Cremă împotriva cearcănelor. Are acțiune emolientă, hidratantă, revitalizantă, conținînd principii active de combatere a umflăturilor, a pungilor de sub ochi și înălbește porțiunea vineție din jurul ochilor. Obrazul capătă un aspect proaspăt, sănătos și tineresc.

TAINA TINEREȚII - Cremă antirid. Conține principii de revitalizare celulară cu rol de protecție a obrajilor, menține pielea suplă și fragedă, prevenind apariția ridurilor și le estompează pe cele existente. Se utilizează pentru orice fel de ten și asigură un echilibru fiziologic spontan, îndepărtînd efectele îmbătrînirii.

Crema *LILY* (pentru îngrijirea unghiilor). Prin aplicarea acestei creme se combat fragilitatea și friabilitatea (ruperea) unghiilor, precum și desprinderea dureroasă a pielii din jurul lor. Folosind cu încredere acest produs, unghiile cresc, își păstrează elasticitatea și culoarea roz, sidefie, sănătoasă, imprimînd mîinii un aspect elegant și plăcut.

VERRUCA PLANTARIS - Loțiune pentru îndepărtarea negilor. Conține extrase din plante și principii active datorită cărora, prin aplicare repetată - doar pe porțiunea cu negi -, aceștia se usucă și dispar.

ADELA - Cremă de înălbire a pielii mîinilor avînd și acțiune hidratantă. Prin aplicarea unui strat subțire de cremă, pielea mîinilor capătă elasticitate, se întinde, iar mîna va avea aspect tineresc de un alb sidefiu.

UNGHII FALSE - Dacă tot țineți la frumusețea mîinilor dv., puteți adopta și ideea unghiilor false. În orice moment al zilei mîinile dv. vor putea fi admirate.

Crema *ANTICLAVUS* (împotriva bătăturilor, a crustelor de pe călcîie, coate sau genunchi). *ANTICLAVUS* are un efect rapid de îndepărtare a crustelor și bătăturilor, aceste zone rămînînd netede și catifelate. Senzația de confort datorată acestei creme este persistentă.

Crema *CASTELLANI* (contra transpirației picioarelor). Prin aplicarea unui strat subțire din această cremă, transpirația și mirosul neplăcut dispar. Formula cea mai sigură împotriva transpirației și a mirosului neplăcut al picioarelor este crema *CASTELLANI*.

Loțiunea *LELIA ANTI - PISTRUI.* Prin aplicarea acestei soluții, pistruii și petele de pe întreg corpul dispar cu siguranță. Efectul este rapid. Încercați și nu veți regreta!

Loțiunea *CREOLA* (pentru bronzarea artificială). Prin aplicarea acestei creme obțineți o piele frumoasă, sănătoasă, de culoare arămie, care se menține mult timp. Folosind Crema CREOLA, pielea capătă un aspect de bronz natural, aducînd un plus de sănătate și frumusețe.

STIMULENT SEXUAL Produs natural pe bază de plante și produse apicole, combate impotența și frigiditatea, garantează creșterea duratei de erecție cît și durata și calitatea actului sexual, ambii parteneri avînd satisfacții nebănuite.

Pentru a primi produsele descrise, trebuie să le comandați firmei, pe baza bonului alăturat. Și cum stocurile sînt limitate, cu cît vă veți decide mai repede cu atît veți fi sigură că dorința dv. va fi îndeplinită cu promptitudine. Și încă un argument tentant: cumpărătorii fideli ai firmei, care comandă trei produse, vor avea surpriza de a descoperi în pachetul solicitat și un „cadou-surpriză".

BON DE COMANDĂ
DE TRIMIS LA AVRAM EXIM SRL CP 73, OP 82, BUCUREȘTI
✆ 01/6841952 sau 3214698

Doresc să cumpăr:

___ buc. Cremă STOP ACNEEA la prețul de 30.000 lei
___ buc. Loțiune STOP ACNEEA la prețul de 30.000 lei
___ buc. Cremă MASCĂ FILMOGENĂ STOP ACNEEA la prețul de 30.000 lei
___ buc. Cremă ANTICLAVUS la prețul de 30.000 lei
___ buc. Cremă CASTELLANI la prețul de 30.000 lei
___ buc. Loțiune LELIA ANTIPISTRUI la prețul de 30.000 lei
___ buc. Cremă LILY la prețul de 30.000 lei
___ buc. Loțiune CREOLA la prețul de 35.000 lei
___ buc. Cremă SECRETUL NOPȚII la prețul de 30.000 lei
___ buc. Cremă TAINA TINEREȚII la prețul de 30.000 lei
___ buc. Loțiune VERRUCA PLANTARIS la prețul de 30.000 lei
___ buc. Cremă ADELA la prețul de 30.000 lei
___ STIMULENT SEXUAL la prețul de 35.000 lei
___ UNGHII FALSE la prețul de 15.000 lei
___ Loțiune capilară tonică, la prețul de 25.000 lei
___ SCABEX. Cremă împotriva scabiei, la prețul de 25.000 lei
___ PEDEX, balsam-cremă, la prețul de 25.000 lei
___ Șampon cu colagen pentru copii, la prețul de 20.000 lei
___ Cremă împotriva eritemului, la prețul de 20.000 lei
___ Pastă de curățat mîinile, la prețul de 25.000 lei

Suma corespunzătoare + taxele poștale și de ambalare se plătesc la primirea coletului

Nume: _____ Prenume: _____
Strada: _____ Nr. ____ Bl. ____ Sc. ____ Ap. ____
Localitate: _____ Județ: _____ O.P. _____ Cod: _____
Telefon: _____

Băută dimineața, cafeaua cu lapte este indigestă? Este și adevărat, și fals. Pentru că jumătate din numărul persoanelor care obișnuiesc să bea la micul dejun cafea cu lapte o suportă bine. Cealaltă jumătate, dimpotrivă. Sfatul medicilor, pentru cei din urmă: evitați acest amestec pentru că aveți probleme gastrice sau hepatice.

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„De la început trebuie să mărturisesc că sînt fericită că am descoperit tratamentul bioenergetic. Pentru că, deși tînără, suferințele generate de boală erau mari. Concret, mă numesc S.V., am 29 de ani și locuiesc în București. De cîtva timp sufeream de hipertiroidie, afecțiune ce necesita tratament continuu. Citind însă în revista «Magazin» despre vindecările obținute de doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacități extrasenzoriale de categorie internațională am încercat și acest tratament. Spre bucuria mea, după primele ședințe de bioterapie glanda tiroidă și-a echilibrat activitatea, nemaiavînd nevoie de medicamente. De asemenea, lipsa gravă de calciu, magneziu și potasiu, de care sufeream, s-a corectat după a doua serie de ședințe telepatice de bioenergie. În plus, mă simt excelent, iar analizele efectuate confirmă starea mea bună..."

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratamentul bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 10000 lei.

10% REDUCERE adică 10000 lei

TALONUL NR. 45

Numele și prenumele pacientului.....
.....
Adresa.....
Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 10 decembrie 1997 ●

Programări la telefon: 6862046

Medicul vă răspunde

Domnul Nacu Constantin din Bucureşti ne întreabă prin scrisoarea adresată redacţiei: „Dacă este posibilă tratarea unei pietre la rinichi pe calea eliminării, a zdrobirii şi prin procedeul laser şi, în legătură cu această ultimă metodă, unde să mă adresez pentru aceasta?" De pietrele, respectiv de calculii renali, ca şi de aceia biliari de altfel, ne putem descotorosi pe cale medicamentoasă, apoi pe calea litotomiei, metodă ce se identifică cu operaţia de extirpare a respectivului calcul sau calculi prin simpla deschidere a viscerului care îi conţine, apoi pe calea litotriţiei, manevră ce constă din spargerea şi extragerea calculilor, în special vezicali, pe cale endoscopică şi, în sfîrşit, pe calea acestui amplificator molecular al undelor luminoase, care pot degaja o energie concentrată considerabilă, amplificator care este laserul. A se reţine însă faptul, stimate Domnule Nacu Constantin, că numai medicul, şi în special acela specializat în domeniul urologiei, este în măsură să stabilească care dintre metodele specificate mai sus este cea mai oportună. Laserul, de care vă interesaţi în mod special, este indicat pentru calculii relativ mici, sub 1,5 cm diametru şi, chiar în asemenea condiţii, purtătorii unor asemenea calculi nu trebuie să fie obezi, obezitatea creînd dificultăţi în manipularea laserului. În ipoteza că intraţi în această categorie, vă puteţi adresa pentru tratamentul solicitat la Clinica de urologie din cadrul Spitalului Fundeni, apoi la Clinica de urologie din cadrul Spitalului Panduri, ca şi la alte unităţi spitaliceşti dotate cu servicii de urologie.

Dr. ANDREI ONU

RÎSUL, un altfel de „JOGGING"

Termenul de „jogging", provenind de la verbul englezesc to jog care înseamnează a se zgîlţîi, a se hurduca, a intrat după cum ştiţi şi în limba noastră, ca şi în multe alte limbi, întocmai ca şi termenul de stres, şi se foloseşte pentru a indica o alergare energică, forţată. Merită a şti că medicul Henri Rubinstein a făcut nu de multă vreme senzaţie în lumea medicală indentificînd rîsul nu numai cu un „jogging", ci chiar cu un „jogging" (în mod paradoxal) pe loc, şi nu numai al corpului, ci şi al spiritului. Această afirmaţie o face în cartea sa de mare răsunet, intitulată „La psychosomatique du rire", respectiv „Psihosomatica rîsului".

ARCADIE PERCEK

Dacă psihologii au fost preocupaţi în cercetările lor efectuate pe problematica complexă a rîsului doar de găsirea unor corelaţii între caracteristicile rîsului şi acelea ale individului, medicii, la rîndul lor, preocupaţi de comprimarea la maximum a mişcării în lumea modernă, deci de problematica sedentarismului, s-au dovedit desigur interesaţi în mod major despre acest jogging pe loc, care ar putea să-l absolve pe omul modern de consecinţele nefaste ale sedentarismului asupra sănătăţii.

Şi, aprofundînd acest aspect, medicii zilelor noastre au observat că *rîsul induce, într-adevăr, complexe modificări atît în fiziologia normală cît şi în cea patologică.* Astfel, s-a observat că acest act psihofiziologic care este rîsul, pe bună dreptate identificat de către celebrul poet italian dintre secolele al XIII-lea şi al XIV-lea, Dante Alighieri, în lucrarea sa intitulată „Banchetul", cu lumina de fulger a bucuriei sufleteşti, antrenează în circuitul pe care îl creează numeroase segmente viscerale ale organismului şi în special această verigă de mare importanţă pentru sănătate, care este veriga neuro-hormonală.

Detaliind această afirmaţie, vom specifica că rîsul antrenează în sfera sa de acţiune în primul rînd aparatul respirator, iar pe calea mişcărilor energice pe care astfel le imprimă cupolelor diafragmatice, respectiv acelor septuri musculare care separă aceste două mari cavităţi din economia organismului-cavitatea toracală şi cea abdominală-impulsionează în mod direct inspirul şi expirul şi, implicit, ventilaţia pulmonară, de unde şi beneficele efecte terapeutice pe care le resimt emfizematoşii, respectiv aceia prezentînd scăderea elasticităţii ţesutului pulmonar, realitate întrenînd după ea creşterea aerului rezidual şi implicit o hipoventilaţie pulmonară. Aceleaşi efecte benefice le mai resimt însă şi cei suferinzi de bronşită cronică - şi cîţi fumători nu simt din plin rigorile acestei boli! - ca şi cei suferind de insuficienţă respiratorie în general.

Rîsul, de asemenea, provoacă o autentică gimnastică abdominală şi implicit un brasaj în profunzime al tubului digestiv, iar prin expiraţia forţată pe care o produce, combate aerocolia, respectiv contribuie la evacuarea aerului care se adună în porţiunile înalte ale tubului digestiv şi care astfel produce atîtea dezagremente. După cum vedem, rîsul este un excelent exerciţiu, travaliul muscular stimulînd nu numai buna funcţionalitate a plămînilor şi a tubului digestiv, ci şi a tuturor funcţiilor organismului, aspect pe care îl vom dezvolta într-un articol viitor.

Terapie naturală

DUMITRU RĂDUCANU

MORCOVUL

Datorită conţinutului ridicat de glucide şi vitamine, îndeosebi provitamina A, morcovul este leguma deosebit de valoroasă, de la care folosim pulpa, sucul (zeama de morcovi), frunza uscată şi seminţele. Natura a înzestrat această banală legumă - morcovul - cu: vitamine (A şi provitamina A-caroten, B_1, B_2, C), levuloză şi dextroză, săruri minerale (fier pînă la 7%, potasiu, fosfor, calciu, sodiu, magneziu, arsenic, mangan, sulf, cupru, brom), o esenţă (carotina), asparginâ, daucarinâ (element puternic dilatator, mai ales la nivelul vaselor coronare), pectină.

Proprietăţi: antianemic, mineralizant, antidiareic şi laxativ, antiputrid şi cicatrizant intestinal, cicatrizant gastric (ulcer şi gastrite), depurativ, fluidifiant biliar, diuretic, pectoral, galactogog, vermifug, cicatrizant al plăgilor, creşte acuitatea vizuală şi capacitatea de apărare contra infecţiilor.

Pentru toate aceste calităţi, morcovul are ca *indicaţii:* a) *intern:* astenii, ulcer gastroduodenal, enterocolite cronice sau acute, anemie, afecţiuni pulmonare (astm, bronşită cronică, tbc.), colibaciloză, constipaţie, hemoragii gastrointestinale, reumatism, gută, litiază, insuficienţe hepatobiliare, icter, paraziţi intestinali (tenie), previne bolile infecţioase şi degenerative, îmbătrînirea, apariţia ridurilor, dermatoze; b) *extern:* se foloseşte în plăgi, ulcere, arsuri, furuncule, eczeme, pecingine, degerături şi crăpături.

Modul de folosire: a) *intern:* în enterocolite cronice sau acute - morcovi raşi sau piure; expectorant - suc de morcovi şi lapte; sucul de morcovi se întrebuinţează în toate reţetele de sucuri (cu spanac, pătrunjel, ţelină, sfeclă roşie, gulii, andive, ridichi, varză etc.); contra constipaţiei: 1 kg de morcovi la un litru de apă fierţi de două ori şi strecurată; în urticarie: în prima zi supă de morcovi şi 2-3 felii de pîine (se fierbe la foc 1 kg de morcovi în 2 litri de apă, avînd grijă ca pe măsură ce apa se evaporă prin fierbere să se completeze treptat cantitatea evaporată, astfel ca la sfîrşit să rămînă aceeaşi cantitate (2 litri de lichid); morcovul va fi apoi trecut prin strecurătoare, pasat şi se va obţine o supă groasă care va fi consumată în 2-3 reprize); în zilele următoare se permit: ceai de muşeţel sau mentă, piure de cartofi, supă de zarzavaturi, fierte şi pasate (de preferinţă morcovi care prin pectina pe care o conţin constituie un „curăţitor" al mucoasei intestinale). b) *extern:* decoct de morcovi şi aplicaţii de morcovi daţi prin răzătoare sau cataplasme de frunze proaspete pisate sau loţiuni din decoct de frunze proaspete pe: abcese, plăgi recente sau atone, ulcere ale gambei, arsuri, furuncule, pecingini; decoct de frunze de morcovi pentru gargare în afte şi abcese ale gurii, sau spălături în degerături şi crăpături; loţiune cu suc de morcovi (pentru îngrijirea feţei şi a gîtului) dă supleţe şi prospeţime, întîrzie apariţia ridurilor şi previne îmbătrînirea.

Are creierul un rol în SURDITATE?

Contrar a ceea ce am putea crede la prima vedere, urechile nu sînt singurele protagoniste ale surdităţii: vinovat este şi creierul. Autorul acestei descoperiri, Robert Fresina, audiolog la Institutul de tehnologie din Rochester (statul american New York), a comparat performanţele auditive ale unor persoane tinere cu cele ale unor persoane în vîrstă (60-80 de ani). Concluzia a fost că persoanele în vîrstă au mult mai multe dificultăţi în a distinge cuvintele pronunţate de un interlocutor. De ce? Explicaţia ar fi asta: Creierul este cel care recunoaşte şi identifică fonemele dintr-un discurs. Or, această capacitate se diminuează cu vîrsta. Cum? Se pare că Robert Fresina a găsit răspunsul la această întrebare: la cobai, a observat că neuronii colicululuí inferior (zonă a creierului implicată în tratarea sunetelor) reacţionează puternic în ritmul sunetelor şi că numărul acestor neuroni se diminuează cu 90 la sută la cobaii cu vîrste înaintate...

Pierderea părului poate fi urmarea unui vaccin

Pierderea părului poate avea drept cauză un vaccin, în cazuri foarte rare, mai ales la femei şi atunci cînd a fost administrat un vaccin împotriva hepatitei B, se susţine într-un raport publicat de curînd. Cercetătorii de la Departamentul Alimentaţiei şi Medicamentelor al Statelor Unite au declarat că au investigat fişe medicale după ce în 1994 au primit o plîngere de la o femeie a cărei fetiţă în vîrstă de un an şi-a pierdut aproape tot părul într-o perioadă de zece zile după ce a beneficiat de o a doua doză de vaccin împotriva hepatitei B. Din cele 60 de plîngeri primite pînă acum cercetătorii au reuşit să evalueze amploarea fenomenului, descoperind, astfel, că în majoritatea cazurilor persoanele care şi-au pierdut părul erau femei şi toate beneficiaseră de acest vaccin. În raportul publicat în ultimul număr al revistei Journal of the American Medical Association se mai arată că nu este cunoscută cauza acestei reacţii adverse la acest vaccin şi că oamenii de ştiinţă au nevoie de mai multe date pentru a elucida acest fenomen.

Bancă de celule pentru tratarea unui eventual cancer

O firmă cu profil bio-medical din Leipzig, Germania, a fost autorizată să preleveze şi stocheze celule de la nou născuţi, care vor putea fi reutilizate ulterior, în cazul cînd donatorul s-ar îmbolnăvi de cancer. Este vorba de o premieră europeană, a comunicat Societatea pentru Transplant de Celule, creată de către specialişti şi o filială a băncii regionale Landesbank Sanchsen Girozentrale. Celulele în cauză trebuie prelevate la naştere, din cordonul ombilical. Costul conservării lor timp de 20 de ani se ridică la 2900 de mărci şi trebuie suportat de către părinţii copilului. Conform lui Eberhard Lampeter, directorul societăţii, aceste celule le pot înlocui pe cele ale măduvei osoase, în cazul cînd acestea din urmă sînt distruse prin chimioterapie. Ele permit prescrierea în doze mari a medicamentelor care, altfel, ar fi mortale şi evită necesitatea căutării unui donator de măduvă osoasă, la nevoie.

Premiul Mondial pentru Alimentaţie

Premiul Mondial pentru Alimentaţie, în valoare de 250000 de dolari, a fost atribuit la 16 octombrie, la Des Moines, în Iowa, celor doi cercetători americani care, prin lucrările lor, au făcut posibilă reducerea considerabilă a utilizării pesticidelor în agricultura SUA. Ray Smith (78 de ani) şi Perry Adkisson (68 de ani) au pus la punct metoda „Integrated Pest Management" („Gestiune Integrată a Insectelor"), care a permis reducerea cu 50% a cantităţilor de pesticide utilizate în agricultura Americii, cu menţinerea sau chiar mărirea randamentului. Metoda lor utilizează diferite tehnici ecologice, biologice, chimice şi genetice. Ea permite combaterea insectelor, bolilor şi altor flageluri care ameninţa agricultura, dar face aceasta respectînd mediul. Smith şi Adkisson au lucrat pe cont propriu şi apoi împreună în acest domeniu timp de 30 de ani, cu concursul USAID (Agenţia Americană pentru Dezvoltare Internaţională), FAO (Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Alimentaţie şi Agricultură) şi al UNEP (Programul ONU pentru Mediu).

Fundaţia „World Food Prize", care se află la originea premiului, a anunţat că lucrările celor doi cercetători au dus, conform cifrelor furnizate de guvernul american, la reducerea sensibilă a utilizării pesticidelor în culturile alimentare şi cu peste 77% în cazul culturilor de bumbac din SUA. Studiile lor au în vedere, însă, şi principalele culturi de fructe şi legume din Africa, America Latină, Asia şi Orientul Apropiat.

Premiul Mondial pentru Alimentaţie este atribuit anual cu începere din 1987. (ARPRESS)

Spre Soare

Pentru oamenii de ştiinţă, Soarele este un corp ceresc care păstrează multe enigme. Am ajuns noi pe Lună, curînd vom fi pe Marte, dar pe Soare... niciodată. Şi, dacă

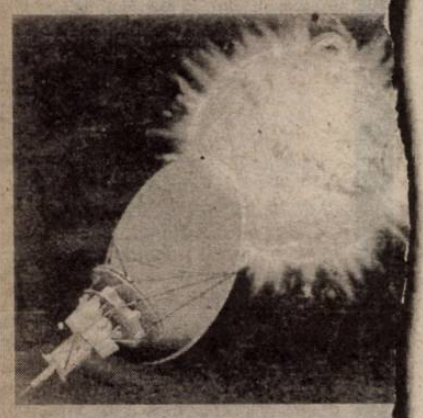

nu vom ajunge niciînd la el, măcar să ne apropiem cît mai mult. Dar şi cu apropierea asta sînt probleme. Se pare însă că savanţii au găsit o soluţie de a fi mai apropiaţi de „zeul-Ra", măcar cu cîteva milioane de kilometri. Cu ce te poţi apăra mai bine de razele nemiloase ale Soarelui decît cu o... umbrelă?

În anul 2001, sonda spaţială Ikarus se va apropia de Soare la o distanţă de 3,2 milioane de kilometri! O depărtare „minusculă", în comparaţie cu cele 150 milioane de kilometri ce despart Terra de steaua ce-i dă lumină şi viaţă. În acel moment, sonda va fi supusă unei temperaturi uriaşe. Totuşi, transmisiile spre Pămînt şi observaţiile asupra stelei din centrul sistemului nostru solar nu vor fi afectate, deoarece specialiştii de la NASA au pus la punct un fel de „umbrelă" (vezi imaginea), realizată dintr-un aliaj special pe bază de fibră de carbon, aliaj capabil să reziste şi la temperaturi de 2000°C. În ceea ce priveşte reuşita operaţiunii, savanţii sînt optimişti: în nici un caz „Ikarus" nu va avea soarta lui Icar!

Filtre contra poluării

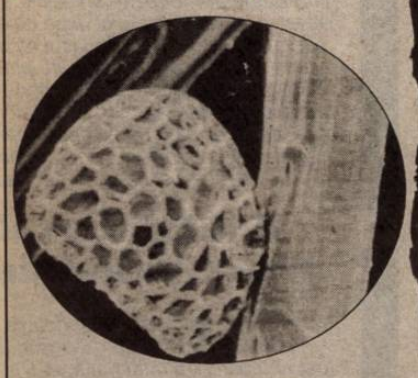

Unele modele de automobile produse de BMW şi Mercedes au început să fie echipate cu filtre de gaz amplasate pe circuitul de ventilaţie şi climatizare. Concepute de firma 3M, aceste filtre vizează protejarea ocupanţilor automobilului de emanaţiile de ozon sau oxizi de sulf şi azot produşi de combustia hidrocarburilor. Se ştie că expunerea prelungită la aceste gaze este dăunătoare pentru sănătate şi că poluarea este mult mai mare în apropierea imediată a şoselelor. Poluarea în interiorul vehiculelor este de două-trei ori mai mare decît cea din mediul ambiant deoarece sistemul de ventilaţie o concentrează în habitacluri. Filtrele de gaz servesc şi la înlăturarea mirosurilor dezagreabile legate de traficul rutier, folosind carbonul activ, folosit deja de firma 3M la măştile pentru protecţie respiratorie.

Specialiştii de la compania 3M au pus la punct şi un filtru de particule pentru constructorii de automobile. Se estimează că eficacitatea acestei bariere este de 80 la sută pentru praful cu o dimensiune de 0,5 microni şi de 100 la sută pentru particulele cu un diametru mai mare de 5 microni. Anumiţi constructori de maşini, în special germani, montează deja acest tip de filtru pe toate automobilele produse, ceea ce oferă utilizatorilor un plus de confort.

MAMUŢII? De ce au dispărut

Mamutul (mammuthus), ai cărui incisivi aveau o lungime de patru metri şi o greutate de 280 kg, era cel mai mare dintre proboscidieni, ordin din care face parte şi elefantul. Mamuţii dominau odinioară uscatul. Mamutul se adaptase perfect unei clime ostile, fiind un „animal inteligent", dotat cu picioare „antiderapante" cu structură pneumatică şi degete cu depărtare variabilă, care îi permiteau să străbată orice fel de teren! Iată de ce dispariţia mamuţilor îi intrigă pe oamenii de ştiinţă...

ŞERBAN FILIP

Cu 25000 de ani în urmă, calotele glaciare acopereau Europa şi America de Nord. În sudul Europei exista un ecosistem compus din savane şi păduri. Clima terestră a reînceput să se încălzească cu 15000 de ani în urmă: gheţurile s-au topit, iar nivelul oceanului planetar a crescut cu 120 de metri. Cu 2000 de ani mai tîrziu, temperatura terestră medie a crescut cu 6°C pe parcursul a numai 10-20 de ani! Această climă mai blîndă şi mai umedă a transformat „stepa mamuţilor" în tundră - în nord, şi în păduri de conifere - în sud. Ultimii reprezentanţi ai speciei Mammuthus primigenius au dispărut cu circa 10000 de ani în urmă, la sfîrşitul ultimei glaciaţiuni.

Alte ierbivore, mai „specializate", s-au adaptat cu uşurinţă la noile condiţii de viaţă: cerbii, în păduri, şi bizonii, în preerii. Populaţiile euroasiatice de mamuţi s-au concentrat progresiv în nordul Europei, apoi în Siberia. Datorită modificărilor climatice, o dată cu mamutul au dispărut şi rinocerul lînos, cerbul uriaş şi tigrul cu „dinţi de sabie". În Africa, continent ocolit de glaciaţiile succesive produse în emisfera nordică, au reuşit să supravieţuiască elefanţii, rinocerii şi marile feline. După Pleistocen (cu 180000 - 10000 de ani în urmă), au avut loc alte perioade interglaciare, înainte de cea care s-a dovedit fatală pentru Mammuthus primigenius. Cel puţin 22 de cicluri climatice majore s-au succedat în decursul Pleistocenului, fără a fi urmate de extincţii pe scară largă. De ce au supravieţuit mamuţii acestor faze interglaciare şi nu şi ultimei glaciaţiuni? Marea stabilitate a climei postglaciare a favorizat formarea unor peisaje monotone, în detrimentul unor specii vegetale variate, cu consecinţe dezastruoase pentru mamuţi...

În 1994, tînărul geolog rus Serghei Vartanian a făcut o descoperire senzaţională, pe mica insulă Wrangel din Oceanul Arctic: resturile unor mamuţi pitici, morţi cu 4000 de ani în urmă, care au supravieţuit pînă în epoca faraonilor! Descoperirea a fost confirmată prin 50 de alte datări efectuate de specialiştii ruşi şi americani. Trăind izolaţi, aceşti mamuţi au ajuns cu timpul la o treime din talia lor iniţială, adaptîndu-se lipsei de spaţiu şi de hrană. Ei au dispărut, apoi, probabil datorită unei accentuate endogamii. În 1977, cercetătorul rus Piotr Lazarev a descoperit corpul unui pui de mamut congelat în Siberia, în care se aflau 1,5 grame de sînge coagulat în ventriculele inimii! La microscop, globulele albe şi roşii erau perfect vizibile, iar albumina emitea anticorpi! Din nefericire, procesul de congelare a micului mamut a provocat distrugerea patrimoniului său genetic...

Infidelitate şi în lumea maimuţelor

Despre femelele cimpanzei multă vreme s-a crezut că sînt fidele grupului din care fac parte. Cercetări genetice recente, efectuate pe Coasta de Fildeş, au stabilit însă că ele „apelează" adesea la masculii din grupuri vecine. Analizele făcute pe un grup de cimpanzei au relevat faptul că o jumătate din tinerele animale aveau taţi străini de comunitatea respectivă. Se pare că femelele au ştiut să profite de absenţa „partenerilor"!...

ASTROFIZICĂ

Cum s-a născut LUNA?

ALEXANDRU DAN

Cum s-a format Luna noastră? Mulţi astronomi cred că Terra şi o protoplanetă de mărimea lui Marte s-au ciocnit acum aproximativ 4,5 miliarde ani, la scurt timp după naşterea sistemului nostru solar. Bucăţile formate după coliziune s-au unit şi au format actuala Lună. Dar Robin Canup, un astrofizician de la Universitatea din Colorado, spune că acest model mental are o serioasă scăpare: cea mai mare parte dintre bucăţi ar fi trebuit să cadă pe Terra, iar nu să se unească între ele rămînînd pe orbita planetară.

Canup şi Al. Cameron, astrofizician la Harvard, au făcut un model detaliat al coliziunii celor două planete. Ei au aflat că în timpul unei coliziuni cu un corp de mărimea lui Marte multe părţi rezultate ar fi rămas prea aproape de Pămînt pentru a forma un corp de mărimea Lunii. Aceste bucăţi separate ar fi format un disc asemănător inelului lui Saturn.

Pentru a forma Luna, Canup şi Cameron au calculat că obiectul ce a lovit Pămîntul trebuie să fi avut cam de trei ori mărimea lui Marte. La mulţi ani după o astfel de coliziune, o nouă Lună s-ar fi format la aproximativ 23000 km de Terra.

„Acum Luna e la circa 380000 de kilometri depărtare - a spus Canup. *Dar, în situaţia aceea noi am fi văut o Lună enormă pe cer, răsărind şi apunînd la fiecare două ore, dar am fi avut şi un sistem de mai multe «luni» mai mici, pentru mii şi mii de ani, durata depinzînd de orbita iniţială a «sfărîmăturilor» în jurul Terrei".* Mai tîrziu aceşti sateliţi s-ar fi ciocnit şi ar fi format o singură Lună.

Dar o asemenea ciocnire, care să fi aruncat suficiente „pietre" destul de departe pentru a se uni într-un obiect de mărimea Lunii, ar fi produs o energie care ar fi dat Pămîntului o viteză de rotaţie atît de mare, încît o zi ar fi durat numai două ore. Cum s-a născut Luna? Pînă acum Canup nu a găsit răspuns la această întrebare. Pînă nu-l va găsi, naşterea Lunii rămîne în continuare un mister.

Un record care a rezistat... un an!

Prof. FLORIN ZĂGĂNESCU

■ Între 1 şi 19 iunie 1970, echipajul format din cosmonauţii Andrian Nikolaev, comandant şi Vitali Ivanovici Sevastianov (n. 8 iulie 1935, Krasnouralsk, reg. Sverdlovsk), inginer de bord, a efectuat, cu nava SOIUZ-9, un zbor spaţial care a reprezentat, la acea dată, recordul de durată în cosmos: 424 ore şi 59 minute!

● A fost îndeplinit un program amplu de cercetări şi experimente: studierea impurităţilor depuse pe hublourile cabinei ca urmare a funcţionării motoarelor de orientare; fotografieri şi măsurători spectrofotometrice, cercetarea funcţiilor dinamice umane, acţiunea imponderabilităţii prelungite asupra organismului uman etc.

■ Au fost efectuate observaţii periodice asupra zonelor acoperite de gheţuri veşnice, asupra evoluţiei aisbergurilor, asupra stratului de zăpadă montan, a variaţiei debitelor bazinelor fluviale, asupra dinamicii formaţiunilor orajoase, a curenţilor calzi din oceane, asupra „migraţiei" spre Nord a vegetaţiei etc.

● A fost cercetată sistematic, din cosmos, atmosfera de deasupra Oceanului Indian, acţiune la care au colaborat şi cercetători de pe nava ştiinţifică „Acad. Sirsov", folosind informaţii de la satelitul meteorologic „METEOR".

■ În 1953, tînărul Vitali Sevastianov a absolvit cu medalia de aur Şcoala superioară „N. Ostrovski" din Soci, iar în 1959 a absolvit, ca inginer aeronautic, Institutul de Aviaţie din Moscova, luîndu-şi şi doctoratul în ştiinţe tehnice cu o teză despre dinamica aparatelor de zbor (1964).

● Selecţionat prin concurs în grupul de cosmonauţi din fosta URSS (1967), pe cînd era inginer proiectant de aparatură aerospaţială, Sevastianov a participat şi la programul SOIUZ şi la programul SOIUZ-SALIUT (activităţi ca inginer de bord pe SOIUZ-18 şi cercetări, timp de 60 de zile, la bordul staţiei SALIUT-4!).

■ Prin căsătoria cu Alevtina Ivanovna, cercetător ştiinţific, Sevastianov a devenit tatăl Nataşei (n. 1963).

● În una din conferinţele susţinute cu ocazia vizitării României, cosmonautul Sevastianov a ţinut să sublinieze: „...Tehnica spaţială... promovează exigenţe de înaltă fiabilitate şi eficacitate. Îndeplinirea acestor cerinţe presupune dezvoltarea intensivă a cercetărilor în cele mai diferite ştiinţe tehnice... Cosmonautica devine o puternică pîrghie a progresului tehnico-ştiinţific".

■ Cantitatea foarte mare de date şi informaţii ştiinţifice „recoltate" în cadrul acestui zbor-record (care se va menţine circa un an), a reprezentat un preludiu la activităţile cosmonauţilor în cadrul viitorului program SOIUZ-SALIUT. Vom reveni asupra acestui program şi mai ales asupra cosmonauţilor care l-au dus la bun sfîrşit, după prezentarea Programului APOLLO, care a culminat cu excepţionala coborîre a astronauţilor Armstrong şi Aldrin pe solul neprietenos al Lunii, în iulie 1969.

(Va urma)

Remember

Interferența civilizațiilor

ARBORELE ASIRIAN AL CUNOAȘTERII

Cu toate analizele minuțioase întreprinse de savanți, sensul primar, simbolistica reală a motivului arborelui rămîne învăluit în mister. Acest motiv apare în creștinismul tîrziu la evrei, dar și la musulmani sau budiști. Prima dată a fost reperat în anticul Sumer, iar după dispariția acestei civilizații strălucitoare, Imperiul Neoasirian l-a răspîndit în tot Orientul.

Alcătuit din trunchi, o coroană amplă și bordată de rodii și conuri de pin, arborele poate fi flancat de oameni sau ființe supranaturale. Animalele sînt capre sălbatice, gazele, cerbi, asociate cu potența sexuală, instinctele primare dar și cu puterea regenerativă, mai ales prin zeul EA, zeul înțelepciunii și al vieții.

Ordinea universală divină?

De ce a fost ales arborele ca simbol imperial? Deși s-a scris enorm pe marginea acestui subiect, explicațiile sînt puține. Totuși se pare că întruchipa ordinea universală a divinității sau, altfel spus, o Dumnezeire universală, bine structurată: regele fiind chiar traducerea, realizarea acestei ordini divine. Deci putem vorbi despre un dualism, o funcție dublă a arborelui, prin întruchipare pămîntească a regelui.

Amintim că vechii evrei au luat arborele sefirotic de la asirieni potrivit aceleiași idei: un Dumnezeu transcendent, nevăzut, care se manifestă prin 10 cifre, sub forma unui pilastru, un stîlp al echilibrului.

Distribuția cifrelor mistice

Arborele asirian are o serie întreagă de zeități asociate cu numerele și cu atribute divine, faimoasele ME (energii, puteri zeiești) cunoscute cititorilor cărții „Istoria începe la Sumer" de S.N. Kramer. Zeii asirieni sînt: *Ea* - înțelepciunea, *Sin* - înțelegerea, *Marduk* - mila, *Samas* - judecata, *Ișstar* - frumusețea, *Anu* - zeul suprem al cerului, *Nergal* - stăpînul lumii subpămîntene, *Mummu* - conștiința.

Cea mai mare enigmă pentru lumea științifică: Aşşur

Divinitatea *Aşşur* („prima rază de lumină" dar și „lumina eternă") continuă să intrige și să trezească sentimentul neputinței în lumea științifică a asiriologiei. Cu toată strădania savanților de a-i atribui o cifră, acest zeu suprem, cel care l-a zămislit, se pare, pe *Anu*, n-a fost afiliat nici unui alt zeu din panteonul mesopotamian. El nu are nici o cifră. Toate însemnele puterii sale au fost asimilate lui *Marduk*, reorganizatorul lumii. Completăm informațiile privind modul de scriere a numelui său din timpurile străvechi (circa 50 de secole înainte de timpul prezent) celor date de mitograful V. Kernbach, cu observația că se pronunța *Aşşur*, nu Assur.

Să fie el un întemietor al civilizației terestre? De unde a venit? Unde s-a dus? El este cea mai veche întruchipare de forță divină în mitologia universală.

AURELIAN LAZU

HIBERNIA - colosul mărilor

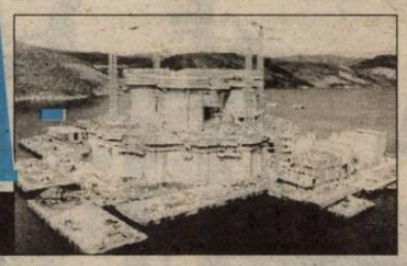

■ Platforma petrolieră Hibernia, cel mai greu obiect marin realizat vreodată (cu o masă de peste 1300000 tone), urmează să fie dată în folosință în estuarul Saint-Laurent, în Canada. ■ Diametrul său exterior este de 105 metri, iar înălțimea bazei de 110 metri, ceea ce situează echipamentele la adăpost de valuri și iceberguri. ■ Hibernia poate rezista la șocul provocat de ciocnirea cu un ghețar cu o greutate de 4 milioane tone, și la presiuni locale ale gheții de 600 tone/mp.

Situat la o adîncime de circa 3500 metri sub fundul mării, cîmpul petrolier care va fi exploatat de Hibernia conține rezerve recuperabile de țiței estimate la 600 milioane barili (80 milioane tone). În această zonă în care uriașii ghețari care derivă din Groenlanda, Canada și Labrador, cu o viteză de pînă la 1,5 m/sec, Hibernia constituie o premieră mondială în domeniu: este cel mai greu obiect marin realizat pînă în prezent (numai construirea bazei sale a „înghițit" 169000 mc de beton, 104000 tone de oțel și 500000 tone de balast solid (minereu de fier). Cele 64 de puțuri ale sale urmează să fie exploatate vreme de 20 de ani și să furnizeze zilnic o cantitate de țiței de 110000 - 150000 de barili.

Proiectul care a stat la baza construirii platformei petroliere Hibernia reprezintă încununarea a șapte ani de cercetări efectuate în domeniul protecției platformelor petroliere contra ghețarilor. Infrastructurile au fost realizate de consorțiul maritim Nodeco, iar modulele platformei au fost construite în Coreea de Sud și în Italia. Jean-Claude Berthin și Michel Vache, de la biroul parizian de inginerie petrolieră Doris Engineering, responsabilii proiectului, au pus la punct un nou sistem de transport al petrolului: o conductă submarină de transferare a petrolului brut leagă compartimentele de stocare situate în baza platformei (cu o capacitate totală de 1300000 barili), cu o instalație de încărcare a petrolierelor, dotată cu o coloană verticală care permite ascensiunea petrolului pînă la locul de încărcare a navelor-cisternă.

ȘERBAN FILIP

Răspundem cititorilor

Ioana Vasilescu din Ploiești vrea să știe cîteva amănunte despre păsările care își atrag prada prin cîntec.

CÎNTECUL UCIGĂTOR

IRINA STOICA

Cunoaștem cu toții legenda antică a sirenelor și a cîntecului lor ucigător. Insula pe care locuiau era înconjurată de stînci ascuțite, iar vocile lor amețitoare atrăgeau marinarii care, îndreptîndu-se spre ele, observau prea tîrziu acele colțuri amenințătoare de piatră de care se izbeau, pierzîndu-și viața.

O legendă romantică germană ne vorbește despre nimfa Lorelei, care atrăgea pescarii spre o stîncă pe care stătea pieptănîndu-și părul și cîntînd îmbietor.

În același mod își ucide prada pasărea numită sfrîncîocul mare (Lanius excubitor) din familia Laniidae. Este o pasăre nu prea mare, de circa 25 cm, care clocește și în țara noastră, mai ales în jumătatea nordică a țării, mai frecvent în perioada rece a anului prin venirea unor exemplare nordice.

Sfrîncîocul mare este o pasăre prădătoare cu un cioc încovoiat, asemănător cu al răpitoarelor. Dacă vara se hrănește mai ales cu insecte și rozătoare, în timpul iernii o bună parte din alimentația sa o constituie micile păsărele. Acestea sînt atrase de cîntecul sfrîncîocului mare. Bărbat sau femelă - care de altfel cîntă mult mai dulce - prădătorul își atrage victimele imitînd propriile lor cîntece și semnale. De multe ori, prada, lovită în prealabil, este atrasă în spinii unor arbori pentru a fi sfîșiată mai ușor.

Eric Atkinson de la Universitatea din Idaho a difuzat în pădure cîntecul unei mierle înregistrat pe bandă. Mierlele s-au repezit în stol către difuzor, pînă în momentul cînd au fost emise alte sunete, imitînd alte păsări.

În felul acesta a fost studiat modul de atac al sfrîncîocului mare, trucul oamenilor de știință ajutînd deopotrivă la studiul prădătorului dar și la cel al victimelor.

Scrisori primite

Am primit cu bucurie propunerile Dv., stimate Domnule MIRCEA C. MUNTEAN (Oțelu-Roșu), și, ca dovadă, începînd chiar din numărul viitor al revistei, vom publica materialele trimise! Ca atare, vă rugăm să ne expediați și restul materialelor pe care le-ați menționat în lista de titluri. Vă puteți, deci, socoti printre colaboratorii permanenți ai revistei noastre!

Vă mulțumim pentru articolul trimis nouă, stimate Părinte MARIAN TUDOR (Roșiorii de Vede, Teleorman), dar, prin tematică, nu se încadrează în profilul rubricilor noastre. Ne pare rău, însă nu putem schimba acest profil. TOTUȘI, fiindcă ne interesează domeniul arhitecturii și al istoriei, vă rugăm să ne trimiteți un articol referitor la istoricul și arhitectura sfîntului lăcaș pe care îl slujiți, cu date de interes și, de ce nu, fotografii. Vă mulțumim anticipat!

Vă mărturisesc, stimate Domnule ȘTEFAN BANDURA (Satu Mare), că am făcut mari eforturi pentru a vă pricepe cît de cît scrisul - mai mult decît ilizibil... Păcat de epistolă, fiindcă, din cîte am înțeles, ne relatați un caz extrem de interesant... Încă o dată, păcat... Așa încît, dacă nu vă e prea greu, rogu-vă, scrieți-ne data viitoare MAI CITEȚ!...

Ce să facem, stimate Domnule GHEORGHE PITARCA (Orăștie, Hunedoara), e cumplit de greu să mulțumim întrutotul pe toată lumea... Bunăoară, rubricile care, pe Dvs. vă nemulțumesc (Music Box, Femina Club, probleme ecologice, geofizică, Medicina la zi, Întîmplări adevărate etc.) sînt intens solicitate de către mulți alți cititori... Sîntem obligați să ținem seama de opiniile marii MAJORITĂȚI a cititorilor noștri, așadar. Vă felicit pentru frumoasele Dvs. succese pe tărîmul umorului - tărîm pe care și noi îl apreciem foarte mult! - și, pentru a nu vă întrista (ba, dimpotrivă!) vă pot da de veste că schița Dvs., pe care ne-ați trimis-o, o veți putea citi în paginile revistei noastre care va apare cu prilejul Sărbătorilor de iarnă! Vă puteți, deci, socoti printre colaboratorii noștri apropiați!

Aceleași bune urări de sănătate și noroc vi le adresăm și noi, stimate Domnule COSTICĂ BURUIANĂ (Măcin, Tulcea)! Am citit cu interes „vorbele" Dvs., din care am reținut:

- Nimeni în lume nu s-a rătăcit, luînd mama drept Steaua Polară!

- Spre a fi înțelept, îți trebuie timp mai degrabă decît păr alb...

Vă așteptăm și cu alte meșteșugite „vorbe"!

Din păcate, stimate Domnule M. CĂTĂLIN (București), deocamdată nu dispunem de adresele unor publicații din Japonia și China... Așa încît dorința Dvs. de a coresponda cu tineri din țările respective - prin intermediul unor publicații - rămîne, repetăm, deocamdată un vis frumos. Dacă, în peregrinările noastre pe cărările... Internetului vom întîlni astfel de adrese, fiți sigur că le vom da publicității în această rubrică, gîndindu-ne la Dvs.!

Întrutotul de acord cu ideile Dvs., stimate Domnule RADU CHIRILĂ (București)! Argumentele pe care le avansați sînt în deplină concordanță cu acelea pe care ni le-au comunicat și alți cititori, subscriind și noi la ele! După cum bine ați intuit, rubrica respectivă a fost temporar suspendată, urmînd să fie reluată într-un viitor nu foarte îndepărtat...

Rubrică realizată de **ADRIAN HOAJĂ**

CAZURI și... NECAZURI

- Dnă Dr. Daniela Popescu, o scrisoare mai „specială" poartă semnătura R&A. Este o scrisoare „dublă" cu două scrisuri: unul feminin și unul masculin. R dorește băieți dar... ca băiat, iar A și-ar dori pentru „sora sa" un alt fel de parteneri. Pentru R&A este vorba de o situație „normală". Și-ar dori însă o confirmare a specialistului.

- Vă mulțumesc, sper ca răspunsul nostru să vă fie util. Chiar dacă nu ne propunem să vă răspundem cum ați dori - adică dîndu-vă cheia rezolvării problemelor Dv. - sper că sînteți de acord cu metoda noastră: aceea de a vă ajuta singuri să găsiți calea cea bună.

Și acum, părerea mea despre „problema dumneavoastră".

Copilăria ne apropie foarte mult din punct de vedere al preocupărilor și dorințelor, mai ales cînd este vorba de gemeni. Înaintînd în vîrstă, ne maturizăm, personalitatea se conturează și diferențele - care pînă mai ieri erau inevidente - devin vizibile. Astfel se explică de ce sora dumneavoastră are alte „gusturi" decît ați vrea.

Nu sîntem toți la fel! Tocmai în asta constă bogăția noastră genetică - în diversitate. La vîrsta dumneavoastră interesul pentru filozofie poate reprezenta o parte importantă a preocupărilor. Nimic rău. Eu mi-aș permite să vă întreb dacă v-ați gîndit, însă, și la sănătatea dumneavoastră sexuală (fără să lăsați filozofia la o parte!). Dacă v-ați gîndit la o sarcină nedorită a partenerei, sau la o boală cu transmitere sexuală - sifilis, SIDA? Dacă nu ați făcut-o, e timpul să o faceți! La noi, încă, viața sexuală, o parte importantă a vieții noastre, începe la cei mai mulți tineri înainte ca ei să fie pregătiți pentru ea!

Dacă vreți un sfat în domeniu - Dr. Dana Podaru, Cabinetul de Planificare Familială din Calea Moșilor nr. 90 vă stă la dispoziție la telefonul 638.08.88. Credeți-mă, are multă experiență!

- A doua scrisoare ne sosește de la Iasmina din Constanța care ni se adresează cu toată încrederea privind o seamă de probleme care apar în viața femeii după o anumită vîrstă.

- Stimată doamnă, ați făcut foarte bine că v-ați deschis sufletul revistei. De ce? Pentru că există rezolvare în cazul problemelor dumneavoastră!

Și ca să vă liniștesc vă spun că din două femei de vîrsta dumneavoastră, una are probleme urogenitale: uscăciune vaginală, mîncărimi, dureri / arsuri la urinat, durere la contactul sexual.

Există soluția - cremele sau ovulele cu estriol (OVESTIN). Produsul se găsește în toate farmaciile, dar pentru siguranță vă dau adresa și numerele de telefon de la două farmacii: farmacia Victoriei - ansamblul Piața Victoriei (lîngă „Spring Time", Șos. Titulescu, nr. 3, bl A1) telefon: 659.44.50 și farmacia Leda - (Calea Plevnei nr. 244) telefon: 637.28.90.

Un ovul sau o aplicare de cremă intravaginală timp de două săptămîni rezolvă problema în totalitate. Sîngură veți constata însă, după numai două zile de tratament, că starea dumneavoastră se îmbunătățește. De ce? Pentru că Ovestinul natural redă țesuturilor locale suplețea și troficitatea pe care acestea au avut-o înainte de menopauză.

Ar fi bine să vorbiți și cu medicul: personal vă recomand Dr. Virginia Ionescu, spitalul Caritas, str. Traian nr. 27-29, telefon: 323.23.80.

- Carmen cere o confirmare pentru alegerea contraceptivului cel mai potrivit.

- Te felicit pentru alegere! MARVELON este ideal pentru o femeie tînără cu acnee ușoară și care dorește contracepție. Este cel mai feminin contraceptiv. Dacă doctorul tău ți l-a prescris, e bine să urmezi tratamentul cel puțin 6 luni.

Se găsește la multe farmacii, dar sigur îl poți procura de la farmacia Leda (Calea Plevnei nr. 244, telefon: 637.28.90) sau farmacia Victoriei (Șos. Titulescu nr. 3, bl. A1, telefon: 659.44.50).

- Stimată doamnă Doctor, vă mulțumim pentru răspunsuri. Așteptăm și alte scrisori din partea cititorilor.

Sexualitatea și viața omului

dr. DANIELA POPESCU

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

ȘOIMUL, o expediție eșuată

Acum o sută de ani, mai precis la 11 iunie 1897, cercetătorul polar suedez Salomon August André a plecat împreună cu doi prieteni ai săi - Knut Frenkel și Nelsen Strindberg - într-o cutezătoare expediție cu balonul „Șoimul" spre Polul Nord, pe atunci încă necucerit.

La 11 iulie 1897, din mica așezare Danskëy, la nord-vest de insulele Spitzbergen, s-a dat semnalul desprinderii de sol a „Șoimului", în urările zgomotoase de succes din partea asistenței, iar peste 64 de ore, adică la 14 iulie, balonul încă pe jumătate încărcat cu gaz, nerezistînd la greutatea stratului de gheață depus, zăcea undeva — pe o banchiză, în lagul Oceanului Înghețat. Cu puțin înainte de această nedorită coborîre, André slobozise un porumbel călător, cu un mesaj în care comunica celor de acasă că zborul continuă. Pasărea a dus vestea la destinație, dar ea a constituit ultimul semn de viață din partea temerarilor.

Balonul ajunsese la 83 grade latitudine nordică. Abia după 33 de ani s-a aflat cum s-au petrecut lucrurile. Membrii expediției polare nu s-au speriat de accidentul survenit: se asiguraseră cu aprecîabile rezerve de provizii, pentru cîteva luni, cu puști și chiar cu o barcă cu pînze. Părăsind „Șoimul", André și prietenii săi au pornit spre sud, mergînd mai bine de două luni. În sfîrșit, la 5 octombrie 1897, au ajuns la țărmul insulei Kwitëy (în rusește Belii), care se află la est de Spitzbergen. Se părea că erau salvați, însă, curînd după această dată, exploratorii polari au murit, cauza decesului rămînînd o enigmă. În Suedia se formulează diverse supoziții, dintre care una, mai plauzibilă, este următoarea: cei trei au reușit să doboare un urs polar, cu a cărui carne s-au alimentat, însă animalul se pare că a fost bolnav.

LAURENȚIU CHECICHEȘ

Călător pe cărările memoriei

PRIN TANGER, SPRE AFRICA

ALEXANDRU MIRONOV

Am revenit la Tanger, cum spuneam, dinspre Paris, de la zăpada și iarna Europei, îmblînzită în Spania de apropierea Mediteranei, iar dincoace, în Africa, era o primăvară scandaloasă și nebună, frunzișul se întindea peste tot, verde proaspăt, și de la capătul Sukului Mic, pe lîngă moscheea lui Mulay Ismail, am trecut pînă la Bab el Fahc, marginea Sukului Mare, aflată chiar pe locul fostului Forum din Tingis Romanae. În grădinile Mendubia, o priveliște rară: 40 de tunuri vechi portugheze, spaniole sau engleze, o terasă înflorită, acoperită de liane și arbuști, și în mijloc, tronînd maiestuos de opt secole, un uriaș dragonier, un fantastic monument al naturii, cu nenumărate trunchiuri și mii de ramuri, înalt de mai multe zeci de metri, cu coroana întinsă ca un acoperiș deasupra grădinii. Deasupra oceanului, pe o faleză, în suk, Meșuarul, cu un muzeu de artă marocană și un altul de antichități; un minaret octogonal înalt privește de aici, sever, peste cei 250000 de tangerieni și peste alte cîteva sute de mii de străini, căci mirajul primăverii eterne suge, prin Tanger, spre Africa, nenumărați călători de toate națiile, vîrstele și condițiile. Lîngă port, nu departe de intrarea în suk, amicul meu Mussa are un hotel, curat și minuscul, pe care îl numește, pompos, Hotel al Spaniei - aici am locuit de nenumărate ori, la fiecare trecere a mea din Africa spre Europa și înapoi -, și Mussa se bucura că-l onorez și mă copleșea cu toată prietenia pe care sufletul fierbinte al arabilor poate să o reverse. Mîncam peste drum, tot în suk, în ospătăria lui Abdelazis, pentru doi, trei dirhami Abdelazis ne aducea cuscus - paste făinoase, legume, carne de oaie fierte în abur, cel mai gustos cuscus cu putință: mă recunoștea de fiecare dată cînd intram, chiar și după cîte o jumătate

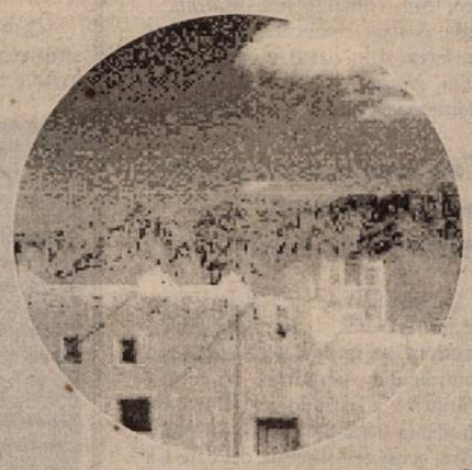

de an de lipsă, se bucura, domnii străini călcau rar în tavernele de lîngă port, ne aducea platoul aburind, așteptă să-i spunem „Ouaha, Abdelazis, mezziani", mă bătea încîntat pe spate, „Baraklaufîk, sidi" îmi mulțumea, aveam, în lumea asta un prieten în plus. În sus, tot în suk, pe lîngă moscheea în faianță Sidi Bonabib, urcam spre mormîntul misteriosului pelerin Ibn Batuta, savant și explorator al secolului al XIV-lea, ajuns pe drumurile Samarkandului și ale Beijingului, rătăcit pînă jos, în sud, la Tombuktu - un fel de Marco Polo al arabilor. Și mai sus, pe colinele verzi, spre vilele și palatele superbe - cartierul elegant -, pe unde au locuit Saint Saëns, Delacroix și Kessel, atrași de dulceața orașului; de-aici poți privi roată către apele care înconjoară golful, iată, spre nord-vest, capul Spartel, am privit nu o dată de sus, de la far, apele Atlanticului înfrățindu-se cu cele ale Mediteranei, sub ceea ce acum 2000 de ani colonii romani numeau Ampelusium - Capul Viilor; iată, în spate, spre Cotta, ruini punice și grotele lui Hercule, bizare peșteri săpate în solul stîncos - coborîți în catacombe ne întîlneam acolo cu valurile care izbeau, mugind, dinspre larg, sfărîmîndu-se la buza intrării semisubterane. Un drum șerpuia coborînd promontoriul către sud, începea plaja Atlanticului, întinsă, pe sute de kilometri, pînă dincolo de Mauritania; pe drumul spre Rabat, înainte de Asilah, opream la marginea oceanului într-un mic restaurant, cu o grădină fascinantă, construită de pietre spălate de valuri, o adevărată operă de artă; proprietarul se obișnuise cu mine, treceam adesea, arătam și altora aleile încremenite, seara mai ales, cînd soarele se scufunda în Atlantic, oceanul părea să ia foc, valuri roșiatice se zbăteau urlînd, deasupra pescărușii, în spate, verde, muntele, în față grădina vrăjită. Iar de partea cealaltă, spre răsărit, capul Malabata, porneam de la Bab el Assa, „poarta bătăilor", ieșeam lăsînd portul în stînga, urmam meandrele unei șosele înguste și după vreo 20 de kilometri, iată, sus, pe promontoriu, farul, jos, ridurile Mediteranei punctată de vapoare, în jur liniștea absolută, păzită de o pădurice de cedri. Și în spate, peste tot, livezile de măslini, lămîi și portocali, uimitoare mai ales în anotimpurile cînd printre frunzele verzi-lucioase portocalele roșii atîrnă aprinzînd pe colinele Marocului un uriaș candelabru al dezlănțuitelor forțe ale vieții.

Istorii neelucidate la curțile regale

POVESTEA REGELUI ARTHUR

Erou al rezistenței celților împotriva invaziei anglo-saxone, regele Arthur este inspiratorul multor scrieri romantice ale evului mediu, care l-au transformat într-un personaj fabulos. Dar și mulți istorici medievali, cum ar fi Geoffroy de Monmouth, nu au reușit pe deplin să detașeze adevărul de ficțiune, misterul planînd încă asupra „cavalerilor Mesei rotunde".

PAUL IOAN

Istoria ne spune că, în anul 410, împăratul roman Honorius a ordonat retragerea tuturor armatelor sale din ceea ce ulterior avea să devină Marea Britanie. Începînd de atunci, celții s-au organizat în mai multe regate mici, rivale între ele. În cel condus de Uther Pendragon s-a născut viitorul rege Arthur, în jurul anului 435, fiu nelegitim al respectivului rege. Încă înainte de a împlini douăzeci de ani, Arthur ajunge suveran și începe o înțeleaptă politică de federalizare a statelor celte, de unire a forțelor armate împotriva francilor, și, mai ales, împotriva saxonilor... Legenda spune că pe lîngă statura lui impresionantă, înțeleptul rege poseda și o sabie vrăjită, botezată Excalibur. În fortăreața Camelot, el se sfătuia la celebra masă rotundă, împreună cu cei mai redutabili cavaleri, printre care Perceval, Lancelot, Tristan etc. La ceas de taină, consilierul său era druidul (preot militar) Merlin.

Cea mai mare izbîndă a regelui Arthur împotriva invaziei saxonilor s-a consemnat la Badon Hill, în anul 518 (conform „Analelor Galeze"). Unii istorici afirmă că după această victorie Arthur și-ar fi urmărit dușmanul pînă la Roma (!). Și moartea eroului celt este învăluită în aura basmului. Fiul său nelegitim, Mordred, l-ar fi provocat la duel pe bătrînul rege și l-ar fi învins (anul 529). Agonizînd, Arthur și-ar fi aruncat magica sabie Excalibur în lacul patronat de zîna Viviane, să decidă ea cine îi va lua locul pe tron. Preferat a fost cavalerul mesei rotunde, Lancelot, în pofida lui Merlin (care a fost un fel de Iago la Curtea regelui Arthur).

Cercetătorii britanici contemporani încearcă permanent să descopere certitudini în legătură cu acest personaj istorico-legendar. În ocean, în nordul comitatului Cornwell, s-au descoperit ruinele castelului Tintagel, unde frumoasa Igraine l-ar fi născut pe Arthur, în secret. În castelul Wincester se păstrează la loc de cinste masa rotundă, sculptată în stejar, a cavalerilor-consilieri. Numai că unii specialiști susțin că masa datează din secolul XIII și nu V-VI, și că ar fi fost refăcută de Henric al VIII-lea în secolul XVI. În comitatul Somerset, la mănăstirea Glastonbury, ar fi fost înmormîntat Arthur și soția lui, fermecătoarea Guenievre. În fine, capitala (fortăreața) regelui a fost localizată la Cadbury, comitatul Devonshire, unde pot fi văzute și acum ruinele fortificațiilor circulare, specifice arhitecturii celtice...

Redescoperirea Americii

DOUĂ IMPERII MAYA

Vorbind despre istoria populației maya și încercînd să descifreze misterul orașelor părăsite, cercetători din cele mai diverse domenii au sfîrșit prin a descoperi cel mai fantastic fenomen cunoscut vreodată în istoria omenirii: existența unui Vechi Imperiu Maya și a unui Nou Imperiu Maya, independente și diferite, din punct de vedere cronologic. Ce reprezintă aceste două Imperii și cum își motivează ele existența?

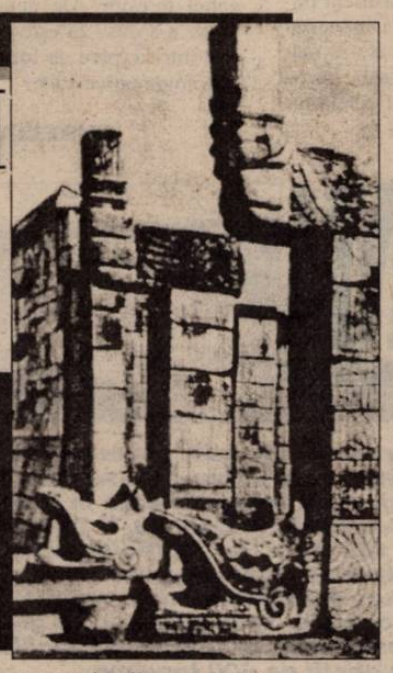

La începutul secolului trecut au fost descoperite în zona Yucatan o serie de documente maya, în parte originale, ce conțineau date și evenimente politice, redactate în limba maya, dar scrise cu caractere latine, ceea ce însemna o evidentă influență spaniolă. Numite „Cărțile lui Chilam Balam", textele erau extrem de dificile și de greu de descifrat. Au meritat însă, osteneala. Întîi că s-a reușit stabilirea anumitor date și informații privind invazii, războaie, trădări, revolte, lupte pentru putere duse între familii din Vechiul Imperiu, apoi s-a aflat despre prăbușirea acestuia și formarea Noului Imperiu, fiecare dintre ele fiind alcătuit din orașe bine delimitate și, ciudat, plasate în zone total diferite.

Iată cum argumentează specialiștii în cronologia maya localizarea Noului Imperiu ca fiind în nordul Yucatanului și evoluția lui fantastică, independentă de Vechiul Imperiu. Redăm răspunsurile așa cum au fost ele consemnate de C.W. Ceram în lucrarea „Zei, morminte, cărturari".

„Aceste orașe au fost întemeiate foarte tîrziu, între secolele VII și X din era noastră. În manifestările lui principale, atît în arhitectură, în artele plastice, ca și în forma calendarului, Noul Imperiu purcede direct din cel vechi... Lucrurile nu s-au petrecut însă în chip obișnuit, deoarece Noul Imperiu a fost efectiv întemeiat din cap pînă în picioare, adică s-au construit orașe cu totul noi și a fost în întregime opera poporului. Vechiul Imperiu se întindea la sud de peninsula Yucatan"...

Cu alte cuvinte, fără nici o motivație aparentă, poporul maya a renunțat la tot ceea ce construise în sud, monumente, orașe, cetăți, adică un imperiu extrem de puternic, și a „migrat" spre nord luînd-o de la capăt și formînd un alt imperiu?

„Este exact ceea ce am vrut să spunem, răspund savanții. Știm că acest lucru pare de necrezut, totuși este un fapt"...

Cum se explică acest fenomen?

S-a constatat, și nu este o figură de stil, că toată activitatea populației maya se subordona în exclusivitate datelor înscrise în calendarul creat de ei și considerat cel mai bun din lume.

„Într-adevăr, precizează același W. Ceram, mayașii își construiau giganticele monumente nu cînd simțeau nevoia să o facă, ci atunci cînd le poruncea calendarul. Adică, ei construiau la cinci, zece sau douăzeci de ani o nouă clădire, pe care înscriau data nașterii ei. Și, uneori, în jurul unei piramide construiau o a doua, pentru că o nouă împărțire a calendarului pretindea sfințirea ei. Continuară, astfel, timp de secole, cu o regularitate absolută - datele gravate stau mărturie. Această regularitate nu putea fi întreruptă decît de un cataclism sau de o emigrare".

Așadar, se pune în mod legitim întrebarea: ce a determinat acea populație să-și părăsească brusc orașele pentru a construi altele?

Năvălirile altor popoare? Molimă? Epidemii? Cataclisme naturale? Răsturnări catastrofale de climă?

(Va urma)

Prezentare și adaptare
MELANIA CHIRIACESCU

Punctualitatea ? Politeţea regilor !

Deşi un vechi dicton spune că „punctualitatea este politeţea regilor", regula a mai fost încălcată pe ici, pe colo, chiar şi de către preşedinţi!

Una din „vedete" a fost François Mitterand care, deşi Preşedinte al Franţei, a reuşit performanţa de a întîrzia opt minute la o primire la Regina Elisabeta a Marii Britanii. Vinovatul? Un lacheu de la Palatul Buckingham care adusese cu întîrziere micul dejun comandat de Mitterand. Adică la 6.38, în loc de 6.30, obligîndu-l pe Preşedinte să înghită în grabă cele comandate. Inutil de adăugat că a fost concediat pe loc.

Dar Mitterand a recidivat! În 1989, la inaugurarea marelui Accelerator de particule de la Geneva, un mare număr de şefi de state, inclusiv Regele Suediei, l-au aşteptat cam tot atîtea minute ca şi Regina Angliei, pînă să înceapă ceremonia, pentru că Mitterand schimbase „din mers" traseul...

Chiţibuşării avocăţeşti

VANDALI ABSOLVIŢI DE PEDEAPSĂ !

Aşa cum a dezvăluit mass-media, într-o seară a lunii august, în piaţa Navona din Roma, celebra operă de artă „Fîntîna fluviilor" realizată de Gian Lorenzo Bernini (1598-1680) a fost serios vătămată de trei persoane care, după ce s-au răcorit în bazinul care adăposteşte grupul statuar (era o perioadă extrem de călduroasă), nu s-au mulţumit cu atît, ci au purces la distrugerea unor fragmente ale acestui monument baroc roman ilustrînd fluviile Nil, Gange, Dunăre şi Rio de la Plata. Totul s-a petrecut sub ochii turiştilor încremeniţi de uimire, care au încercat totuşi, neputincioşi, să-i oprească. În cel mai scurt timp au sosit şi reprezentanţi ai poliţiei care au pus capăt acţiunilor vandalilor şi i-au arestat.

Surprinzător, era vorba de persoane aflate la o vîrstă matură: Sebastiano Intili are 44 de ani, iar ceilalţi doi, Giovanni Pisano şi Mario Giorgini, cîte 34 de ani. Tot atît de curios a fost faptul că procesul care a urmat (cu reţinerea lor în arest) a durat, în ciuda evidenţei, timp destul de îndelungat, datorită chiţibuşurilor avocaţilor care au încercat - şi au reuşit, să-i absolve de pedeapsă. Rezultatul a fost vehement contestat la toate nivelurile opiniei publice, pentru că justiţia a emis o condamnare de... numai trei luni de închisoare pentru Sebastiano Intili, achitîndu-i pe ceilalţi doi!... Nimic nu-i nou sub soare!

Ce mai adună lumea !

UN COLECŢIONAR TRĂZNIT

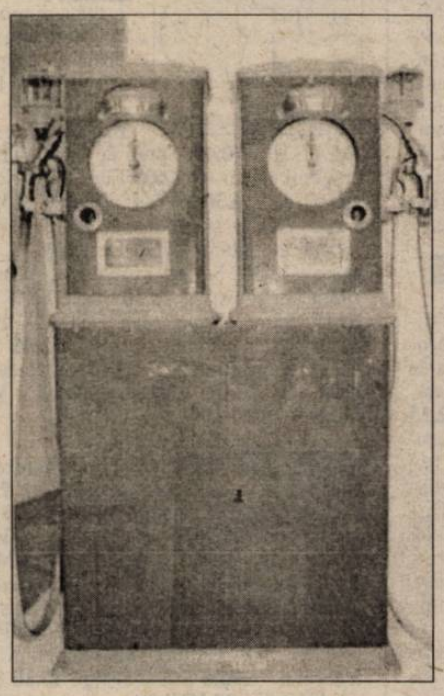

Lista colecţionarilor neobişnuiţi s-a completat cu italianul Guido Fisogni din Milano care strînge... distribuitoare de benzină! Totul a pornit cu cîţiva ani în urmă, cînd el a intrat în posesia unei vechi pompe de benzină Bergomi pe care a găsit-o la un depozit de vechituri. A reparat-o, a instalat-o (perfect funcţională) în curtea casei sale. Din acel moment datează pasiunea sa originală, pînă în prezent el fiind posesorul a peste 4000 de piese cu ajutorul cărora a realizat alte numeroase „staţii" de pompe cu benzină, ele prezentînd evoluţia tehnică în domeniu de-a lungul a 80 de ani. De semnalat că această expoziţie unică în lume este vizitată de un mare număr de curioşi, printre ei aflîndu-se şi specialişti în domeniu.

Cînd iubirea îţi ia minţile...

TRAVESTITUL A FOST DEMASCAT

De profesiune electrician, egipteanul Emad Mohamed Ibrahim (28 ani) se îndrăgostise nebuneşte de frumoasa Laila, o fată cu mult mai tînără decît el. Ocaziile de a se vedea erau foarte rare. Apoi mai exista şi o problemă de netrecut: punctul de vedere al părinţilor fetei, care nu vedeau cu ochi buni realţiile dintre ei.

Ce i-a trăznit prin cap lui Emad? Ca s-o poată vedea sau să ajungă în preajma ei, Emad s-a decis să se travestească. Zis şi făcut. Şi-a procurat un „niquab", tradiţionala îmbrăcăminte arabă care nu numai că ascunde faţa unei femei, ci o acoperă din cap pînă la picioare. Astfel travestit el s-a îndreptat spre locuinţa Lailei în speranţa că astfel va putea să ajungă în preajma ei. Nu a ajuns să-şi îndeplinească visul, pentru că a avut ghinionul să fie luat la întrebări de un cetăţean. Cum Emad, ca să nu se dea de gol, tăcea, cetăţeanul înfuriat a alertat un poliţist care l-a condus pe Emad la cea mai apropiată secţie de poliţie. Aici Emad nu a mai avut încotro şi a mărturisit adevărul gol-goluţ, fapt ce nu i-a convins pe reprezentanţii poliţiei care, dornici să-i verifice afirmaţiile, suspectîndu-l că este spion sau răufăcător, au căutat răspunsul pe un computer. Aşa au aflat că este vorba de un cetăţean respectabil, fără nici o abatere publică. Doar că îubea...

FINALUL UNEI CĂSĂTORII NEMAIPOMENITE

Revista noastră a publicat cu ani în urmă povestea unei căsătorii care la vremea respectivă a şocat şi a dezlănţuit polemici aprinse. La 28 aprilie 1994, în localitatea Borghetto din Italia a avut loc o căsătorie cel puţin ciudată. Mirele a fost Andrea Pezzoni, în vîrstă de 23 de ani, iar mireasa a fost Margherita Bazzani care avea, nici mai mult, nici mai puţin... 93 ani! Mass-media italiană şi-a reamintit de această ciudată căsătorie (cînd mirii îşi declarau public dragostea dintre ei), cu prilejul încetării din viaţă a venerabilei nonagenare. Prilej care a determinat mass-media să-l chestioneze pe tînărul văduv. El a mărturisit că au fost foarte fericiţi, că nu au avut probleme litigioase, dar a recunoscut că soţia lui era de multe ori geloasă dacă se întîmpla să se întîlnească cu prietene de vîrsta lui.

Amintiri din lumea literară

UN PUNGAŞ CU UMOR

Sadi Rudeanu, cunoscutul umorist bucureştean, într-o zi şi-a aşternut pe hîrtie una din amintirile sale de la revista „Urzica".

„Lucram aici, povesteşte el, cu Aurel Baranga, ce îndeplinea funcţia de redactor şef, Nell Cobar adjunct şi Nina Cassian prim-redactor. Într-o zi a intrat în redacţie un bărbat de statură mijlocie, cu ochi vii şi un zîmbet larg pe buze. Era îmbrăcat modest, iar pe cap purta un basc." Cobar, emoţionat, i-a ieşit în cale şi l-a prezentat lui Sadi, singurul care nu-l cunoştea pe noul venit. „Dumnealui este maestrul Tudor Muşatescu ce urmează să lucreze de acum înainte la revistă." Pe atunci, marele dramaturg nu fusese „reabilitat", piesele nu-i erau puse în scenă, căci o vină mare îi apăsa umerii: fusese un mare scriitor pe timpul burgheziei. Redacţia l-a primit cu căldură pe autorul neuitatului „Titanic Vals" şi i-a încredinţat rubrica „Post restant".

Într-o zi maestrul Muşatescu a fost întrebat de tînărul Rudeanu ce a făcut şi cum s-a descurcat pînă să vină la redacţia „Urzica".

„Am lucrat acasă. Ce am lucrat? Am fost pungaş. Trebuia să-mi întreţin familia, copilul." Chestia cu pungăşia nu a prea fost înţeleasă de Sadi Rudeanu, dar n-a mai insistat. După o vreme, la o altă sindrofie şi-a luat inima în dinţi şi a întrebat: „nea Tudorică, cum e chestia aia. Erai pungaş şi stăteai acasă. Te furai singur? Nu înţeleg."

„Nu, frate, a răspuns Muşatescu rîzînd. Făceam... pungi. Cumpăram ziare vechi, le lipeam cu pap şi le vindeam în pieţe, la băcănii, pe unde puteam. Cîştigam şi eu un ban." Astăzi au dispărut pungaşii, dar au apărut, în schimb, escrocii.

UN VOIAJOR TEMERAR...

În cadrul manifestărilor prilejuite de revenirea Hong Kongului sub suveranitatea Chinei, un moment inedit l-a reprezentat eliberarea a sute de mii de porumbei călători care urmau să se răspîndească în toate colţurile Chinei, pentru a vesti la locurile lor de origine împlinirea untii vis: după 156 de ani de dominaţie britanică, Hong Kongul a revenit în hotarele patriei!

Iniţiatorii acţiunii au aşteptat veşti despre revenirea porumbeilor în locurile de baştină. Cu totul surprinzător, deşi a trecut timpul necesar pentru revenirea lor, acest fapt nu s-a împlinit... Cu o „miraculoasă" excepţie (mai ales dacă avem în vedere lungimea parcursului: nu mai puţin de trei mii de kilometri!): singurul porumbel călător care a revenit acasă a fost cel care a ajuns la Harbin. Proprietarului - dr. Chi Bing-Sheng - nu i-a venit să creadă că porumbelul s-a întors după o călătorie de peste o lună. Pentru grupul de specialişti care a iniţiat această acţiune dispariţia sutelor de mii de porumbei călători reprezintă o adevărată enigmă...

SYLVESTER STALLONE

NUMELE COMPLET - Michael Sylvester Stallone

IPOSTAZE PROFESIONALE - actor, scriitor de scenarii, regizor, producător

DATA şI LOCUL NAŞTERII - 6 iulie 1946, New York

STARE CIVILĂ - căsătorit cu fotomodelul Jennifer Flavin. A mai fost căsătorit cu Sasha Czack, uşier la teatru, şi cu actriţa Brigitte Nielsen

COPII: doi din prima căsătorie, unul din actuala

Sylvester Stallone va rămîne probabil înscris în istoria cinematografiei drept „Regele filmului de acţiune", cum este adesea supranumit cînd se face referire la el. Nu-i puţin lucru să domini, alături de alte cîteva nume, timp de două decenii, un gen de film cu un succes de public greu de egalat, să devii astfel idolul a milioane de telespectatori, în special tineri din întreaga lume, să fii un om extrem de bogat pe seama carierei artistice şi, nu în ultimul rînd, să aduci în „buzunarele" industriei cinematografiei americane miliarde de dolari. Şi, cu toate acestea, Sylvester Stallone s-ar putea să rămînă printre actorii care n-au avut bucuria să audă din partea criticii de specialitate vreun cuvînt de mare laudă la adresa talentului său şi, cu atît mai puţin, să fie înscris pe lista „monştrilor sacri". Sylvester Stallone a gustat succesul pînă la saţietate, dar n-a simţit niciodată în palmele sale „căldura" iradiată de un Oscar. Pentru cei ce şi-au făcut un idol din el, acest „amănunt" contează prea puţin poate, pentru actorul care a trecut însă de vîrsta primei tinereţi - a împlinit deja 51 de ani -, ieşirea cu succes dintr-un tipar este un vis încă neîmplinit.

Tentaţia nu e nouă: în urmă cu ceva ani, Sly îl părăsea pe Rocky şi pe Rambo în favoarea filmelor de comedie - variantă în care n-a strălucit - dar anul acesta a avut şansa mult rîvnită să i se propună şi să realizeze un rol (poliţistul Freddy Heflin din „Cop Land") care să-l scoată întrucîtva din tipicul obişnuit şi, totodată, să-i dea prilejul să joace alături de actori de mare talent, cum ar fi Robert De Niro sau Harvey Kietel. Ca întotdeuna, pentru „a ataca" rolul unui film, Stallone s-a pregătit în primul rînd fizic: de data aceasta a trebuit să se îngraşe cu 20 de kilograme, aşa cum făcuse şi Robert De Niro pentru apariţia lui în „Rocky Marciano". În plus, „regele filmului de acţiune" şi-a propus să profite din plin de prezenţa alături a marelui De Niro şi „să fure meserie de la acesta", exact ca un ucenic de la maestrul său.

Cu siguranţă, vîrsta deplinei maturităţi îşi spune acum cu prisosinţă cuvîntul, pentru că altfel Stallone nu a avut, cel puţin în copilărie şi adolescenţă, prea mare apetit pentru învăţătură.

De fapt, în primii ani ai copilăriei, Sly a fost marcat de un handicap neurologic (cauzat de naşterea prin forceps), care şi-a pus amprenta atît pe fizionomia sa (ochii cu tăietură oblică în jos), cît şi pe modul (greoi şi defectuos) de exprimare. Starea de anormalitate s-a prelungit cu atît mai mult cu cît părinţii (tatăl, Frank Stallone, era coafor, iar mama, Jacqueline

---

LUNI, 17 noiembrie

PROGRAMUL 1: **12.05** Serial (r): „Secretul" **13.00** Avocatul poporului (r) **14.10** Serial (r): „Şeicul" **15.00** Meridianele dansului (r) **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Istoria românilor **18.30** Interactiv tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Echipa de intervenţie" **22.00** Feţele schimbării **23.30** Serial: „Canary Wharf" **0.25** TVR Club.

PROGRAMUL 2: **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **12.45** Ecranul (r) **13.30** Club 2020 (r) **14.00** Convieţuiri-Magazin **15.10** Limbi străine **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.00** O altă putere **19.30** Sănătate, că-i mai bună decît toate! **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Credo **22.00** Film: „Cybertracker" (SUA, 1996) **24.00** Insomnii.

MARŢI, 18 noiembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Secretul" **14.10** Serial (r): „Şeicul" **15.00** Paşi în întuneric **15.30** Ecclesiast '97 **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** În flagrant **18.30** Interactiv tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Telecinemateca: „Marşul Radetzky" **23.35** Serial: „Canary Wharf" **24.00** Universul cunoaşterii.

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Serial (r): „Echipa de intervenţie" **9.55** Scena politică (r) **10.30** Serial (r): „Efecte secundare" **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Faţă în faţă cu autorul (r) **14.00** Convieţuiri **15.10** Limbi străine **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.00** Dosarele istoriei **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Sensul tranziţiei **22.00** Teatrul Liric prezintă: „Paiaţe" de Ruggero Leoncavallo **23.20** Pelerinaje **0.30** TVR * Mesager.

MIERCURI, 19 noiembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Secretul" **13.00** Dosarele istoriei (r) **14.10** Serial (r): „Şeicul" **15.30** Pro patria **16.30** Tribuna partidelor parlamentare **17.35** Serial: „Casa de piatră" **18.00** Medicina pentru toţi **18.30** Interactiv tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Marguerite Volant" **22.00** Teatrul Naţional prezintă: Profesorul - exemplul vocaţiei: Valentin Silvestru **22.20** Fotbal: Spania - România **0.15** Cultura în lume **0.45** Camel Planet Radio „Direct" Rock Live.

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Cu ochi'n 4 (r) **9.55** Portrete în acvaforte (r) **10.30** Teleenciclopedia (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Portret în amintire (r) **14.00** Emisiune în limba maghiară **15.10** Limbi străine **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.00** Club 2020 **19.30** Dreptul la adevăr **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Avocatul poporului **22.00** Film: „Un om cu greutate * Poliţă pentru iad" **23.30** Meridianele dansului **24.00** Insomnii.

„CRISTAL"
TVR 2, ora 16[50]

JOI, 20 noiembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Secretul" **13.00** Sensul tranziţiei (r) **14.10** Serial (r): „Şeicul" **15.45** Lege şi fărădelege **16.00** Convieţuiri **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Timpul Europei **18.30** Interactiv tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Dr. Quinn" **22.00** Cu ochii'n 4 **23.15** Sport **23.30** Serial: „Canary Wharf" **0.25** Întîlnirea de la miezul nopţii.

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Serial (r): „Marguerite Volant" **9.55** Medicina pentru toţi (r) **10.25** Feţele schimbării (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Dreptul la adevăr (r) **14.00** Emisiune în limba germană **15.10** Limbi străine **16.00** Serial: „Micaela" **17.00** Ceaiul de la ora 5 **19.00** S.O.S. Patrimoniul! **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** În faţa dv.! **22.00** Cinematograful de artă: „Jean-Marc sau viaţa conjugală" (Franţa, 1964) **23.40** Time-out.

VINERI, 21 noiembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Secretul" **13.00** Convieţuiri **13.30** Sănătate, că-i mai bună decît toate! (r) **14.10** Serial (r): „Şeicul" **15.00** De la lume adunate... **15.30** Emisiune în limba germană **17.10** Magazin muzical umoristic **17.35** Serial: „Casa de piatră" **18.30** Serial: „Treptat, treptat" **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Şi macul e o floare" (SUA, 1966). Cu: Marcello Mastroianni, Omar Sharif **22.45** Reflecţii rutiere **23.15** Sport **23.30** Serial: „Canary Wharf" **23.55** Portret în oglindă **0.25** Cinematograful de noapte „Complotul" (SUA, 1996).

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Serial (r): „Dr. Quinn" **10.25** Cultura în lume (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** S.O.S. Patrimoniul! (r) **14.30** TVR Cluj-Napoca **15.10** Limbi străine **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Handbal feminin: România - Germania **19.45** Jurnal muzical **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Robingo 2 **21.40** Vînare de vînt **22.20** Lumea sportului **23.00** Serial: „Berlin Alexanderplatz" **24.00** Insomnii.

SÎMBĂTĂ, 22 noiembrie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună-dimineaţa de la... Timişoara şi de la Bucureşti! **8.30** Alfa şi Omega **9.05** Feriţi-vă de măgăruş! **10.30** Serial: „Viaţa ca în viaţă" **11.15** Film: „Mohawk" (SUA, 1956) **12.35** Serial: „Mork şi Mindy" **13.00** Serial documentar **13.30** Mapamond **14.10** Turnul Babel **16.00** Scena politică **16.30** A doua alfabetizare **17.00** „START - REC" **18.00** Disney **18.30** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Teleenciclopedia **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Efecte secundare" **21.55** Cum vă place, azi. Caragiale...? **23.40** Serial: „Dublă expunere" **0.30** Arena AS.

PROGRAMUL 2: **8.00** Euronews **8.30** Serial: „Lupii aerului" **9.30** Pas cu pas **10.35** Mondo-blitz **11.30** TVR Timişoara **11.55** Fotbal: Petrolul Ploieşti - F.C. Naţional **14.00** Serial: „Emilie" **15.10** Tradiţii **16.00** Serial: „Micaela" **16.55** Serial: „Cristal" **17.45** Prolog la o serată muzicală TV **18.00** Handbal feminin: România - Danemarca **20.00** Mini-serie: „Glasul inimii" (Italia, partea a II-a) **23.10** Convieţuiri **23.40** O viaţă închinată artei.

DUMINICĂ, 23 noiembrie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună dimineaţa! **8.30** Lumină din lumină **9.05** Desene animate **9.35** Serial: „Aventurile lui Shirley Holmes" **10.00** Ala-Bala, Portocala! **10.45** Biserica satului **11.00** Viaţa satului **12.30** Tezaur folcloric **13.00** Serial de călătorii **13.55** Fotbal: Rapid - Universitatea Craiova **16.00** Atlas **16.30** Turnul Babel **18.00** Disney **18.30** Serial: „Ce vrăji a mai făcut nevasta mea, Samantha?" **19.00** Robingo **20.00** Jurnal **21.00** Film: „În contra timp" (SUA, 1986) **22.45** Whitesnake în concert la Sala Palatului din Bucureşti **23.50** Portrete în acvaforte **0.20** Invitaţie la Opera din Iaşi.

PROGRAMUL 2: **8.00** Euronews **8.30** Serial: „Lupii aerului" **9.30** Ferestre deschise **10.35** Lecţia de muzică **11.45** Handbal feminin: România - Rusia **13.30** Memoria exilului românesc **14.00** Serial: „Emilie" **15.10** De dor, de dragoste, de joc **16.00** Serial: „Micaela" **16.55** Serial: „Cristal" **18.00** Serata muzicală TV **19.00** Ultimul tren **20.00** Serial: „În plină acţiune" **21.00** Repriza a treia **24.00** Jazz alive.

(După Panoramic TV)

LUNI

7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Lumea filmului (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Sport la minut **11.00** Procesul etapei (r) **12.05** Film: „Henric al V-lea" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Deşteaptă-te, române! **18.30** Serial: „Cine este şeful?" **19.00** Ştii şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Repo Man" (SUA, 1984) **22.15** Serial: „Familia Bundy" **22.45** Serial: „Sledge Hammer" **23.45** Cinemateca PRO TV - Film: „Misterul familiei Von Bulow" (SUA, 1990).

MARŢI

7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Serial: „Sledge Hammer" (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Sport la minut **11.00** Film: „Repo Man" (r) **12.35** Film: „Misterul familiei Von Bulow" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Profesiunea mea - Cultura **18.30** Serial: „Cine este şeful?" **19.00** Ştii şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Spitalul de urgenţă" **21.15** Serial: „De partea legii" **22.15** Serial: „Familia Bundy" **22.45** Serial: „Sledge Hammer" **23.45** Cinemateca PRO TV - Film: „Mamma Roma" (Italia, 1962).

MICHAEL DOUGLAS
PRO TV, sîmbătă, ora 20[00]

MIERCURI

7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Serial: „Sledge Hammer" (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Sport la minut **11.00** Serial: „Capcana timpului" **12.00** Serial: „De partea legii" (r) **12.40** Film: „Mamma Roma" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Faţă în faţă cu Ilie Şerbănescu **18.00** Am întîlnit şi români fericiţi **18.30** Serial: „Cine este şeful?" **19.00** Ştii şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Săraca fată bogată" (partea a III-a) **22.15** Serial: „Familia Bundy" **22.45** Serial: „Sledge Hammer" **23.45** Cinemateca PRO TV - Film: „Trenul" (US, 1965). Cu: Burt Lancaster.

JOI

7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Serial: „Sledge Hammer" (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Film: „Săraca fată bogată" (r) **12.25** Film: „Trenul" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Punctul pe I **18.00** Urmărire generală **18.30** Serial: „Cine este şeful?" **19.00** Ştii şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Melrose Place" **21.15** Serial: „Doctor în Alaska" **22.15** Serial: „Familia Bundy" **22.45** Serial: „Sledge Hammer" **23.45** Cinemateca PRO TV - Film: „Cărările gloriei" (SUA, 1957). Cu: Kirk Douglas.

VINERI

7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Serial: „Sledge Hammer" (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Sport la minut **11.00** Serial: „Beverly Hills" (r) **12.00** Serial: „Melrose Place" (r) **13.00** Film: „Cărările gloriei" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Pro şi contra **18.00** Rătăciţi în tranziţie **18.30** Serial: „Cine este şeful?" **19.00** Ştii şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Dosarele X" **21.15** Film: „Prietenie primejdioasă" (SUA, 1986) **23.45** Serial: „La limita imposibilului" **0.30** Serial: „Zona crepusculară" **1.00** Film: „Dezonorata" (SUA, 1931). Cu: Marlene Dietrich **2.30** Baschet NBA: Washington - New York. Transmisiune în direct.

SÎMBĂTĂ

7.00 Desene animate **8.00** Povestea magică **8.30** Serial: „Superboy" **8.55** Serial: „Noile aventuri ale lui Flipper" **9.40** Film: „Dezonorata" (r) **11.30** Secretele bucătăriei **12.00** Întîlnire cu presa **13.00** Generaţia PRO: Serial: „Dragul de Raymond" (ep. 1) • Serial: „Totul e trecător" • Sport şi Muzică **16.00** Serial: „Hercule" **17.00** Serial: „Xena, prinţesa războinică" **17.45** PRO Fashion **18.15** Serial: „Fete de bani gata" **18.45** Te uiţi şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „Sindromul" (SUA, 1979). Cu: Michael Douglas **22.15** Serial: „Millennium" **23.15** Serial: „NYPD Blue - viaţă de poliţist" **0.00** Film: „Aria" (Anglia/SUA, 1988) **1.25** Nopţile albe de jazz.

DUMINICĂ

7.00 Desene animate

un supererou trist

Stallone, cîntăreață într-un cor, apoi practicantă a astrologiei) l-au lăsat între vîrsta de doi și cinci ani în grija unei femei; doar în weekend-uri, micul Sly se bucura de afecțiunea părinților. În lipsă de comunicare, se obișnuise să se închidă într-o lume a lui, ireală, populată fiind de personajele comice întîlnite în cărticelele cu benzi desenate. În singurătatea lui, copilul se amuza mimînd expresia și grimasele acestora. După vîrsta de cinci ani, părinții l-au luat alături de ei, cu toții s-au mutat de la New York la Maryland, unde au deschis un salon de înfrumusețare. Numai că șase ani mai tîrziu familia se destrăma în urma divorțului, iar Sly se mută din nou, de data aceasta împreună cu mama sa și soțul acesteia, în Philadelphia.

Exclus din școală de... 12 ori pînă la vîrsta de... 15 ani, Sly este înscris în cele din urmă la Devereaux Manor, un fel de școală de corecție, unde adolescentul își dascarcă întreaga-i agresivitate în sport. Performanțele școlare extrem de slabe nu-i dau posibilitatea absolvirii, așa că mama sa îl înscrie la o școală de înfrumusețare, dar copilului îi lipsește manualitatea practicării acestei meserii și abandonează. Este trimis la Colegiul American din Elveția, acolo se întîlnește cu posibilitatea de a studia arta dramatică, așa că dă lecții de educație fizică pentru a face rost de bani pentru cursuri. Primește aplauze pentru rolul prestat într-o producție studențească de teatru și din acel moment vrea să devină actor.

Se reîntoarce în Statele Unite pentru a urma departamentul de actorie al Universității din Miami, dar, din nefericire, profesorii încearcă să-l convingă că nu văd în el nici urmă de talent. Sly pornește spre New York, acolo speră să facă o carieră artistică, mai ales că mama sa, specialistă în calcule astrologice, îi prezice că se va afirma ca scriitor. Scriitor? Sly începe să scrie scenarii pe care le semnează cu pseudonime (Q. Moonblood, J.J. Deadlock), însă își ia și o serie de slujbe pentru a se putea întreține (îngrijitor al cuștilor leilor la grădina zoologică, om de pază la o librărie, ușier la un teatru etc.). Dar el vrea să devină actor. În 1970 i se oferă un rol într-un film porno: „A Party at Kitty and Stud's", film care, după ce Stallone a devenit un adevărat star, a fost rebotezat „The Italian Stallion" („Armăsarul italian", cu nuanță vădit pejorativă). Amintirea acestui film avea să însemne pentru el, de-a lungul întregii lui cariere, un adevărat coșmar.

Un rol mărunt în „The Lords of Flatbush" l-a convins că trebuie să încerce și la Hollywood. Dar, pentru un timp, și acolo s-a ocupat tot cu elaborarea de scenarii. Și iată că s-a întîmplat să asiste la un meci de box între Muhammed Ali și Chuck Wepner. Impresionat de spectacolul dur, Sly se gîndește că n-ar fi rău să transpună totul într-un scenariu de film. În trei zile, scrie povestea unui boxer pe nume Rocky Balboa și o prezintă mai multor producători. Scenariul place, numai că în rolul boxerului toți îl văd pe Ryan O'Neal. Stallone nu vede pe nimeni altcineva decît pe el. Găsește totuși un susținător care e de acord să realizeze un Rocky jucat de Stallone. Budgetul este infim, filmul e gata într-o lună. Iar „Rocky" devine în 1976 cel mai răsunător succes cinematografic, cu încasări de 225 milioane de dolari, încoronat cu trei premii Oscar (pentru cel mai bun film, cel mai bun scenariu, cel mai bun regizor). Stallone nu ia Oscar, ca actor, dar devine un star. Pentru spectatori, Stallone sau Rocky înseamnă una și aceeași persoană. De-a lungul anilor care au urmat, povestea boxerului ajunge pînă la „Rocky IV".

Dar, între timp, iubitorilor filmului de acțiune li se oferă încă un erou: Rambo, a cărui poveste se desfășoară, de asemenea, în mai multe serii. Cîștigul financiar pentru aceste filme este fără precedent: două miliarde de dolari.

Stallone începe însă să se teamă de stereotipie. Vrea altceva și, amintindu-și de comicul benzilor desenate care-i încălziseră copilăria, încearcă și el acest gen. Dar simte că își dezamăgește fanii. Se întoarce oarecum spășit la filmele de acțiune, redevenind el însuși în „Cliffanger", „Demolition Man", apoi „Specialistul", „Asasinii", „Daylight", „Cap Land", „The Hunter"...

Rămîne regele filmului de acțiune, deși tînjește după ipostaza unui cerșetor magistral interpretat.

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

«Pentru că sînt solid, se spune despre mine că n-aș avea creier».

«În ciuda mușchilor am scris cîteva cărți și două duzini de scenarii».

«Am constatat că rolurile de intelectual nu mi se potrivesc».

«Pînă acum m-am pus în primejdie (în film) doar fizic, nu și emoțional».

«Mi-aș dori o dispută pasională ca în „Basic Instinct"».

9.00 Serial: „Lassie" **9.30** Super Abracadabra **11.00** Film: „Magicianul" (Anglia, 1968). Cu: Michael Caine, Anthony Quinn **13.00** Serial: „Dragul de Raymond" **13.30** Serial: „Totul e trecător" (ultimul ep.) **14.00** Film: „Au rîs toți" (SUA, 1981) Cu: Audrey Hepburn **16.30** Lumea filmului **17.00** Serial: „Efecte speciale" **17.45** Serial: „Norocosul" **18.30** Serial: „Beverly Hills" **19.30** Știrile PRO TV **20.00** Film: „Hoffa" (SUA, 1992). Cu: Jack Nicholson, Danny De Vito **22.30** Serial: „Susan" **23.15** Procesul etapei **2.30** Fotbal: Il Calcio.

LUNI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Orășelul fantastic" (r) **9.40** Serial: „Sirenele" (r) **10.30** Film: „Din nou împreună" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Între prieteni (r) **14.20** Film: „Lincoln" (SUA, 1988) **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Coiotul" (SUA) **21.30** Serial: „Viitorul începe azi" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

MARȚI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Viitorul începe azi" (r) **10.30** Film: „Coiotul" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Millennium (r) **14.20** Film: „Binecuvîntarea rîului" (SUA, 1981). Cu: Sharon Stone **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Urmărire la New Orleans" (SUA, 1996) **21.30** Serial: „Legea lui Burke" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

MIERCURI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Legea lui Burke" (r) **10.30** Film: „Urmărire la New Orleans" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Printre rînduri (r) **14.20** Film: „Iute ca vîntul" (SUA, 1993) **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Evadarea din întuneric" (SUA, 1996) **21.30** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambițioasă" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

JOI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambițioasă" (r) **10.00** Film: „Evadare din întuneric" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Serial: „Vise și oglinzi" (ep.1) **14.20** Film: „Coșmarul" (SUA, 1991). Cu: Victoria Pincipal **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Cerc vicios" (SUA, 1996) **21.30** Serial: „Cronici paranormale" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

VINERI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Cronici paranormale" (r) **10.30** Film (r): „TAG - Jocul asasinilor" (SUA, 1982) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Serial: „Vise și oglinzi" **14.20** Serial: „Model Academy" **14.50** Divergențe - convergențe din lumea sportului **16.30** Serial: „Muppets Show" **17.00** Serial: „Club Hawaii" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Jandarmul din Saint-Tropez" (Franța, Italia, 1964). Cu: Louis de Funes **21.30** Serial: „Nash Bridges" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

AUDREY HEPBURN
PRO TV, duminică, ora 14⁰⁰

SÎMBĂTĂ **7.10** Serial: „Nash Bridges" (r) **8.00** Tele-dimineața **10.20** Serial: „Muppets Show" (r) **10.50** Divergențe - convergențe în lumea sportului (r) **13.00** Documentar: „Viața sălbatică" **13.30** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **14.20** Film: „Jandarmul din Saint-Tropez" (r) **16.10** Poveștile prietenilor mei **16.40** Între prieteni **17.30** Serial: „Club Hawaii" **18.00** Serial: „Tarzan" **19.00** Observator **19.45** Film: „Muntele de foc" (SUA, 1997) **21.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" **22.00** Serial: „Arli$$" **22.30** Serial: „Beavis & Butthead" **23.00** Hollywood Top Ten **0.00** Serial: „Aphrodisia" **0.40** Film: „Călăreții" (partea I, SUA, 1993).

DUMINICĂ **7.00** Știri **7.10** Serial: „Tarzan" (r) **8.00** Poveștile prietenilor mei (r) **8.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" (r) **9.00** Desene animate **10.00** Serial: „Animal Show" **10.30** Serial: „Orășelul fantastic" **11.10** Controverse istorice **11.40** Spirit și credință **12.10** Vedeta în papuci **12.50** Caleidoscop **14.10** Serial: „Extratereștri în familie" (ep.1, 2) **14.55** O femeie - un bărbat și jumătate **15.20** Hollywood Top Ten (r) **16.30** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **17.00** Serial: „Club Hawaii" **17.30** Millennium **18.15** Printre rînduri **19.00** Observator **19.45** Film: „Între dragoste și onoare" (SUA, 1994) **21.30** Serial: „Burlacul" **22.00** Serial: „Cape Caneveral - Eroii spațiului" **23.00** Serial: „Sirenele" **0.00** Film: „Călăreții" (II).

TELE 7 abc

LUNI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial: „Starsky și Hutch" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.25** Documentar: „Comorile Lumii" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Alf" **19.00** Primul pas **20.00** Serial: „Căsuța din preerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Secția de poliție" **22.30** Foc încrucișat **23.30** Cutia muzicală.

MARȚI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Alf" **19.00** Serial: „Jake și Grăsanul" **20.00** Serial: „Căsuța din preerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Cobra" **22.25** În numele dumneavoastră **0.35** Tonomatul personal.

MIERCURI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Alf" **19.00** Serial: „Jake și Grăsanul" **20.00** Serial: „Surorile" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „MacGyver" **22.25** Reporter TELE 7 **23.30** Prin gaura cheii.

JOI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Alf" **19.00** Serial: „Jake și Grăsanul" **20.00** Serial: „Surorile" **21.00** Telejurnal **21.40** Serial: „Kung Fu" **22.30** Mafalda.

VINERI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.25** Documentar: „Acces la dosare: Cortina de fier" **16.40** Top Ten Viva TELE 7 **18.15** Poliția în acțiune **19.00** Dosarele secrete ale istoriei **20.00** Serial: „Dinastia" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Profit" **22.30** Gloria Estefan în concert **23.30** Tentații **0.10** Telefon Top abc.

LOUIS DE FUNES
ANTENA 1, vineri, ora 19⁴⁵

SÎMBĂTĂ **8.00** Știri **9.05** Desene animate **9.55** Serial: „Femeia Fantastică" **13.05** Serial: „Croaziera de lux" **14.20** Desene animate **14.45** Drumuri printre amintiri **15.45** Cinema '97 **16.20** Magazinul femeilor **17.15** Serial: „Prințul din Bel Air" **17.40** Necenzurat **18.10** As Show **19.00** Serial: „Celebritate" **20.00** Serial: „Dinastia" **21.00** Telejurnal **21.35** Film: „Pasiuni ucigătoare" (SUA, 1989) **23.10** Rendez-vous la TELE 7 **0.20** Serial: „Playboy".

DUMINICĂ **8.00** Știri **9.05** Desene animate **9.55** Piccolino **13.05** Serial: „Croazieră de Lux" **14.20** Desene animate **14.45** Documentar: „Comorile Lumii" **15.00** Se întîmplă numai duminica **17.15** Serial: „Lucy Show" **19.05** Serial: „Celebritate" **20.00** Serial: „Dinastia" **21.00** Telejurnal **21.40** Film: „Ucigașul plătit" (SUA, 1972) **23.20** Gala TELE 7.

ANTENA 1 BUCUREȘTI

LUNI **6.30** Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **10.00** Serial (r): „Frumoasa rivală" **11.00** Misterele tranziției (r) **16.00** Film (r): „Răzbunarea maestrului" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Natura lucrurilor **19.00** Știri **19.15** Serial: „Frumoasa rivală" **20.00** Astrologia pe înțelesul tuturor **21.00** Iubitori de animale **21.30** Working woman **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

VICTORIA PRINCIPAL
Antena 1, joi, ora 14²⁰

MARȚI **6.30** Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **10.00** Serial (r): „Frumoasa rivală" **11.00** Natura lucrurilor (r) **16.00** Iubitori de animale (r) **16.30** Working woman (r) **17.00** Natura lucrurilor **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Ritmo latino **19.00** Știri **19.15** Documentar **20.00** Film: „Detectiv extraterestru" (SUA) **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

MIERCURI **6.30** Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **9.00** Starea de veghe (r) **10.00** Astrologia pe înțelesul tuturor (r) **11.00** Ritmo latino (r) **16.00** Film (r): „Detectiv extraterestru" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Magazin turistic **18.30** Country profiles **19.00** Știri **19.15** Serial: „Frumoasa rivală" **20.00** Film: „Legenda lui Big Foot" **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

JOI **6.30** Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **9.00** Starea de veghe (r) **10.00** Serial (r): „Frumoasa rivală" **11.00** Magazin turistic (r) **11.30** Country profiles (r) **16.00** Film (r): „Legenda lui Big Foot" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Travel, Travel **18.30** Culisele modei **19.00** Știri **20.00** Film: „Comoara din Singapore Harbor" (SUA) **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

VINERI **6.30** Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **9.00** Starea de veghe (r) **10.00** Ministar (r) **11.00** Travel, Travel (r) **11.30** Culisele modei (r) **16.00** Film (r): „Comoara din Singapore Harbor" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Misterele tranziției **19.00** Știri **19.15** Serial: „Frumoasa rivală" **20.00** Film: „Justiție imposibilă" (SUA) **22.00** Starea de veghe **23.00** Magazin turistic **23.30** Știri.

SÎMBĂTĂ **8.00** Exerciții cu Martha **8.30** Știri **9.00** Desene animate **10.00** Enciclopedie pentru copii **11.00** Film (r): „Justiție imposibilă" **12.30** Magazin turistic **16.00** Cinemateca **18.00** Eu... **19.00** Știri **19.15** Documentar WorldNet **20.00** Film: „Coșmarul din Shadow Woods" (SUA) **22.00** Întîlniri muzicale **22.30** Country profiles **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

DUMINICĂ **8.00** Exerciții cu Martha **8.30** Știri **9.00** Desene animate **10.00** Ministar **11.00** Magazin turistic **12.30** Documentar WorldNet **16.00** Cinemateca **17.30** Roata de rezervă **18.00** Travel, Travel **18.30** Introspecții în cultura italiană **19.00** Știri **19.15** Hello, Star! **20.00** Film: „Expresul în flăcări" (SUA) **22.00** Ritmo latino **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

HOROSCOP 17.11 - 23.11

BERBEC (21.03 - 20.04): Vești contradictorii în această săptămînă, din domeniul profesional și cel financiar. Mercur nu are o poziție favorabilă față de Soare, iar curbele cu pricina se situează la cote joase și medii. În consecință, se impune să adoptați o strategie a prudenței maxime și să nu cheltuiți decît pentru strictul necesar.

TAUR (21.04 - 21.05): Cel mai remarcabil aspect al perioadei este... norocul. Sub influența benefică a lui Jupiter, șansele, în toate cele, vi se oferă (aproape) pe tavă. Cei născuți în ultimul decan al zodiei vor putea profita de ocazia excelentă din sfera sentimentală, pentru a înfiripa o legătură temeinică. Marți veți primi bani.

GEMENI (22.05 - 21.06): Se pare că nu veți scăpa de un ghinion - poate financiar, poate socio-profesional - datorat unei stări de iritare cvasipermanente și unor circumstanțe potrivnice.Dar dacă în primele zile ale intervalului curba financiară staționează la cote joase, în partea a doua a săptămînii se redresează și sînteți iar senin.

RAC (22.06 - 22.07): Umorul și buna dispoziție sînt etichetele acestei săptămîni și, în consecință, inițiativele dv.vor avea mari sorți de izbîndă. Curba socio-profesională se află la un nivel foarte ridicat, semn că relațiile de la serviciu vă sînt extrem de profitabile. Marți sau miercuri veți primi bani, o sumă consistentă.

LEU (23.07 - 22.08): Se pare că săptămîna are auspicii foarte favorabile: luni veți primi bani sau o veste îmbucurătoare despre reechilibrarea bugetului dv. Pe de altă parte, curba afectiv-sentimentală prezintă o scădere bruscă (miercuri, joi) ceea ce mă face să cred că relațiile în cuplu pot deveni mai acre decît proaspetele murături. Renunțați la orgolii!

FECIOARA (23.08 - 21.09): Nici o clipă de plictiseală - iată care ar putea fi eticheta acestei perioade pline de activități de toate genurile, de întîlniri parfumate și sobre, de disensiuni și bună dispoziție. Psihicul dv. este acum granitic și veți face față la toate solicitările. Despre bani, deocamdată nici o noutate care să vă însenineze.

BALANȚA (22.09 - 22.10): Polemici, tracasări, multă bătaie de cap atît la serviciu cît și acasă. S-au aglomerat prea multe probleme și vă ambiționați să le rezolvați pe toate, ca să scăpați de restanțe.

SCORPION (23.10 - 21.11): Șoaptele tandre ale iubirii vor fi mai puternice decît orice altă chemare a obligațiilor de serviciu sau ale afacerilor. Poziția lui Venus față de Soare este extrem de favorabilă legăturilor sentimentale deja maturizate sau în curs de cristalizare. Totuși, reveniți cît mai curînd pe pămînt, altfel...

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Se pare că săptămîna aceasta va aduce cîteva răspunsuri clarificatoare pentru întrebări apărute în trecutul apropiat. Fie că este vorba de mersul afacerilor, fie că este vorba de meandrele socio-profesionale, veți fi mulțumit de cele aflate. Și asta pentru că toate curbele astrale principale se situează peste normal.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Ritmul sufocant al acestei perioade vă genera un surmenaj nervos, dacă nu veți ști să vă dozați eforturile intelectuale. Avînd în vedere alura favorabilă a curbei psihicului, cred că veți face față cu brio solicitărilor. Poate că banii pe care-i veți primi (joi, vineri) vă vor desena un zîmbet în suflet.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Eticheta acestui interval pare a fi imprevizibilul. Deși aveți inițiative profitabile și sînteți de bună credință, tot felul de obstacole neașteptate vă ies în cale. Atenție la un Capricorn sau un Berbec care se intersectează cu interesele dv.! Curba financiară are un maximum miercuri sau joi.

PEȘTI (19.02 - 20.03): Luați taurul de coarne, nu mai întîrziați! Aveți de luat o decizie importantă în domeniul socio-profesional, orice amînare poate avea consecințe cu gust amar. Pe de altă parte, curba financiară oscilează periculos în jurul normalului, dar de joi sau vineri lucrurile se vor îmbunătăți considerabil, veți primi bani.

mini DICȚIONAR de ARTE DIVINATORII

CAUSIOMANCIE - veche metodă de divinație, bazată pe interpretarea felului cum ard diferite obiecte. În antichitate se foloseau de obicei oasele animalelor ucise la vînătoare. La Roma, augurii (preoți - prezicători) utilizau fragmente din scheletul cailor ce trebuiau să fie sacrificați pentru a capta bunăvoința zeilor.

CAZOTTE, Jacques - scriitor francez 1720-1792) care, cu mulți ani înainte, a prezis Revoluția în bizara lucrare „Prophétie de Cazotte". Remarcabil este și faptul că acest romancier (a mai scris „Le Diable Amoureux") și-a descris propria moarte în timpul singeroaselor evenimente politice de după 1789. Într-adevăr, și el, și fiica sa au fost executați prin ghilotinare de revoluționari.

CAYCE, Edgar - celebru medium și vindecător american (18.03.1877 - 3.01.1945), care s-a făcut cunoscut prin dezvăluirile fabuloase făcute în timpul ședințelor de regresie hipnotică (investigații ale trecutului în somn hipnotic). Printre altele, impresionantă a fost capacitatea lui de a „vedea" întreaga viață a lui Iisus Christos, despre care afirmă că s-a născut la 19 martie anul 4, după calendarul iulian! Mai mult, Cayce susține că în 1998 Mesia se va arăta iarăși, această informație fiind înscrisă pe unul din pereții interiori ai Piramidei lui Keops! O altă predicție uluitoare s-a referit la arma nucleară, care ar fi fost cunoscută de atlanți și ar fi dus la dispariția Atlantidei... Nimeni nu poate spune dacă între frații Grimm și Cayce sînt diferențe frapante. (PAUL IOAN)

Windows 101 sfaturi utile

INTEL JOACĂ TARE

Sînt tot mai multe zvonuri că firma Intel va arunca pe piață la sfîrșitul acestui an sau la începutul anului viitor versiunea 266 MHz a procesorului Pentium MMX. Această acțiune va duce la scăderea sub 1500 de dolari a prețului sistemelor Pentium. Dar pînă atunci Intel a scăzut prețul pînă în noiembrie cam cu 25-79 la sută. Noul procesor și această scădere a prețurilor vor întări dominația Intel asupra lui AMD și Cyrix, făcînd ca ofertele acestora să nu mai fie foarte interesante pentru producătorii de PC-uri. Astfel, sistemele Pentium MMX-233 MHz vor costa sub 1000 de dolari, iar cele la 266 MHz între 1000 și 1500 dolari, iar sistemele Pentium II la 233 MHz vor ajunge sub 2000 de dolari. Pe lîngă toate aceste preocupări, firma AMD nu a făcut mare lucru pentru a-i convinge pe producătorii de PC-uri să folosească procesorul K6, varianta companiei la mult trîmbițatul Pentium MMX. Oricum, lupta pentru cucerirea pieței se anunță, în continuare, acerbă.

3D FĂRĂ OCHELARI

Sanyo a pus la punct un monitor 3D de 15 inch, de înaltă rezoluție, pentru care nu este nevoie de ochelari speciali pentru a vedea spațial. Monitorul este dotat cu un senzor care detectează poziția capului celui care privește și ajustează automat imaginile pentru ochiul stîng și pentru cel drept. Displaiul este din cristale lichide și are o rezoluție de 1024x768, putînd fi foarte util nu numai computerelor, ci și în scopuri medicale, pentru jocuri și simulatoare de zbor sau auto.

PARC HI-TECH

Compania Acer construiește în Taiwan un parc științific de dimensiuni gigantice care se va numi „Aspire Park". Acesta va fi nu numai un loc de cercetare, ci va putea oferi locuințe pentru 12.000 de persoane. Întins pe o suprafață de 172 de hectare, parcul, de fapt un orășel, va oferi locuri de muncă pentru 10.000 de persoane. Costurile de construcție: 4 miliarde de dolari.

PLIMBĂRI ÎN REALITATEA VIRTUALĂ

La „Foundation Academic Computing Services" (SARA) din Amsterdam a fost instalat un sistem de „plonjare" în mediu virtual numit Cave Automatic Virtual Environment, bazat pe cel mai puternic sistem 3D real-time de la Silicon Graphics, Onix2 Reality Monster. Cercetătorii de la SARA vor putea să stabilească forma și locul de construcție ale noilor întreprinderi astfel încît să minimalizeze impactul asupra mediului. Sistemul CAVE creează un cub virtual de 30 de metri în care cercetătorii, purtînd ochelari 3D, se pot mișca și pot modifica mediul în timp real obținînd pe loc rezultatul acestor modificări.

RECORD DE VIZITATORI

Cu ocazia amartizării din cadrul misiunii Pathfinder, s-a înregistrat și un record de vizitatori în site-ul WEB al JPL (Jet Propulsion Laboratory): 100 de milioane în primele trei zile după evenimentul care s-a consumat pe 4 iulie.

Probleme de ȘAH

Dăm curs dorinței exprimate de mai mulți cititori de a relua rubrica de ȘAH.

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută și dă mat în două mutări

1. Cg3... 2. Dd5 șah mat

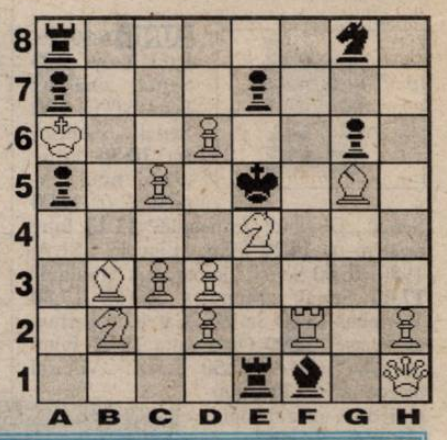

DIALOGURILE LAUREI

Interesante, zău, pe cuvînt!, poeziile pe care mi le-ai trimis, draga mea S.M. (Bacău)! N-am înțeles de ce atîta mister în a te iscăli cu numele tău, de vreme ce „problema" ta o reprezintă doar niște versuri care dau glas mugurilor unei iubiri adolescentine de care-ți vei aminti cu nostalgie peste ani, atunci cînd vei fi, cum se spune, „așezată la casa ta"! Din păcate, cum nu am mari „abilități" literare - în afară de orgoliul de a fi o bună cititoare de poezie! -, nu văd cum te-aș putea ajuta... Fiindcă de publicat în revista „Magazin" - nici gînd, neavînd profilul dorit de tine! Oricum, felicitări!

Dacă numai cochetăria te-a făcut să oclești cabinetul oftalmologic, să știi, draga mea CAMELIA (Roman), că... nu te văd bine! Păi bine, dragă fată, crezi că miopia (-4,5 dioptrii!!) îți poate afecta „Personalitatea"?! Eu una ca asta n-o pot crede în ruptul capului, nu de alta, dar și eu sînt mioapă și nu pricep cum o „chestie" numită ochelari mi-ar putea schimba felul de a vedea lumea! Aaa, că purtarea unei perechi de ochelari ar putea să-ți modifice fizionomia de care ești (foarte) mîndră - asta e cu totul și cu totul altceva! De fapt, ți-ai modifica *propria imagine* pe care ți-ai făurit-o despre înfățișarea ta și nimic mai mult. Sigur, fie îți alegi niște ochelari care să se integreze armonios în trăsăturile figurii tale, fie - mai radical! - optezi pentru lentile de contact, discrete și eficiente! În orice caz, să orbecăi ziua-n amiaza mare doar din... fudulia de a „arăta bine" și din teama să nu-ți „strici" personalitatea, zău, crede-mă, nu-i semn de mare înțelepciune. Așa că lasă copilăriile și du-te fuga-fuguța la oftalmolog! Dac-ai să mai întîrzii mult, poți avea surpriza să constati că miopia își face nestingherită de cap și... crește, crește!... Scrie-mi ce hotărîre ai luat!

M-am întristat foarte tare, citindu-ți scrisoarea, dragul meu VIRGIL (Deva)... De ce a trebuit ca *temporara* despărțire provocată de efectuarea stagiului militar să se prefacă într-una *definitivă*?... Cum de-ați fost atît de neatenți încît să nu vedeți cum se înalță între voi acel „zid al neîncrederii" de care-mi pomenești în epistolă?! Neîncrederea unuia cheamă după sine și neîncrederea celuilalt... Iar de aici pînă la ruptură, pasul nici că se poate măsura. La urma urmei, dacă vă iubeați atît de mult, dacă Ea ți-a promis că te va aștepta, *ce motive de neîncredere* puteai invoca pentru a te purta distant, rece atunci cînd vă întîlneați în permisii?! Nu cumva imaginația ta înfierbîntată de nopțile cînd vegheai strajă ți-a jucat o nefericită festă, făcîndu-te să crezi că-i „adevărat" ceea ce doar îți închipuiai?! Acum, cînd Ea n-a mai suportat „bănuielile" tale absurde și te-a părăsit, degeaba mai suspini... Ai jignit-o profund cu „vinovățiile" imaginate de tine. Și, crede-mă, nimic nu doare mai tare, atunci cînd iubești, decît neîncrederea ființei iubite. Acuma, ce-a fost - a fost. Gîndește-te că și această tristă poveste poate fi o treaptă pe care o sui spre maturizarea ta ca bărbat... Mai scrie-mi!

Tuturor, mult curaj și voioșie spre a înfrunta încă o săptămînă nebună de toamnă!

GHIDUL COMPORTAMENTULUI CIVILIZAT

Să nu uităm că:

- În cazul întîlnirii cu o persoană cunoscută pe care nu dorim totuși să o salutăm, eschivarea trebuie făcută cu tact. Dacă distanța permite, este recomandabilă ocolirea acesteia. Dacă întîlnirea este inevitabilă, un salut scurt, formal, pare a fi cea mai bună soluție.
- Cum procedează o femeie de vîrstă mijlocie cînd șeful este mai tînăr? Șeful bine crescut va fi cel care o va saluta. Dacă întîrzie să o facă, femeia îl va saluta, fără să considere lipsa salutului din partea șefului ca un afront.
- Spre deosebire de salut, în cazul strîngerii mîinii, femeia este cea care întinde prima mînă.
- Cînd subalternul (atenție!) se prezintă în fața superiorului la chemarea acestuia, este o obligație elementară a superiorului ca la salutul prezentat de subaltern să îi întindă mîna.
- Bărbații se ridică în picioare în toate împrejurările pentru a strînge mîna interlocutorilor.
- Femeile, în schimb, se ridică în picioare numai atunci cînd strîng mîna unei persoane mult mai în vîrstă sau pe care doresc s-o onoreze în mod deosebit.
- Femeile mai tinere strîng de obicei mîna celor mai în vîrstă.
- Este cu totul nepoliticos să întinzi mîna cu moliciune sau să întinzi cîteva degete. *(D.M.)*

SPORT

DOMINĂM SCENA EUROPEANĂ LA SCRIMĂ

Nu știu din ce motive dar parcă sportiva româncă este net superioară omologului său masculin. Cel puțin așa a reieșit, dacă mai era cazul, și după europenele de la Gdansk, unde Laura Badea și Roxana Scarlat au bătut tot ce le-a ieșit în cale... pe planșetă, într-o asemenea manieră încît, în finală, au ajuns față în față. Laura Badea a avut cîștig de cauză. Iar pentru Roxana Scarlat se deschide un drum mai mult decît promițător. După Reka Lazăr Szabo, campioană mondială în 1994, după Laura Badea campioană mondială în 1995 și olimpică în 1996 și campioană europeană cît cuprinde, iată că Roxana Scarlat vine tare din spate. Să sperăm, în 2000, la Jocurile Olimpice de la Sidney, că vom urmări o finală între Laura și Roxana? Nu-i deloc imposibil.

RAPID ȘI-A VĂZUT VISUL CU OCHII

Dacă săptămîna trecută vă spuneam că Rapid n-a visat decît o noapte... la șefia diviziei A, iată că începînd de săptămîna asta formația antrenată de Lucescu se vede de-a binelea instalată în fruntea clasamentului. Ajutați de stelișți, care n-au știut să-și păstreze un avans de două goluri la Constanța, și de Oțelul care a pierdut în deplasare cu FC Dîmbovița (!), rapidiștii pot răsufla ușurați, mă rog, măcar pînă în etapa viitoare cînd giuleștenii îi vor întîlni pe stelișți pe terenul de sub podul Grant, în vreme ce oțelarii vor avea sarcina mult mai ușoară de a trece de Petrolul. S-ar putea ca lucrurile să nu stea ca pe hîrtie și băieții lui Lucescu, sau ai lui Băsescu, să-i dovedească pe cei ai lui Stoichiță, în vreme ce găzarii ar putea produce o surpriză la Galați. Vom vedea. Oricum, se pare că Dinamo a ieșit din cărți, ceva nu e în regulă la acest club, dar nu pot să vă spun cine, persoană importantă.

GEORGE CUȘNARENCU

SARE

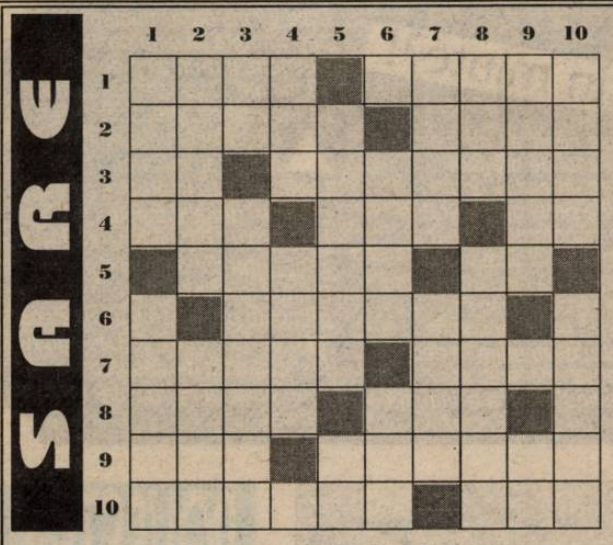

ORIZONTAL: 1) Mină de sare - Clorură de..., altă denumire dată sării de bucătărie. 2) Mîncare fără sare - Arsuri. 3) Bere! - Depozit de sare. 4) La ieşirea din salină! - Se poate consuma dulce sau sărat - Marin Tudose. 5) Vitejeşte - Puţină sare! 6) Personaj feminin din romanul „Nişte ţărani" de Dinu Săraru. 7) Sare..., sau sulfat de magneziu - Autorul povestirii „Cantonierul" din vol. „Desiştea" care ne relatează cîteva întîmplări de la „izvorul cu apă sărată din Valea Slatinii" (Marian). 8) Au şi ele ocniţele lor... - Aici. 9) Măsuri luate la sărărie! - Localitate prahoveană unde se află o importantă salină. 10) Este pentru creier... la sare!! - Bază de tratament la Lacul Sărat.

VERTICAL: 1) A da cu sare în ochi - Judeţ moldav unde se află salina de la Tîrgu-Ocna. 2) A trece sarea prin ciur - Imensă întindere cu apă sărată (pl.). 3) Nicu Gane - Faptul de a băga pielea la saramură. 4) Hăis (reg.) - Localitate în Sudan. 5) A mărunţi bulgării de sare - Boabe de sare! 6) A se face frig - Aflate în posesie... 7) Rîmnicu-Sărat - Deschide o poveste! 8) Cadou - Mină de sare. 9) Organ al omului căruia îi dăunează consumul de sare în exces - Ion Popa. 10) Vuiet (reg.) - Cozonac umplut cu brînză sărată sau proaspătă.

DICŢIONAR: AIS, OERE

VASILE IFRIM
Movilita, Vrancea

Soluţia careului **„LACURI"**

Orizontal: **BALEA - RAST - AMAN - SAUNA - LAC - IAZ - AT - ARUS - CERGA - CAS - A - LYON - I - TOTEM - VA - TORTEL - M - R - IDEALIZATI - A - CATARA - VILE - ETERA.**

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Care este canalul cu cel mai mare sistem de ecluze?
2. Ce cuvinte sînt văzute de Dante pe poarta infernului în „Divina comedie"?
3. Care este cea mai veche republică europeană?
4. Care este cea mai rapidă insectă din lume?
5. Cine este autorul celebrei nuvele „Moarte la Veneţia"?
6. Cine a descoperit şi a explorat coasta de sud-est a insulei Groenlanda (c.982-985) pe care a numit-o „Ţara verde"?
7. Cine este fondatorul şcolii rămâneşti de igienă şi sănătate publică?
8. Ce compozitor a stabilit principiile de formă ale simfoniei, fiind considerat „părintele simfoniei clasice"?
9. Cine a demonstrat pentru prima oară disociaţia apei?
10. De unde este originar piersicul?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Parcul naţional cu cea mai bogată faună este Serengeti, situat pe continentul african, în nordul Tanzaniei, la poalele munţilor Kilimanjaro. 2) Zeiţa romană, patroană a vinurilor şi licorilor magice, se numea Potica. 3) Primul care a traversat Ecuatorul, în istoria navigaţiei maritime, a fost navigatorul şi conchistadorul spaniol Vicente Yáñez Pinzon (c.1460-1524 sau 1525). 4) Salcîmul este originar din America de Nord. 5) Simfonia „Harold în Italia" i-a fost inspirată lui Hector Berlioz de poemul Childe Harold de Byron. 6) Primul român care a călătorit în Australia a fost medicul şi naturalistul Ilarion (Ilarie) Mitrea (1842-1906). 7) Statuia „Cocoş salutînd soarele" aparţine lui Constantin Brâncuşi (1876-1957). 8) Cei cinci sateliţi ai lui Uranus sînt, în ordinea depărtării de planetă: Miranda, Ariel, Umbriel, Titania şi Oberon. 9) Cele mai mari animale din selva sînt tapirii. 10) Bătrînul infatuat şi prost din Commedia dell'Arte (secolele XVI-XVII) se numea Pantalone. (IRINA STOICA)

Mozaic

◆ Jota este un dans popular spaniol în mişcare rapidă, măsură ternară, acompaniat de chitară, castaniete, trianglu, tamburină.

◆ Inflorescenţele morcovului de cîmp, în formă de umbrele, au la mijloc o floricică roşie despre care bătrînii spun că ar arăta puţina ruşine care a mai rămas pe lume.

◆ Uleiul de măsline este folosit din cele mai vechi timpuri cu scopuri diferite. Astfel, în afară de consumul alimentar, cu mult înainte de descoperirea săpunului, oamenii bogaţi din Elada şi Roma antică obişnuiau să-şi spele trupurile cu acest ulei.

◆ Se pare că scalpurile erau trofee rîvnite nu numai de indienii din America. În timpul luptelor cu aceştia, coloniştii au prins şi ei gustul scalpurilor. În 1724 în Massachusetts se ofereau 500 de dolari pentru fiecare scalp de indian, iar în 1755 aceeaşi colonie oferea 200 de dolari pentru fiecare scalp de indian bărbat şi 100 de dolari pentru fiecare scalp de femeie. O istorie care nu-i prea onorează pe cuceritori!

◆ Igloo-urile, locuinţele construite din „cărămizi" din zăpadă îngheţată, sînt folosite ca atare numai de eschimoşii din Canada şi nordul Groenlandei. Eschimoşii din Alaska nu-şi construiesc niciodată asemenea case.

(IRINA STOICA)

☺ *Ştiţi, copii, spune învăţătoarea, sardelele care vă plac atît de mult sînt hrana preferată a peştilor mari!*
- Dar cum pot deschide cutiile de conserve?!

☺ *De ce eşti supărat, Costică?*
- Mi-am pierdut căţelul!
- Dă un anunţ la ziar!
- Degeaba, el nu ştie să citească!

☺ *Ce diferenţă este între viciu şi obişnuinţă?*
- Viciul reprezintă greşelile altora, iar obişnuinţa greşelile noastre.

☺ *Soţul, bătrîn şi putred de bogat:*
- Iarăşi m-a speriat şoferul cu neglijenţa sa. O să-l dau afară! Astăzi era gata să mă omoare!
Soţia, tînără şi frumoasă:
- Iubitule, nu crezi că ai putea să-i mai oferi o şansă?

PAR (anormale) de la MACEA

SORIN POSTOLACHE - Bucureşti

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	4700 LEI	❑ 4 LUNI	18800 LEI
❑ 2 LUNI	9400 LEI	❑ 5 LUNI	23500 LEI
❑ 3 LUNI	14100 LEI	❑ 6 LUNI	28200 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, C.E. „MAGAZIN" S.R.L., P-ţa Presei Libere, nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341
Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, însoţit de copia chitanţei de plată a mandatului, la adresa mai sus menţionată, pentru expedierea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

TEST PSI

ŞTII SĂ TE FACI RESPECTAT?

A fi bun şi înţelegător sînt fără îndoială nişte calităţi certe. Dar a şti să te respecţi în aşa fel încît să nu profite alţii de tine este o calitate şi mai importantă. Pînă la urmă prea multă disponibilitate poate să fie o frînă în relaţiile personale cu alte persoane care sînt gata să se folosească de tine pentru a-şi atinge scopurile. Testul iţi va permite să verifici gradul în care ştii să te respecţi sau, dimpotrivă, să afli că ai nevoie de ceva „răutate" în plus...

Răspunde la următoarele întrebări alegînd, în funcţie de gradul preferinţelor, de la 1 la 5.

1 = niciodată; 2 = puţin; 3 = cîteodată; 4 = adesea; 5 = mereu.

În final, confruntă suma punctelor obţinute cu profilul personalităţii tale.

1) Descoperi că umbrela pe care ai cumpărat-o cu cîteva zile în urmă e stricată fără să o fi folosit vreodată. Te duci la magazin şi ceri să ţi-o schimbe sau să-ţi dea banii înapoi? 1 2 3 4 5

2) Dacă cineva nu e punctual cu tine protestezi vehement? 1 2 3 4 5

3) Te pregăteşti pentru o serată elegantă, dar partenerului tău nu-i place cum eşti îmbrăcat(ă). Te faci că nu auzi? 1 2 3 4 5

4) Cînd ţi se aduc unele critici considerate injuste îţi scoţi ghearele? 1 2 3 4 5

5) Un prieten îţi cere împrumut o sumă frumuşică de bani. Oferi împrumutul pe loc? 1 2 3 4 5

6) Un automobilist vrea să-ţi fure locul de parcare. Eşti gata să-l contrezi doar pentru a-l face să te respecte? 1 2 3 4 5

7) Ai un dispreţ profund pentru laşi? 1 2 3 4 5

8) Un amic îţi povesteşte o lungă întîmplare care nu te interesează. Îmbrăcat subţire îi spui că ţi-e frig şi îl saluţi, plecînd în drumul tău? 1 2 3 4 5

CONFRUNTĂ-ŢI PUNCTAJUL:

De la 8 la 18 puncte: Ai dificultăţi în a te face respectat. Pui mereu înainte nevoile altora în detrimentul propriilor nevoi. Îţi este atît de greu să renunţi la faima ta de persoană bună şi înţelegătoare?
De la 19 la 31 puncte: De obicei, te înfurii atunci cînd nu eşti respectat. Alteori, nu rezişti linguşelilor şi ipocriziilor celor care vor să-ţi smulgă un serviciu.
De la 32 la 40 puncte: Ştii, în mod cert, să te faci respectat, îţi cunoşti valoarea. Nu te laşi impresionat de nimic şi nimeni nu te poate duce de nas. Ai grijă, s-ar putea să pari unora cam „dur" şi să rămîi singur.

Perspicacitate

Cei 3 hoţi

Personajele 1, 2 şi 3 au fost fotografiate în timp ce jefuiau o bancă. Ulterior ei s-au refugiat într-un magazin renunţînd la măştile purtate cu această ocazie. Totuşi ei pot fi identificaţi datorită unor mici amănunte în timp ce se aflau strecuraţi printre clienţii din magazin. Puteţi să-i identificaţi? (Cele trei cifre corespund cu trei litere).

(Soluţia în numărul viitor)

Soluţia testelor din numărul trecut:

În oglindă
Numerele 5 şi 6.

...Şi dedesupt?
Un vînător cam miop a încercat să doboare pasărea.

„MEMENTO"

Integramă de MARIAN MINCULESCU

PUS LA CURENT / FOARTE ATENT...		VORBA / TE FAC SĂ PRICEPI		STOCATĂ / SIMBOL SCUMP		MICĂ / CASĂ!		EXTRASĂ / SEMN PE STRADĂ		BLOC DE PIATRĂ / NUME AVOCALE!	
ŞOCURI / VIAŢĂ												
				ACUT!		DIN SIRIA				„AVIATOR" MITIC		
DIN VEDELE! / APRIGĂ		NERVOS / SODIU										TRASE DE CAI
						LOCUL LUI ULISE / AICI						
DIN RUCĂRI / LICHID				FOTBALIST BRAZILIAN						CALUL NOSTRU / DIN ILARIA		
		SCLIPIRE / PRODUS INTERN BRUT										
TOP ÎN TENIS / DÎRZĂ				NICHEL / RANG				DIN MILĂ! / LUAT DIN REFREN...!				ATELAJ
						BĂUTURĂ / DIN ORŞOVA!						
FOARTE LUMINOS / SAU										PRENUME MASCULIN INDIAN		
		INVAZIE										

Dezlegarea integramei **„MONO"**

M - M - MAL - P - T - CALOTA - APUNE - TONURI - ATOM - AUTORIZA - URA - RULETA - ARO - PAROLA - EPOCA - O - IGA - ANASON - DA - A - HR - TISA - FO - URALI - IL - MATEMATICA - I - RICIN - MACAZ - PACALITA - ICA.

Inițiativă de ordin... estetic

Peste 7000 de arbori falși au fost „plantați" în Marea Britanie de către societatea Orange, specializată în telefonia mobilă. Imitațiile de pini americani sînt destinate să camufleze pilonii inestetici și să contribuie la îmbunătățirea imaginii acestei firme. Numeroși britanici au apreciat această inițiativă inedită, dar nu s-au putut abține să nu remarce că ramurile imitațiilor de pini nu sînt mișcate de vînt și că această specie nu crește de obicei în Marea Britanie...

Pentru onor, prezentați arm!

Se pare că o astfel de comandă i s-a dat broscuței din imagine, care, precum vedeți, are o ținută impozantă, de recrut care prezintă onorul militar, cu mîna pe armă.

Interesant nu este faptul că broscuța apucă planta cu atîta dexteritate, ci că o apucă de fiecare dată cu lăbuța dreaptă.

O echipă de cercetători din Italia și Australia au publicat recent, în revista „Nature", un studiu din care reiese că, asemenea oamenilor, și broscuțele sînt, în majoritate, dreptace.

Ce le trece unora prin minte?!

Ce-ar fi mai plăcut și mai util de făcut acum, la gura sobei, cînd iarna a pus piciorul în prag? O partidă de croșetat! Dar nu oricum. S-o luăm drept exemplu pe americanca Barbara Jean Sonntag, campioana de viteză în materie. În numai treizeci de minute, această doamnă cu nervii tari a croșetat 4412 ochiuri, adică 147 ochiuri pe minut, sau 2,45 ochiuri pe secundă! Și asta fără stimulator sau alte șocuri electrice.

Cînd a aflat despre isprava americancei, olandeza Ria van der Honing a călătorit în România, a aflat care este distanța București - Ploiești și a croșetat, nerugată de nimeni, un lanț lung de 62,50 kilometri - recordul de lungime al lumii!

Australianca Sybille Anthony, cunoscută a fi o insomniacă redutabilă, a croșetat șase zile și șase nopți la rînd, adică o sută douăzeci de ore fără întrerupere, în cadrul unui maraton de profil desfășurat în localitatea Toombull, Queensland, Australia. Unii martori oculari susțin că din cînd în cînd mai ațipea, dar mîinile-i rămîneau la fel de sprințare.

Pentru dezmorțire în decor hibernal, încercați să alergați avînd în mînă o linguriță și-n ea un ou crud. Englezul Dale Lyons pare imbatabil: performanța lui este de 48,1 kilometri, într-un timp de 4 ore și 18 minute. Doar întețirea vîntului l-a făcut să se oprească...

Într-o locuință cu patru camere, americanul Thomas Levin trăiește împreună cu șapte crocodili de talie medie (1,5 metri), din 1991 și pînă-n prezent - una din odăi fiind transformată în piscină. Prietenii și-i primește pe acoperișul amenajat ca o terasă. Levin (68 de ani) a fost căsătorit de unsprezece ori și se pare că nu mai are nici o șansă.

PORSCHE - „frumoasa nemțoaică"

Deși americanii sînt dispuși să achiziționeze întreaga producție anuală a firmei Porsche, aceasta nu dorește să devină dependentă de o singură piață, intenționînd să comercializeze cel mult 30 la sută din producția sa în America de Nord.

Avînd un design specific mașinilor de sport Porsche și un motor în șase cilindri, noul model „Boxster" ocupă o poziție aparte în categoria automobilelor roadster prin genul de construcție și performanțele sale. Forma compactă a caroseriei și dispunerea centrală a motorului conferă un centru de greutate foarte coborît. Echipată cu o cutie de viteze bine calculată, mașina poate accelera în 6,9 secunde de la 0 la 100 km/oră. Iată, în fotografia furnizată de IN-Press, cum arată această frumusețe pe patru roți.

POVESTEA unor „erori populare"

Profesorului Walter Krämer, de la universitatea din Dortmund, i-a venit ideea alcătuirii unui „Lexicon al erorilor populare", care îndată a devenit bestseller în Germania. Este de fapt o culegere de povestiri distractive despre nedumeriri și erori - 500 la număr.

Toți sînt convinși că știu care este originea... panamalei. Totuși, ea se trage din zonele muntoase ale Ecuadorului, unde mai întîi fusese confecționată, noaptea, din paie, întrucît aerul răcoros, nocturn, făcea ca firele să se atașeze mai ușor. În Europa, ea a fost adusă de muncitorii care au săpat Canalul Panama.

Cu acest canal, de asemenea e o poveste. Navigînd prin el dinspre Oceanul Atlantic spre Pacific, potrivit convingerii generale, ar trebui să se mențină direcția dinspre Est spre Vest. De fapt, șaua dintre America de Nord și cea de Sud se curbează atît de ingenios, încît din Atlantic spre Pacific vasele se deplasează în direcție... estică.

Faptul că America nu a descoperit-o Columb pare a fi cunoscut tuturor. Dar cine anume e descoperitorul? Părerile sînt împărțite. Unii consideră că meritul descoperirii revine vikingilor, alții îl atribuie unor europeni. Dar nu e adevărat! Primii sosiți în Lunea Nouă au fost, mai degrabă, niște străvechi triburi mongole, care n-au avut nevoie să organizeze nici un fel de expediții. Cu cîteva milenii în urmă, continentul asiatic era atît de strîns lipit de Alaska, încît se putea trece în America „pe uscat".

În tablourile și gravurile vechilor artiști, care se inspirau din subiecte biblice, ne-am obișnuit să o vedem pe Eva, căreia un șarpe viclean îi oferă un măr, îndemnînd-o să guste din fructul oprit,. Totuși, în Biblie nu se vorbește nicăieri despre nici un fel de mere. În acele vremuri depărtate asemenea fructe nu se aflau în Palestina, și, în general, în Orientul Apropiat. Însă, întrucît era vorba de fructe, este mai degrabă posibil ca Adam și Eva să fi gustat o smochină din pomul corespunzător. Tocmai de aceea, mai tîrziu, ei s-au acoperit cu frunze de smochin. În numărul viitor, despre alte erori...

SUBMARINE cu propulsie umană

Studenții Universității din Florida au construit primele submarine cu propulsie umană utilizînd pedale. Acestea au fost realizate în campusul universitar, prin sălile nefolosite, pe culoarele clădirii și în garajele părinților. Sprijiniți de „Scripps Institute of Oceanography" din SUA, ce se ocupă de studiul oceanelor, 21 de submarine de acest gen care amintesc de jucării și-au dat întîlnire participînd la întrecerile ce au avut loc la Escondido, aflat în sudul Californiei. Cunoscute sub numele general de „World Submarine Invitational" ele au diferite forme. Ultimul este un „rechin" albastru cu nas de plexiglas și un ordinator ascuns în coadă. „Zodiac" s-a dovedit a fi cel mai iute, atingînd viteza de șapte noduri. În prezent, marina militară studiază din ce în ce mai mult aceste torpile stranii sau farfurii care acționează pe fundul apelor în vederea folosirii lor în armată.

În numărul viitor

■ Fascinația științei: Un voiaj cosmic spre începuturile Lumii ■ De ce există moarte? ■ Incursiune în paranormal: Antimateria, permanența pericolului în Univers? ■ Anatomia secundei - Neobișnuitul cotidian ■ Medicina la zi: Rîsul prelungește viața ■ Glob: La Bamiyan, un sanctuar amenințat ■ Noua „carte roșie" a speciilor ■ Terra X: Dragonii din Komodo ■ Mumiile din Saba ■ Idoli: Antonio Banderas, un alt spaniol cucerește America ■ Horoscop ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate

Fotografia săptămînii

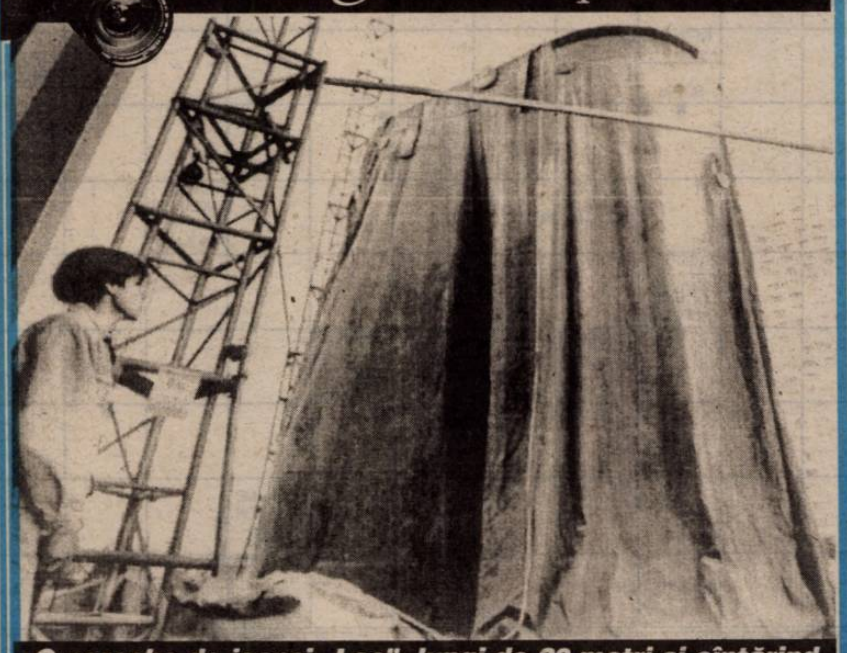

O pereche de jeanși „Lee", lungi de 23 metri și cîntărind 370 kg, sînt ridicați în fiecare dimineață și coborîți în fiecare seară de pe o clădire comercială din Beijing.

METEO

la sfîrșit de săptămînă

DIN NOU ZILE DE TOAMNĂ...

Ultima parte a acestei săptămîni va readuce regimul termic aproape de valorile normale ale mijlocului lunii noiembrie.

VINERI majoritatea regiunilor vor fi influențate temporar de nebulozitate și ploi care pot avea și caracter de aversă. În zona de munte din vestul țării, trecător va ninge. Vîntul va fi în general moderat, cu intensificări la munte. Dimineața, se vor înregistra valori între 2º și 12ºC. Maximele, însă, vor scădea față de ziua precedentă și se vor încadra între 8º și 16ºC.

SÎMBĂTĂ și DUMINICĂ cerul va deveni variabil, astfel că valorile termice nocturne vor scădea, fiind cuprinse în marea lor majoritate între -5º și 5ºC. Nu sînt de așteptat variații însemnate ale temperaturii maxime. Trecător, în sud-vestul și nord-estul țării va ploua, iar în zona de munte va ninge slab. Vîntul va fi slab și moderat. Local se va forma ceață.

LIANA CAZACIOC
(Institutul Național de Meteorologie și Hidrologie)

Lunea, bat-o vina!

Lunea dimineață, după cum prea bine știu toți cei ce lucrează, este una dintre cele mai proaste zile ale săptămînii. Și nu este vorba doar despre un factor subiectiv, de vreme ce un studiu statistic confirmă că cel puțin un accident din cinci se produce în ziua de debut, pentru ca numărul accidentelor să scadă spre vineri!

ABONAMENTE direct la redacție

Se pare, după răspunsul prompt al multora dintre cititorii noștri, că inițiativa de a facilita abonamente direct la redacția „Magazin" s-a dovedit utilă. În cele din urmă, doar așa vom și veți fi siguri că serviciul pe care l-ați plătit va fi onorat cu promptitudine. Și nu uitați! Avantajele abonării direct la redacție nu sînt de neglijat: 1) 10 la sută reducere (numai 4700 lei pe lună). 2) Posibilitatea de a vă abona pe perioada dorită de dv. 3) Cei care se abonează direct pot participa la o Tombolă a Fidelității și 4) Pe întreaga durată a abonamentului sînteți la adăpost de majorările prețului revistei.

ÎN PLUS!

Primii 5000 de cititori fideli, care se vor abona direct la redacție (vezi talonul din pag.15), pe întreg anul 1998, vor participa la o Supertombolă a Fidelității.

Biblioteca Județeană

SERIE NOUĂ - 341 • ANUL XL • 20 NOIEMBRIE 1997 • 16 PAGINI • 1300 LEI Nr. 47 (2091)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

ACUM 22 ANI

adică pe 20 noiembrie 1975 moare Francisco Franco, 82 ani, cel care a condus dictatura din Spania timp de 36 de ani. Prinţul Juan Carlos Alfonso Victor Maria de Burbon este proclamat rege al Spaniei ca succesor al bunicului său, Alfonso al XIII-lea

PREMIILE PENTRU SUPERTOMBOLA FIDELITĂŢII

Cum v-am anunţat, stimaţi cititori, pe lîngă avantajele pe care le oferă abonarea direct la redacţia noastră (vezi talonul din pagina a 15-a), cei care s-au abonat deja vor participa la o Tombolă a Fidelităţii, iar primii 5000 de cititori care se vor abona PE TOT ANUL 1998, direct la redacţie, vor participa la o Supertombolă a Fidelităţii.

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie, PE TOT ANUL1998, vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze, direct la redacţia „Magazin" îi informăm că preţul abonamentului pe 12 luni este de numai 56.400 lei.

PREMIILE

Primii 5000 de cititori care s-au abonat pe întreg anul 1998 vor participa la tragerea la sorţi a Supertombolei Fidelităţii, premiile fiind TREI TELEVIZOARE COLOR care se vor acorda la sfîrşitul lui ianuarie 1998. Pentru toţi ceilalţi cititori care s-au abonat la redacţia revistei noastre, indiferent de perioada abonamentului, se vor acorda, tot prin tragere la sorţi, TREI premii în valoare de UN MILION DE LEI, fiecare.

Ultimele mistere ale ştiinţei

De ce există moarte?

pagina 3

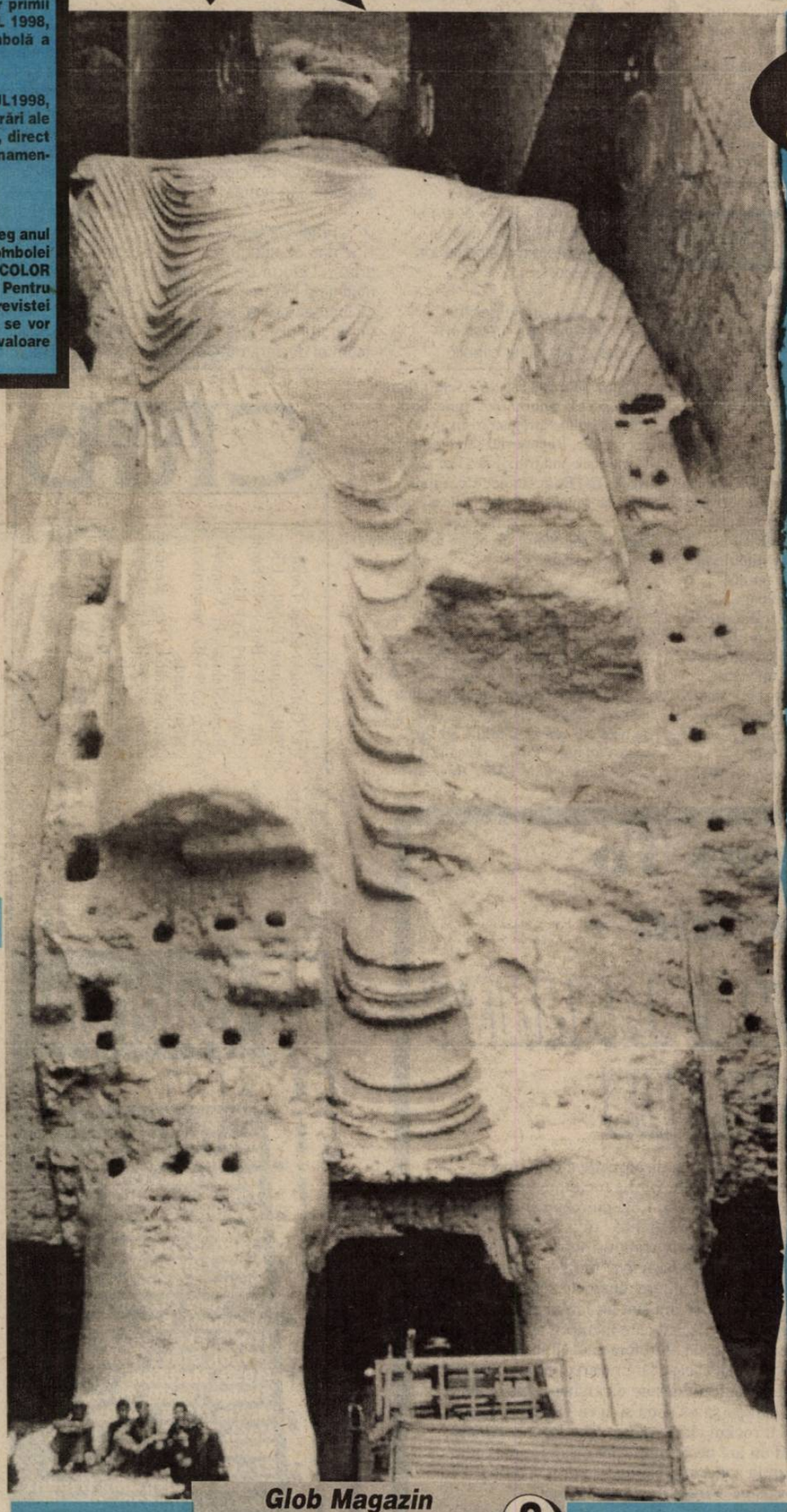

Despre o aventură am de gînd să vorbesc acum, o aventură organizată de primul şi, pînă acum, singurul român care a făcut înconjurul lumii cu iahtul, Jimmy Cornell. Dorinţa de a călători este, probabil, una dintre cele mai vechi ale omului, iar dorinţa de a călători pe mare una dintre cele mai fascinante. Cunoscînd această pasiune, lui Jimmy Cornell i-a venit în minte, în 1985, înfiinţarea unui Raliu Atlantic pentru iahturi de croazieră (ARC). Se spune „degeaba ai trăit dacă n-ai luptat într-un război, dacă n-ai construit o casă sau dacă n-ai plantat un pom". La această zicală se poate adăuga liniştit „sau dacă n-ai traversat măcar o dată Atlanticul". În 1986 a avut loc primul start al ARC-ului. În acest an, mai exact duminică, 23 noiembrie, 156 de iahturi din 19 ţări pleacă, din Las Palmas de Gran Canaria, în cea de-a 12-a ediţie. Punctul final va fi Golful Rodney din Santa Lucia, în Caraibe. Iată, în continuare, cîteva amănunte legate de startul din acest an. Cele mai multe iahturi, din cele 156, sînt din Marea Britanie, 48 de vase, în

POZITIV PE RASTER

Traversarea Atlanticului

GEORGE CUŞNARENCU

vreme ce din Republica Cehia participă unul singur. 22 de căpitani de iaht sînt persoane a căror vîrstă a depăşit 60 de ani, cea mai în vîrstă fiind englezoaica Patricia Landamore de pe vasul *Lucifero,* născută în 1928, cel mai tînăr fiind germanul Manfred Kerstan de pe iahtul *Albatros,* născut în 1936 şi care se află la cea de-a 7- a traversare a Atlanticului. La bordul iahturilor din acest an se află şi 16 copii. Canadianul Cameron Fortin-Smith învaţă să înfrunte Atlanticul la vîrsta de numai 2 ani, la bordul lui *True Grace.* În privinţa lungimii, ei bine, cel mai lung iaht, *Free Spirit,* are 23,17 metri, iar cel mai scurt, *Leopard,* are 7,86 metri. Dintre participanţi, unii vor încerca şi aventura mai mare a înconjurului lumii, alţii îşi vor vedea cu ochii, pentru prima oară, la începutul „pensiei", visul de o viaţă. Sigur, sînt conştient că aceste rînduri nu sînt o informaţie utilă pentru nici unul dintre cititorii revistei „Magazin" care, în zilele astea, găsesc tot mai greu bani pentru a cumpăra o revistă. Dar sînt sigur că visul de a traversa un Ocean la bordul unei ambarcaţiuni cu pînze este cuibărit în capul fiecăruia dintre noi. În acelaşi timp, cunosc o persoană care nu vrea să se împace cu ideea că acest vis, pentru noi irealizabil, este doar un simplu vis. Acest om se numeşte Alfred Neagu. Într-o curte mică a unei micuţe case din Bucureşti, el construieşte cu tenacitate, de aproape 10 ani, un iaht. Cîndva, sînt sigur că el se va număra printre participanţii unui raliu transatlantic devenind al doilea român, după Jimmy Cornell, care să facă înconjurul lumii. Şi, de ce nu, printre viitorii „aventurieri" se vor număra, poate, şi copiii noştri.

Programele posturilor bucureştene de televiziune
TVR • PRO TV • ANTENA 1 • TELE 7 abc • AMEROM

Fascinaţia ştiinţei 3
Voiaj spre începuturile lumii

Incursiune în paranormal 4
Antimateria, permanenţa pericolului în Univers?

Terra X Dosarele planetei 10
- **Dragonii din Komodo**
- **Mumiile din Saba**

Universuri paralele 5
- *Anatomia secundei*

NEOBIŞNUITUL COTIDIAN

Medicina la zi 7
- **Rîsul prelungeşte viaţa**
- **Medicul vă răspunde**

Idoli 12
ANTONIO BANDERAS

- **Femina club**
- **Întîmplări adevărate**
- **Horoscop**

Glob Magazin 8
La Bamiyan, un sanctuar ameninţat

Biblioteca Bucureşteană

BOB CROSBY

George Robert Crosby s-a născut pe 23.8.1913 fiind fratele mai mic al lui *Bing Crosby*. Şi-a început cariera ca solist în grupul *Anson Weeks Orchestra* devenind în scurt timp liderul acestuia. Între 1934 şi 1942 cîntă cu diferite trupe de dixieland pentru ca în 1942 să plece în armată. Sfîrşitul anilor '40 îl găseşte printre cele mai îndrăgite personalităţi ale radioului american iar la începutul lui 1950 *Bob Crosby* îşi fonda o trupă, mai mult de acompaniament, cu care va cînta pînă în 1960. Următoarele două decenii le va petrece între teatru, film şi studiourile de înregistrări fără a reuşi, din păcate, să calce pe urmele fratelui său... A murit în 1993, de cancer, enciclopediile trecînd în dreptul său trei melodii Number One în topul american, toate din anii '30 - *„In A Little Gypsy Tea Room"* (1935) *„Whispers In The Dark"* (1937) şi *„Day In Day Out"* (1939). Compilaţia *„The Best Of Bob Crosby"*, scoasă tot de *MCA*, vă prezintă tot ce a avut el mai bun...

GARY CROSBY

Încheiem acum cu clanul *Crosby* spunîndu-vă cîte ceva despre *Gary*, fiul celebrului *Bing Crosby*. Copilăria şi-a petrecut-o, inevitabil, în apropierea scenei, *Gary* debutînd într-o emisiune radiofonică a tinerelor talente, interpretînd cîteva melodii ale tatălui său! În 1950 ajungea pe locul doi în topul american cu melodia *„Play A Simple Melody"* interpretată împreună cu tatăl său, compoziţia respectivă fiind luată dintr-un musical scris de *Irving Berlin* în 1914! Adevărată istorie... A urmat *„Sam's song"* - locul trei iar din 1952 continua sub titlul *Gary Crosby & Friend*, „prietenul" fiind de fapt tatăl său! De reţinut titlurile *„Watch Your Step"* şi *„When You And I Were Young, Maggie Blues"* (locul opt), după acestea *Gary* dispărînd în anonimat! Nu mai colabora cu marele *Bing*...

POP-ROCK, de la A la Z

DISCURI pentru eternitate

Foxtrot - GENESIS

Continuare logică a albumului *„Nursery Crime"* (scos tot de *Virgi*) *„Foxtrot"* poate fi comparat cu un animal de pradă îmblînzit care sfîrşeşte prin a-şi devora dresorul... Acest *Genesis* prezent pe *„Foxtrot"* are un sound foarte complicat dar abundenţa, chiar risipa, de efecte îi va face bine! Toate instrumentele sînt într-o simbioză perfectă şi „conversează" bine între ele, sintetizatorul fiind regele iar *Peter Gabriel* joacă rolul unui tragedian muzical. Albumul amestecă lirismul cu tehnologia iar rezultatul final poartă titlul CAPODOPERĂ! Melodii de reţinut: *„Watcher Of The Skies"*, *„Time Table"*, *„Horizon's"*, *„Supper's Ready"*...

De toate pentru toţi

◇ Liniştit după naşterea fiului său *Titus Gabriel*, *Per Gessle* a confirmat presei că în luna ianuarie va începe, împreună cu *Marie* înregistrările noului album semnat *Roxette*...

◇ *Backstreet Boys* şi-au lansat primul CD-ROM! Costă 32 de dolari şi conţine biografia trupei şi fragmente din melodiile lor de succes...

◇ Nou single pentru *Sqeezer* - *„Riesenbaby"*. Aţi văzut clipul?

◇ S-a afirmat, categoric, că single-ul *„Candle In The Wind"* nu va fi urmat de un album dedicat Prinţesei de Wales! Potrivit purtătorului de cuvînt al lui *Elton John*, s-a considerat că s-ar exploata astfel dispariţia tragică a lui *Lady Di*. Exact ce anticipam cu săptămîni în urmă...

◇ Fraţii *Gallagher* îşi dau cu stîngu-n dreptu'! După ce, nu cu mult timp în urmă, afirmau că lucrează deja la următorul disc, iată că acum ei declară că *Oasis* nu va mai scoate nici un album în acest deceniu! Apropos de *Oasis: Noel* şi *Liam* continuă declaraţiile referitoare la *The Beatles* şi *The Rolling Stones:* „Vrem să arătăm că sîntem mai buni decît ei. Credem că sînt geloşi pe noi şi senili!".

◇ Vă mai amintiţi de *Gravediggaz?* Una dintre cele mai bune trupe new-yorkeze de hip-hop revine cu un nou album, foarte bun, intitulat *„The Pick The Sickle And The Shove!"*. Dacă vă spun că trioul este format din *RZA* (de la *Wu-tang Clan*), *Poetic Prince Paul* (din *De La Soul*) şi *Frukwan* (din *Stetsasonic*) veţi înţelege de ce vă recomand acest album...

◇ A apărut *„World In Motion - Winter"* - *DJ Bobo*, o compilaţie care conţine remixuri ale mai vechilor hituri ale elveţianului, acestora adăugîndu-li-se noua compoziţie, balada *„Can You Hear Me"*. Un excelent cadou de Sărbători! Că tot se apropie...

Top Singles

1. How Come, How Long - Babyface & Stevie Wonder
2. He's Comin' - Nana
3. Because It's Love - The Kelly Family
4. I'll Be Missing You - Puff Daddy & Faith Evans
5. As Long As You Love Me - Backstreet Boys
6. 4 Seasons Of Loneliness - Boyz II Men
7. Tubthumping - Chumbawamba
8. Honey - Mariah Carey
9. Please - U2
10. You Have Been Loved - George Michael

Propuneri: Semi - Charmed Life - Third Eye Blind, Foolish Games - Jewel, Just For You - M People, I Am What I Am - Mark Owen.

TOLBA CU SCRISORI

✉ *Alina Badiu - Braşov:* Numele reale ale celor doi *Keneth Edmonds (Babyface)* şi *Steveland Morris (Stevie Wonder)*. *„How Come, How Long"* a apărut sub semnul *Sony Music* iar muzica şi textul sînt semnate de cei doi de mai sus. Cel mai tare text al acestui an!

✉ *Monica Olaru - Rîmnicu Vîlcea:* *Johnny Hallyday*, pe numele său adevărat *Jean Philippe Smet* (de origine belgiană) este produsul efervescenţei rock and roll-ului anilor '60. Îşi datorează numele scenic unchiului său *Lee Hallyday!* Cum spaţiul nu-mi permite să trec în revistă întreaga carieră a celui mai bun solist francez de rock, sînt nevoit să-ţi dau doar titlurile unor albume, tot la cererea ta! Am ales nişte compilaţii care strîng tot ce are mai bun *Johnny Hallyday: „Versions Originales - 1960-1961"* (două CD-uri care redau perfect sunetul şi tinereţea unei epoci glorioase din istoria rockului. Nu lipsesc *„Laisse Les Filles"*, *„J'Suis Mordu"* sau *„Ce Serait Bien"*), *„Palais Des Sports '67"* (una dintre cele mai bune înregistrări live ale epocii sale. Repertoriul său era încă foarte rock and roll...) şi *„Vol. 28 - Rock And Roll Attitude"* (cea mai recentă, oferă o întreagă suită de balade americane şi cel mai bun pop-rock facut de *Hallyday*). Toate au fost editate de *Phonogram*...

✉ *Florin Miu - Craiova:* Toate careurile trimise de dumneavoastră au grilele de 12/12 în loc de 10/10, cum cerem noi! În afară de asta, trei din cele patru grile au mai mult de 22 de puncte negre care reprezintă limita maximă admisă... Dintre ele, cea mai reuşită mi se pare a fi cea a careului „Sunete" care, cu puţin efort, ar putea fi transformat într-una de 10/10. Reveniţi?

CFan Club

ID	Nume	Adresă
Michael	George	17 Golsfield Street, London W1 7HE, Connie Filipello, UK
Michael	George	Int. FC, PO Box 1443, Poole, Dorset, BH15 3YP, UK
Michael	George	Ruud Stalman, Pr. Kennedy In. 535, 1079 ML, Amsterdam, The Netherlands
Michael	George	Ruud Stalman, Pres. Kennedylaan 535, 1079 ML, Amsterdam, The Netherlands
Michael	George	Int. FC, PO Box 882884, San Francisco, CA 94188, USA
Michael	George	Via Chiusi 7, 50412 Frienze, Italy
Million		PO Box 19012, 40012, Gothenburg, Sweden

Calendar

21.11 - 27.11

21 - Dr John (1941, real name Malcolm John Rebennach); 22 - Dennis Ward (1969, Pink Cream), Tina Weymouth (1950, Talking Heads), Frank Duval (1940), Jim Bob (1960, Carter USM), Sheryl Crow (1963); 23 - Dave Ellefson (1964, Megadeth); 24 - Tony Clarkin (1946, magnum), Bev Bevan (1946, ELO); 25 - Amy Grant (1960), Steve Rothery (1959, Marillion), Percy Sledge (1940); 26 - John McVie (1945, Fleetwood Mac), Tina Turner (1938), Mathias Reim (1957); 27 - Charlie Burchil (1959, Simple Minds), Jimi Hendrix (1940 - 18.9.1970), Charlie Benante (1962, Anthrax).

Pagină realizată de **MARIAN MINCULESCU**

Bridges To Babylon - THE ROLLING STONES

Impresionanta discografie a celei mai longevive trupe din istoria rockului s-a îmbogăţit, de curînd, cu încă un titlu, cu rezonanţe antice. Să fie vreo aluzie la „vechimea" trupei? *Mick Jagger & Co* (foto) sînt, într-adevăr, inepuizabili şi într-o continuă căutare a noului, *„Bridges To Babylon"* fiind cel mai divers, din punct de vedere muzical, dintre albumele scoase de *Stones* în ultimul deceniu! Recunosc, nu sînt un fan al grupului dar uşurinţa (mai degrabă ARTA) cu care membrii celebrei trupe trec de la un registru sonor la altul fără a se simţi nici cea mai mică forţare, m-a făcut să accept fără rezerve *„Podurile spre Babylon"*! Dacă tot am amintit despre diversitatea muzicală a albumului de faţă, haideţi să vă spun şi la ce vă puteţi aştepta: începem, evident, cu rockul clasic marca *The Rolling Stones*, continuăm, făcînd un arc peste timp spre originile rockului, cu gospel şi revenim la sonorităţi exotice de prin Caraibe! Din acest album, scos de *Virgin Records*, am ales, ca recomandări pentru voi, *„Flip The Switch"*, *„Saint Of Me"* şi *„You Don't Have To Mean It"* care chiar dacă nu se detaşează valoric de celelalte compoziţii rămîn, totuşi, reprezentative pentru *„Bridges To Babylon"*. Coboriţi punţile, intră *The Rolling Stones!*

Săptămînalul „Magazin" este editat de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculat la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($); 40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon centrală: 223.15.10; 223.15.20
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Maran, Marian Grigore (222.83.21); Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margarita (1659); Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Ilie Elena (1282); Irina Stoica, Paul Ioan, Şerban Filip, Teodora Bujor-Panaitescu (1222)

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Paul Ioan
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă
Corectură: Melania Constantiniu, Maria Rădoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicuşor Dincă (şef departament),
Octav Pătrăşcoiu, Simion Ionescu,
FINANCIAR-CONTABIL:
Iliana Fülöp (contabil-şef), Nicoleta Cochinţiu, Aurel Fracea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu (1612)

Tiparul: INTACT S.A.

Misiunea sondei Cassini spre Saturn

UN VOIAJ COSMIC SPRE ÎNCEPUTURILE LUMII

ROBERT DAVID

Pe 13 octombrie 1997, de la Cape Canaveral a plecat către granița Sistemului Solar ultima misiune spațială a acestui an. În aceeași zi, prestigiosul cotidian britanic «The Times» a publicat un material despre misiunea „Cassini" într-o pagină intitulată «Mind and Matter» (Inteligență și materie). Vă prezentăm în cele ce urmează un rezumat al articolului Anjanei Ahuja, în varianta română.

Titan, unul dintre sateliții lui Saturn, a trezit curiozitatea pămîntenilor deoarece atmosfera sa conține azot, carbon, hidrogen și oxigen, elemente care stau la baza vieții pe Pămînt. Această compoziție pare să oglindească condițiile atmosferice de pe Terra, înaintea apariției organismelor vii.

Huygens, construit de European Space Agency, reprezintă nucleul misiunii Cassini, unul din ultimele proiecte NASA, care au început cu Mariner în anii '60 și '70, și au continuat cu Viking, Voyager, Pioneer, Ulysses, Magellan și Galileo.

În acest proiect există o substanțială implicare britanică. Un dispozitiv realizat la Imperial College of London va măsura intensitatea cîmpului magnetic al satelitului Titan. O cameră video construită în colaborare cu colegiul Queen Mary va transmite peste 300000 de cadre din interiorul «planetariului».

Lansată de la Cape Canaveral pe 13 octombrie, misiunea Cassini va avea nevoie de 7 ani ca să ajungă la Saturn, cea mai frumoasă planetă a sistemului Solar. Numele său vine de la astronomul Jean-Dominique Cassini, care a studiat planeta Saturn în secolul al 17-lea și i-a descoperit 4 din cei 18 sateliți.

Sonda Huygens este denumită astfel în onoarea lui Christian Huygens, olandezul care a descoperit satelitul Titan în 1655 și a notat pentru prima dată că «(Saturn, n.n.) este înconjurată de un inel subțire, eliptic, care nu atinge planeta în nici un punct».

Misiunea Cassini va întîlni în drumul său patru planete. Va trece de două ori prin apropierea lui Venus, în aprilie 1998 și iunie 1999, se va reîntîlni cu Pămîntul în august 1999 și va

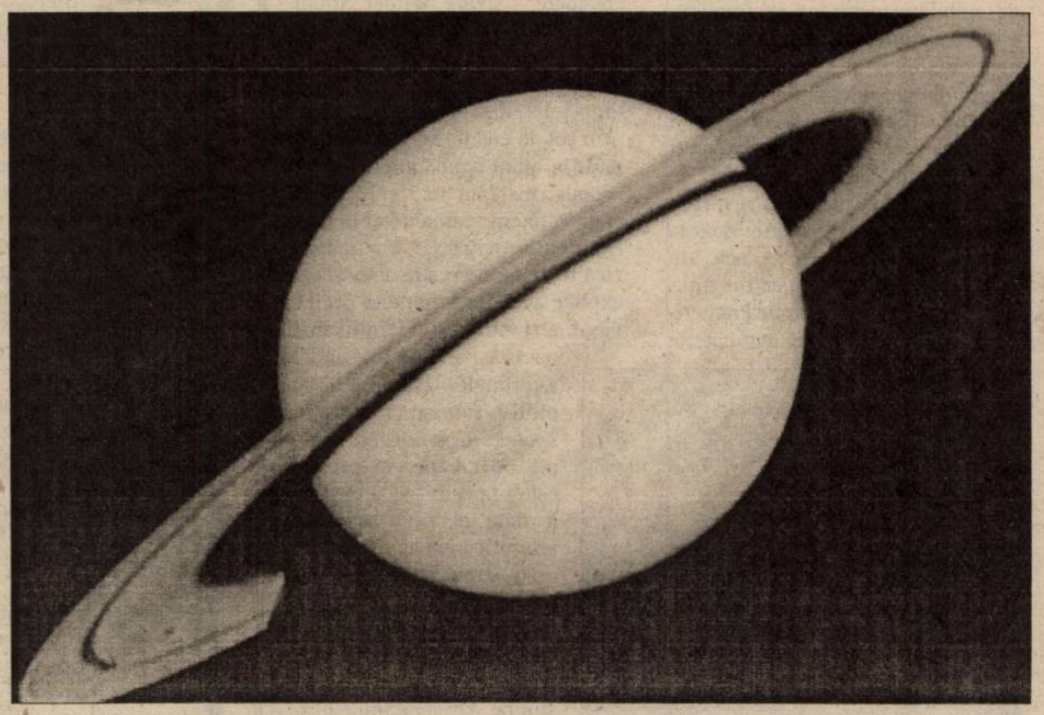

orbita aproape de Jupiter în decembrie 2000. În vara lui 2004 va explora lumea saturniană și cei 18 sateliți ai săi.

În noiembrie 2004, Cassini va lansa sonda Huygens către Titan. «Se va trezi» pentru două ore și jumătate dintr-un somn de 7 ani, ca să transmită date în timpul parașutării către solul lui Titan, împreună cu imagini din momentul imediat următor asolizării.

Oamenii de știință au dedus că suprafața satelitului este compusă din roci și apă înghețată, iar temperatura măsoară -180°C, dar nu știu exact dacă sonda spațială va cădea pe o suprafață solidă sau în ocean.

A fost nevoie de 17 țări care să lucreze timp de 15 ani pentru a realiza acest proiect. Costul total al misiunii Cassini este estimat la 2,1 miliarde lire sterline, incluzînd costul sondei Huygens.

Proteste

Au existat numeroase încercări „ecologice" de stopare a acestei misiuni mamut. Protestele s-au focalizat asupra misiunii deoarece propulsia modulelor se bazează pe plutoniu radioactiv. În reacție intră trei radioizotopi termoelectrici generatori (RTG's). Fiecare conține 72 unități ceramice de oxid de plutoniu. Acestea emit radiații alfa, ca și deșeurile de plutoniu. Emanațiile de radiații alfa produc căldura, convertită în electricitate, asigurînd astfel propulsia.

Principala grijă a savanților e faptul că în acest voiaj este transportată cea mai mare cantitate de plutoniu trimisă vreodată în spațiu (aproximativ 32 kg).

NASA a răspuns numeroaselor analize de risc. Acestea au demonstrat că este mai probabil ca un pămîntean să fie lovit de un meteorit decît ca plutoniul radioactiv să pună în pericol viața terestră. Unitățile de plutoniu au fost încastrate în pereți de iridiu, ceea ce face ca o posibilă explozie la asolizare să fie exclusă. Pînă acum lucrurile merg cum s-a prevăzut. Ar fi imposibilă, pe viitor, folosirea energiei solare pentru alimentarea sondei. Saturn se află la o distanță de 9 ori mai mare față de Soare decît Pămîntul. Experții au estimat că ar fi fost nevoie de panouri solare de mărimea unor terenuri de tenis pentru alimentarea cu energie a sondei spațiale.

Decizia finală de a se trimite misiunea Cassini către Saturn a venit de la Casa Albă la începutul lunii octombrie 1997.

«Saturn și sateliții săi sînt ca sistemul Solar în miniatură», spune profesorul David Southwood, unul din părinții proiectului. «Iar pe Titan vom găsi compoziția primară a Terrei, dinaintea apariției vieții. Pentru noi, o călătorie spre Titan este un voiaj către începuturile timpului».

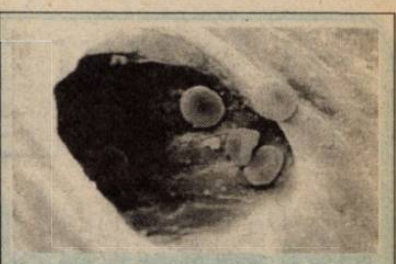

Pași spre sîngele universal

Transfuzia de globule roșii trebuie să respecte compatibilitatea grupelor sanguine. În caz contrar, reacția imunitară a pacientului poate fi fatală. Din fericire, sîngele din grupa 0 poate fi donat persoanelor cu grupele sanguine A, B și AB, dar din nefericire el nu este întotdeauna disponibil.

Pentru a înlătura acest obstacol, cercetătorii de la Baylor College of Medicine, din Houston (Texas, SUA), au prelevat globulele roșii și le-au introdus în polietilen glicol. Acest strat protector nu le-a afectat capacitatea de a transporta oxigenul și gazul carbonic, dar a ținut la distanță anticorpii care detectează grupa sanguină. Astfel poate fi efectuată o transfuzie de sînge de grupa A la un pacient cu grupa B, spre exemplu. Primele teste efectuate pe animale de laborator au fost elocvente, procedeul urmînd să fie utilizat în medicina veterinară peste doi sau trei ani...

Săgeata mărilor

Catamaranul Iris, fabricat de o societate franceză din La Rochelle, capabil să se deplaseze cu o viteză de 60 km/oră, cu 240 de pasageri la bord, constituie, în opinia multor specialiști, modelul ferry-boat-urilor viitorului. Începînd din 1996, reglementările în vigoare în Franța permit folosirea de materiale compozite la fabricarea de nave rapide destinate transportului de pasageri. Pînă nu demult, aceste nave nu puteau folosi decît metale, materialele compozite fiind rezervate navelor de competiție sau de croazieră.

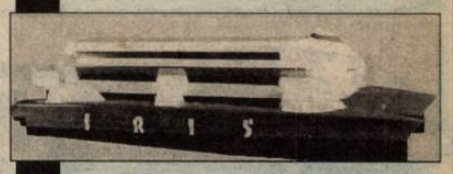

Catamaranul Iris este format dintr-o platformă suspendată între cele două coci realizate din materiale compozite și un centru de comandă. Zona tehnică (motor, grupuri electrogene) și zona rezervată pasagerilor sînt separate. Specialiștii francezi au redus la minimum frecarea navei cu apa, Iris putîndu-se deplasa cu o viteză suficient de mare.

Deșeuri arse în... apă

Arderea deșeurilor prezintă inconvenientul emiterii de reziduuri în atmosferă, problema eliminării acestora de o manieră ecologică preocupînd numeroși cercetători din lumea întreagă. Un nou procedeu se află în prezent în curs de experimentare la Pierrelatte (Drome, Franța): specialiștii de la CEA (Comisariatul pentru Energie Atomică) „ard" deșeurile în apă! Deasupra unei anumite presiuni (221 de bari) și a unei anumite temperaturi (374ºC), apa se prezintă sub forma unui fluid așa-zis supercritic, care posedă, între alte proprietăți, pe aceea de a fi un excelent solvent pentru numeroși compuși organici „grei" și anumiți compuși minerali. Procedeul este simplu: se injectează oxigen în apa supercritică ce conține deșeurile care urmează să fie distruse. Acestea sînt oxidate și se descompun în apă și gaz carbonic (imediat recuperat) în afara oricărui contact cu aerul exterior. În Statele Unite, acest procedeu a ajuns în faza industrială. Astfel pot fi distruse deșeurile menajere și industriale, reziduurile petroliere, compușii toxici și poluanți.

Orizont 2000 — Ultimele mistere ale științei

De ce există moarte ?

MIHAELA DOROBANȚU

● Cînd s-a născut... moartea? ● Supraviețuire și selecție naturală ● Viață, diversitate, sex ● Moartea - o strategie impusă de natură ● Ființe care își prevăd propria moarte... ● ...și altele care nu mor niciodată

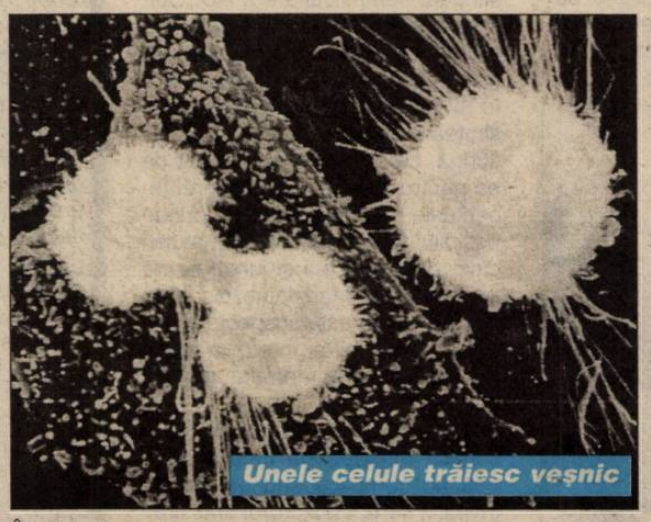

Unele celule trăiesc veșnic

La început nu murea nimeni

Ne-am obișnuit cu ideea morții ca o fatalitate a înseși existenței vieții: stadiul final care urmează bătrîneții. Și totuși, lucrurile nu au stat așa de la început. Trei miliarde de ani viața pe Pămînt a existat doar sub forma bacteriilor și a organismelor unicelulare. Iar bacteriile, chiar și astăzi, sînt virtualmente nemuritoare; ele se transformă continuu, prin diviziune celulară, în descendenții lor, iar moartea efectivă nu apare decît ca rezultat al unor accidente provocate de factori externi. Nu același lucru se întîmplă cu organismele pluricelulare, al căror destin este să îmbătrînească și să moară. Înmulțirea lor se face pe cale sexuală iar legea care le domină este cea a selecției naturale, cea care elimină organismele incapabile să se adapteze la schimbările din mediul înconjurător. În felul acesta, istoria evoluției noastre devine de fapt o „poveste" despre...

Diversitate și sex

Bacteriile evoluează doar prin mutații genetice. Indivizii rezultanți cel mai adesea sînt inadecvați și mor. La organismele pluricelulare complexe, printre care și omul, unde multiplicarea se face pe cale sexuală, nu toate genele mutante sînt eliminate, pentru că nu toate dau naștere la alterări vizibile. În acest fel, în populație rămîne totdeauna ascunsă o rezervă de „variante" genetice. Reproducerea sexuală o folosește amestecînd și reamestecînd la întîmplare genele și experimentînd astfel alternative diverse: unele dintre ele pot fi folositoare și sînt păstrate. Natura, într-un fel, acționează ca un magnat al finanțelor, al cărui capital îl reprezintă numărul indivizilor și care, pentru a reduce riscurile, nu investește într-un singur domeniu. Își plasează banii și în cumpărarea de acțiuni și în operațiuni imobiliare și în titluri de stat... Pot avea succes toate, dar dacă succesul este doar al unora, măcar nu pierde prea mult! Așa face și natura pentru a supraviețui. Doar că supraviețuirea este a vieții ca atare. În întregimea ei. Și, straniu...

Moartea servește vieții !

O viață veșnică ar reduce resursele celor tineri și ar diminua posibilitățile de diversificare a populației. Ca și cum pe piața financiară ar exista un singur investitor! Durata limitată a generațiilor este o strategie anexată reproducerii sexuale. Cum a fost ea introdusă de natură? Descoperiri recente arată că există un fel de întrecere „cine trage mai tare funia". Există gene ale morții și gene ale supraviețuirii. Primele limitează numărul diviziunilor celulare din organism, acționînd evident și „în favoarea" vieții, atunci cînd împiedică multiplicarea tumorilor. Celelalte împiedică o mortalitate excesivă a celulelor care ar risca să nu poată atinge stadiul reproductivității. Ne putem deci întreba:

Va putea fi prevăzut propriul sfîrșit ?

„Jocul" celor două familii de gene face astfel ca un individ „bătrîn", care și-a adus propria contribuție la rezerva genetică a vieții, să moară. Întrebarea firească este: oare, progresele cercetării vor ajunge să permită fiecărui individ să-și prevadă propria moarte? Și astfel, în consecință, să-și „blocheze" propria îmbătrînire? Greu de spus. Un superb roman al celebrului Aldous Huxley tratează acest subiect. A cărui extraordinară complexitate face, din fericire spun cei mai mulți, ca un asemenea lucru să nu fie posibil. Deocamdată...

ANTIMATERIA - permanența pericolului în Univers?

ION ȚUGUI

O descriere simplă a anti-materiei o datorăm lui A. E. Wilder Smith, profesor la Universitatea din Illinois, Centrul Medical din Chicago. El afirmă că a fost demonstrată fără nici un dubiu existența antimateriei, aceasta fiind o „materie oglindită" ce poate fi comparată cu materia cunoscută de noi, „cam așa cum o mînușă de la mîna dreaptă se poate compara cu una de la mîna stîngă".

Existența antimateriei ridică o mulțime de întrebări dar și de probleme referitoare mai ales la destinul vieții și implicit al Universului. Ultima ipoteză, poate că mai plauzibilă decît multe altele, este legată de fenomenul petrecut în anul 1908 în Siberia. Laureatul premiului Nobel, dr. Williard E. Libby, afirma că în Siberia s-a petrecut de fapt un impact de mici proporții între materia terestră și antimaterie. Uriașa explozie de la începutul acestui secol, din Siberia, a fost doar „un mic exemplu" despre ce se poate întîmpla la întîlnirea dintre materie și anti-materie...

Mai adăugăm și ipoteza că antimateria este distribuită în Univers într-o proporție egală cu materia. Să tragem așadar concluzia că trăim într-un univers care este de fapt o uriașă bombă, ce-l poate transforma în pulbere în doar cîteva secunde? Avem și în această sumbră alternativă cosmologică, o idee, cel puțin, care pare salvatoare - este vorba de faptul că existența anti-materiei trimite imediat la existența altor lumi, a așa numitelor *anti-lumi!*

Ce este o antilume?

La această întrebare, dr. Leon M. Lederman, profesor de fizică la Universitatea din Columbia, răspunde că anti-lumea este identică cu lumea noastră. Acea anti-lume are antiparticule în loc de particule și este în totul un fel de „oglindire a lumii noastre, în care, însă, scurgerea timpului este inversată"!

Această ipoteză, cu adevărat senzațională, deschide cîmp larg speculațiilor asupra numeroaselor fenomene așa zis paranormăle, descrise în acest secol cu atîta ardoare. Manifestările de precogniție, de decorporalizare, apoi viziunile referitoare la alte timpuri istorice în care un subiect uman se „vede" transferat, ca și acele fenomene de profetizare a unor evenimente sau momente istorice par să fie localizate în această misterioasă sursă care este anti-lumea, adică oglindirea lumii noastre în sens temporal invers.

Mirajul anti-lumii depășește capacitățile noastre de a-l percepe și poate că de a-l trăi. Cum am putea, spre a da un singur exemplu, să înduram o realitate specifică anti-lumii, după care succesiunea viului, inclusiv a vîrstelor omului, s-ar rula invers, de la bătrînețe spre copilărie și așa mai departe...!

Specificitatea dramatică a acestei realități din Univers este dată de faptul, cum am mai spus, că întîlnirea dintre materie și antimaterie se manifestă printr-o uriașă explozie (fenomenul siberian din 1908!), explozie care are caracterul de anihilare reciprocă și, implicit, eliberarea unei uriașe cantități de energie...

Ne putem întreba, în fine, dacă întîlnirea dintre *lumea noastră* și *anti-lumi* (fiind vorba de structuri ale viului, inteligente, creatoare), se poate manifesta precum în situația descrisă mai sus, cu referire doar la materie și antimaterie... dacă așa stau lucrurile, atunci spectrul sumbru al întîlnirii dintre lumea materiei și oglindirea ei din antimaterie înseamnă prăbușirea a tot ce înseamnă viu, viața, în Univers!

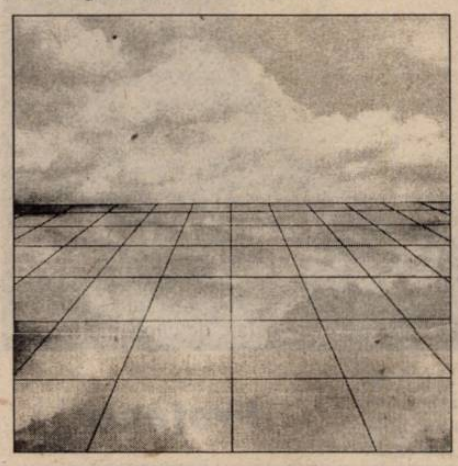

Profesorul Wilder Smith este de părere că atunci cînd a fost creată lumea noastră, lumea pe care noi o cunoaștem acum, trebuie să fi acționat alte legi decît acelea cunoscute de noi azi. Mai întîi, legea entropiei se presupune că a fost inversată. Noi percepem lumea noastră prin ordinea creației și ordinea lucrurilor, actuale. Măsurăm, de pildă trecerea timpului folosind coeficientul de descompunere radioactivă, așadar un „ceasornic" care se poate să nu mai fie valabil cînd ne referim la antimaterie și anti-lumi! „Actele creatoare - spune Wilder Smith - presupun o inversare a legilor entropiei, ceea ce ne deranjează întreaga noastră concepție despre timp". Iar mai departe, el afirmă: „Un act de creație se găsește atît de mult în afara cunoștințelor noastre actuale, încît nu mai știm de fapt cum să ținem seamă de el în calculele noastre, chiar dacă întreaga fizică reclamă o creație activă, ca să explice adevărata ființă și ordine a vieții, a atomilor și a lumii subatomice, a particulelor, undelor și orbitelor. Datorită acestui motiv fundamental, că *în spatele Cosmosului stă un act de creație,* în principiu este imposibil să ajungem la o dată absolut precisă și semnificativă a creației".

Alte legi ale Creației

Susținînd crearea Universului și a vieții de către Creator, Smith explică de fapt de ce momentul creației nu poate fi datat de oamenii de știință. Acesta rămîne în seama lui Dumnezeu, doar Creatorul are deplina cunoaștere a actului de creație!

SPIRITISM, impostură și adevăr

Cacealma sau transfer de energie?

PAUL IOAN

Una din controversele care animă parapsihologia contemporană este diferența de fond dintre termenii de psihokinezie și telekinezie. Un punct de vedere ferm în această privință îl are cercetătorul englez Scott Rogo. El susține că psihokinezia este acțiunea gîndirii asupra unui obiect (sau a materiei, în general), avînd drept efect mișcarea acestuia sau o transformare oarecare. Telekinezia implică acțiunea unor entități necunoscute (prin tradiție ocultă acestea pot fi spirite, îngeri, demoni etc.), care își fac astfel simțită prezența.

Celebrul parapsiholog J.B. Rhine afirmă în lucrările sale că nici un fenomen autentic de psihokinezie n-a fost înregistrat în epoca modernă (prin testare în laborator). În schimb, autori ca Welch și Berndwater au prezentat în cărțile lor apărute la începutul acestui secol un caz deosebit de interesant, de pe două poziții total opuse. Este vorba de o călugăriță din Marges, Franța, care, reîntorcîndu-se în viața civilă, reușea să facă „minuni" cu ajutorul spiritului tatălui ei.

Profund credincioasă, Madelaine din Marges a cîștigat încrederea cunoscuților săi (nu „profesa" în scopuri mercantile) prin experimentul extraordinar desfășurat la ședințele sale de spiritism. Cele douăsprezece persoane puteau admira, în semiobscuritate, un suport cu douăsprezece lumînări aprinse. După ce spiritul tatălui, Alexis, era invocat și acesta accepta să coopereze, clienții puneau cîte o întrebare mediumului. Fiecare dintre ei aștepta aproximativ trei minute pentru răspuns.

Dacă lumînarea din dreptul persoanei respective rămînea aprinsă, asta însemna DA. Dacă se stingea, semnificația era NU. Culmea acestui fenomen - a cărui explicație certă nu se cunoaște nici astăzi - este următoarea. Persoana în fața căreia flăcăruia se stingea simțea o arsură puternică la mîna stîngă, ca și cum s-ar fi folosit de ea pentru operația de stingere! Încercările unor sceptici de a prinde posibilul truc au eșuat. Însă atunci cînd, după doi ani și jumătate de experimente, Madelaine din Marges a aflat că este suspectată, s-a îmbolnăvit subit și în cîteva luni a decedat, luînd în mormînt această taină.

Ipoteza profesorului Welch a fost că întotdeauna mediumul avea un complice sau doi printre invitații, care, cu ajutorul unui firav bețigaș putea stinge lumînările. Dar asta nu explică gratuitatea și discreția ședințelor. Contrazicîndu-l, dr. H. Berndwater crede în buna credință a Madelainei. Ipoteza lui se apropie de fenomenul combustiei, conform căruia anumite persoane aprind obiectele pe care le ating. În cazul nostru, prin puterea de concentrare asupra spiritului tatălui său, Madelaine „absorbea" focul și-l „proiecta" asupra persoanei în cauză, localizîndu-l la mîna stîngă. Spiritul era intermediarul unui transfer de energie a biocîmpului mediumului...

PSIHOCHIRURGIA PRO și CONTRA

O victorie destul de controversată

MIHAELA DOROBANȚU

Guy Lyon Playfair a pipăit antebrațul lui Edivaldo și s-a putut convinge că „semnul" lăsat de Dr. Fritz, un cui de dimensiuni foarte mici, era acolo. Mărturie a capacităților de medium ale vindecătorului brazilian. Autorul „Puterii necunoscute" nu a fost însă foarte surprins - diverse semne de „apreciere" a serviciilor vindecătorilor se cunoșteau peste tot, iar unul din marii „specialiști" era însuși Dr. Calzanas. El și-a manifestat „recunoștința" făcînd cadou o bară de radiu, un șarpe viu, „storcînd" pur și simplu benzină din niște trandafiri și chiar „materializînd" o bucată dintr-o conductă care s-a dovedit a avea peste 200 de ani! Așa că Playfair s-a grăbit să-l aducă pe Edivaldo înapoi la întrebările care îl frămîntau. Ratase vreodată o vindecare? Răspunsul a venit simplu și scurt: „Dacă aș fi făcut-o, ar mai fi venit cineva la mine? Și nu uita că fac lucrul ăsta de zece ani."

Dar bolile incurabile? După părerea lui Edivaldo (și, evident, nu numai a lui) ele se datorează unor așa numite dezordini karmice, care își pun amprenta pe noi încă de la naștere și ne „pedepsesc" pentru comportarea avută într-o viață anterioară. Surzenia, retardarea mentală, nanismul și, nu în ultimul rînd, epilepsia, sînt asemenea boli. Unele dintre ele le poate controla, cum ar fi atacul de epilepsie numit „petit mal". Dar restul - nu.

Și cancerul? Edivaldo îi prezintă lui Playfair o listă de cîteva nume cunoscute care, prin intermediul său, s-au vindecat de cancer: angajatul unui consulat străin, vindecat de cancer de laringe, o femeie din Europa vindecată de leucemie, o norvegiană venită special pentru a se vindeca de psoriasis. „Știi că este incurabil, nu-i așa? Și totuși am reușit. Și era o femeie atît de frumoasă...".

Regreta ceva? Da. Faptul că de zece ani nu putea petrece nici măcar un sfîrșit de săptămînă cu soția și copiii. Și-ar fi dorit să fie mai mulți ca el, pentru că este atît de mare nevoie ca lumea să fie vindecată... Și atunci Playfair îi spune despre un vindecător din Marea Britanie care, în cadrul unui program special difuzat pe BBC, a propus ca fiecare spital să aibă un „departament psihic", unde persoane cu capacități speciale și cu mare experiență să încerce, alături de medicii profesioniști, să-i ajute pe bolnavii în stadii terminale.

„Cînd medicina și oamenii cu capacități de medium vor ajunge să fie împreună, omenirii îi va fi cu 70 la sută mai bine", afirmă Edivaldo. Și adaugă că deși a operat peste 50 de medici, cărora le-a schimbat în mod categoric punctul de vedere, a „cîștiga o victorie" asupra medicinii ca atare, este cu totul și cu totul altceva. În primul rînd pentru că evidența, datele furnizate de oameni ca Guy Lyon Playfair, sînt respinse fără nici măcar a fi luate în considerare de către medici, pentru că nu sînt „opera" unor profesioniști.

Se făcuse ora 2 noaptea. Edivaldo dădea semne vizibile că îi este somn. Playfair i-a mulțumit și s-a ridicat să plece. Mai avea însă o ultimă întrebare: dacă ar vrea, s-ar putea opri? Edivaldo l-a privit în față, apoi, cine știe cu ce sentimente, cu ce gînduri, i-a răspuns: „Nu. Doar *ei* se pot opri. Ei acționează, nu eu. Nu mă pot opri din ceva pe care nu-l fac. Este o condiție extra-terestră în care mă aflu, supernormală... Cum am ajuns aici, nu am nici cea mai mică idee..."

Anatomia secundei

NEOBIŞNUITUL COTIDIAN

ALEXANDRU MIRONOV

Dosare X, zone crepusculare, acţiuni şi întîmplări la limitele imposibilului ne umplu viaţa noastră cea de toate zilele. Se amestecă astăzi, cu informaţia - deformînd-o - poveşti despre miraculos, aşa cum s-a întîmplat întotdeauna, din toate timpurile. Doar că, spuse în jurul focului din peşteră, mai tîrziu, la gura sobei, şi mai tîrziu, prin uluitoarele elemente ale Galaxiei Gutenberg, poveştile cu zîne, diavoli şi minuni aveau impact limitat asupra cetăţeanului planetar. Astăzi însă curg peste noi Niagare de biţi, prin ziare, reviste şi cărţi în tiraje de milioane de exemplare, dar mai ales prin elementele Galaxiei Marconi, emisiuni de radio şi televiziune, plus, în ultimii ani site-urile şi web-urile reţelelor de calculatoare.

Eu mă număr printre cei care, în cîteva rînduri, am „pipăit" imposibilul. Multe am scris şi spus despre cele văzute, multe am considerat că trebuie să-mi rămînă numai mie - asta din dorinţa de a nu speria, de a nu uimi prea tare, de a nu ridica temperatura şi presiunea celor din jur.

Cîte unul însă, dintre cei pe care îi am în preajma mea, iese cu totul din obişnuit, şi asta i se întîmplă permanent. Iau cîteva exemple la întîmplare: Marioara Godeanu, Eugen Celan, filozoful epicurian Arcadie Percek, Justin Capră, regretatul Valeriu Popa.

Cu ani în urmă, l-am cunoscut pe eroul rîndurilor care urmează. Îmi citise o carte despre enigmele Terrei şi m-a oprit pe stradă. Am rămas prieteni pe viaţă. Se numeşte Valentin Manoliu şi este de profesie şofer (acum... şomer!). La un moment dat, Valentin mi-a vorbit despre motorul cuantic, avea o teorie a lui şi m-am trezit că mi-o prezintă cu argumente închegate, cu soliditate de cunoştinţe de fizică. L-am îndemnat să scrie o lucrare, a venit, la un moment dat, cu peste 100 de pagini, l-am prezentat la Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică. Manuscrisul a fost transmis specialiştilor în fizică cuantică şi... s-a întors aprobat! Editorii au vrut să-l cunoască pe autor. L-am prezentat, Valentin şi-a declarat profesia, editorii au rămas înmărmuriţi. L-au refuzat. Am încercat publicarea cărţii despre motorul cuantic la Editura Litera. Absolut aceeaşi reacţie. În disperare de cauză l-am convins atunci pe Valentin să scrie un articol despre OZN-uri, să le pună motoare cuantice şi om vedea... A scris-o, lucrarea şi-a publicat-o, de fapt, singur, apoi a început să-şi construiască, de ce nu, un aparat de zbor cu motor cuantic!

L-a construit în camera copiilor (scoţîndu-i afară pe cei trei urmaşi) şi, evident, n-a putut să-i scoată afară din casă - eu l-am filmat şi am arătat trăznaia la televizor, revista „Magazin" i-a consacrat atunci un articol.

A venit revoluţia, Valentin şi-a făcut, ca tot românul, un SRL (cu care are acum mare bătaie de cap) mai important este, însă, că secolul informaticii i-a pus lui Valentin Manoliu o piedică - şi iată-l dotat cu un „Pentium", folosind programe expert şi abonat, firește, pe bani grei, la INTERNET.

Am fost pe la el, cu cîteva seri în urmă. Omul terminase de fabricat două CD-ROM-uri (!) care, evident, descriau motorul cuantic, pentru INTERNET şi OZN-işti. Ajutat de o fiică, tot atît de neobişnuită ca şi el, Iuliana, Valentin făcuse o lucrare pe cinste, mă aşteptam să-i uimească pînă şi pe cei mai trăsniţi dintre trăsniţi.

Numai că INTERNET-ul e mare şi trăsniţii mai numeroşi ca oricînd. Din Italia, colegi de suferinţă l-au adoptat pe Valentin în clubul lor, i-au trimis cărţi şi software, l-au anunţat că-l popularizează. Din America a venit un mesaj aiuritor: nişte afacerişti INTERNET-işti i-au oferit 24,95 dolari pentru fiecare exemplar din CD-ROM-urile lui, dacă Valentin îi lasă pe ei să le copieze şi să le vîndă. Iată contractul etc, etc, - Valentin l-a şi semnat şi s-a apucat, deja, încîntat, de altceva.

În casa lor se aflau, în acea seară, în jurul meu, cei 5 (cinci!) copii ai Cristinei şi ai lui Valentin, 3 cîini şi o mîţă cu 5 pisoi, proaspăt născuţi. Iuliana (15 ani) „naviga" (brauzez, îmi spune) pe INTERNET, ajutată de Alexandra (3 ani), care ştie să deschidă PC-ul şi să-şi urmărească programele cu jocuri. Monitoare deschise, difuzoare, aparatură electrică şi electronică în funcţiune - secolul XXI venise în mijlocul Bucureştiului, peste neobositul şofer Valentin Manoliu.

P.S. Adresa prietenului meu, pentru cine vrea (şi poate!) să-l contacteze este: Valentin Manoliu, E-mail: manovale@starnets.ro. Of course!

Cum poate fi descoperită o cometă?

Oricine poate descoperi o cometă căreia să îi dea numele său. Pentru aceasta sînt necesare un minimum de material, puţină metodă, multă răbdare şi multă şansă. Anual sînt descoperite, în medie, 10 noi comete, dintre care cinci sînt observate pentru prima oară de amatori. Un amator trebuie să-şi aleagă cu grijă, în primul rînd, locul de observaţie: departe de oraşe, care difuzează prea multă lumină în atmosferă, şi într-un loc în care cerul este bine degajat la est şi la vest, deoarece majoritatea cometelor apar în aceste zone. Ce instrument trebuie ales? Dacă australianul William Bradfield a descoperit o cometă cu ajutorul unui simplu binoclu, este recomandabil, totuşi, să se utilizeze un telescop, ideal fiind un telescop Dobson, cu un diametru de 400 mm. Un telescop cu un diametru de minimum 100 mm, capabil să distingă magnitudinea 12 este cel mai indicat (în momentul descoperirii sale cometa Hale-Bopp avea magnitudinea 11).

Descoperirea unui obiect necunoscut printre stele presupune, totuşi, cunoaşterea exactă a poziţiei nebuloaselor şi galaxiilor, pentru a înlătura posibilele confuzii. Răbdarea şi perseverenţa sînt cheile oricărei descoperiri. Cea mai simplă metodă constă în baleierea cerului nopţii prin benzi paralele, spre vest la începutul nopţii, şi spre est înainte de venirea zorilor. Şansa va face restul pentru dumneavoastră. Americanul David H. Levy, mare descoperitor de comete, a făcut prima sa descoperire după 19 ani de căutări intense, respectiv după 917 ore de observaţii! Alan Hale şi Thomas Bopp au fost norocoşi, deoarece au descoperit cometa Hale-Bopp foarte rapid, fără a căuta practic ceva anume! Din momentul reperării unui astru „suspect" este indicată notarea poziţiei sale şi efectuarea unor verificări. Pare acesta să se deplaseze în raport cu stelele după o oră-două? S-ar putea să fie vorba de o cometă sau un asteroid deja cunoscut... Dacă sînteţi unul dintre primii doi oameni care observă o cometă pentru prima dată, ea va purta numele dumneavoastră.(Ş.F.)

Despre (o anume) cunoaştere...

MARIAN GRIGORE

PARADOX

O axiomă este un adevăr care nu se cere dovedit. Respectiv, în matematică este o teoremă acceptată fără demonstraţie; ba chiar, mai mult, este o teoremă care nici nu se poate demonstra. Enunţul că două drepte paralele nu se întîlnesc niciodată, avînd drept consecinţă teorema conform căreia printr-un punct se poate trasa o singură paralelă la o altă dreaptă, este o asemenea axiomă pe care se fundamentează întreaga geometrie euclidiană. Această „derogare" - deşi unanim acceptată - de la regulile care guvernează validarea adevărurilor ştiinţifice, prin demonstraţie şi experimente repetabile, a permis, de altfel, crearea geometriilor neeuclidiene, bazate pe un enunţ diferit al acestei axiome: fie, în cazul unora dintre aceste noi geometrii, afirmînd că printr-un punct pot trece mai multe drepte paralele la o aceeaşi dreaptă, fie, în cazul altora, că, dimpotrivă, printr-un punct nu se poate trasa nici o paralelă, toate dreptele fiind, în fapt, concurente. Aşa stau lucrurile în lumea matematicienilor, în care adevărul axiomatic, nedemonstrat, reprezintă o excepţie care confirmă regula.

Pentru „omul comun", însă, deci pentru cei mai mulţi dintre noi, excepţia tinde să devină regulă, adevărurile însuşite prin şcoală sau prin experienţă generalizată fiind acceptate şi utilizate în scop practic fără nici o preocupare pentru demonstraţie. Întocmai precum matematicienii acceptă axiomele.

Cunoştinţele noastre, în marea lor majoritate, sînt astfel lucruri „ştiute" (nu mai explic încă o dată prezenţa ghilimelelor), iar nu însuşite, asimilate. Încrederea noastră în soliditatea lor se bazează fie pe autoritatea sursei („magister dixit!"), fie pe rezultatul experienţei acumulate („funcţionează, deci este adevărat" - gen de raţionament are i-a prilejuit fabulistului Grigore Alexandrescu memorabilul silogism: „Şi calul lui Ahile desigur că era, de vreme ce vorbea..."). Fără să ne dăm seama, se instalează astfel o lene a gîndirii din raţiuni pragmatice, o stare pe care, în mod obişnuit, o denumim rutină. Rutină a cărei origine se află, să reţinem, tocmai în (o anume) cunoaştere. Idee pe care am atins-o, în treacăt, în „Paradoxul" despre ignoranţă. Mai mult, tocmai ea, rutina, întemeiată pe o învăţătură consolidată pînă la a deveni automatism de gîndire, devine o frînă în calea înţelegerii unor noi adevăruri, ieşite din tiparul rutinier cu care ne-am obişnuit.

Gaston Bachelard, marele epistemolog francez, specialist deci în teoria cunoaşterii, remarca faptul că adesea nu înţelegem un adevăr nou nu din cauză că sîntem „proşti", ci tocmai datorită faptului că avem deja un bagaj de cunoştinţe bine consolidate. Cum ar fi, spre exemplu, ideea, învăţată la aritmetică, că o adunare va da, întotdeauna, o sumă mai mare decît fiecare termen, în valoare absolută, al acestei operaţii; ceea ce face că abc-ul algebrei (care introduce în calcul numerele negative) să ne apară ca o supremă absurditate: cum poate fi rezultatul unei adunări, cum ar fi, să zicem, *minus doi plus unu*, mai mic?!? Întreaga noastră experienţă anterioară ne spune că ar trebui să fie mai mare. Ca în anecdota cu rabinul imparţial, care dădea tuturor părţilor dreptate, inclusiv celor care-i reproşau acest lucru, putem spune că nici nu am greşi deloc. Ceea ce nu înseamnă că algebra greşeşte.

Vedem, aşadar, cum cunoaşterea poate fi o frînă în calea progresului cunoaşterii. Altfel spus, pentru a progresa spre o nouă treaptă, trebuie uneori „să uităm" pentru o clipă tot ceea ce am învăţat anterior. Un alt mod de a citi celebra definiţie „paradoxală" a culturii, amintită într-un „paradox" anterior.

*

NOTĂ: În episodul *„Despre îndoială"* apărut în nr.46 al revistei, cugetarea „Omul este o trestie gînditoare" aparţine lui *Blaise Pascal*, iar nu lui *Descartes*. Contemporaneitatea şi apartenenţa la aceeaşi familie spirituală a acestor filozofi francezi din secolul XVII a facilitat „trădarea" săvîrşită de memoria noastră culturală în dauna celei enciclopedice.

Sîntem convinşi că majoritatea cititorilor au făcut, deja, în mod tacit cuvenita rectificare.

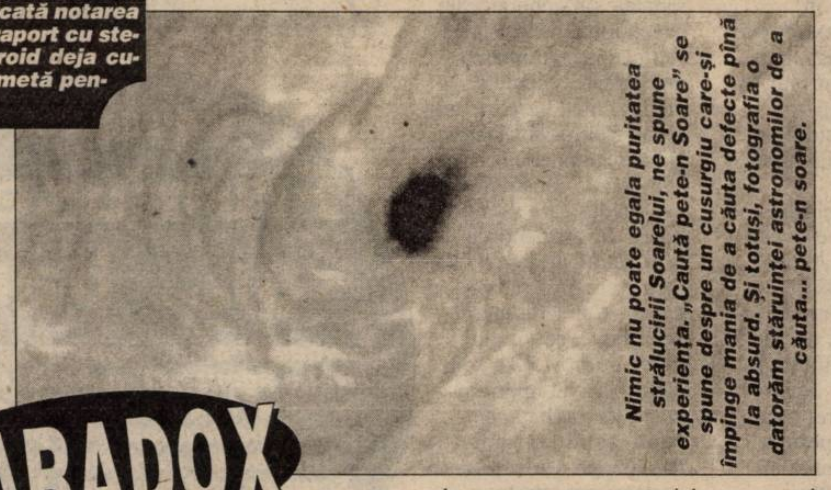

Nimic nu poate egala puritatea strălucirii Soarelui, ne spune experienţa. „Caută pete-n Soare" se spune despre un cusurgiu care-şi împinge mania de a căuta defecte pînă la absurd. Şi totuşi, fotografia o datorăm stăruinţei astronomilor de a căuta... pete-n soare.

Ritual religios sau... cunoaşterea corpului uman ?

Inima. V-aţi pus vreodată problema istoricului cunoaşterii acestei „regii de transport" din corpul nostru? Probabil că nu! Iată că primele date reale despre inima umană apar încă din secolul XVI, cînd anatomistul flamand Andreas Vesalius a descris pentru prima oară inima aşa cum este ea în realitate.

Dar cercetări asupra inimii s-au făcut, se pare, din epoca pietrei. Astfel, s-a găsit un vas de 11,5 cm, a cărui formă corespundea destul de mult cu conformaţia inimii. Acesta avea două camere (în loc de patru) iar vena care aduce sîngele la inimă era situată în partea stîngă (în loc să fie în dreapta). Oricum, această inimă, cu toate erorile pe care le are este cu mult mai realistă decît orice alte încercări cunoscute anterioare lui Vesalius, de a arăta conformaţia inimii. „Inima", care are aproximativ 2500 de ani vechime, a fost găsită la Las Bocas (Mexic) şi pare a aparţine culturii olmece, o cultură pre-mayaşă. Ea a dat multe bătăi de cap cardiologului şi, în acelaşi timp, istoricului de la Universitatea de Medicină din Philadelphia, Gordon Bendersky, care se întreba mai mult retoric: *„Cum au putut aceşti oameni să aibă atîtea cunoştinţe de cardiologie? Ei nici nu aveau unelte de fier, atunci de ce ar fi cunoscut anatomia?"* Dar după lungi zile de gîndire, tot el dă răspunsul: *„Apoi am realizat că ei trebuie să fi fost primii care sacrificau oamenii prin smulgerea inimii"*.

Pînă acum se credea că mayaşii erau primii care aplicau acest tip de sacrificiu uman. Dacă ipoteza lui Bendersky se va confirma, atunci înseamnă că omenirea a făcu un nou pas spre a-şi afla propria istorie.

Orbirea - un handicap (aproape) depăşit

Orbirea este şi va fi întotdeauna una dintre cele mai grele anomalii pe care Dumnezeu le-a aruncat pe Pămînt. Dar iată că omul a creat unele accesorii care să-i ajute. Mai întîi a fost bastonul alb, mai apoi cîinele însoţitor, iar în zilele noastre... bastonul sonar.

Pornind de la ideea că un cîine însoţitor a ajuns să coste zeci de mii de dolari, doi cercetători de la Universitatea din Michigan, este vorba de Johann Borenstein şi Iwan Ulrich, au încercat să aducă bastonului alb, care este încă folosit de marea majoritate a orbilor, unele îmbunătăţiri. Dar cam în ce constau aceste îmbunătăţiri?

Bastonul sonar arată în general cam la fel cu cel clasic, dar are la partea lui inferioară o cutie semicirculară de care sînt ataşate două roţi. Cînd o persoană atinge mînerul bastonului, acesta transmite un fascicul de ultrasunete, care poate detecta orice obstacol la o distanţă de 1,8 m depărtare, transmiţînd o undă reflectată senzorilor situaţi la baza bastonului. O dată primit mesajul: „obstacol!", cutia semicirculară pune în mişcare cele două roţi. Nevăzătorul sesizează mişcarea roţilor şi se lasă ghidat de acestea. „Este aşa de normal să urmăreşti acest impuls, că în mai puţin de două minute o persoană oarbă poate merge la viteză normală" - spune, cu convingere, Borenstein.

Bastonul, care are circa 3,5 kg, conţine un minimotor (ce pune în mişcare cele două roţi), un mic calculator (pentru a controla mişcarea) şi un generator de ultrasunete. Opt senzori acoperă 180º din peisaj. Un viitor model va avea şi un senzor pentru înălţimea obstacolelor.

Probabil vă veţi întreba cum ştie un baston unde doriţi să mergeţi, pentru a vă readuce pe drumul bun după ocolirea obstacolului. Nimic mai simplu. Acesta este înzestrat pe mîner cu un joystick. La plecare se stabileşte direcţia în care se vrea a se merge, iar bastonul o va respecta cu stricteţe.

Dar bastonul sonar este departe de a fi perfect, Borenstein şi Ulrich trebuind să mai rezolve cîteva probleme. Astfel, suprafeţele foarte netede (cum ar fi sticla, de exemplu) sînt foarte greu detectabile, deoarece nu returnează undele emise spre baston, ci le reflectă ca o oglindă, în funcţie de unghiul pe care îl fac cu fasciculul. O altă problemă ar fi că sonorul bastonului nu face diferenţa dintre beton şi iarbă. Totuşi utilizatorul lui poate simţi diferenţa dintre cele două medii. Borenstein spune că această problemă va fi rezolvată în cîţiva ani, bastonul fiind în viitor capabil să facă diferenţa. „Sistemul nostru, la acest moment, e departe de a fi perfect, dar avem o groază de idei cum să rezolvăm problemele actuale", declară Borenstein.

Iată că, avînd acest baston, persoanele fără vedere nu vor mai avea nevoie de însoţitor. Mai mult, ele vor putea să „vadă" şi să-şi recapete încrederea în propria persoană. Parafrazîndu-l pe Neil Armstrong, putem spune că este „un pas mic pentru tehnică, un pas mare pentru... nevăzători".

ALEXANDRU DAN

Pentru părinți

DURĂ VIAȚĂ (2) PENTRU... „CEL MARE” !

Chiar dacă este dur să joci „rolul fratelui mai mare”, psihologii spun că primii născuți sînt mai înțelepți și mai înțelegători decît frații lor. Cu toate că poziția lor în familie nu este deloc confortabilă. Dar, pentru a nu-i nedreptăți, specialiștii vă sugerează să nu neglijați cîteva sfaturi utile:

◇ Chiar dacă a depășit vîrsta primilor anișori, din cînd în cînd îi place să reintre în pielea copilașului de atunci. Nu trebuie certat și nici ironizat cînd își caută jucăriile din acea „epocă” și retrăiește, prin joc, astfel de clipe. Mai are încă nevoie de așa ceva.

◇ În cazul unor dispute între frați, pe care le arbitrați, evitați, pe cît posibil să-l nedreptățiți folosind formule demonetizate de genul „tu ești mai mare și nu ai scuze”, sau „el este mai mic, ce vrei” etc. Înainte de toate, vîrsta sa nu trebuie folosită drept o circumstanță agravantă, apoi, nu credeți că nici cei mai mici nu sînt întotdeauna total inocenți?

◇ Vi se pare că nu este suficient de serios la școală, nu obține performanțele cele mai mari? S-ar putea ca și privirea dv. să fie prea critică. Oricum, pentru a se perfecționa are nevoie și de indulgența dv. Acordați-i și lui (sau ei) dreptul de a rîde, de a-și pune uneori, în viteză, puloverul pe dos și chiar de a lua și cîte o notă proastă. Fixați-i limite, reguli de comportare, dar acordați-i și încredere, fiți și confidenta lui.

◇ Consacrați o parte din timp numai pentru el; are nevoie să știe și să simtă din cînd în cînd că este vedeta familiei.

◇ Dacă este gelos, răsfoiți împreună albumul de fotografii și demonstrați-i că și el a fost mic și în centrul preocupărilor tuturor.

◇ Arătați-i avantajele vîrstei sale și, pentru a fi cît mai convingătoare în demonstrații, acordați-i și cîteva privilegii de care se bucură de regulă doar adulții...

◇ În sfîrșit, nu fiți prea exigentă. În dorința de a ieși totul foarte bine s-ar putea ca uneori să fiți prea rigidă. Este o greșeală de care trebuie să vă feriți, pentru că există riscul de a vă priva copilul de marile bucurii ale vîrstei mici, ale copilăriei, iar această mare frustrare poate conduce la o adolescență dificilă. Oricum, în familie există un loc ideal pentru fiecare. Importantă este reliefarea acestuia.

Vine iarna...

Cu gîndul la anotimpul friguros vă sugerăm cîteva idei... călduroase: pulovere și jachete tricotate, rochii din lînă merinos în culori foarte moderne: mov, auriu, violet, dar și diverse melanjuri. Firul poate fi obișnuit, dar mai ales „buclé”.

Ridurile, o obsesie ce poate fi amînată...

Chiar dacă poartă un nume ce le-ar face chiar... dorite, acela de „riduri de expresie”, spre 25 de ani cuceresc deja „teritorii” din obrazul dv., iar după 50 de ani sesizarea conturului vreunuia nou reprezintă pentru unele femei un stres suplimentar. De sute de ori pe zi zîmbim, rîdem, clipim. Altfel spus, supunem mușchii obrazului și epiderma la sute de mișcări. Aceste mimici repetate creează zone de slăbiciune în care și fibrele de colagen devin din ce în ce mai lente și se reînnoiesc mai greu.

La 25 de ani însă, atunci cînd figura redevine imobilă, toate ridurile dispar. Pielea este perfect întinsă și suplă. Pentru a întîrzia instalarea acestor „urme ale timpului”, obrazul trebuie protejat și hidratat cu grijă. Pródusele cosmetice conțin principii active care împiedică evaporarea bruscă și favorizează acțiunea antioxidanților. Aceștia frînează multiplicarea radicalilor liberi ce are loc sub influența luminii solare sau a poluării. Nu uitați, prevenirea în îmbătrînire este extrem de importantă. Astfel, spun specialiștii domeniului, la 20 de ani pregătiți frumusețea obrazului pe care îl veți avea la 40 de ani.

Zona delicată și fină din jurul ochilor este cea mai vulnerabilă. Acordați-i deci un plus de atenție: folosiți creme foarte hidratante, decongestionante și conținînd elemente antirid. Noile texturi ultraușoare, fără substanțe grase, permit aplicarea cu ușurință a unui machiaj potrivit. În această zonă deosebit de fragilă, produsele protectoare pătrund prin tamponări ușoare, dinspre interiorul spre unghiul exterior al ochiului. Chiar dacă vi s-ar părea surprinzător, tot ceea ce este util pentru sănătate, în general, este excepțional pentru piele. Astfel spus, adoptarea unei igiene corecte a vieții zilnice întreține un obraz frumos și sănătos. Ni se recomandă o alimentație sănătoasă și variată din care să nu lipsească germenii de grîu, la micul dejun, elemente ce tonifică epiderma. Celelalte mese, echilibrate, servite în tihnă, nu în viteză, „pe picior”, își au importanța lor. Zilnic beți cel puțin un litru și jumătate de apă. Culcați-vă la aceleași ore, pentru a avea un somn odihnitor și practicați o activitate fizică. Efectul va fi citit pe chipul dumneavoastră. Alte secrete, din aceeași serie, săptămînile viitoare.

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

Indiscreții...

Frumusețe și... bani

Frumusețea unor top-modele celebre atrage admirația multora. Dacă v-ați întrebat la ce sume este evaluată prestația frumoaselor planetei, vă satisfacem curiozitatea. Claudia Schiffer cîștigă anual 14 milioane de dolari, Cindy Crawford, 9 milioane, Linda Evangelista, 3 milioane, iar Naomi Campbell, 2,5 milioane de dolari.

Gastronomice

De Sărbători, multe gospodine pregătesc, printre alte prăjituri și ***SARAILIE.*** Iată o rețetă ușor de realizat. Sînt necesare: 500 g foi de plăcintă, 350 g nuci, 500 g zahăr, 50 g pesmet fin, 100 g unt (sau margarină), zeama de la o lămîie (nu prea mare), coajă rasă de lămîie, zahăr vanilat. Se rîșnesc nucile și se amestecă cu 250 g zahăr și cu pesmet. În tava bine unsă se pun două foi, se stropesc cu unt și se presară cu nuci, apoi se repetă pînă se termină nucile. Ultimul strat, de foi, se stropește cu unt suficient. Se taie plăcinta și se lasă la cuptor, la foc potrivit, timp de 45-50 de minute. Între timp pregătiți siropul, din restul de 250 g de zahăr și apă. Se fierbe la foc viu, iar cînd este gata se pun vanilia, zeama și coaja de lămîie. Siropul se răstoarnă peste sarailie care se mai lasă cîteva minute la cuptor. Este delicioasă!

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc T. Cristina, am 27 de ani și locuiesc în județul Argeș. Sufăr de diabet zaharat insulino-dependent. Înainte de a-mi lega speranțele de vindecare de tratamentul bioenergetic, am citit în revista „Magazin” despre un caz asemănător vindecat de doamna Vasilica Ciupea și fiicele sale. Cînd am început tratamentul telepatic aveam glicemia peste 300 mg. După o serie de 10 ședințe glicemia a scăzut la 200 mg. Sînt convinsă că după următoarele ședințe de bioenergie sănătatea mea va fi mult ameliorată și diabetul stăpînit...”

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratamentul bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea” pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 10000 lei.

10% REDUCERE adică 10000 lei

TALONUL NR. 46

Numele și prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 15 decembrie 1997 ●

Programări la telefon: 6862046

RÎSUL PRELUNGEȘTE VIAȚA

ARCADIE PERCEK

Abordînd încă din articolul trecut virtuțile terapeutice ale acestei lumini de fulger a bucuriei sufletești, lumină cu care Dante identifică rîsul, n-am detaliat decît acele influențe legate de ameliorarea respirației. Dar, nu numai mușchii respiratori, ci și aceia faciali, ca și laringieni, sînt antrenați în complexul act al rîsului, ca și încă mulți alți mușchi, de pe urma acestui fapt beneficiind încă multe alte funcții din economia organismului.

Tot rîsul exercită un autentic masaj asupra cordului, căruia îi amplifică vizibil frecvența și profunzimea pulsațiilor, lucru de mare importanță pentru cei suferinzi de diverse insuficiențe circulatorii. Nici aparatul digestiv împreună cu glandele sale anexe nu s-au putut sustrage influențelor benefice ale rîsului și asta pentru că acest act fiziologic stimulează în mod vizibil secrețiile gastrice, apoi pe acelea duodenale, biliare și pancreatice, iar pe această cale, complexul proces al digestiei. Rîsul apoi stimulează motilitatea generală a intestinului, de unde fireștile influențe benefice asupra evacuării conținutului intestinal.

Calcule de specialitate au demonstrat că încorporarea principiilor alimentare este mai completă în contextul unei mese în care se rîde, decît în cadrul unei mese oficiale, la care deși se servesc toate bunătățile pămîntului, unde atmosfera generală este sobră și serioasă.

La un simpozion internațional care a avut loc nu cu multă vreme în urmă la Washington, s-a făcut demonstrația științifică, că rîsul stimulează producția de endorfine, aceste substanțe identificîndu-se cu un fel de opium natural, fabricat de sistemul nervos, și care diminuează receptivitatea organismului la durere și la stres.

O altă demonstrație științifică care de asemenea s-a făcut ține de faptul că rîsul zgomotos, adică în hohote, stimulează funcționalitatea unor așa-numite mecanisme ale plăcerii, ținînd printre altele și de o mai bună secreție a dopaminei, serotoninei, ca și a noradrenalinei.

În legătură cu această realitate doctorul Henri Rubinstein, care a făcut pur și simplu senzație în lumea medicală cu cartea sa intitulată „Psihosomatica rîsului", afirmă undeva în această carte următoarele: „Fără ca medicii să neglijeze ansamblul științelor medicale și ale celor farmacologice - pentru că medicina este un lucru serios - ei pot dispune de un produs care să nu fie rontăit între dinți, și nici injectat, produs extrem de bun, foarte eficace, și perfect inofensiv - bineînțeles imprescriptibil, și care este rîsul și pe care ar trebui să-l recomande și să-l valorifice cu regularitate și insistență în rîndul bolnavilor, pentru a-i vindeca pe aceștia mai repede de bolile de care suferă". Un alt cercetător care a aprofundat virtuțile terapeutice ale voioșiei și, implicit ale rîsului, și anume doctorul Jeffrey Goldstein, de la Temple University din SUA, conchide într-un articol scris pe această temă că ...*„rîsul lungește viața, micșorează stresul, vindecă durerile de cap, ca și infecțiile, și toate acestea pentru că rîsul reduce tensiunea nervoasă"*. În consecință, să rîdem cît mai mult, fapt ușor de spus, dar nu tocmai ușor de realizat, mai ales în această dură perioadă de tranziție pe care o traversăm.

Unde se formează imaginile chipurilor ?

Procesul prin care identificăm un chip uman se pare că are loc într-un sistem special al creierului. Surprinzător este faptul că acest sistem este separat de sistemul vizual uman capabil să identifice obiecte, cum ar fi mingi de tenis, stadioane sau obiecte în mișcare. „Rezultatele furnizează o concluzie surprinzătoare, aceea că creierul uman cuprinde un mare număr de zone specializate în prelucrarea datelor, chiar pentru percepția complexelor de stimuli cum ar fi imaginea unei fețe", a declarat autorul studiului Morris Moscovitch, cercetător la Rotman Research Institute at Baycrest for Geriatic Care și la Universitatea Toronto din Mississauga, Ontario.

Studiul lui Moscovitch început la Medical Research Council of Canada, a fost publicat în numărul din septembrie al revistei Journal of Cognitive Neuroscience. „Studiul prezintă o foarte clară și surprinzătoare demarcație între recunoașterea unui obiect și a unui chip", a declarat Daniel Schacter, un expert în problemele legate de memorie de la Universitatea Harvard. „Această demarcație a fost adusă în discuție și mai înainte, dar rezultatul acestui recent studiu este excepțional". Studiul a constat în efectuarea a 19 teste pe un subiect denumit CK, care a suferit leziuni pe creier într-un accident de mașină. În urma acestui accident subiectul nu mai putea citi și manifesta o mare dificultate în recunoașterea unor obiecte cum ar fi animale, flori, copaci, mașini, și ustensile. „Remarcabil este faptul că, în ciuda acestor dificultăți, capacitatea sa de a recunoaște chipuri umane a rămas intactă, chiar dacă este un proces mult mai dificil decît recunoașterea unui obiect mic, drept, galben și ascuțit ce reprezintă de fapt un stilou", a mai spus Moscovitch. „Contradicția izbitoare dintre capacitatea absolut normală a lui CK de a recunoaște figurile umane și dificultățile pe care acesta le întîmpină în recunoașterea obiectelor de tot felul sugerează faptul că procesul de recunoaștere este condiționat de sisteme diferite".

În cadrul experimentului subiectului i-au fost înfățișate grupe de fotografii, rezultatul acestui experiment a fost că CK poate recunoaște figurile umane în multe situații. Cercetătorii au observat că CK putea recunoaște chipurile din fotografii chiar dacă acestora li se atașau bărbi, peruci, ochelari, pălării sau erau îmbătrînite artificial cu ajutorul computerului. În plus subiectul putea identifica asemănări între aceste figuri. „De asemenea am mai observat că sistemul prin care noi recunoaștem chipurile umane nu este specializat doar să recunoască chipul în ansamblu, ci poate să perceapă chiar și numai părți din acesta", a mai spus Moscovitch. De exemplu, CK a putut recunoaște caricaturi ale unor celebrități ca și personaje din desenele animate.

ARPRESS
(Va urma)

Terapie naturală

STRUGURI

Datorită conținutului său, boaba de strugure se poate asemăna cu o „minifarmacie" deoarece conține glucoză și levuroză (care se asimilează direct), zaharuri și vitamine, săruri minerale, enocianină cu proprietăți de tonic. Strugurii au o valoare calorică de peste 900 calorii/kg etc. Un aliment-medicament foarte indicat, deoarece compoziția și proprietățile sale îl recomandă ca energizant muscular și nervos, remineralizant, antitoxic, stimulent și descongestionant hepatic, diuretic, laxativ, colagog și foarte digerabil.

Strugurele este recomandabil în: surmenaj, anemie, convalescență, demineralizare, artritism, în reumatism, gută, litiază, obezitate, intoxicații; în stări acute sau febrile, nefrite, azotermie; are efect în edeme, tulburări digestive, constipație, enterită, dermatoze; are efecte deosebite în îngrijirea tenului (sub formă de must).

Modul de administrare:

- cură de 1-2 kg struguri pe zi sau 700-1500 g suc de struguri - diuretic, laxativ, elimină acidul uric; indicat în constipații, litiazicilor biliari și urinari, artriticilor și dispepticilor;
- în intoxicații cronice și hemoroizi;
- pentru persoanele obeze se recomandă cura exclusiv de struguri, de circa 1 kg pe zi;
- contra litiazelor urinare și biliare, a calculilor - se folosește o linguriță din seva de primăvară (lacrimile viței de vie) care, prin proprietatea sa cicatrizantă, se mai utilizează și contra plăgilor (comprese) sau sub formă de colir împotriva oftalmiilor;
- se recomandă folosirea strugurilor și sub formă de compot.

DUMITRU RĂDUCANU

Medicul vă răspunde

■ *O pensionară din București, Doamna Ioana Răduș, care suferă de mai mulți ani de hipertensiune arterială cu caracter oscilant se plînge că nu aude bine cu urechea dreaptă, în care aude un „sfîrîit" cu caracter permanent, fapt care desigur o deranjează; în același timp, o deranjează și o serie de amețeli. Cititoarea revistei noastre ne întreabă ce trebuie să facă pentru a scăpa de acuzele semnalate. Amețelile și „sfîrîitul" pe care le acuzați (vertij) au multiple cauze, putîndu-le întîlni în infecții ale urechii, în encefalite (respectiv în inflamații de diverse naturi a țesutului nervos central), în traumatisme ale capului produse de loviri sau de cădere, apoi în diverse intoxicații (și în special în acelea cu alcool, benzină și chiar tutun), ca și în arterioscleroză. A nu se uita apoi, că amețeala reprezintă un simptom aproape constant în hipertensiunea arterială cu caracter oscilant, caracterizată prin creșterea și scăderea excesivă a tensiunii arteriale, boală de care suferiți și dumneavoastră. Tot amețelile pot fi generate de purtarea unor ochelari nepotriviți, ca și de anume tulburări de la nivelul coloanei cervicale. Așa că, stimată doamnă Răduș, într-o primă etapă tratați-vă cu toată seriozitatea hipertensiunea de care suferiți, ținînd cu strictețe dieta care v-a fost recomandată și luînd cu strictețe medicația care vi s-a recomandat. Ideal ar fi să vă aflați în permanență în îngrijirea și urmărirea în timp a aceluiași medic, știut fiind că hipertensiunea arterială îmbracă forme particulare de la bolnav la bolnav și știut fiind, de asemenea, că tot de la bolnav la bolnav variază și reactivitatea organismului față de medicamentele administrate. Într-o a doua etapă trebuie să vă clarificați situația cu hipoacuzia pe care o aveți la urechea dreaptă și cu vertijul. Vă recomandăm, în acest sens, un consult efectuat într-o clinică de specialitate, cum este și aceea de la Spitalul Grivița din Capitală, condusă de profesorul Dorin Sarafoleanu.*

Dr. ANDREI ONU

Embrion fosilizat

Era geologică cunoscută sub numele de Cambrian a durat cu aproximație 45 de milioane de ani și a început în urmă cu 545 de milioane de ani. Ceea ce o face mai valoroasă pentru oamenii de știință este descoperirea a numeroase fosile de nevertebrate, atît de multe încît unii au denumit această eră o „explozie în procesul evoluției". Multe forme de viață care au trăit în timpul Cambrianului nu mai există de mult, dar fosilele există încă și acum, ele constituind studiul predilect al multor paleobiologi. Pînă acum, aceste studii s-au desfășurat pe fosilele unor organisme mature care pot fi recunoscute cu ușurință cu ochiul liber în sedimente cambriene. Stefan Bengtson, cercetător la Muzeul Suedez de Științele Naturii și Yue Zhao, cercetător la Academia Chineză de Științe Geologice, au publicat de curînd o analiză pe care au făcut-o unei mici fosile de formă globulară cunoscută sub numele de Olivooides sau Markuelia, descoperită într-o rocă care datează din Cambrianul mijlociu. Ei au arătat că fosila microscopică conține un embrion al unei metazoare (organism pluricelular). De asemenea, embrionii fosilizați descoperiți prezintă toate stadiile de dezvoltare. Fosilele se pare că s-au format prin procesul de fosfatizare care s-a petrecut în timpul transformării sedimentelor în calcar. În laborator, calcarul a fost dizolvat în oțet în concentrație de 10%, în scopul studierii acestor fosile. Autorii studiului sugerează că acest tip de formațiuni fosilizate pot să fie foarte răspîndite și să aibă un mare potențial paleobiologic. De asemenea, ei au mai spus că dacă acești embrioni de metazoare ar fi fost rari, ar fi existat șanse minime ca ei să fi fost descoperiți datorită morfologiei lor aparte și a dimensiunilor foarte reduse. (ARPRESS)

Produs natural anti-SIDA

Zilele trecute, în S.U.A. a început testarea clinică a „Calanolide"-ului, un produs natural descoperit în pădurile insulei malaeziene Sarawak, care a demonstrat unele proprietăți anti-SIDA, aflăm din sursă ARPRESS. În cursul cercetărilor de pînă acum, Calanolide, o substanță din categoria anti-transcriptazelor inverse, a reușit să frîneze infecțiile cu virus HIV-1, inclusiv cu anumite versiuni ale virusului rezistente la medicamente ca AZT, a comunicat grupul farmaceutic american Sarawak MediChem Pharmaceuticals. Testarea clinică, destinată să determine eficacitatea și gradul de tolerare a Calanolidelui de către organismul uman, va avea loc timp de 7 luni pe un grup de 50 de pacienți bolnavi de SIDA. Medicamentul în cauză a fost descoperit în 1987 de cercetătorii americani de la Institutul Național Oncologic din Bethesda, statul Maryland.

Cum funcționează memoria copiilor?

Copiii învață mai repede decît adulții, fenomen cunoscut sub denumirea americană de „fast mapping" (înregistrare rapidă). Pînă acum, specialiștii credeau că acest fenomen (învățarea rapidă și memorizarea durabilă a unor noi cunoștințe) ar aparține în exclusivitate sferei limbajului. Experiențele efectuate de doi cercetători de la Universitatea din Arizona pe un lot de 100 copii cu vîrste de 3 și 4 ani și pe 48 de adulți au invalidat, însă, această teorie. După ce le-au arătat rapid mai multe obiecte, cercetătorii au interogat o parte a „pacienților" la sfîrșitul experimentului, o altă grupă după o săptămînă, iar o a treia grupă după o lună. Concluzia experimentului a fost aceea că înregistrarea rapidă „funcționează" la copii pentru toate evenimentele care implică memoria.

Păianjenii abisurilor

În 1977 a fost descoperită în oceane existența unei faune compuse din diverși viermi și păianjeni de mare la adîncimi de peste 2000 de metri. Această faună a extremelor se hrănește cu bacteriile care oxidează sulfurile metalice ale apelor calde (cu o temperatură cuprinsă între 300°C și 400°C). Verena Tunnicliffe de la Universitatea din Victoria (Canada) și Mary Fowler de la Universitatea din Londra au studiat biogeografia acestor animale: ele se deplasează în zona dorsalelor oceanice, de la o sursă hidrotermală la alta. Larvele de viermi sau de păianjeni pleacă după cîțiva ani să colonizeze noi locuri.

Această teorie se bazează pe descoperirea a 54 de specii comune pentru două surse hidrotermale situate la o distanță de 800 km una de cealaltă(!), pe dorsala Pacificului. Studierea biogeografiei acestor comunități ar putea oferi noi elemente cu privire la configurațiile trecute ale plăcilor tectonice.

Dificultăți în determinarea vîrstei Universului

„Legea Hubble" propusă de către Edwin Hubble în anul 1929, ar putea fi folosită în determinarea vîrstei Universului. Legea constă într-o relație liniară stabilită între distanța de la o galaxie pînă la Pămînt și viteza de îndepărtare dedusă din „deplasarea către roșu" a acesteia. Raportul constant între viteza unei galaxii și mărimea sa se numește Constanta lui Hubble. Aceasta are o mare importanță în cercetarea cosmologică, pentru că în linii mari permite cercetătorilor să stabilească vîrsta Universului. În ultimii 50, 60 de ani, au existat multe controverse în ce privește stabilirea valorii acestei constante. Există mai multe metode de stabilire a acestei valori, unele mai directe decît altele, însă pînă în prezent nici una dintre acestea nu au furnizat rezultatele așteptate. Unele cercetări recente se bazează pe datele recepționate de la satelitul Hipparcos, ce aparține European Space Agency, și care a fost lansat pe orbită în 1989. Satelitul a măsurat pînă acum paralaxele (unitate de măsură între două stele apropiate) a peste 1100 de stele. Totuși există în continuare controverse printre astronomi privind valoarea acestei constante, iar cea mai bună estimare a vîrstei Universului rămîne în jurul cifrei de 15 miliarde ani ±5. (ARPRESS)

Cauzele „Sindromului Golfului"

Cercetătorii britanici cred că au descoperit cauza „sindromului Golfului" în asocierea dintre vaccinurile făcute de trupe și insecticide, scrie „Sunday Times" din 22 iunie. Teoria, publicată în revista medicală „The Lancet", ar putea duce la realizarea unui tratament eficace al sindromului prin intermediul medicamentelor existente. Sindromul constă într-un ansamblu de simptome neurologice și psihologice manifestate de mii de militari britanici, americani și canadieni care au luat parte în 1991 la operațiunile forțelor aliate de alungare a armatei irakiene din Kuweit. Printre elementele implicate în producerea sindromului se află pesticidele. Prof. Graham Rook a declarat publicației londoneze că medicamentele luate de militarii occidentali au avut ca efect blocarea unei părți din sistemul lor imunitar, care acționa contra virușilor și cancerelor. Simultan, un alt sector al sistemului lor imunitar, care, de obicei, reacționează moderat contra polenului și prafului, a devenit hiperreactiv. Această combinație ar explica „extraordinara diversitate" a simptomelor prezentate de veteranii războiului din Golf. Teoria urmează să fie analizată de Ministerul britanic al Apărării. Dacă ea va fi confirmată, aceasta ar putea însemna cale liberă cererilor de despăgubiri (unele, foarte consistente) depuse de miile de veterani bolnavi. (ARPRESS)

La Bamiyan, un sanctuar amenințat

DORIN MĂRAN

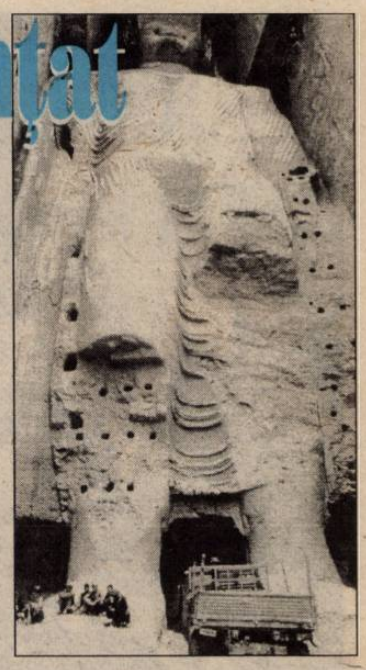

Bamiyan este o vale lungă de 15 km și largă de 2-3 km, prinsă în cleștii munților, o vale stigmatizată de un destin al izolării. Ca să ajungi aici, la o altitudine de 2000 m, trebuie să urci poteci strîmte și sinuoase. Un parcurs „inițiatic", mai periculos decît deșertul sau ținuturile glaciale, bîntuit de nori înghețați și zăpezi nebune. Cînd ai ajuns însă în Bamiyan ești învăluit de un spectru amplu de culori. De verdele sălciilor și al plopilor care acoperă fundalul văii, de ocrul, siena și roșul grenat al munților. Și în dreptul falezei de stîncă, doi coloși Buddha de 55 m și 38 m, ciuruiți de grote artificiale, mici sanctuare, mănăstiri și săli de rugăciune animate de fresce în culori vii, doi coloși apocaliptici gata să-ți ofere grația budistă. Istoria religioasă a locului pare să debuteze spre sfîrșitul secolului I, perioadă legată de sceptrul regelui Kanishka, convertit la budism, a cărui autoritate s-a extins pînă în Indii și deșertul Gobi. Finanțarea construcției templelor s-a datorat însă negustorilor înstăriți care treceau pe aici și care aveau nevoie, pentru bunul mers al afacerilor, de zei protectori. Donațiile lor au fost extrem de generoase pentru că au găsit un loc care le garanta prosperitatea. A fost aleasă partea cea mai solidă a falezei pentru a modela statui indestructibile.

La construcția imensului sanctuar au trudit numeroase generații. Marele Buddha a fost construit prin secolele 5-6. El a fost martor, în 1222, la trecerea sîngeroasă a lui Gengis Khan, cel care, pentru a-și răzbuna fiul ucis într-o luptă, a ordonat exterminarea localnicilor. Se spune că locurile presărate altădată cu cadavre sînt răscolite de gemetele celor uciși. Mai ales în nopțile în care armele moderne amuțesc. Prezentul este însă mai nemilos decît trecutul.

Astfel, unul dintre cele mai fascinante și mai puțin cunoscute lăcașuri de cultură budistă din lume se află în mare pericol. Bamiyan a devenit teatrul de înfruntări între șiiți și talibani, aflați într-un război civil care sfîșie Afganistanul. Dar, vai, chiliile călugărilor, săpate în trupul lui Buddha, au devenit depozite de arme și muniții... În aceste locuri sfinte, profanate de răpăitul armelor kalașnikov și de flăcările rachetelor, s-au construit tabere militare. Puținii vizitatori care s-au încumetat să ajungă aici au fost martori ai unor evenimente alarmante. Ei au fost cei care au avertizat: unul din cele mai spectaculoase lăcașuri budiste din lume e pe cale de dispariție, devorat de intemperii, războaie și vandalism.

Cu cîteva luni în urmă, o căpetenie militară promitea că va arunca în aer statuile pentru simplul motiv că n-ar fi islamice. Forțele binelui s-au reunit însă sub patronajul UNESCO care a lansat apeluri energice pentru salvarea extraordinarului patrimoniu cultural. Autoritățile din Afganistan s-au îmblînzit. Dinamita va avea o altă destinație. Ce se va întîmpla însă cu acest loc „uitat" de lumea civilizată? Istoria, de cele mai multe ori necontrolată, va decide.

REMEMBER

Preludiu la programul Apollo: Omul pe Lună!...

Prof. FLORIN ZĂGĂNESCU

Convinsă că, prin studierea „la fața locului" a Lunii, s-ar putea descifra mai multe necunoscute din istoria Universului, umanitatea de acum aproape patru decenii a desfășurat uriașe forțe tehnico-științifice și a investit imense resurse financiare...

În timp ce specialiștii din fosta URSS au adoptat „calea roboților selenari", colegii lor din SUA au fost mobilizați să îndeplinească ambițiosul Program „Omul pe Lună" pînă la finele deceniului '60-'70, lansat în 1961 de fostul președinte al SUA, John Fitzgerald Kennedy.

La Centrul de cercetări spațiale „George Marshall" din Hunstville (Alabama), sub conducerea dr. Wernher von Braun, se construiau rachetele din familia SATURN, iar firma North American primise de la NASA contractul pentru construcția cabinei APOLLO (1961).

La sfîrșitul verii anului 1962, John Kennedy a vizitat Centrul de la Huntsville, unde i-au fost prezentate performanțele viitoarei rachete lunare SATURN-5 și soluția de ajungere la Lună folosind noua tehnică a „rendez-vous-ului pe orbita selenară", care implica folosirea unei rachete puternice, dar realizabilă la termenul impus.

Consilierul președintelui pentru astronautică, dr. J. Wiesner, a criticat intens noua metodă, aprecind-o ca „...periculoasă și cu șanse mari de eșec"; se aprecia chiar că aceasta ar proveni din imposibilitatea construirii unei rachete suficient de puternice, von Braun neagreînd racheta NOVA susținută de cei de la NASA...

Și totuși avantajele metodei care propunea întîlnirea pe orbita selenară apăreau evidente: prin noua metodă, pe Lună nu mai trebuia să fie aduse combustibilul pentru revenirea pe Terra, scutul termic al cabinei Apollo etc., aceste greutăți (inutile în vecinătatea Lunii) urmînd să fie lăsate pe o orbită de parcare circumselenară, cît timp doi din cei trei membri ai echipajului se aflau pe solul selenar!

Deși prima expunere a calculelor aferente acestei metode ingenioase, făcută în anul 1960 a stîrnit controverse - se spune că Maxime Faget, constructorul cabinei Mercury, ar fi exclamat: „Calculele dumitale mint!" - inițiatorul, ing. John Houbolt și-a înaintat raportul tehnic către dr. R. Seamans, director al NASA.

Rezultatul s-a văzut curînd: NASA a înființat un Departament al zborului selenar cu oameni la bord, în care Houbolt a fost cooptat; tot mai multe rapoarte tehnice atestau fezabilitatea „variantei Houbolt", iar la 7 iunie 1962, cînd conducerea NASA a vizitat Huntsville, toți au sprijinit varianta rendez-vous-ului pe orbita lunară.

Această dată poate fi considerată ca zi de nastere a Modulului lunar, aparat de zbor spațial construit special pentru evoluția spre, pe și de pe solul selenar; modulul lunar care avea să-i ducă pe Selena pe astronauții Armstrong și Aldrin a fost denumit Vulturul...

(Va urma)

ENCICLOPEDIE

Sateliții planetelor Sistemului Solar se prezintă...

Orbita satelitului Chiron (pata albă de sus) studiată de astronomi

ȘERBAN FILIP

Sateliții sistemului nostru solar sînt de diferite mărimi: unii foarte mici, iar alții sînt comparabili cu o mică planetă. Anumiți sateliți formează sisteme regulate, iar alții sînt izolați. Primele imagini ale satelitului Ganymede transmise pe Terra de sonda spațială Galileo, la 27 iunie 1996, ilustrau un peisaj presărat cu fracturi albe și negre, profunde și cratere. Marele satelit al lui Jupiter nu mai fusese pînă atunci „spionat" de la o distanță atît de mică. În anii '80, în special grație sondelor Voyager, au fost repertoriați 60 de sateliți în sistemul nostru solar. Jupiter are cel puțin 16 sateliți, iar Saturn 20, dar lista nu a fost închisă încă. Unii sateliți, cum ar fi Ganymede, sînt mai mari decît planeta Mercur. Alții, în schimb, au un diametru de numai cîteva zeci de kilometri. După misiunile Pioneer și Voyager, Galileo a trecut la studierea sateliților, iar peste cîțiva ani va veni rîndul sondei spațiale Cassini-Huygens.

Acești sateliți evoluează pe traiectorii circulare, în același sens cu cel al rotației planetei lor, foarte aproape de planul ecuatorial al acesteia. Astfel de sateliți sînt Io, Europa, Ganymede sau Calisto (din jurul lui Jupiter) sau Titan, Dione și Encelade (în jurul lui Saturn). Caracteristicile lor orbitale sugerează o origine identică. Se pare că sateliții s-au format în interiorul unui disc de gaz și praf care înconjura planeta-mamă. În interiorul discului au avut loc procese de aglutinare a prafului în jurul unor nuclee din ce în ce mai mari. Deși orbitele circulare ale sateliților lui Uranus (Ariel, Umbriel) se înscriu pe planul său ecuatorial, axa planetei este complet inclusă în planul de revoluție. Se pare, deci, că Uranus s-a deplasat cu 100 de grade de la începutul formării sale. Cum poate fi explicat atunci faptul că orbitele sateliților au însoțit această basculare pentru a rămîne aliniate la planul ecuatorial al planetei? Numai coliziunea protoplanetei Uranus cu un corp celest cu masa asemănătoare Terrei s-ar fi putut afla la originea acestui fenomen. Un cataclism asemănător este invocat de oamenii de știință pentru a explica și formarea Lunii.

Ipotezele actuale privind apariția sateliților lui Neptun susțin că, la început, s-a format un prim sistem de sateliți și, imediat după aceasta, și-a făcut apariția Triton, un „intrus" venit de departe. Acest satelit înghețat, aproape la fel de mare ca Luna, parcurge orbita în sens contrar rotației lui Neptun, fenomen care poate fi explicat numai prin capturarea și satelizarea lui Triton în sfera de atracție a lui Neptun și care a condus la modificarea orbitei celorlalți sateliți: Nereida, cu un diametru de 350 km, a fost antrenată pe o orbită înclinată și foarte alungită. Perturbațiile gravitaționale produse de Triton au favorizat coliziunile reciproce între sateliții lui Neptun. Această planetă are cel puțin încă șase sateliți, cu un diametru mediu de 100 km. Cei doi sateliți mici ai lui Marte - Phobos și Deimos, se pare că s-au format în același timp cu „planeta roșie" din micile corpuri cerești care au intrat în sfera acesteia de influență. Sateliții mici, cum ar fi Phoebe, cel mai îndepărtat satelit al lui Saturn sau cei patru sateliți mici externi ai lui Jupiter (Pasiphae, Sinope, Carme și Ananke) ar putea fi vechi fragmente ale unor asteroizi intrați în sfera atracției lor gravitaționale.

Sateliții și-au mărit volumul prin acumularea unor obiecte mai mici, multiple coliziuni conferindu-le dimensiunea actuală. Acest proces a fost foarte rapid: Ganymede a ajuns la dimensiunea cunoscută în mai puțin de 10000 de ani. Formați prin acreție, sateliții marilor planete sînt compuși dintr-un amestec de gheață (apă, metan sau amoniac) și silicați care conțin elemente radioactive. Procesul de diferențiere a compoziției sateliților se întinde pe parcursul a 500 milioane de ani. La sfîrșitul acestui proces, satelitul este alcătuit dintr-un nucleu dur, din rocă, înconjurat de un strat de gheață și silicați și apoi de un strat de gheață pură. Imediat după formare, sateliții s-au deplasat pe orbite excentrice și nu erau sincronizați. Sub efectul circularizării orbitelor și sincronizării, sateliții au fost supuși unor deformări globale. Stabilizarea orbitei fiind un fenomen relativ rapid, structurile sateliților au căpătat forma lor actuală. Puternica activitate vulcanică descoperită pe Io, unul din sateliții lui Jupiter, se datorează efectelor de maree provocate de vecinătatea satelitului Europa. O parte a energiei mecanice se transformă în căldură, întreținînd activitatea vulcanică spectaculoasă a lui Io, relevată de sondele americane Voyager. Același fenomen explică și prezența urmelor activității vulcanice pe Encelade, Miranda sau Ariel, prea mici pentru ca sursele de căldură internă să aibă un oarecare efect.

Noua „Carte roşie" a speciilor

LUMEA ANIMALĂ, PERICOL DE DISPARIŢIE

LAURENŢIU CHECICHEŞ

Aproape un sfert din speciile de mamifere este în pericol de dispariţie. Cam o jumătate din ele pot dispărea într-un singur deceniu, după cum se spune într-un raport al Uniunii mondiale pentru protejarea naturii, în care se concentrează informaţii referitoare la speciile asupra cărora pluteşte pericolul dispariţiei. După cum declară oamenii de ştiinţă, spre deosebire de anterioarele variante ale aşa-zisei „cărţi roşii", în ultima ei versiune se utilizează un nou sistem al criteriilor obiective de pericol, ceea ce duce la ideea că aprecierile anterioare cu privire la numărul speciilor ameninţate cu dispariţia par să fi fost minimalizate.

Ministrul de interne al S.U.A., Bruce Balbit, a spus, după cum relatează „International Herald Tribune" de la Paris, că raportul Uniunii mondiale pentru protejarea naturii s-ar putea să fie cea mai minuţioasă analiză a stării lumii animalelor de pe planetă: „El arată clar că, în pofida faptului că popoarele tuturor ţărilor depun eforturi extraordinare, noi ne-am aflat în faţa unei catastrofe naturale de proporţii biblice".

Noua „carte roşie" cuprinde pentru prima oară 4660 specii de mamifere cunoscute. Din raport rezultă, printre altele, că cca. 1/3 din 273 specii de primate se află în pericol - aproape de trei ori mai mult decît se presupusese pînă acum.

George Rabb, directorul parcului zoologic de la Chicago şi preşedintele comisiei pentru regenerarea unor specii, care are baza în Elveţia şi a adunat informaţiile prezentate de peste 500 de oameni de ştiinţă, a spus că principalul factor ce pune în pericol animalele îl constituie distrugerea de către om a locurilor în care ele îşi duc viaţa.

Savanţii subliniază că anterioarele „cărţi roşii" erau departe de a fi fost complete, întrucît au fost descoperite prea puţine dintre speciile existente, iar perspectiva supravieţuirii lor a fost imprecis determinată. În prezent se cunosc circa 1,5 milioane de specii de animale, pe cînd în total, după cum presupun unii specialişti, ele pot număra peste 50 de milioane. Mulţi cercetători afirmă că dispariţia a nenumărate specii rămîne neobservată, însă această presupunere e discutabilă. Noua „carte roşie" cuprinde 5205 specii de animale care ajung în una din categoriile ameninţate, între care sînt 11% din păsări, 20% din reptile, 25% din amfibii şi 34% din peşti (majoritatea acestora fiind de apă dulce). În pericol de a dispărea se află aproape jumătate din speciile de crocodili. Peste 100 de specii de peşti marini au ajuns pentru prima oară în „cartea roşie" în acest an, inclusiv cîteva specii de rechini, ton, peşti ai recifurilor de corali şi căluţi de mare. S.U.A. figurează printre primele 20 de ţări cu cel mai mare număr de specii în primejdie de dispariţie. Madagascarul şi Filipinele se află în fruntea acestei liste.

Încercări sortite eşecului

ZMEUL NAVAL

NECULAI PĂDURARU

Se pare că patria banalului zmeu cu care ne-am jucat în copilărie este China, unde era cunoscut încă de prin sec. IV-V înainte de Christos. Pe lîngă funcţia sa de amuzament, zmeul s-a folosit în trecut şi în scopuri militare, pentru ridicarea în aer a unor obiecte de semnalizare şi propagandă sau chiar a unor „bombe" rudimentare cu care să fie atacate poziţiile inamicului. Un zmeu mai mare putea să ridice un om la o înălţime suficientă pentru observarea cîmpului de luptă sau pentru depăşirea unui obstacol. Experienţe în acest sens s-au făcut şi pe mare, cea mai veche cunoscută în Europa fiind cea efectuată de comandorul Thomas, Lord Cochrane, pe fregata *Pallas* în 1806.

Zmeul naval „modern" era o îmbinare de mai multe suprafeţe plane aranjate ca o cutie cu camere etajate, deschisă la capete, astfel încît să se obţină un maxim de portanţă cu o anvergură cît mai mică. Pentru a putea ridica un om în aer la o înălţime suficientă se cuplau cîteva asemenea zmeie aşa cum se arată pe schemă.

Ideea folosirii zmeului în acţiunile navale a apărut totuşi prea tîrziu în evoluţia istorică şi, cu toate avantajele

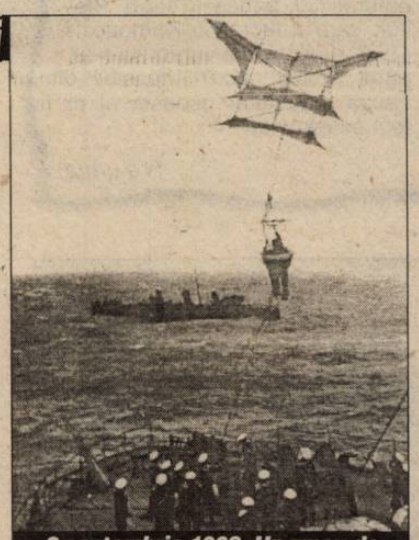

2 septembrie 1908. Un zmeu de observare de tip „Cody" se înalţă de la pupa navei de linie britanice Revenge, în prezenţa distrugătorului Recruit. Pilotul-observator se află în coşul agăţat de zmeu. (După „Warship" 1994)

sale potenţiale, nu a depăşit stadiul experimental. Principala servitute a zmeului era aceea că pentru a se înălţa avea nevoie de vînt, care putea să lipsească tocmai atunci cînd era mai necesar, deşi se recurgea la un sistem de remorcaj de la suprafaţa mării. Şi poate că acest neajuns ar fi fost depăşit dacă n-ar fi apărut nişte concurenţi redutabili: baloanele de observare, zepelinele, dar mai ales avioanele şi hidroavioanele. Zmeul n-a dispărut însă brusc de pe nave, unele aparate fără om „la bord" fiind folosite sporadic pînă între cele două războaie mondiale.

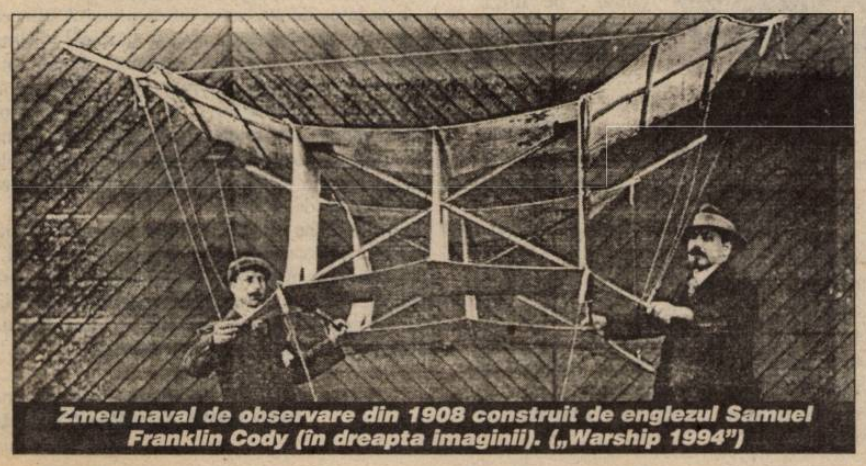

Zmeu naval de observare din 1908 construit de englezul Samuel Franklin Cody (în dreapta imaginii). („Warship 1994")

IRINA STOICA

Mihaela Alexandru, din Bucureşti, vrea să ştie cînd a apărut vioara.

Vioara şi constructorii ei

Mulţi consideră vioara „regina instrumentelor muzicale". O orchestră mare poate avea de la 30 la 100 de violonişti. Înaltul rang cîştigat de acest instrument se datorează atît frumuseţii sunetului, cît şi largii posibilităţi de expresie.

Istoria viorii începe în India şi îşi găseşte probabil originea în folosirea arcului care dădea „glas" instrumentelor cu coarde.

În Europa evului mediu, mai multe instrumente cu coarde se foloseau cîntîndu-se la ele cu ajutorul arcului. Una dintre acestea era viela la care se cînta ţinînd-o pe umăr, ca şi vioara, şi care probabil a venit în secolul al X-lea din Peninsula Balcanică.

Mai tîrziu viela s-a modificat sub influenţa unui fel de lăută, un instrument de origine arabă care s-a răspîndit din Spania în toată Europa. Prin combinarea corpului drept al vielei cu aranjamentul coardelor lăutei s-a născut noul instrument.

Vioara şi-a căpătat forma ei definitivă între anii 1550-1600. Modificările intervenite, de atunci şi pînă în zilele noastre, în construcţia viorii n-au fost esenţiale. Viorile cu cel mai mare succes au fost create în secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea.

Italia a dat omenirii cele mai renumite familii de constructori de viori, cunoscuţi sub numele de lutieri. Probabil cel mai cunoscut dintre aceştia a fost Antonio Stradivarius (1644-1737), numit pe bună dreptate „maestrul maeştrilor". El a realizat un tip de vioară mai mare şi mai dreaptă decît înaintaşii săi, o vioară al cărei ton era mai profund şi mai cald.

Se pare că Stradivarius a construit 1116 instrumente dintre care sînt cunoscute astăzi, ca fiind în circulaţie, circa 540. Multe dintre ele au propriile lor nume, căpătate de la cei care au cîntat pe ele, cum ar fi Viotti sau Vieuxtemps.

Oraşul Cremona din Italia a fost considerat, de altfel, „patria constructorilor de viori", dintre care este suficient să-i amintim pe Amatti şi pe Guarnieri, care au creat adevărate şcoli în acest sens. Există, de asemenea, o şcoală germană de constructori de viori al căror sunet este mai puţin duios dar mai puternic.

Marii violonişti îşi pot alege astfel tipul de viori pe care să cînte, în funcţie de sensibilitatea lor dar şi de preţul instrumentului care, raportat la proveniență, poate fi deosebit de ridicat, de ordinul milioanelor de dolari...

Serisori primite

Întîi de toate, stimată Doamnă CAMELIA LUNGEANU (Sinaia), Domnul Ray Arco NU este „trimisul revistei «Magazin» în SUA", aşa cum credeţi Dvs. Dacă am fi dispus de o astfel de posibilitate, fiţi sigură că am fi trimis pe unul din redactorii noştri şi nu am fi apelat la un colaborator aşa cum este domnul Arco. În al doilea rînd, redacţia noastră nu este în posesia adresei din SUA a colaboratorului Arco. Prin urmare, nu avem posibilitatea de a reexpedia o scrisoare adresată acestuia via „Magazin". În sfîrşit, din nefericire, chiar de-am cunoaşte această adresă sau chiar de-am dori să vă remitem scrisoarea cu pricina, n-o putem face din simplul motiv că... în arhiva de corespondenţă primită la redacţie nu există nici o astfel de scrisoare. Cu alte cuvinte, bine-ar fi fost să o fi primit măcar...

Vă mulţumim pentru frumoasele aprecieri şi urări, stimate Domnule MIRCEA PERIANU (Bîrlad)! Referitor la problema Dvs., ne pare rău, dar nu mai avem în pagina 10 rubrica de policier şi, din păcate, nici de S.F....

Aveţi perfectă dreptate, Domnule inginer DECEBAL POENARU (Craiova), şi vă mulţumim pentru stilul riguros în care citiţi revista! Ne dovediţi, astfel, că sînteţi un fidel prieten al publicaţiei noastre. Vă asigurăm că şi noi încercăm aceeaşi amărăciune - dacă nu chiar mai mare - văzînd cum eforturile noastre sînt, uneori, zădărnicite de astfel de nedorite „evenimente"... Dar cum „vorba bună" am văzut că nu prea dă rezultate, am decis să ne orientăm spre o exigenţă şi acurateţe care să determine eliminarea carenţelor semnalate... Cît priveşte P.S.-ul scrisorii Dvs., strădaniile noastre n-au chiar nici o legătură cu „intrarea în Europa", de vreme ce la nenumărate „case mari" europene şi nu numai, „greşelile" (de fapt, gafe în toată legea!), în ce ne priveşte, se ţin lanţ!

Vă mulţumim, stimate Domnule GHEORGHE ATANASIU (Tîrgovişte), pentru frumoasa Dvs., scrisoare! Cît priveşte problema ridicată în epistolă, vă sugerăm să rotiţi grila respectivă cu 90º la stînga! În sfîrşit, am fost impresionaţi de devotamentul pe care-l manifestaţi faţă de revista „Magazin", a cărei colecţie doriţi să o lăsaţi moştenire nepoţilor!...

Rubrică realizată de **ADRIAN HOAJĂ**

Din nou despre problemele băieţilor...

- Doamnă Maria Covaciu, C. din Sighişoara, proaspăt căsătorit, ne întreabă ce modalităţi ar exista prin care să „hrănim, cultivăm, îmbogăţim, întărim, educăm sentimentul de dragoste" şi dacă i s-ar putea da sugestii pe baza cărora o persoană să-şi poată dezvolta capacitatea afectivă.

- Stimate tinere căsătorit, nu există reţete prin care să cultivăm sau să educăm sentimentul de dragoste...

Acesta apare, pur şi simplu. Într-un moment anume, pe care nu-l putem anticipa, calcula, planifica în vreun fel şi atingînd dimensiuni greu de estimat. În ceea ce priveşte întreţinerea sentimentului de dragoste, aceasta depinde de bogăţia afectivă a fiecărui om, de capacitatea să de a investi sufleteşte în tot ce-l înconjoară în general.

Sugestii? Nu se pot da pentru că nu există reguli generale de dezvoltare a capacităţii afective. O singură precizare mi-aş permite totuşi să fac: aceea de a nu fi egocentrist, de a nu aştepta totul de la partenera de viaţă. Un lucru este categoric sigur: atunci cînd încerci să cîntăreşti ceea ce dai şi ceea ce primeşti şi să le „compari" între ele, ţi-ai limitat orice posibilitate de a-ţi dezvolta „capacitatea afectivă".

Personal, nici nu aş utiliza acest termen, ci mai curînd aş vorbi despre un potenţial afectiv nativ, stimulat încă din perioada primelor luni de viaţă şi modelat apoi prin educaţie şi autoeducaţie.

În încheiere, aş putea spune că dacă vrei să obţii dragostea cuiva cu adevărat, este de dorit ca atunci cînd trăieşti momentul cînd trebuie să adopţi un comportament sau un altul, să te transpui în sufletul celui pe care l-ai

ales drept partener de viaţă. Proverbul acela, „ce ţie nu-ţi place, altuia nu-i face", cred că exprimă sintetic răspunsurile la întrebările pe care ţi le-ai pus...

- A doua scrisoare ne soseşte de la un cititor din Bacău, Dorel M., care aduce un subiect în premieră în rubrica noastră: ce valoare au şi cîtă încredere se poate avea în prieteniile iniţiate prin „Mica publicitate"?

- Este o întrebare interesantă. Desigur, „Mica publicitate" reprezintă o posibilitate de iniţiere şi chiar de închegare a unei prietenii. Dar, deseori, această modalitate este aleasă ca o ultimă şansă. Riscurile, în nici un caz nu trebuie neglijate. Vă puteţi aventura într-un necunoscut care vă poate crea probleme serioase.

În general, cei care apelează pentru un asemenea scop la „Mica publicitate", sînt oameni cu dificultăţi de comunicare, oameni care îşi pun o ultimă speranţă în această posibilitate sau oameni care sînt victimele unui întreg şir de eşecuri în viaţă. Şi atunci, pentru Dv. nu trebuie să lipsească... un lung şir de „de ce"-uri!

Există şi o categorie mai puţin riscantă, cea a celor care vor să se amuze. Dar, atunci cînd îţi pui foarte multe speranţe într-un lucru, nu prea eşti încîntat să fii subiect de amuzament. Dacă totuşi te afli în această situaţie, trebuie să apelezi la umor, la capacitatea de a te autoironiza.

Există şi situaţii, mai rare ce-i drept, cînd oamenii se pot cunoaşte prin „Mica publicitate" şi lucrurile să evolueze favorabil. Dar, pentru a spulbera orice eventuală şansă de decepţie, încercaţi să faceţi Dv. însivă, anticipat, un... melanj între seriozitate şi amuzament.

- Mulţumim Dnei psiholog pentru răspunsuri. Aşteptăm şi alte scrisori de la cititori.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
Bucureşti 96,1 FM
Iaşi 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploieşti 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanţa 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Piteşti 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoşani 93,1 Mhz
Focşani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Braşov 105,5 Mhz

Jurnalul unui naturalist la Tropice

DRAGONII DIN KOMODO

ALEXANDRU MARINESCU

Nusa Tenggara este numele indonezian al arhipelagului Sondeor Mici, situat în partea de Sud-Est a Mării Javei. Sînt insule cu climat arid o bună parte din an, generat mai ales de vînturile arzătoare ce suflă dinspre continentul australian. Temperaturile sînt în jur de 30ºC, iar vegetația destul de săracă, dominată de ierburi înalte și uscate din care răsar pîlcuri de palmieri Lontar (Borassus flambeliffer) cu silueta lor subțire și plină de grație. Jungla apare numai pe coastele înalte ale vulcanilor. Denumirile insulelor au o muzicalitate aparte, de un exotism straniu, venind de undeva de la capătul lumii: Lombok, Sumbawa, Sumba, Adonara, Flores, Lomblen, Pantar, Alor, Timor. Nume ce evocă ținuturi la care ai visat ca adolescent, urmărind cu ochi înfrigurați, pe o pagină de atlas, siluete minuscule înscrise pe fondul albastru al oceanului.

Cam la jumătatea distanței dintre Sumbawa și Flores se află o insuliță de numai 30 de km lungime și vreo 16 lățime. Este Komodo și numele îi vine, se pare, de la o scoică foarte răspîndită în regiune.

Dacă sosești dinspre Vest, din Jawa sau Bali, trebuie să poposești la Sape, o mică localitate situată la extremitatea orientală a insulei Sumbawa. De aici, cu puțină șansă, te poți îmbarca pe un pitoresc dar fragil catamaran, care face curse săptămînale spre Komodo și după ce ai înfruntat o mare, cel mai adesea agitată, debarci, în fine, în fața singurului sat din insulă, cu o populație ce nu depășește 500 de locuitori.

Dar ce poate găsi călătorul, mai ales dacă acest călător este și naturalist, pe această insuliță pierdută, pentru a justifica eforturile unui drum dificil? Ei bine, Komodo este principalul loc unde mai pot fi întîlniți astăzi dragoni vii, pentru a folosi un termen de largă răspîndire jurnalistică. Acești dragoni sînt în realitate niște șopîrle din grupul mare al varanilor, cu reprezentanți în multe zone ale globului, dar niște șopîrle uriașe, cele mai mari cunoscute astăzi, singurele capabile, prin dimensiunile lor, să sugereze lumea dinozaurilor ce populau planeta acum 100 de milioane de ani. Varanii din Komodo nu au, desigur dimensiunile unui Brontosaurus (sin. Apatosaurus) care măsura 21 m sau Barosaurus, 27 m, dar cu lungimi de peste 3 m, iar după unele mărturii de 4,50 m ei sînt, indiscutabil, impresionanți.

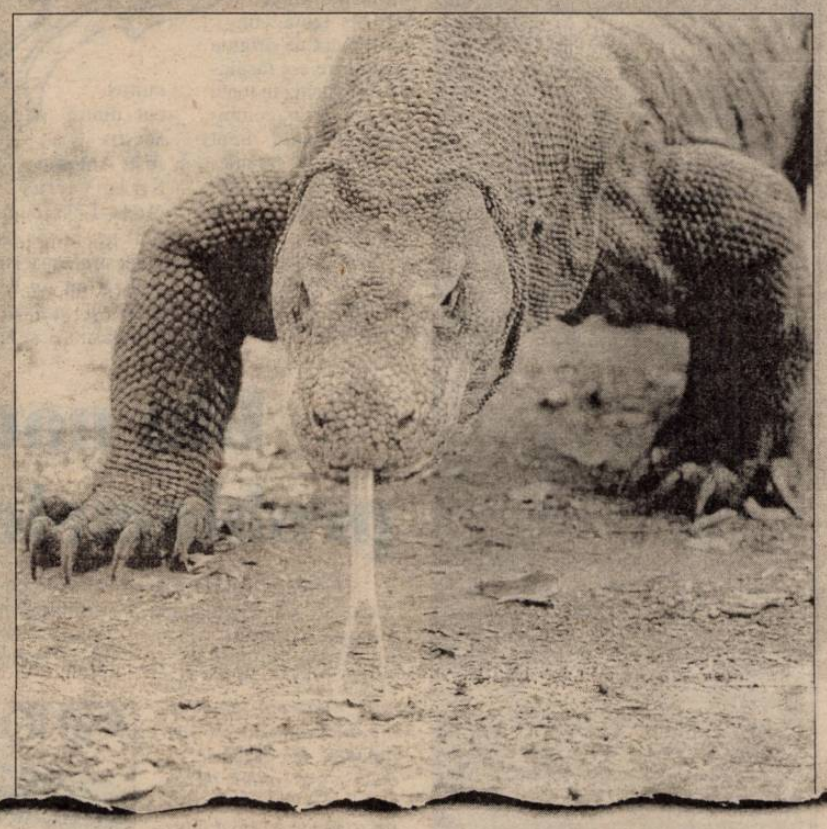

Europenii i-au cunoscut tîrziu, abia în 1912 cînd maiorul olandez Peter A. Ouwens, directorul muzeului adăpostit în celebra grădină botanică de la Buitenzorg, actualul Bogor, primind o piele de la van Steyn, administratorul insulei Flores, a publicat prima descriere științifică a reptilei, înscriind-o în analele zoologiei sub numele de *Varanus komodoensis*. După apariția acestui articol a început pentru uriașa șopîrlă o epocă agitată. Liniștea insulei a fost sfărîmată de năvala vînătorilor care prin isprăvile lor amenințau însăși supraviețuirea speciei.

Pentru a curma această situație, un conducător luminat, sultanul din Bima (ins. Flores) de care depindea regiunea, a interzis, în martie 1915, nu numai vînătoarea, dar chiar și capturarea varanilor fără autorizația unui for științific. Din păcate, chiar expedițiile științifice au făcut abuzuri. Prima expediție americană din 1926, condusă de Dunn și Burden, a capturat sau ucis, în decurs de 10 zile, 27 de reptile, iar o expediție olandeză (De Yong), cam în aceeași perioadă, a împuținat numărul varanilor cu încă 19. Ca urmare autorizațiile au fost refuzate, dar s-au găsit totdeauna mijloace pentru a eluda reglementările. În plus, prin anii 1927-1928, s-a practicat în insulă un intens braconaj, de către chinezi sau în contul acestora. Din coada varanului se extrăgea o grăsime care servea la prepararea unei alifii cu efecte miraculoase asupra bolilor de piele și a arsurilor cunoscută sub numele de miniak-minijawak, ulei de balaur. A fost nevoie de măsuri foarte drastice pentru a salva de la pieire această uluitoare șopîrlă, dar faptul că ea continuă să existe și astăzi îl datorăm nu doar acestor măsuri. Cum observa cu justețe naturalistul francez Pierre Pfeifer, care a lucrat în Komodo în 1958, dacă pielea varanului s-ar fi putut tăbăci, lucru imposibil din cauza plăcuțelor osoase, el ar fi fost exterminat.

(Va urma)

Redescoperirea Americii

CIVILIZAȚIA MAYA NU CUNOȘTEA... PLUGUL

Mulți dintre cercetătorii care au încercat să înțeleagă și să explice de ce, în plină înflorire, minunatele orașe construite, de-a lungul timpului, de populația maya au fost părăsite pînă la ultimul locuitor, au emis tot felul de ipoteze pe care apoi le-au înlăturat. Paradoxul pornea de la faptul că întreg poporul a migrat către ținuturi noi aflate (aterîție!) aproximativ în vecinătatea celor vechi, clădind acolo orașe la fel de grandioase.

Și asta fără un motiv creat, cum ar fi fost de presupus, fie de o invazie străină fie de o molimă, de un cataclism natural sau modificare de climă. Pentru fiecare din aceste ipoteze răspunsurile erau de neacceptat. Pentru că populația maya avea o puternică forță militară căreia nu i-ar fi rezistat nici un popor cuceritor.

Epidemia ar fi decimat populația? Nici vorbă! Un popor bolnav nu s-ar fi putut deplasa la sute de km pentru ca apoi să întemeieze un alt oraș. La fel și în cazul unei catastrofe naturale sau răsturnare a climei. Nu s-au găsit dovezi în acest sens.

Totuși?

Explicația s-a găsit, este extrem de simplă, credibilă și... neobișnuită. Înainte, însă, de a argumenta afirmația, vom încerca, așa cum a eșalonat C.W. Ceram în lucrarea „Zei, morminte, cărturari" să redăm cronologia celor trei perioade ale existenței „Vechiului Imperiu" maya.

După opinia profesorului american Sylvanus Griswold Morley care „a stabilit o corelație între datele construcțiilor și cronologia creștină, acest imperiu începe în epoca preistorică și sfîrșește în anul 610 după Christos. *Prima perioadă* pornește de la o dată necunoscută și continuă pînă în anul 374 după Christos. Mărturie stă cel mai vechi oraș descoperit, Uaxactum, situat la actuala graniță de nord a Guatemalei.

Perioada mijlocie se află între anii 374 și 472 după Christos cînd s-a construit cetatea Palenqué (la frontiera dintre Chiapas și Tabasco) și altele. *Marea perioadă* e consemnată între anii 472 și 610 după Christos (orașele Seibal, Ixkun...)". Așadar, grafic, spațiul geografic în care au fost întemeiate orașele Vechiului Imperiu are forma unui triunghi. „Descoperim, astfel, scrie W. Ceram, un fenomen istoric dintre cele mai surprinzătoare: maya ar fi singurul popor din lume al cărui imperiu s-ar fi dezvoltat din exterior spre interior!"

Populația maya era împărțită, din punct de vedere social, în două mari categorii: pe de o parte nobilimea și clerul, deci clasele conducătoare, pe de altă parte o imensă masă de oameni sărmani, și atît! Fără categoria intermediară. Cei din vîrf locuiau la orașe, în temple și palate situate pe coline, unde exista o puternică viață intelectuală, culturală, de mare rafinament, ceilalți, în colibe și bordeie, „înghesuite în jurul cetății de piatră. Nobilimea era o castă închisă; ea se numea *almehenoob* (adică „cei care au tată și mamă", cei care au un arbore genealogic). Din rîndurile acestora se alegeau preoții, ca și prințul moștenitor *hlach uinic*, - omul adevărat".

Este lesne de înțeles că întreg poporul muncea pentru cei care „aveau mamă și tată" atît la cîmp unde cultivau porumb (cereala considerată aliment de bază), cît și la ridicarea construcțiilor, cizelarea sculpturilor, a extraordinarelor basoreliefuri, a templelor, piramidelor etc. Două elemente au fost surprinzătoare la acest atît de înzestrat popor și aceste elemente au stat la baza schimbărilor de teritorii:

„Dintre toate marile civilizații ale lumii, civilizația maya era singura care nu cunoștea plugul". „Blocurile de piatră erau aduse fără căruțe, fără animale de tracțiune, uneltele care slujeau la realizarea ornamentelor nu erau nici de fier, nici de aramă, nici de bronz, ci doar... de piatră".

Prezentare și adaptare de
MELANIA CHIRIACESCU
(Va urma)

Mumiile din Saba

MESAJUL UNEI CIVILIZAȚII PIERDUTE

MIHAELA DOROBANȚU

...Acum peste trei mii de ani, în locurile unde se află Sanaa, capitala Yemenului de Nord, înflorea una din cele mai extraordinare civilizații din istorie - țara miticei regine din Saba, cea care, neputîndu-l întrece în înțelepciune pe Solomon, se pleacă în fața lui, oferindu-i „daruri vrednice de un împărat"; atît de multe și de bogate, încît cronicarul biblic avea să spună că așa ceva „nu s-a mai văzut pînă în ziua de azi". Și iată că după trei milenii, un tînăr cioban yemenit, încercînd să apuce cu mîna un trunchi de copac pietrificat, realizează, fără să-și dea seama o...

Punte peste timp

Shiban Al Gharas, o mică localitate în apropiere de Sanaa. Tînărul păstor, care avea să devină un adevărat erou, își mîna turmele pe aceleași poteci pe care umblaseră de sute de secole strămoșii săi. Privea mereu în sus unde, la patru metri înălțime, undeva în stînca muntelui, ca doi ochi întunecați și adînci, priveau spre el două peșteri. Într-o zi nu mai rezistă tentației și urcă pînă la ele. În cea din stînga găsește o grămadă de pietre mari și rotunde, printre ele și trunchiul pietrificat. Începe să le dea cu grijă la o parte și sub ele descoperă, uimit, oseminte, fragmente de țesături și un fel de baloturi. Aleargă în sat și vestea ajunge astfel la Dr. Mohammad Yussef Abdalah, Director la Universitatea din Sanaa, care organizează imediat campania de săpături. Sub conducerea Dr. Abd El Halim descoperirile nu se lasă așteptate. O mumie intactă, patru mumii deschise, un vîrf de săgeată de bronz, un vas plin cu o substanță necunoscută, inscripții cu caractere arabe, alte oseminte. Datările cu carbon radioactiv nu lasă nici un dubiu: toate provin din vremea reginei din Saba!

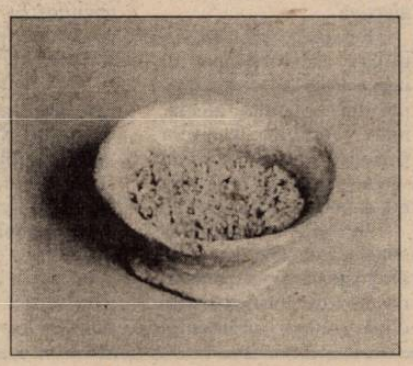

O plantă specifică zonei: raa

13 secole a trăit regatul din Saba, pînă cînd, în sec. V-VI după Christos, a cedat în fața valurilor perșilor și musulmanilor. Mumiile descoperite recent aduc mărturii prețioase asupra incredibilelor performanțe ale civilizației acestei țări. Ele nu sînt înfășurate în bandaje precum cele egiptene. Corpul era golit de tot ce era în el și umplut cu flori și grăunțe dintr-o plantă specifică zonei - raa. Apoi totul era cusut, astfel încît corpul parcă era prins într-o pînză de păianjen. Alături de oameni erau îngropate, de exemplu, cizme din piele cusută (de o excepțională calitate), lemn prelucrat și mai ales inscripții. Inscripții care vorbesc despre o civilizație de mari constructori - ruinele mai există și astăzi - și de mari navigatori.

„Drumul Tămîii"

Pe mare sau pe uscat, folosindu-se de poziția lor geografică excepțională, locuitorii Sabei controlau cu autoritate (și cu mult succes) comerțul.

Zanzibar, Cana (actualul port yemenit Asen), deșertul Arabiei pînă la orașul Petra - Saba era peste tot prezentă în căutare de pietre prețioase și mirodenii rare. Erau, în particular, stăpînii absoluți ai Drumului Tămîii, pe care „circulau", pe lîngă tămîie, mirtul, laurul, scorțișoara, piperul, aloe... Legăturile se prelungeau pînă în Grecia și Egipt, de unde au învățat arta mumificării.

Numai că, spre deosebire de alții din vremea lor, ei nu așezau în morminte pentru viața cealaltă nimic din toate aceste bogății care le treceau prin mîini. Duceau cu ei în eternitate doar mărturia unei fabuloase civilizații pe care, de la înțeleptul rege Solomon și pînă în vremurile noastre, lumea nu a obosit să le admire.

■ Judecat pe patul de moarte

MĂRTURISIREA UNUI BOLNAV DE SIDA

Mărturisirile zguduitoare făcute înaintea morții pot aduce la lumină, uneori, adevăruri demult îngropate în uitare. Acesta este și cazul lui Enrico Marais, un francez care a murit de SIDA în vara anului 1996...

Crima săvîrșită cu douăzeci de ani în urmă, în localitatea Beaune, de lîngă Dijon, fusese clasată. Fabien Marais, tatăl lui Enrico, fusese găsit mort în garajul casei sale - ucis prin lovire în cap cu un obiect contondent. Singurele mărturii cu adevărat importante ale dosarului judiciar erau ale soției acestuia și ale fiului ei. Ele incriminau pe un anume Simon Gérvais, un cunoscut al familiei Marais. Arestat, suspectul principal a negat orice implicare în asasinat, dar nu avea alibi. În timpul cercetărilor, Gérvais a reușit să evadeze și de atunci, din 1976, i s-a pierdut defintiv urma. Această fugă îl învinovățea „categoric".

Și totuși... În martie 1996, Enrico Marais, bolnav în stare avansată de SIDA, este lăsat acasă pentru ultimele zile de viață, alături de mama sa, Juliette (în fotografie). Preotul sosit pentru ultima confesiune află că ucigașul lui Fabien Marais este chiar fiul lui. Mobilul crimei fusese comportarea victimei față de mama sa, pe care o teroriza aproape permanent, după înverșunatele beții cu prietenii. Enrico, care pe atunci avea șaisprezece ani, n-a mai putut suporta suferințele mamei și l-a omorît cu sînge rece. Apoi mama și fiul s-au înțeles, îngroziți de cele petrecute, să-l scoată țap ispășitor pe nevinovatul Simon Gérvais, care, în acea teribilă seară, fusese la ei în vizită... Cum mărturisirea este confidențială, preotul l-a pus s-o repete în prezența Juliettei Marais. Iar aceasta, mult prea încercată de viață, s-a decis să dea o declarație scrisă pentru poliție. Judecat și condamnat cu suspendare, Enrico a mai trăit pînă-n vara aceluiași an. Mama sa a fost la rîndu-i condamnată pentru complicitate și tăinuire. Simon Gérvais a fost reabilitat, dar nici în această situație el nu a apărut în fața instanței. Oricum, destinul lui fusese pecetluit.

Tată și fiu, amîndoi studenți...

La Institutul tehnico-industrial din Varese, comisia de examinare a studenților a avut surpriza să constate că în rîndul acestora se numărau Marco Minetti (25 ani) și... tatăl său, Francesco (61 ani), amîndoi studenți ai cursului seral. Desigur o întîmplare neobișnuită, încheiată de amîndoi cu note de promovare. După trecerea tuturor examenelor, ei vor primi titlul de experți tehnici. Meritul principal al succesului comun îi aparține lui Marco. Acesta, după pensionarea tatălui său, l-a convins să i se alăture pentru a absolvi institutul. Timp de trei ani, ei au studiat împreună, eforturile lor concretizîndu-se într-o deplină reușită!

■ 2000000 de dolari recompensă

ÎN PAKISTAN A FOST ARESTAT ASASINUL A DOI AGENȚI CIA

La orele 4 dimineața s-au auzit bătăi la ușa camerei în care dormea pakistanezul Aimal Kansi. În prag așteptau cinci bărbați în costume civile. Kansi a dat să închidă ușa, dar era prea tîrziu.

De la micul hotel din apropierea frontierei pakistano-afgane, Kansi, avînd cătușe la mîini, a fost transportat pînă la o depărtată pistă de decolare unde aștepta deja, bine camuflat, un avion S-141. Totul s-a făcut în mare viteză, fără știrea autorităților locale. Abia după ce avionul a decolat, luînd direcția Washington, arestatul și-a recunoscut identitatea. „I-am arătat ordinul de urmărire a criminalului, pe care se afla fotografia sa, a explicat un agent FBI din echipă. El a rostit simplu: *Da, eu sînt.*"

Aimal Kansi se numără printre primii zece criminali deosebit de periculoși din SUA. În ianuarie 1993, el, după ce s-a ascuns într-un tufăriș, a deschis focul cu un pistol mitralieră asupra uneia din intersecțiile din apropierea centralei CIA din Langley, Virginia. Din cîteva rafale, a ucis doi oameni și a rănit alți trei. Toți aceștia, cu o excepție, făceau parte din serviciile CIA. În căutarea asasinului au fost trimise zeci de elicoptere, iar la scotocirea împrejurimilor au participat sute de agenți, însă Kansi nu a fost de găsit...

În decursul celor 4 ani care au trecut de la comiterea crimei, FBI a mai dat în cîteva rînduri de urma lui Kansi, care și-a petrecut cea mai mare parte din timp pe teritoriul Afganistanului, însă de fiecare dată el reușea să dispară. FBI a aflat despre locul unde se afla Kansi dintr-o informație primită de la CIA. De această dată criminalul, pe capul căruia fusese anunțată o recompensă de două milioane de dolari, a fost înhățat iar peste numai trei zile un tribunal american i-a înfățișat un act de acuzare în 10 puncte. Judecătorul i-a refuzat lui Kansi eliberarea pe cauțiune, iar procurorul a declarat că intenționează să obțină verdictul de condamnare la moarte.

■ Și destinul poate fi învins

LUPTĂTOR ÎNTR-UN RĂZBOI CU VIAȚA

Era într-o sîmbătă, acum cîțiva ani, la Augsburg, în Germania. Ora 7.20. Thomas Refle, care acum are 18 ani, se pregătea să se ducă la școală. Mama îl urmărea cu privirea din pragul casei. Ora 7.45. Thomas încă aștepta autobuzul și privea la vitrina unui magazin cu jucării. În secunda următoare, un automobilist nu-și mai poate controla mașina și intră din plin într-un grup de pietoni. Îl strivește pe un băiat care își ducea bicicleta de ghidon, lovește o femeie care se întorcea de la cumpărături. Îngroziți, părinții văd cum piciorul stîng al fiului lor este retezat, iar cel drept de-abia se mai ține de corp.

Medicii nu le dau părinților nici o speranță și timp îndelungat Thomas se zbate între viață și moarte. Suferă 23 de operații și în final părăsește spitalul într-un scaun cu rotile. Se vorbește de proteze, dar pur și simplu acestea nu au unde să fie montate. Oricum, Thomas preferă scaunul cu rotile - folosirea lui nu-i produce nici un fel de durere. Lucrul cel mai impresionant însă este extraordinarul optimism, forța de care copilul dă dovadă. Așa cum spune mama sa, dragostea de viață nu i-o poate lua nimeni. Are nenumărate hobby-uri, cum ar fi biliardul, dar cel preferat este să se plimbe pe skateboard alături de surioara sa Sabrina, cu trei ani mai mică decît el. Dar Thomas nu uită nici preocupările „serioase": a absolvit primul o școală pentru persoane cu grave deficiențe fizice și se pregătește pentru ocuparea unui post într-un birou de asistență juridică. Și mai are o mare dorință: fiindcă tatăl său este grav bolnav de inimă, suferind pînă acum trei operații de bypass cardiac, Thomas așteaptă cu nerăbdare să-și ia permisul de conducere pentru a-și duce tatăl cu mașina ori de cîte ori este nevoie. De ce nu, chiar la un meci de fotbal al echipei favorite! Pentru orice bucurie, mică sau mare, merită și trebuie să lupți. Iar Thomas este întîi de toate un luptător!

■ O pierdere irecuperabilă...

PRĂPĂD ÎN LUMEA PORUMBEILOR CĂLĂTORI

Din cei peste o sută de mii de porumbei lansați în zbor, într-o duminică, din orașul francez Nantes, pentru marcarea centenarului existenței societății columbofililor britanici, aproape o sută de mii nu s-au mai înapoiat pe plaiurile natale. Porumbeii poștași, toți de rasă selectă, ar fi trebuit să străbată o asemenea distanță în 5-6 ore. Dar în zilele ce au urmat, doar foarte puține exemplare au ajuns la cuiburile lor. Celelalte păsări, după cum se presupune, au pierit într-o foarte puternică furtună, cu ploi torențiale, care a bîntuit în zona respectivă, adică în părțile de nord ale Franței și peste Canalul Mînecii. Șoferii unor camioane ce se deplasau pe șoselele franceze relatau că marginile drumului erau presărate cu porumbei morți. Columbofilii britanici sînt extrem de supărați, spunînd că în asemenea condiții meteorologice, ar fi trebuit ca acea competiție să fi fost cel puțin amînată. Dacă știrile despre pieirea în masă a porumbeilor britanici se vor confirma, crescătorii vor avea de suportat o pierdere irecuperabilă, avîndu-se în vedere că valoarea porumbeilor călători campioni este apreciată la mii de lire sterline, iar pentru creșterea și antrenarea altora e nevoie de cîțiva ani.

Un urs „francez" își face de cap în Spania

Ciobanii spanioli din zonele învecinate cu Franța au organizat o zgomotoasă hăituială a unui urs care a trecut în Spania de pe teritoriul francez - sunau din cornuri vînătorești, trăgeau în aer, urlau cît îi țineau bojocii, sperînd să-l gonească înapoi, în Franța, pe infractorul de frontieră. Oierii sînt din cale afară de furioși pe animalul de pradă care, după spusele lor, le-a sfîșiat 8 oi în 12 zile. Totuși, militanții pentru ocrotirea naturii sălbatice sînt încredințați că hăitașii pun în seama ursului isprăvile altora, căci de regulă, pe timpul verii, acest animal se hrănește cu fructe și cu pește. Acțiunile oierilor, după cum susțin ecologiștii, pot zădărnici îndeplinirea programului Uniunii Europene pentru refacerea efectivelor de urși din Pirinei.

Spărgători de bancă ghinioniști

O tînără pereche din Japonia - el muncitor în construcții, de 17 ani, iar ea mai mică decît el cu un an - inspirați de „eroicele isprăvi" ale lui Bonnie și Clyde, au decis să jefuiască o bancă. Înarmați cu niște cuțite de bucătărie, ei au pătruns în sala de operațiuni a uneia din băncile orașului Jsyoka. Totuși, chiar prima lor încercare a eșuat. Clienții prezenți, deși erau amenințați de tînărul care cerea să se facă liniște, au reușit să se împrăștie, iar în zăpăceala generală ce a urmat, funcționarii băncii au acționat semnalul de alarmă, apoi s-au ascuns în una din încăperi. A rămas doar casierul, dar tocmai în momentul cînd acesta era gata să dea spărgătorilor banii, în sală au dat buzna polițiștii. Ambii criminali au fost arestați. După cum relatează „Reuter", la interogatorii tînărul a negat că ar fi intenționat să jefuiască banca, explicîndu-și acțiunile prin dorința de „a stîrni zarvă".

ANTONIO BANDERAS

După 500 de ani, un alt spaniol cucereşte America

AURORA POPESCU

În 1992, cînd se împlineau 500 de ani de la descoperirea Americii, un alt spaniol cucerea continentul de peste Ocean. Numele lui? Antonio Banderas. Cel puţin, aceasta este varianta măgulitoare pentru orgoliul european. Varianta „tînărului continent" sună însă altfel: industria hollywood-iană avea nevoie de un nou sex-simbol, de data aceasta o figură exotică, un fel de pasăre rară poposită de pe alte meleaguri, greu de înseriat, un fel de „unicat" ce „dă bine" în colecţia vedetelor pe termen lung.

De fapt, frumosul latin debarcase în America, „echipat" cu întregul său arsenal de seducţie, încă din 1991. Ca orice nou sosit, pîndea posibilitatea afirmării, acceptînd roluri oricît de mărunte, în speranţa că undeva, cîndva, cineva îl va observa. În plan personal, pentru Banderas situaţia era greu de suportat - o resimţea ca pe un tribut obligatoriu de plătit pe teritoriul străin -, mai ales că în Spania, ţara unde se născuse şi de unde venea, avea deja o mulţime de admiratori care-i apreciau talentul şi îl considerau o valoare incontestabilă. Absolvise Şcoala de artă dramatică din Malaga, dar începuse să lucreze încă de foarte tînăr, la vîrsta adolescenţei (avea doar 14 ani), cu o companie de teatru independent din acest oraş. Cinci ani mai tîrziu, s-a mutat la Madrid şi a fost cooptat printre iluştrii actori ai Teatrului Naţional din Spania, unde a rămas pînă în 1986, dar, din 1982, şi-a început şi cariera de actor de film, jucînd în creaţii regizate de celebrul şi mult controversatul (mai ales la acea vreme) Pedro Almodovar care, de-a lun-

DANNY DE VITO
TVR 1, duminică, ora 21⁰⁰

LUNI, 24 noiembrie

PROGRAMUL 1: **12.05** Serial (r): „Secretul" **13.00** Avocatul poporului (r) **14.10** Serial (r): „Şeicul" **15.00** Meridianele dansului (r) **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.35** Serial: „Casa de piatră" **18.00** Arhive româneşti **18.30** Interactiv tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Echipa de intervenţie" **22.00** Feţele schimbării **23.15** Sport **23.30** Serial: „Canary Wharf" **0.25** Pop show nocturn.

PROGRAMUL 2: **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **12.45** Ecranul (r) **13.30** Club 2020 (r) **14.00** Convieţuiri-Magazin **15.10** Limbi străine **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.00** O altă putere **19.30** Sănătate, că-i mai bună decît toate! **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Credo **22.00** Film: „Complotul" (SUA, 1996) **24.00** Insomnii.

MARŢI, 25 noiembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Secretul" **13.00** Credo (r) **14.10** Serial (r): „Şeicul" **15.00** Între întrebări şi răspunsuri **15.30** Ecclesiast '97 **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** În flagrant **18.30** Interactiv tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **20.30** Fotbal: Steaua - Aston Villa **22.25** Teatrul Naţional prezintă: „Casablanca, o frumoasă metaforă" **23.15** Sport **23.30** Serial: „Canary Wharf" **23.55** Universul cunoaşterii **0.45** Cîntec de lume.

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Serial (r): „Echipa de intervenţie" **9.55** Scena politică (r) **10.30** Serial (r): „Efecte secundare" **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **12.45** Scena (r) **13.30** Faţă în faţă cu autorul (r) **14.00** Convieţuiri **15.10** Limbi străine **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.00** Dosarele istoriei **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Sensul tranziţiei **22.00** Teatrul Naţional prezintă: „Femeia mării" de Henrik Ibsen **23.40** Fotbal **0.10** Concertul pentru vioară şi orchestră în Re major.

MIERCURI, 26 noiembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Secretul" **13.00** Dosarele istoriei (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.00** Tradiţii **15.30** Pro patria **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casa de piatră" **18.00** Medicina pentru toţi **18.30** Interactiv tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Impact **21.30** Fotbal: Besiktas Istanbul - Bayern München **23.45** Cultura în lume **0.15** Fotbal: Feyenoord Rotterdam - Juventus Torino.

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Cu ochi'n 4 (r) **9.55** Portrete în acvaforte (r) **10.30** Teleenciclopedia (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Refrenele iubirii **14.00** Emisiune în limba maghiară **15.10** Limbi străine **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Baschet: România - Portugalia **19.30** Dreptul la adevăr **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Avocatul poporului **22.00** Film: „Un om cu greutate * Şapte sute de kilograme de aur" (Italia/Franţa/Germania). Cu: Bud Spencer **23.25** Meridianele dansului **24.00** Insomnii.

JOI, 27 noiembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Secretul" **13.00** Sensul tranziţiei (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.45** Lege şi fărădelege **16.00** Convieţuiri **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Timpul Europei **18.30** Interactiv tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Dr. Quinn" **22.00** Cu ochii'n 4 **23.15** Sport **23.30** Serial: „Canary Wharf" **0.50** Fotbal: Borussia Dortmund - Galatasaray Istanbul.

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Universul cunoaşterii (r) **9.55** Medicina pentru toţi (r) **10.25** Feţele schimbării (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Dreptul la adevăr (r) **14.00** Emisiune în limba germană **15.10** Limbi străine **16.00** Serial: „Micaela" **17.00** Ceaiul de la ora 5 **19.00** S.O.S. Patrimoniul! **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Ferestre spre lume **21.30** Fotbal: Rosenborg Trondheim - Real Madrid.

VINERI, 28 noiembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Secretul" **13.00** Convieţuiri **13.30** Sănătate, că-i mai bună decît toate! (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.00** De la lume adunate... **15.30** Emisiune în limba germană **17.10** Portret în oglindă **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.30** Serial: „Treptat, treptat" **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Magazin sportiv **21.30** 5 contra 1 **23.15** La volan **23.30** Planeta cinema **0.25** Cinematograful de noapte: „Obsesie ucigaşă" (SUA, 1996).

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Serial (r): „Dr. Quinn" **10.25** Cultura în lume (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.15** Drumul spre pacea internă **13.30** S.O.S. Patrimoniul! (r) **14.30** TVR Cluj-Napoca **15.10** Limbi străine **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **17.40** Tribuna partidelor parlamentare **18.00** Pentru dv., doamnă! **19.00** Contemp-art **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Robingo 2 **21.40** Vînare de vînt **22.20** Lumea sportului **23.00** Serial: „Berlin Alexanderplatz" **24.00** Insomnii.

SÎMBĂTĂ, 29 noiembrie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună-dimineaţa de la Iaşi! **8.30** Alfa şi Omega **9.05** Tip-Top, Mini-Top! **10.00** Serial: „Viaţa ca în viaţă" **10.50** Film: „Vaporul alb" (URSS, 1977) **12.30** Serial: „Mork şi Mindy" **13.00** Serial documentar **13.30** Mapamond **14.10** Turnul Babel **16.00** Scena politică **16.30** A doua alfabetizare **17.00** START-REC **18.00** Disney **18.30** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Teleenciclopedia **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Efecte secundare" **21.55** Cum vă place! **23.40** Serial: „Dublă expunere" **0.30** Arena AS.

PROGRAMUL 2: **8.00** Euronews **8.30** Serial: „Lupii aerului" **9.30** Pas cu pas **10.35** Mondo-blitz **10.55** Fotbal: Sportul Studenţesc - Oţelul Galaţi **12.50** TVR Cluj-Napoca **13.30** Actualitatea culturală **14.00** Serial: „Emilie" **14.50** Dorurile mele **15.10** Tradiţii **15.35** Desene animate **16.00** Rugby: Anglia - Africa de Sud **17.45** Serata muzicală TV **20.00** Mini-serie: „Glasul inimii" (ultima parte) **21.40** Film: „În vacarmul muzicii" (SUA, 1997) **23.10** Convieţuiri **23.40** Legenda unui zbor.

DUMINICĂ, 30 noiembrie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună dimineaţa de la Cluj! **8.30** Lumină din lumină **9.05** Desene animate **9.35** Serial: „Aventurile lui Shirley Holmes" **10.00** Ala-Bala, Portocala! **10.45** Biserica satului **11.00** Viaţa satului **12.30** Tezaur folcloric **13.00** Fotbal: Dinamo - Universitatea Craiova **14.50** Turnul Babel **17.30** Atlas **18.00** Disney **18.30** Serial: „Ce vrăji a mai făcut nevasta mea, Samantha?" **19.00** Robingo **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Oameni de pus la rană" (SUA, 1986). Cu: Danny DeVito **22.45** Studioul şlagărelor **23.50** Portrete în acvaforte **0.20** Bicentenar Donizetti.

PROGRAMUL 2: **8.00** Euronews **8.30** Serial: „Lupii aerului" **9.30** Ferestre deschise **10.35** Lecţia de muzică **11.30** TVR Iaşi **13.30** Memoria exilului românesc **14.00** Serial: „Emilie" **15.10** Din albumul celor mai frumoase melodii populare **16.00** Serial: „Micaela" **16.55** Handbal: România - Macedonia **18.00** Ălo, tu alegi! **19.00** Ultimul tren **20.00** Serial: „În plină acţiune" **21.30** Fotbal: A.C. Milan - Juventus Torino **24.00** Jazz alive.

(După Panoramic TV)

LUNI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Lumea filmului (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Sport la minut **11.00** Procesul etapei (r) **12.10** Film: „Hoffa" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Deşteaptă-te, române! **18.30** Serial: „Cine este şeful?" **19.00** Ştii şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Povestiri adevărate" (SUA, 1986) **22.15** Serial: „Familia Bundy" **22.45** Serial: „Sledge Hammer" (ultimul ep.) **23.45** Cinemateca PRO TV - Film: „Interior" (SUA, 1978).

SOPHIA LOREN
PRO TV, miercuri, ora 23⁴⁵

MARŢI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Serial: „Sledge Hammer" (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Sport la minut **11.00** Film: „Povestiri adevărate" (r) **13.00** Film: „Interior" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Profesiunea mea - Cultura **18.30** Serial: „Cine este şeful?" **19.00** Ştii şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Spitalul de urgenţă" **21.15** Serial: „De partea legii" **22.15** Serial: „Familia Bundy" **22.45** Serial: „Seinfeld" (ep. 1) **23.45** Cinemateca PRO TV - Film: „Noaptea americană" (Franţa, 1973).

MIERCURI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Serial: „Seinfeld" (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Sport la minut **11.00** Serial: „Capcana timpului" **12.00** Serial: „De partea legii" (r) **12.40** Film: „Noaptea americană" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Faţă în faţă cu Ilie Şerbănescu **18.00** Am întîlnit şi români fericiţi **18.30** Serial: „Cine este şeful?" **19.00** Ştii şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Soţia guvernatorului" (Anglia, 1987) **22.15** Serial: „Familia Bundy" **22.45** Serial: „Seinfeld" **23.45** Cinemateca PRO TV - Film: „Omul din La Mancha" (SUA, 1972). Cu: Peter O'Toole, Sophia Lorên.

JOI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Serial: „Seinfeld" (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Film: „Soţia guvernatorului" (r) **12.30** Film: „Omul din La Mancha" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Punctul pe I **18.00** Urmărire generală **18.30** Serial: „Cine este şeful?" **19.00** Ştii şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Melrose Place" **21.15** Serial: „Doctor în Alaska" **22.15** Serial: „Familia Bundy" **22.45** Serial: „Seinfeld" **23.45** Cinemateca PRO TV - Film: „Prieteni pe viaţă" (US, 1982). Cu: Burt Reynolds.

VINERI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Serial: „Seinfeld" (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Sport la minut **11.00** Serial: „Beverly Hills" (r) **12.00** Serial: „Melrose Place" (r) **12.40** Film: „Prieteni pe viaţă" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Pro şi contra **17.55** Rătăciţi în tranziţie **18.30** Serial: „Cine este şeful?" **19.00** Ştii şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Dosarele X" **21.15** Film: „Death Dreams" (SUA, 1991) **23.45** Balul bobocilor (live) **1.00** Film: „Maroc" (SUA, 1930). Cu: Marlene Dietrich **3.00** Baschet NBA: Detroit - New York. Transmisiune în direct.

SÎMBĂTĂ **7.00** Desene animate **7.45** Povestea magică **8.15** Serial: „Superboy" **8.45** Serial: „Noile aventuri ale lui Flipper" **9.30** Film: „Maroc" (r) **11.30** Secretele bucătăriei **12.00** Întîlnire cu presa **13.00** Generaţia PRO: Serial: „Dragul de Raymond" (ep. 1) • Serial: „Cine este şeful?" • Sport şi Muzică **16.00** Serial: „Hercule" **17.00** Serial: „Xena, prinţesa războinică" **17.45** PRO Fashion **18.15** Serial: „Fete de bani

• DATA NAȘTERII: 10 august 1960
• LOCUL NAȘTERII: Malaga, Spania
• STUDII: Școala de artă dramatică din Malaga
• STARE CIVILĂ: Căsătorit cu actrița Melanie Griffith. Prima soție se numea Ana Leza, iar căsătoria a durat zece ani.
• COPII: Stella del Carmen, născută din cea de-a doua căsătorie.

gul anilor, a făcut din Banderas actorul lui fetiș. „Labirintul pasiunilor", „Matador", „Legea dorinței", „Femei în pragul unei crize de nervi", „Leagă-mă" sînt rodul unei colaborări extrem de fructuoase între cei doi, aducînd tînărului Banderas numeroși fani... pe bătrînul continent.

Peste Ocean, numele lui se rostea cu totul întîmplător și, mai ales în asociere cu cel al lui Almodovar, regizorul a cărui creație - plină de originalitate în stil european - irita pe mulți. Dar chiar și în această ipostază, Banderas cucerise unele inimi „capricioase" ale Americii. Faimoasa Madonna se număra printre fanii actorului latin, lucru pe care ea nu s-a sfiit să-l facă public, la început într-un mod mai voalat, apoi mult mai explicit. Îl admira pe Banderas ca actor (și-ar fi dorit nespus să joace într-un film „mare" alături de el) și i-ar fi plăcut să-i fie și... partener de viață. La acea vreme Banderas era totuși însurat și foarte preocupat de viitorul lui ca actor de film înscris în peisajul hollywood-ian.

Succesul nu s-a lăsat mult așteptat, pentru că în 1992, regizorul Arnie Glincher i-a oferit rolul unui tînăr muzician cubanez în „The Mambo Kings" („Regii mambo-ului") și, ulterior, ofertele serioase au început să curgă, deși actorul latin se confrunta în acea perioadă cu un mare handicap: necunoașterea limbii engleze. De altfel, la primele roluri mărunte ale debutului său american și chiar în „Regii mambo-ului", Banderas rostea replicile învățate după scriere fonetică. Dar, sigur că s-a concentrat în mare măsură pe depășirea acestui neajuns. Începînd din 1993, deși nu i se atribuie roluri principale, numele său se înscrie rapid pe generic unor filme premiate cu Oscar („Philadephia", „Interviu cu un vampir"), avînd totodată prilejul să lucreze împreună cu staruri de primă mărime: Tom Hanks, Tom Cruise, Jeremy Irons („Casa spiritelor"). Numai în anul 1995 a jucat în cinci filme: cu Mia Farrow în „Miami Rapsody", cu Rebecca De Mornay în „Never Talk to Strangers", cu Madonna, Bruce Willis și Quentin Tarantino în „Four Rooms", apoi în „Two Much", primul film realizat de compatriotul său, Fernando Trueba, în America și cîștigătorul unui Oscar în 1993 pentru „Belle Epoque". Tot anul 1995 i-a adus rolul din „Desperado", film regizat tot de un spaniol, tînărul Robert Rodriguez, film în care Banderas dă viață unui nou tip de erou justițiar, un frumos chitarist cu plete rebele, care îmbracă o vestă anti-glonț, pune mîna pe o mitralieră și se lansează în acțiune ca un Superman, animat de dorința răzbunării, dar și de dorința de a face dreptate prin pedepsirea celor vinovați de moartea iubitei sale. Banderas întruchipează astfel un personaj fascinant, extrem de dinamic și totodată romantic, bine temperat prin autoironie și umor.

Cel de-al cincilea film realizat în 1995 este „Asasinii", unde joacă alături de Sylvester Stallone pe care, după părerea multora, îl eclipsează prin finețea psihologică adusă personajului interpretat de el. În 1996, îl întîlnim în „Evita", filmul regizat de Alan Parker, avînd-o ca protagonistă pe Madonna (visul ei de a juca amîndoi într-un film „mare" s-a împlinit!), în rolul Evei Peron, soția președintelui argentinian din perioada 1946-1955. Banderas nu este nimeni altul decît carismaticul revoluționar Ernesto Che Guevara. În privința alegerii lui pentru a-l interpreta pe legendarul „Che", părerile au fost unanime: Banderas era actorul „cel mai macho" în varianta Guevara. Obișnuit să lucreze „în ritm bestial", după cum îi place lui însuși să spună, Banderas mai adaugă un film la palmaresul actoricesc: „Of Love and Shadows". Iar în viața personală a „seducătorului amant latin" - cum i se mai spune - tot în 1996, intră cu statut de „nouă soție" Melanie Griffith, fosta soție a lui Don Jhonson și fosta „colegă" de film a lui Banderas în „Two Much". Banderas, oricum foarte mediatizat de cîțiva ani încoace, considerat fiind „un actor pentru mileniul trei", a atras mai mult atenția presei dornice de întîmplări picante și prin această poveste de dragoste, presărată cu tot felul de obstacole.

Acum, în postură de cuceritor pe toate planurile, Banderas își permite să spună: „Nu mi-e frică de Hollywood. Paparazzi și toate revistele de scandal care «te tăvălesc» pe tarabe fac parte din regula jocului. Nu spun că este normal, dar nu se poate altfel." Așadar, amprenta cavalerismului hispanic nu s-a tocit!

Coloana sonoră a filmului „Desperado" a lansat melodia „Cancion del Mariachi" în interpretarea lui Antonio Banderas. Ea a intrat în numeroase topuri ale muzicii de film.

gata" **18.45** Te uiți și cîștigi! **19.30** Știrile PRO TV **20.00** Film: „Rain Man" (SUA, 1988). Cu: Dustin Hoffman, Tom Cruise **22.20** Serial: „Millennium" **23.20** Serial: „NYPD Blue - viață de polițist" **0.05** Film: „Un ostatic în plus" (Italia/Franța, 1977). Cu: Claudia Cardinale **1.50** Nopțile albe de jazz.

DUMINICĂ **7.00** Desene animate **9.00** Serial: „Lassie" **9.30** Super Abracadabra **11.00** Film: „Into the West" (Anglia/Irlanda/Japonia, 1993) **13.00** Serial: „Dragul de Raymond" **13.30** Serial: „Cine este șeful?" **14.00** Film: „De vorbă cu Dumnezeu" (SUA, 1977) **16.30** Lumea filmului **17.00** Serial: „Efecte speciale" **17.45** Serial: „Norocosul"-(ultimul ep.) **18.30** Serial: „Beverly Hills" **19.30** Știrile PRO TV **20.00** Film: „Uite cine cu cine vorbește" (SUA, 1990). Cu: John Travolta **22.00** Concert: Gheorghe Zamfir. Transmisiune în direct de la Roma **23.30** Procesul etapei **2.00** Fotbal: Il Calcio.

LUNI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Orășelul fantastic" (r) **9.40** Serial: „Sirenele" (r) **10.30** Film: „Între dragoste și onoare" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Între prieteni (r) **14.20** Film: „Lincoln" (partea a II-a) **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „De cealaltă parte a legii" (Canada/Franța, 1994) **21.30** Serial: „Viitorul începe azi" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

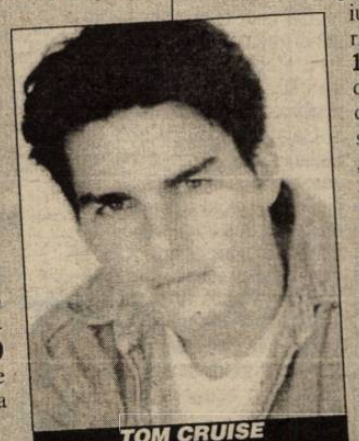
TOM CRUISE
PRO TV, sîmbătă, ora 20[00]

MARȚI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Viitorul începe azi" (r) **10.30** Film: „De cealaltă parte a legii" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Millennium (r) **14.20** Film: „O mie de eroi" (SUA, 1995) **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Vacanță cu bucluc" (Marea Britanie/Franța, 1994) **21.30** Serial: „Legea lui Burke" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

MIERCURI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Legea lui Burke" (r) **10.30** Film: „Vacanță cu bucluc" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Printre rînduri (r) **14.20** Film: „Capăt de drum" (Canada, 1987) **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Cartagina în flăcări" (Franța/Italia, 1959) **21.30** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambițioasă" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

JOI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambițioasă" (r) **10.25** Film: „Cartagina în flăcări" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Serial: „Vise și oglinzi" **14.20** Film: „Dumnezeu, amantul mamei și fiul măcelarului" (Franța, 1995) **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Căsătorie din dragoste" (Franța, 1996) **21.30** Serial: „Cronici paranormale" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

VINERI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Cronici paranormale" (r) **10.30** Film (r): „Căsătorie din dragoste" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Serial: „Vise și oglinzi" **14.20** Serial: „Model Academy" **14.50** Divergențe - convergențe din lumea sportului **16.30** Serial: „Muppets Show" **17.00** Serial: „Club Hawaii" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Jandarmul la New York" (Franța/Italia, 1965). Cu: Louis de Funes **21.30** „Cinci contra unu" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

SÎMBĂTĂ **7.10** „Cinci contra unu" (r) **8.40** Serial: „O iubire de neuitat" **9.20** Serial: „Vise și oglinzi" **10.20** Serial: „Muppets Show" (r) **10.50** Divergențe - convergențe în lumea sportului (r) **13.00** Documentar: „Viață sălbatică" **13.30** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **14.20** Film: „Jandarmul la New York" (r) **16.10** Fir întins **16.40** Între prieteni **17.30** Serial: „Club Hawaii" **18.00** Serial: „Tarzan" **19.00** Observator **19.45** Film: „Un erou obișnuit" (Italia, 1996) **21.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" **22.00** Serial: „Arli$$" **22.30** Serial: „Beavis & Butthead" **23.00** Hollywood Top Ten **0.10** Film: „Rio Negro" (Franța, 1991).

DUMINICĂ **7.00** Știri **7.10** Serial: „Tarzan" (r) **8.00** Fir întins (r) **8.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" (r) **9.00** Desene animate **10.00** Serial: „Animal Show" **10.30** Serial: „Orășelul fantastic" **11.10** Controverse istorice **11.40** Spirit și credință **12.10** Vedeta în papuci **12.50** Caleidoscop **14.10** Serial: „Extratereștri în familie" **14.55** O femeie - un bărbat și jumătate **15.20** Hollywood Top Ten (r) **16.30** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **17.00** Serial: „Club Hawaii" **17.30** Millennium **18.15** Printre rînduri **19.00** Observator **19.45** Film: „Călăreți în furtună" (SUA, 1994) **21.30** Serial: „Burlacul" **22.00** Serial: „Cape Caneveral - Eroii spațiului" **23.00** Serial: „Sirenele" **0.00** Film: „Afaceri cu moartea" (SUA, 1992).

PAUL NEWMAN
TELE 7 abc, sîmbătă, ora 21[35]

LUNI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial: „Starsky și Hutch" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.25** Documentar: „Comorile Lumii" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Meseriașii" **19.00** Primul pas **20.00** Serial: „Căsuța din preerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Secția de poliție" **22.30** Foc încrucișat **23.30** Cutia muzicală.

MARȚI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Meseriașii" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Căsuța din preerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Cobra" **22.25** În numele dumneavoastră **0.35** Tonomatul personal.

MIERCURI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Meseriașii" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Surorile" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „MacGyver" **22.25** Reporter TELE 7 **23.30** Prin gaura cheii.

JOI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Meseriașii" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Surorile" **21.00** Telejurnal **21.35** Film: „Verdictul" (SUA, 1982). Cu: Paul Newman **23.50** Noua generație **0.45** Serial: „Playboy".

DUMINICĂ **8.00** Știri **9.05** Desene animate **9.55** D.A. Tele 7 **13.05** Serial: „Croazieră de Lux" **14.20** Desene animate **14.45** Documentar: „Comorile Lumii" **15.00** Se întîmplă numai duminica **17.15** Serial: „Lucy Show" **19.05** Serial: „Celebritate" **20.00** Serial: „Dinastia" **21.00** Telejurnal **21.40** Film: „El Condor" (SUA, 1970) **23.25** Gala TELE 7.

CLAUDIA CARDINALE
PRO TV, sîmbătă, ora 0[05]

LUNI **6.30** Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **11.00** Misterele tranziției (r) **16.00** Film (r): „Expresul în flăcări" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Natura lucrurilor **19.00** Știri **20.00** Astrologia pe înțelesul tuturor **21.00** Iubitori de animale **21.30** Working woman **22.00** Starea de veghe **23.30** Știri.

MARȚI **6.30** Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **11.00** Natura lucrurilor (r) **16.00** Iubitori de animale (r) **16.30** Working woman (r) **17.00** Natura lucrurilor **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Ritmo latino **19.00** Știri **19.15** Documentar **20.00** Film: „Neliniștea" (SUA) **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

MIERCURI **6.30** Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **9.00** Starea de veghe (r) **10.00** Astrologia pe înțelesul tuturor (r) **11.00** Ritmo latino (r) **16.00** Film (r): „Neliniștea" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Magazin turistic **18.30** Country profiles **19.00** Știri **20.00** Film: „Alergînd prin China" (SUA) **22.00** Starea de veghe **23.00** Roata de rezervă (r) **23.30** Știri.

JOI **6.30** Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **9.00** Starea de veghe (r) **11.00** Magazin turistic (r) **11.30** Country profiles (r) **16.00** Film (r): „Alergînd prin China" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Travel, Travel **18.30** Culisele modei **19.00** Știri **20.00** Film: „Romeo" (SUA) **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

VINERI **6.30** Știri **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **9.00** Starea de veghe (r) **10.00** Ministar (r) **11.00** Travel, Travel (r) **11.30** Culisele modei (r) **16.00** Film (r): „Romeo" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Misterele tranziției **19.00** Știri **20.00** Film: „Ziua lupilor" (SUA) **22.00** Starea de veghe **23.00** Magazin turistic **23.30** Știri.

SÎMBĂTĂ **8.00** Exerciții cu Martha **8.30** Știri **9.00** Desene animate **10.00** Enciclopedie pentru copii **11.00** Film (r): „Ziua lupilor" **12.30** Magazin turistic **16.00** Cinemateca: „Samson și femeia vampir" **18.00** Eu... **19.00** Știri **19.15** Documentar WorldNet **20.00** Film: „Morții vii" (SUA) **22.00** Întîlniri muzicale **22.30** Country profiles **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

DUMINICĂ **8.00** Exerciții cu Martha **8.30** Știri **9.00** Desene animate **10.00** Ministar **11.00** Magazin turistic **12.30** Documentar WorldNet **16.00** Cinemateca: „Sîngele lui Nostradamus" **17.30** Întîlniri muzicale (r) **18.00** Travel, Travel **18.30** Introspecții în cultura italiană **19.00** Știri **19.15** Hello, Star! **20.00** Film: „Tigrul Chinei" **22.00** Ritmo latino **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

HOROSCOP 24.11 - 30.11

BERBEC (21.03 - 20.04): Destul de multe astre populează acum constelația dv., ceea ce poate însemna evenimente mărunte, abundente și tracasante. Mercur și Marte se află în opoziție, deci sînt posibile conflicte de interese sau sentimentale. Pe de altă parte, Soarele și Jupiter formează un cuplu fericit, fapt care mă face să cred că veți primi bani sau o veste bună despre afaceri.

TAUR (21.04 - 21.05): Curba financiară cunoaște o ascensiune continuă și se pare că o sumă consistentă vă așteaptă (miercuri, joi) la o casierie, pentru „festivitatea" mult dorită. În dragoste, cuplurile vor avea momente tensionate, datorate, probabil, unor discordanțe cu privire la planurile de viitor, la unele investiții. În weekend primiți o veste foarte bună despre un prieten apropiat sau asociat în afaceri.

GEMENI (22.05 - 21.06): Nici un moment de plictiseală, orice oportunitate va fi exploatată de mintea dv. inventivă. Curba psihicului staționează la cote înalte, iar optimismul realist de care dați dovadă este dublat de o vitalitate corespunzătoare. Realizările nu vor întîrzia să apară și bănuiesc că și situația financiară se va ameliora sensibil. Mici probleme de sănătate (vineri, sîmbătă) nu trebuie să vă alarmeze.

RAC (22.06 - 22.07): Două zile infernale - poate marți și miercuri - vă vor aduce multe clipe amare și vă vor marca pentru o scurtă perioadă. Cred că sînt disensiuni mascate care acum răbufnesc la suprafață. Oricare ar fi adevărul, pentru menajarea hipersensibilității proverbiale a Racilor ar fi bine să atenuați lucrurile în față și să vă aduceți aminte de zicala: înțeleptul cedează întotdeauna.

LEU (23.07 - 22.08): Virtuozitate și inteligență, iată care ar fi etichetele săptămînii. Va trebui să vă folosiți din plin de aceste calități, întrucît veți avea de apărat propriile interese (profesionale sau în afaceri). Curba financiară vă susține cu alura ei semeață. Veți primi bani spre mijlocul intervalului și vă veți achita, cred, toate datoriile. Serenitatea vă va stăpîni într-un weekend de basm.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Sub influența unui Saturn binefăcător, inspirați din plin farmecul vieții, vă luați drept aliat fericirea de a descoperi frumosul în orice vă înconjoară. Starea euforică va dura, practic toată perioada, ceea ce mă face să cred că ori sînteți în vacanță, ori aveți probleme la serviciu. În orice caz, starea dv. sufletească este demnă de invidiat și molipsitoare.

BALANȚA (22.09 - 22.10): Întrebările despre fericire nu-și vor găsi răspunsuri în această perioadă, curba psihicului are oscilații care sugerează o stare de iritare aproape continuă. În domeniul socio-profesional sînt posibile divergențe trecătoare, iar în mediul familial relațiile tind să-și piardă armonia firească. Cu toate acestea, spre finele săptămînii serenitatea își va face iarăși loc în sufletul dv.

SCORPION (23.10 - 21.11): Pentru cei născuți în ultimul decan al zodiei se întrevăd perspective sentimentale serioase, pe care nu ar fi bine să le rateze prin opacitate sau suspiciune. În general, nativii se vor putea bucura de un maxim al curbei financiare (joi, vineri), care s-ar putea concretiza cît de curînd. O surpriză foarte plăcută vă așteaptă în weekend, profitați la maximum.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Etichetele săptămînii ar putea fi optimismul și buna dispoziție. Luni sau marți primiți vești excelente dinspre latura materială a vieții, care s-ar putea confirma la începutul perioadei următoare. Și din sfera profesională aveți speranțe de mai bine, poate chiar îndeplinirea unui țel mai vechi. Atenție la un Berbec sau Taur din anturaj!

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Sfiala și timiditatea care vă domină în acest interval nu vă sînt caracteristice. Puteți rata o ocazie importantă de a vă afirma (miercuri, joi) și veți rămîne cu un gust amar. Pe de altă parte, curba financiară are la începutul perioadei o scădere, apoi își revine și va staționa la cote înalte pînă spre mijlocul săptămînii viitoare. Deci, se pare că veți primi bani.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): În prima jumătate a perioadei vă caracterizează confuzia și iritarea - datorate, în bună măsură, unor probleme familiale. Dar psihicul dv. se va înzdrăveni și veți fi capabil să vă concentrați și să rezolvați eficient situațiile profesionale urgente. Joi sau vineri veți primi bani, o sumă destul de consistentă, și vă veți putea achita datoriile.

PEȘTI (19.02 - 20.03): Emblema acestei săptămîni pare să fie șansa. Atît în plan profesional, cît și în cel financiar, norocul vă pîndește și, dacă veți fi suficient de abil, veți putea profita. Iar dacă Jupiter „se ține de cuvînt", și norocul în dragoste îi va alinta pe cei născuți în ultimul decan al zodiei. Din păcate, parcă în mod compensatoriu, în weekend vă pîndește un ghinion.

mini DICȚIONAR de ARTE DIVINATORII

CERAUNOMANCIA - străveche metodă de divinație, constînd în interpretarea mișcărilor aerului (vînturilor), asociată cu durata, temperatura și partea zilei în care se manifestă.

CERB - zodie a zodiacului aztec, corespunzătoare Gemenilor sau Calului (din zodiacul chinezesc) și care se întinde pe perioada 21 mai - 21 iunie. Caracteristica principală a Cerbilor este timiditatea și marea sensibilitate. Este greu să afli ce gîndesc cu adevărat, sentimentele ies la iveală în situații extreme. Este o fire discretă, deloc voluntară, are un mod de viață convențional și este gata de sacrificiu pentru prieteni.

CEROMANCIE - metodă de divinație cu ajutorul cerii. Era practicată și în evul mediu, în modul următor: se topea ceara într-un vas, apoi se turna încet-încet în alt vas, plin cu apă rece. Ceara se solidifica, luînd diverse forme pe care magicianul le interpreta (mai mult după imaginația lui). Dacă i se prezicea noroc, clientul putea să ia figurina respectivă pentru a o purta la gît drept amuletă.

CHIPAROS - zodie a zodiacului arboricol japonez, care cuprinde perioadele 26 iulie - 4 august și 25 ianuarie - 3 februarie. Caracteristicile principale sînt: fire temperamentală, voință de fier, mare adaptabilitate și abilitate în relațiile sociale. Nativii sînt oameni fideli țelurilor lor, sînt seducători și statornici în dragoste. Din cauza principialității lor, ei pot avea de suferit, mai ales în carieră, însă se lasă foarte greu convinși să renunțe la luptă (folosesc numai mijloace „permise", dar sînt răzbunători dacă sînt trădați).

CHIROGNOMONIA - metodă de divinație inventată de Stanislas d'Arpentigny (1843), în care este studiată morfologia mîinii și a degetelor. *(PAUL IOAN)*

SELF SERVICE

Zugrăveli cu lapte de var

MUNTEANU C. MIRCEA, Oțelu Roșu

Cînd luăm hotărîrea de a rezugrăvi trebuie să răspundem la întrebarea: a fost zugrăvit cu var, cu humă sau cu vopsele de apă semilavabile (gen Vinarom)? Dacă zugrăveala a fost executată cu var, peretele va fi aspru la pipăit, senzația fiind că plimbăm degetele pe o coală de hîrtie de șlefuit. Cînd suprafața se simte catifelată și fină zugrăveala a fost executată cu humă, iar cînd este mată, semilucioasă, cu aspect de vopsea de ulei înseamnă că zugrăveala a fost executată cu vopsele semilavabile sau chiar lavabile.

Peste zugrăvelile semilavabile sau lavabile, de obicei nu se zugrăvește cu lapte de var. Dacă totuși dorim a o face, trebuie ca suprafața de zugrăvit să o pensulăm cu un amorsaj de lapte de var-aracet, în proporție de 10:1, în volume. Dacă încăperea este zugrăvită cu humă și se dorește a o rezugrăvi, dar cu var, huma se va înlătura total prin radere cu spaclul și prin spălare cu apă caldă.

Zugrăvelile cu lapte de var se execută astfel: fisurile și crăpăturile se deschid și se astupă cu pastă de ipsos. Într-un vas se pun la fiert 50 grame de săpun ras în 0,5-1 litri apă. Separat se încălzește găleata cu lapte de var. Soluția de săpun fiartă se amestecă cu laptele de var. Cu această compoziție, ce trebuie să aibă temperatura de 50-60°C, folosind bidineaua, se execută primul strat al zugrăvelii - așa-numitul grund. Acest grund are rol de acoperire a zugrăvelii existente, de degresare și îmbunătățește absorbția următoarelor straturi. După uscarea peretelui, cel de-al doilea strat al zugrăvelii se va executa tot cu bidineaua, dar se va folosi compoziția de zugrăvit colorată. La executarea acestui al doilea strat este posibil ca peretele să nu permită întinderea uniformă a peliculei de lapte de var. În zonele respective se va freca mai insistent cu bidineaua. Dacă după uscarea acestui al doilea strat, peretele nu are culoarea uniformă și se observă zugrăveala anterioară sau pete deranjante, se va pensula încă o dată cu lapte de var colorat. Pentru uniformizarea suprafețelor pereților, ultimul strat, cel vizibil, se va executa prin pulverizare cu vermorelul sau, preferabil, cu aspiratorul. Pulverizarea se execută mai întîi pe pereți, efectuînd mișcări circulare, începînd de la partea de jos a pereților înspre tavan, iar apoi pe tavan prin retragere de la geam spre peretele opus. Pentru efecte decorative peretele poate fi stropit cu praf MICALUX. *(N.R. Așteptăm și alți cititori care pot oferi cititorilor noștri sfaturi utile pentru rubrica Self Service)*

Probleme de ȘAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută și cîștigă

1. Cb5 +, Rd7 2. Df5 +, Rb8 3. Df6 +, Ne7 4. Db6 +, Rd7 5. Dd4 +, Rc6/ Re6 6. Cd7 +/ Dg4 + și albul cîștigă

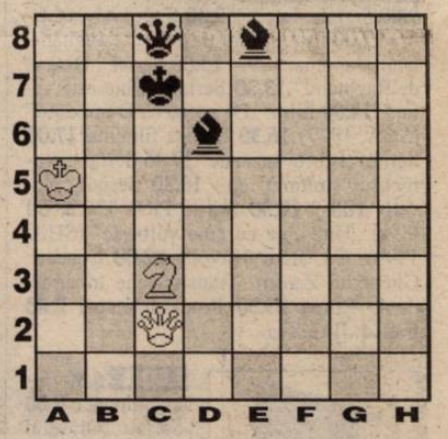

DIALOGURILE LAUREI

Ce să-i faci, dragul meu M.H. - „Relu" (București), poate că ne-am plictisi în viață, dacă toate ne-ar merge din plin, și ne-am lua nasul la purtare... Desigur, nu-i deloc situația ta, atîta vreme cît „corabia" sentimentelor tale a cam luat apă și plutește oarecum în derivă. Întîi de toate, nu cred că „tineretul din ziua de azi e egoist și orgolios". E numai o impresie de... suprafață, pentru că, în adîncul sufletului lor, tinerii sînt, azi, extrem de neliniștiți cu privire la propria lor soartă - de unde și impresia de „egoism" - într-o lume indiferentă la necazurile lor, la problemele care-i frămîntă - și atunci răspund, ca apărare la această indiferență, cu orgoliu... La o adică, în toate vremurile tinerii au fost așa, nimic nou sub Soare! În al doilea rînd, faptul că „prietenii" tăi au rîs răutăcios de suferințele tale sentimentale provocate de despărțirea de fata pe care o iubeai, îmi dovedește că nici nu ți-au fost atît de prieteni pe cît i-ai crezut tu. A rîde ironic de suferințele cuiva, indiferent de motivul acestora sau de cine este acel „cuiva", este mărturia unei micimi sufletești care exclude din capul locului noțiunile de prietenie, de omenie, de înțelepciune... În sfîrșit, în al treilea rînd, faptul că te-ai desprins de „gașcă" nu-i decît pagubă-n ciuperci, de vreme ce „gașca" n-a făcut decît să-ți sporească amărăciunile. Că prietena ta, mă rog, fostă, „s-a încurcat cu un buticar mult mai în vîrstă" decît tine, nu cred că-i un motiv de suferință din cale-afară: de ce-ai suferi cînd, de fapt, ea ți-a făcut un... serviciu?! Abia astfel și-a dezvăluit adevărata ei fire ușuratică (sau poate foarte... materialistă!) și slavă Domnului că n-a făcut-o după ce v-ați fi căsătorit, cum aveați de gînd... Spune și tu, ce casă ai fi făcut cu o pescuitoare în ape tulburi? Suferințele provocate de un divorț sînt infinit mai mari, mai traumatizante decît cele iscate de o despărțire așa cum au fost, sînt și vor mai fi multe în viața fiecăruia. Așa încît autoizolarea ta de lume, de viață nu-mi pare a fi o soluție pentru a-ți obloji sufletul beteag. Eu zic că, dimpotrivă, chiar dacă nu sălți în sus de bucurie (fiindcă, fie vorba-ntre noi, te-ai cam lăsat dus de nas de o fătucă interesată mai mult de banii tăi decît de sentimentele tale curate), ar trebui să răsufli ușurat și să dai lumînări de pomană că ai scăpat doar cu oarece tristeți pe suflet și nu ți-ai strîmbat cursul vieții. Hai, fruntea sus, ieși fără teamă în lume, afară, să vezi că, în ciuda toamnei, oamenii trăiesc, suferă, se bucură, iubesc, trec cu indiferență unii pe lîngă alții, rîd, într-un cuvînt, iau viața-n piept, așa cum este ea, nici mai bună, nici mai rea decît a fost ea de cîteva mii bune de ani! Iar faptul că-ți plîngi de milă, zău, nu-i o atitudine prea... bărbătească. Ce naiba, la 25 de ani Marea Iubire, Fata visurilor tale poate că tocmai se apropie de tine! Deschide bine ochii, zîmbește-i și n-o lăsa, posomorît, să treacă pe lîngă tine... Mai scrie-mi!

Tuturor, o săptămînă mai bună decît cea pe care tocmai ne pregătim s-o trecem pe răbojul anului! Și dacă va fi și cald în case, vom plesni de-atîta fericire!

GHIDUL COMPORTAMENTULUI CIVILIZAT

Vizitele au fost, sînt și vor fi o practică curentă a vieții zilnice. De obicei sînt plăcute și utile. Uneori însă ele pot degenera în mici întîmplări nefericite pentru amfitrionii noștri. Haideți să recapitulăm cîteva convenții, cîteva reguli comportamentale care pot transforma vizita într-o „întîmplare" cel puțin agreabilă.

În cazul unei întîlniri în grup, ordinea în care se dă mîna e următoarea: femeile între ele; femeile cu bărbații; bărbații între ei.

Portul mănușilor: Femeile nu-și scot mănușile decît dacă întîlnirea este fixată dinainte. Bărbații se pot saluta între ei fără să-și scoată mănușile. Dacă unul din ei își va scoate mănușile sau mănușa și cel de-al doilea trebuie să-i urmeze gestul.

Orice invitație se primește cu zîmbetul pe buze și cu mulțumiri.

Deși între prieteni apropiați vizitele se pot face și fără invitații, este recomandabil să fie anunțate în prealabil.

Cînd cei sosiți într-o vizită neanunțată impusă de împrejurări neprevăzute (lipsa telefonului sau costul ridicat al impulsurilor) e important să-și ceară scuze pentru vizită și să n-o prelungească mai mult de 15-30 minute.

Unul din obiceiurile nepermise este acela de a aduce pe cineva în vizită, mai ales dacă este o persoană necunoscută gazdei.

Cum ne așezăm la masă

În primul rînd atenție la felul în care ne așezăm mîinile pe masă. Se exclude așezarea coatelor, fiind permisă doar așezarea antebrațelor pentru a nu incomoda comesenii și pentru a avea o poziție estetică.

Este nepotrivit să trecem picior peste picior și mai ales să atingem glezna cu mîinile.

Poziția cea mai corectă impune să nu fim nici prea îndepărtați de masă nici lipiți de ea și să ne sprijinim de spătarul scaunului pentru a evita o ținută ghemuită, cocoșată. Deși aparent banale, aceste cîteva recomandări vor face cu siguranță plăcere celor din jur. *(D.M.)*

TANGOUL LIDERILOR

Așa cum anticipam săptămîna trecută, după cea de-a 16-a etapă, liderii clasamentului Diviziei A de fotbal s-au schimbat. Petrolul n-a reușit la Galați să încurce treburile oțelarilor, iar în ceea ce privește echipa lui Lucescu, Rapid, care a jucat cu Foresta, și nu cu Steaua cum mi-a luat-o mintea înainte și am scris în materialul precedent, ei bine, Rapidul a scos un egal la Fălticeni ceea ce mi se pare normal. Pe acest fond, tangoul, în această săptămînă, este condus de Oțelul, în vreme ce rapidiștii stau cu ochii aruncați peste gard, adică spre etapa viitoare cînd vor juca acasă, de data asta cu Universitatea Craiova, un meci deloc ușor, deschis oricărui rezultat, dar care, pe hîrtie, dă cîștig de cauză rapidiștilor. Asta cu atît mai mult cu cît Oțelul va juca la Constanța, și pe malul mării e mai greu să faci break, dar nu imposibil, de vreme ce Farul nu s-a putut impune în fața unei echipe aflate în degringoladă, Jiul. Așa încît, aproape pe sigur, etapa viitoare va aduce în frunte din nou pe Rapid. Dar nu trebuie să uităm echipa lui Stoichiță, Steaua, care are cel mai bun atac al diviziei, deși nu și cea mai bună apărare, capitol la care tot Oțelul conduce. Steaua a marcat pînă acum 38 de goluri cu două mai multe decît U. Craiova care e pe locul 5, ultimele patru înscriindu-le decent în poarta studenților bucureșteni.

PALMA DE MALLORCA

Elita fotbalului românesc se mută în Mediterana, la Palma de Mallorca, unde miercuri va întîlni, într-o partidă amicală, echipa Spaniei. Din păcate, stimați cititori, nu avem cum să încropim o cronică a meciului, din pricina orei de disputare a partidei. De aceea, mă mulțumesc a spune că, în sfîrșit, naționala de fotbal a României întîlnește, în cadrul pregătirii pentru CM, o echipă serioasă și puternică, ceea ce înseamnă totuși altceva. Eu unul, ca și atîția alți iubitori ai fotbalului, sper într-un meci frumos al tricolorilor români și într-o evoluție a lui Hagi la fel de magistrală precum cea din ultima partidă a lui Galatasaray pe care am văzut-o la televiziunea turcă.

GEORGE CUȘNARENCU

DE-ALE GURII

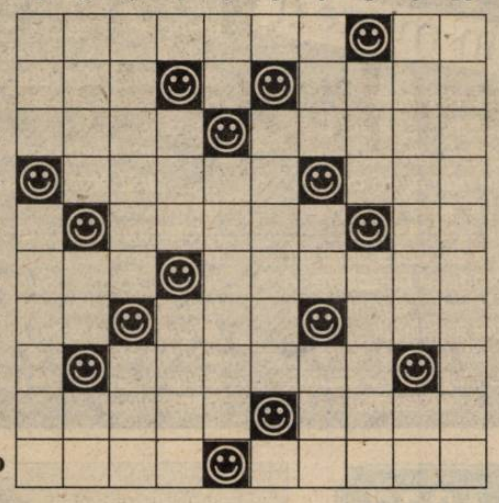

ORIZONTAL: 1) O gură de apă - Venite de la tîrg! 2) Puţin mărunţit! - Rea de gură. 3) Strînşi la gură - N-ai ochi să-l vezi. 4) Gură mare - Închide guriţa! 5) Cu gura-n... închisă! - Puţin răgaz! 6) Te trage de limbă - Te face de gură cască (pl.). 7) Cu jumătate de gură! - Deschisă la culoare - Cuprinse de mediocritate! 8) Îţi închide gura. 9) Unul bun de gură - Comandă... cu gura. 10) Afecţiune... a gurii!! - Seria unei guri de foc.

VERTICAL: 1) Cu gura pînă la urechi - A da gură... 2) Zis din gură - Tace fără nici o întrebare! - Spuse la temă! 3) Dată cu gura! - Preambul al unei enormităţi! 4) Aici - Făcut de rîsul lumii. 5) Poftește! - Îţi închide gura, pe la spate! 6) Poftit cu de-ale gurii... 7) O sarcină... împărătească! - Acum! - O mamă de inimă! 8) Acei - Mai mult ca perfectul. 9) Date gurii - Spuse la nervi! 10) Gură bogată...

DICŢIONAR: ARU, DIO, ENO, IMA.

LAURIAN BUTURE
Adjud

Soluţia careului „SARE”

Orizontal: OCNA - SODIU - REGIM - RANI - BR - SARARIE - INA - CAS - MT - EROIC - SA - B - GENICA - P - AMARA - ILEA - CASE - ACI - S - ARI - SLANIC - UITARE - APA.

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Cine a pictat între 1858-1860 interiorul bisericii mănăstirii Agapia?
2. Care este cel mai vechi oraş cunoscut, locuit încă din mileniul al VII-lea î.Ch.?
3. Cine era în mitologia romană Suada sau Suadella?
4. De unde vine numele fîntînilor arteziene?
5. Cine a fost Sir George Everest, al cărui nume a fost dat de europeni celui mai înalt vîrf muntos de pe glob, Chomolungma?
6. Care este cel mai înalt nor?
7. Cine a fost fondatorul şi primul director al Conservatorului din Bucureşti?
8. Unde se află constelaţia „Dragonul”, numită popular „Dracul”?
9. Cine este autorul dramei de inspiraţie religioasă „Asasinatul din catedrală”?
10. Care sînt singurele plante care există în Antarctica?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Canalul cu cel mai mare sistem de ecluze este Panama. 2) Cuvintele văzute de Dante pe poarta Infernului sînt „Lasciate ogni speranza voi ch'entrate” (Lăsaţi orice speranţă voi care intraţi). 3) Cea mai veche republică europeană este San Marino, întemeiată în 1263. 4) Cea mai rapidă insectă din lume este libelula, care poate atinge 90 km pe oră. 5) Autorul nuvelei „Moarte la Veneţia” este prozatorul german Thomas Mann (1875-1955). 6) Coasta de sud-est a Groenlandei a fost descoperită de Eric Torvaldsen, supranumit „Eric cel Roşu”. 7) Fondatorul şcolii româneşti de igienă şi sănătate publică a fost doctorul Iacob Felix (1832-1903). 8) Principiile de formă ale simfoniei au fost stabilite de Josef Haydn (1732-1809). 9) Disociaţia apei a fost demonstrată pentru prima oară de fizicianul englez Sir William Robert Grove (1811-1896). 10) Piersicul este originar din China, unde se cultivă de circa 400 de ani. (IRINA STOICA)

Mozaic

◆ Embrionul uman este foarte asemănător cu acela al altor mamifere. Astfel, în prima lună de viaţă, embrionul uman are o coadă care ulterior dispare.

◆ Cercetările paleontologice au stabilit că odinioară marsupialele erau răspîndite în lumea întreagă. În zilele noastre acestea trăiesc în Australia şi în insulele vecine, cangurul fiind cel mai cunoscut exemplar. Singurele marsupiale care pot fi întîlnite în America de Nord şi de Sud sînt cîteva varietăţi de opossum.

◆ Curentul Golfului (Gulf Stream) transportă un volum de apă de 100 de ori mai mare decît debitele tuturor rîurilor de pe glob luate la un loc.

◆ Autorul calendarului republican, impus de revoluţia franceză, a fost scriitorul şi revoluţionarul Philippe Fabre d'Eglantine, ghilotinat odată cu Danton.

◆ Numele rinocerului vine de la cuvintele greceşti „rinos” însemnînd nas şi „keras” însemnînd corn, asta datorită faptului că are un corn (două două) pe nas.

◆ În lumea plantelor baobabul este cunoscut ca fiind arborele cel mai longeviv. El poate atinge între 2000 şi 5000 de ani. Arborele de tisa ajunge şi el pînă la 3000 de ani în vreme ce teiul trăieşte 500-1000 de ani.

(IRINA STOICA)

☺ *Care este timpul cel mai potrivit pentru culesul merelor? întreabă învăţătoarea.*
- Cînd doarme paznicul!

☺ *O tînără face confidenţe unei prietene:*
- De fapt îl iubesc pentru cîteva lucruri: un apartament central, o căsuţă la munte, un iaht micuţ, o maşină rapidă...

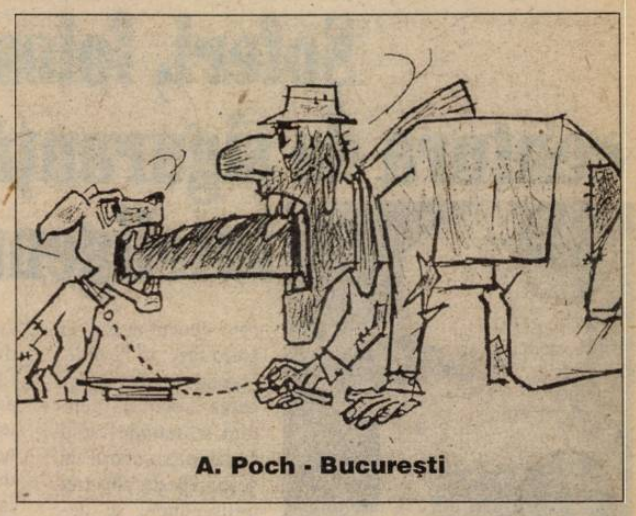

A. Poch - Bucureşti

☺ *O soţie se adresează soţului, mare amator de fotbal:*
- Gicule, nu ştiu de ce-ţi trebuie ţie fotbal, pe stadion, de două ori pe săptămînă. Dacă vrei nervi, lasă că ţi-i fac eu acasă!

☺ *Mămico, strigă băieţelul de cinci ani arătînd spre fratele lui de trei, uite, ăsta micu' mănîncă ziarul!*
- Nu face nimic! E ziarul de ieri!

☺ *Un şofer se plînge unui apicultor:*
- Am intrat cu maşina într-un copac pentru că m-a înţepat una din albinele dumitale!
- Vai, domnule, dacă-mi arătaţi vinovata să ştiţi c-o pedepsesc pe loc!

☺ *Chelner, asta se cheamă o jumătate de pui?*
- Desigur, domnule!
- Atunci dă-mi, te rog, cealaltă jumătate!

Abonamente la „Magazin” direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	4700 LEI	❑ 4 LUNI	18800 LEI
❑ 2 LUNI	9400 LEI	❑ 5 LUNI	23500 LEI
❑ 3 LUNI	14100 LEI	❑ 6 LUNI	28200 LEI
		❑ 12 LUNI	56400 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, C.E. „MAGAZIN” S.R.L., P-ţa Presei Libere, nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341
Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, însoţit de copia chitanţei de plată a mandatului, la adresa mai sus menţionată, pentru expedierea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

TEST PSI

EŞTI SUPĂRĂCIOS?

Supărăcioşi sînt cei care reacţionează şi se simt vizaţi la orice remarcă critică a unei persoane oarecare. Această reacţie denotă un amor propriu foarte pronunţat, incapacitatea de a privi cu ironie propria persoană şi de a accepta propriile defecte, cu capacitatea de a accepta judecăţile negative ale altora. Tu ce părere ai? Eşti acest gen de om? Te supără atunci cînd cineva nu-ţi recunoaşte calităţile sau nu-ţi arată respect? Testul, repede!

Răspunde la următoarele întrebări alegînd, în funcţie de gradul preferinţelor, de la 1 la 5.

1 = niciodată; 2 = puţin; 3 = cîteodată; 4 = adesea; 5 = mereu.

În final, confruntă suma punctelor obţinute cu profilul personalităţii tale.

1) Vorbeşti cu un coleg. La un moment dat îţi reproşează că nu eşti atent. Reacţionezi iritat? 1 2 3 4 5

2) Unul dintre prietenii pe care i-ai invitat la cină îţi dă un telefon că nu poate veni. Consideri că e prost crescut? 1 2 3 4 5

3) Lumea zice despre tine că nu ştii să pierzi? 1 2 3 4 5

4) Te consideri punctual şi îi deteşti pe cei care întîrzie la întîlnirile pe care le fixezi? 1 2 3 4 5

5) Observi că persoana căreia îi faci curte este atras(ă) de altcineva. Gîndeşti „Cine nu mă vrea, înseamnă că nu mă merită”? 1 2 3 4 5

6) Un tînăr coleg, inferior ca nivel de încadrare, face o glumă pe seama ta. Accepţi? 1 2 3 4 5

7) Un prieten te ia peste picior pentru aspectul tău oarecum neglijent. Îi răspunzi tăios? 1 2 3 4 5

8) Dacă părerea ta nu e luată în seamă, te umpli de nervi? 1 2 3 4 5

CONFRUNTĂ-ŢI PUNCTAJUL:

De la 8 la 18 puncte: **Pari imun la egocentrism şi nici supărăcios nu eşti. Pentru tine mai importante sînt raporturile bune cu alţii decît cu demnitatea ta.**

De la 19 la 31 puncte: **Eşti un pic supărăcios, dar în general reuşeşti să echilibrezi această caracteristică a ta cu autocontrolul şi ajutorul raţiunii.**

De la 32 la 40 puncte: **Cu tine e o problemă dacă cineva încearcă să glumească. Te superi din orice, atunci cînd e vorba de persoana ta. Rişti să te izolezi. Eşti prea puţin obiectiv şi prea îndrăgostit de tine însuţi.**

Teste

„INTRUSUL”

„Intrusul” dintre cele patru numere se află la pătratul C?

(Soluţia în numărul viitor)

A: 16 B: 21 C: 42 D: 91

Trei diferenţe

Între cele două desene există trei diferenţe grafice. Puteţi să le identificaţi?

(Soluţia în numărul viitor)

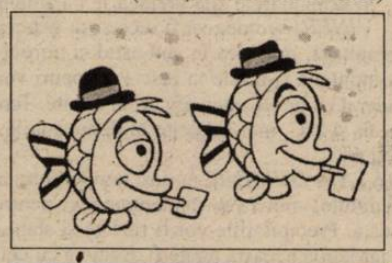

Soluţia testului din numărul trecut:

Cei trei hoţi

1 - G, 2 - C, 3 - M.

„INTRO”

Integramă de MARIAN MINCULESCU

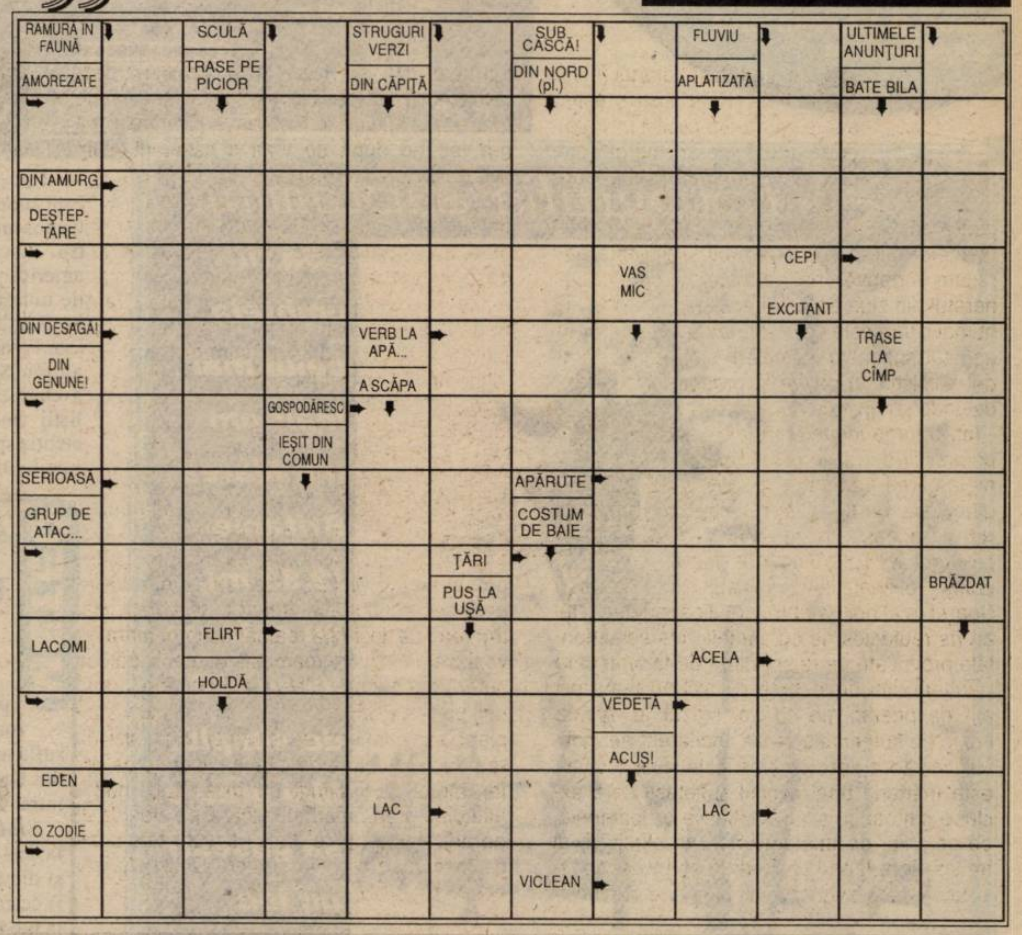

Dezlegarea integramei „MEMENTO”

I - G - I - M - I - S - INTRANSIGENT - TRAUMATISME - TRAI - A - IRI - I - ED - AGITATI - CRUNTA - ITACA - UCA - ZICO - AT - APA - LICARIRE - ATP - NI - IL - L - STOICA - TUICA - ORBITOR - RAJ - ORI - NAVALIRE.

Şoferi, folosiţi centura de siguranţă... inteligentă!

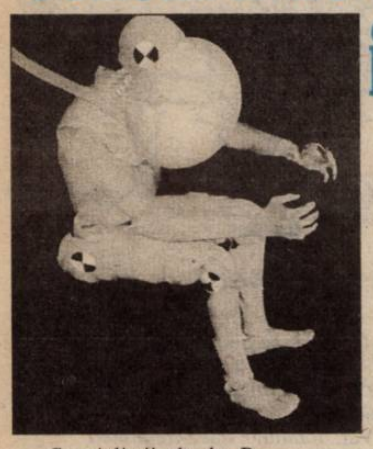

Specialiştii de la Renault au pus la punct un „sistem inteligent de reţinere" destinat reducerii leziunilor toracice produse în cazul unui şoc frontal. Dispozitivul este simplu: centurii SRP (sistem de reţinere programată) îi este asociat un nou airbag (pernă gonflabilă), cu o capacitate de 60 de litri, în loc de 35 de litri.

O unitate electronică asigură declanşarea sistemului inteligent de reţinere, care funcţionează în patru faze: la 12 milisecunde după producerea şocului, centura se întinde rapid şi fixează şoferul în scaun; peste alte trei milisecunde, se declanşează airbagul; după 45 milisecunde, airbagul se umflă de sus în jos şi lateral, protejînd nu numai capul ci şi toracele; cinci milisecunde mai tîrziu, în timp ce corpul este proiectat spre airbag, centura se destinde suficient pentru a însoţi mişcarea pasagerului, iar gazul este eliminat progresiv, în scopul limitării presiunii asupra toracelui. Toate acestea se petrec pe parcursul a numai 70 milisecunde!

Peste 200 de simulări pe ordinator şi 100 de teste de şoc efectuate de specialiştii francezi dovedesc faptul că acest sistem antrenează o reducere cu 54 la sută a rănilor toracice. Toate automobilele marca Renault vor fi echipate cu noul sistem de înaltă securitate în anul 1998.

Ce le trece unora prin minte?!

Pentru unii, nu Claudia Shiffer sau Eva Herzigova reprezintă o atracţie, ci... butoaiele. Poate n-o să credeţi, dar rostogolirea acestora poate trezi pasiuni răscolitoare. Doar aşa se explică de ce cinci englezi au stabilit chiar şi un record de viteză pe o milă (1609 metri). Asumîndu-şi o dificilă răspundere, ei au rostogolit un butoi cu 115 litri de bere în numai 8 minute şi 7,2 secunde, cu o viteză de 199 metri/minut! La echipe de zece bărbaţi, recordul pentru distanţă este de 240,35 kilometri! Butoiul cu pricina, care a călătorit pe un traseu echivalent cu Bucureşti - Craiova, a cîntărit 63,6 kilograme, iar performerii au provenit din Cehia. „Joaca" lor a durat 30 de ore şi 31 de minute (viteza fiind de 131 metri/minut).

„Mofturi!", şi-a zis Don Restilch, un american paşnic de numai 56 de ani. Apoi l-a introdus cu dibăcie pe fratele său mai mic, Albert, într-un butoi obişnuit pentru produse petroliere. A pus capacul şi l-a rostogolit pe străzile localităţii Devenbrige (Texas) spre periferie. După circa şapte kilometri, entuziasmul i-a fost anihilat de urletele din interior şi, cu ajutorul pompierilor asistenţi, a oprit butoiul şi a scos ceea ce a mai rămas din Albert. Spitalizarea a plătit-o Armata salvării.

Tim Michelson a străbătut în echilibru, pe un butoi de plastic, 11,5 kilometri, încercînd să facă reclamă unor pantofi cu tălpi antiderapante. Succesul a fost monstruos, mai ales că Michelson are un picior mai scurt, cataractă la ochiul stîng şi suferă de parkinson generalizat!

Numărul ideal de revistă, 1997

Din noianul de rubrici şi materiale apărute în decursul anului 1997, vă rugăm, stimaţi cititori, să indicaţi *în ordinea strictă a preferinţelor şi aprecierilor dumneavoastră*, 10 titluri sau rubrici care v-au reţinut în mod deosebit atenţia. Ca rezultat al acestei minianchete, vom obţine, sperăm, **numărul de revistă ideal al anului 1997,** din punctul de vedere al cititorului.

Similar, vă rugăm să indicaţi 10 rubrici sau domenii pe care doriţi, în mod special, să le întîlniţi (reîntîlniţi) în anul 1998, dînd prioritate acelora care, încă, nu au reţinut atenţia redacţiei noastre. Sperăm ca astfel majoritatea numerelor de revistă ce vor apărea în anul 1998 să se apropie de formula ideală.

Primii trei cititori ale căror răspunsuri se vor apropia cel mai mult de formula reieşită din sondaj vor fi premiaţi (eventual prin tragere la sorţi în caz de egalitate) cu cîte un abonament anual la revistă.

Rezultatul acestui sondaj se va publica în numărul nostru special de sărbători, motiv pentru care vă rugăm să expediaţi răspunsurile dumneavoastră pînă cel tîrziu la data de 5 decembrie 1997.

Balet în adîncuri

La Lisabona, în luna septembrie 1998, va avea loc o expoziţie dedicată oceanului. Cu această ocazie filiala portugheză a agenţiei de publicitate Euro-RSCG are intenţia de a promova fraternitatea dintre popoare, dar... la adîncime, în mare! Pentru aceasta se va turna la Marea Roşie un videoclip deosebit: aproximativ 20 de artişti, deghizaţi în emiri, papuaşi, indieni etc., avînd lesturi de plumb, vor fi „lansaţi la apă", fără butelii de aer. La adîncimea de zece metri se va desfăşura baletul subacvatic de înfrăţire. Plonjori experimentaţi, ce vor îndeplini şi funcţia de figuranţi, precum şi 50 de oameni-broască vor fi gata să intervină în cazul ivirii unor probleme neprevăzute. Acest videoclip va fi prezentat către finele anului 1997 la Brest, în avanpremieră, iar după expoziţia de la Lisabona el va fi difuzat şi de numeroase televiziuni europene.

În fotografie: O olandeză, un englez şi o finlandeză „la apă".

În numărul viitor

■ Centenar „Belgica" - Antarctica, obsesia gheţurilor veşnice ■ Vrăjitorie, clarviziune, fenomene şi experimente ■ Megalopolisurile mileniului III ■ Zece motive de îngrijorare pentru consumatori ■ Femina club ■ Desincroza, boala omului modern ■ Avionul-amfibie al secolului al XXI-lea ■ Mickey Rourke, rebelul ne-iubit de Hollywood ■ Horoscopul săptămînal

Zgîrie-nori americani în Asia

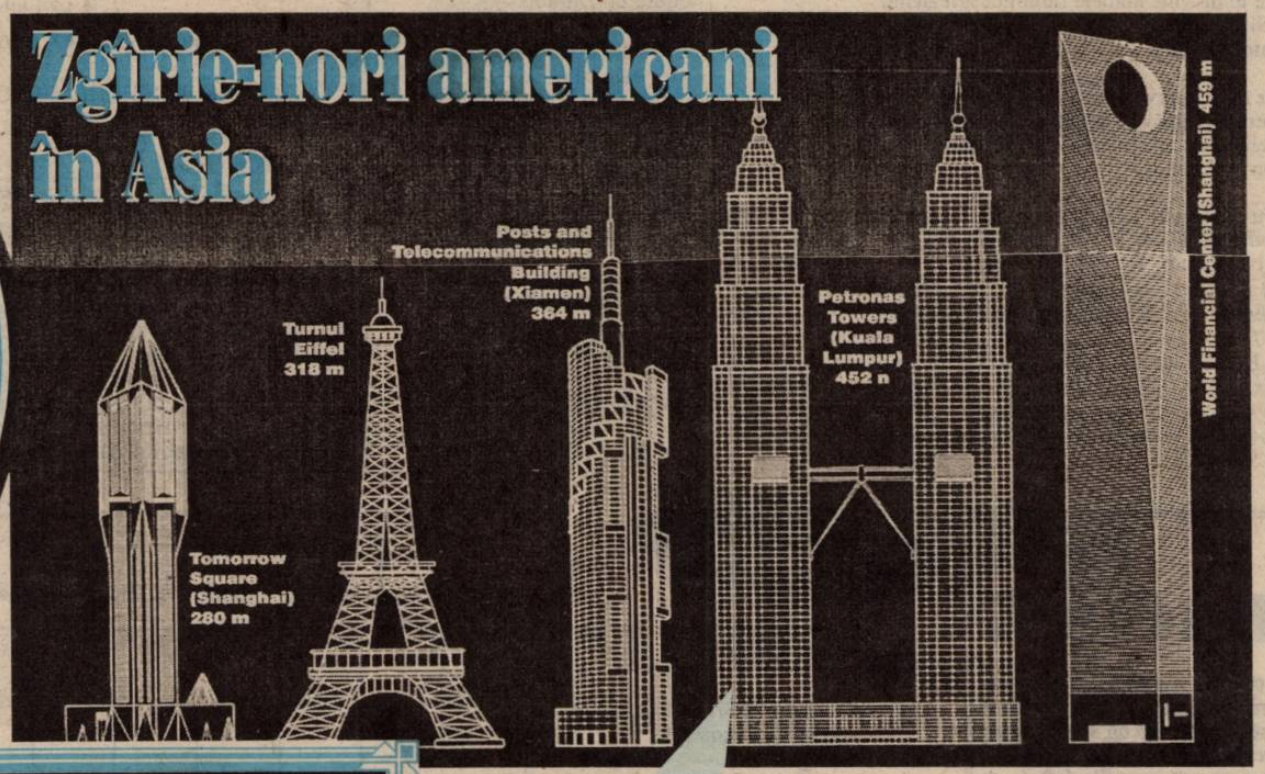

Cei mai înalţi zgîrie-nori... americani urmează să fie construiţi în Asia! Cunoscuţi pentru preferinţele lor pentru construcţii gigantice, arhitecţii americani au realizat sute de proiecte de mari dimensiuni în propria ţară, de la Seattle la New York, trecînd prin San Francisco şi Dallas. Însă la sfîrşitul anilor '80 piaţa imobiliară americană a cunoscut un puternic recul. Specialiştii americani şi-au îndreptat atunci atenţia spre Asia, unde vor fi construite marile imobile ale viitorului.

Astfel, firmei de arhitectură Kohn Pederson Fox din New York i-a fost încredinţat proiectul construirii turnului World Financial Center din Shanghai, cu o înălţime de 459 metri, care urmează să fie dat în folosinţă în anul 2001. Zgîrie-norii anului 2000, cum se vede şi în imagine, nu vor avea nimic în comun cu cei construiţi în anii '70, progresul tehnologic făcut în ultimele decenii fiind de-a dreptul impresionant...

Fotografia săptămînii

Să ţii umbrela celui mai înalt om din Marea Britanie (2,33 m), nu este un lucru atît de simplu. Mai greu e să găseşti un loc pentru o scară.

Cel mai nordic tunel din lume

Nordcap, punctul cel mai nordic al Europei, este situat de fapt nu pe teritoriul continentului european propriu-zis, ci pe insula Magerey, care este despărţită de restul Norvegiei printr-o strîmtoare. Pe sub fundul acesteia, se lucrează intens la realizarea unui tunel. Norvegienii afirmă că tunelul va fi nu numai cel mai nordic din lume, ci şi cel mai lung, destinat circulaţiei rutiere, care străbate fundul unei mări. Lungimea lui va fi de 6,8 km.

Tunelul se sapă de la ambele capete. Dintr-o parte s-au străbătut deja 4 km., iar din cealaltă cca. 1,5, aşa încît lucrările esenţiale, de executare a excavaţiilor, sînt cam pe terminate. Cea mai mare adîncime la care se află tunelul sub nivelul mării este de 220 de metri.

Începînd cu 1 iunie 1999, va fi cu putinţă ca locuitorii şi numeroşii turişti să renunţe la traversarea cu feribotul, distanţa respectivă străbătîndu-se, în viteză, la volanul automobilelor.

Numele de Nordcap a fost dat acestui punct de pe glob de căpitanul unei corăbii engleze, Richard Chensler, care în anul 1553 a întreprins tentativa de a ajunge în China pe un itinerar maritim nordic. Expediţia sa a fost surprinsă de o mare furtună, mulţi marinari au pierit, dar căpitanul şi cîţiva membri ai echipajelor au ajuns la mal...

METEO

la sfîrşit de săptămînă

VREME RECE ŞI ÎNCHISĂ

În următoarele zile vremea se va ameliora sub aspectul precipitaţiilor.

VINERI vremea va fi rece şi în general închisă. Pe alocuri vor cădea precipitaţii, mai ales în sud-estul şi nordul ţării. Acestea vor fi ninsori în zona montană şi mixte în rest. Pe alocuri vor fi condiţii de polei. Vîntul va sufla moderat cu unele intensificări la munte. Temperaturile minime se vor încadra între -6º şi 2ºC, mai coborîte în depresiunile intramontane, iar cele maxime între -2º şi 6ºC.

SÎMBĂTĂ şi *DUMINICĂ*, deşi temperatura aerului va creşte uşor îndeosebi la deal şi munte, vremea se va menţine rece pentru această dată, mai ales noaptea şi dimineaţa. Precipitaţiile vor fi răzleţe şi slabe. Dimineaţa, în zonele joase va fi ceaţă, iar izolat aceasta poate fi asociată cu chiciură. Vîntul va sufla slab pînă la moderat cu intensificări temporare la munte. Temperaturile minime vor marca o uşoară creştere, mai ales în zona montană, iar cele maxime vor creşte spre valori între 0º şi 8ºC, izolat mai ridicate.

DOINA MĂRĂŞOIU
(Institutul Naţional de Meteorologie şi Hidrologie)

Biblioteca Judeţeană

SERIE NOUĂ - 342 • ANUL XL • 27 NOIEMBRIE 1997 • 16 PAGINI • 1300 LEI Nr. 48 (2092)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

ACUM 902 ANI

adică pe data de 27 noiembrie 1095, Papa Urban hotărăşte, în cadrul Sinodului de la Clermont, la cererea împăratului Bizanţului, Alexius Comnenus, declanşarea cruciadei sfinte împotriva turcilor care ameninţau creştinătatea. Cu aceeaşi ocazie el îl excomunică pe regele Franţei, Filip I, pentru impardonabila vină de adulter.

Premiile Supertombolei Fidelităţii

3 televizoare color

(amănunte în pag. 16)

Centenar „Belgica”

Obsesia gheţurilor veşnice

pagina 3

Odiseea unui ⑧ APOCALIPS

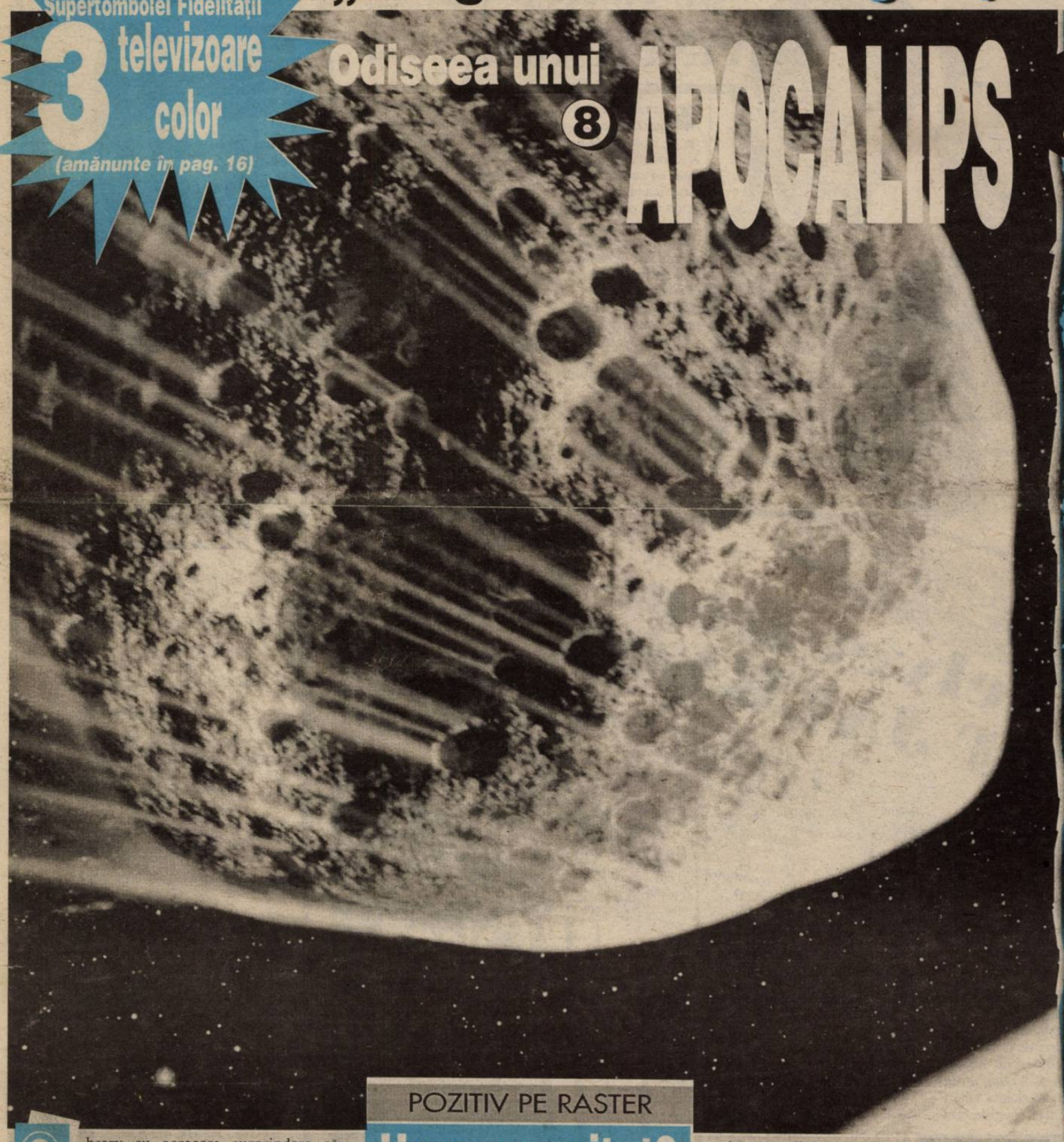

Programele posturilor bucureştene de televiziune

TVR • PRO TV • ANTENA 1 • TELE 7 abc • AMEROM

Incursiune în paranormal 4

- Vrăjitorie, clarviziune...
- Îngerul Robert povesteşte viitorul

Universuri paralele 5

- Megalopolisurile mileniului III

- Zece motive de îngrijorare

Medicina la zi 7

- Desincroza, o nouă boală a omului modern
- Despre somn şi insomnie

Terra X Dosarele planetei 10

- Amprente ale spiritualităţii româneşti

Idoli 12

MICKEY ROURKE, ne-iubit de Hollywood

POZITIV PE RASTER

Un nume uitat?

GEORGE CUŞNARENCU

Observ cu oarecare surprindere că numele lui Emil Racoviţă, naturalistul român care a participat, la bordul navei "Belgica", la prima expediţie ştiinţifică în Antarctica, acum 100 de ani, nu apare pomenit în enciclopediile electronice, şi am cîteva dintre cele mai bune, cum ar fi The New Grolier Multimedia Encyclopedia sau The Columbia Encyclopedia, ca să nu pomenesc decît două din enciclopediile multimedia pe care le folosesc. Şi cum devine din ce în ce mai limpede că, în viitor, tot mai mulţi oameni le vor folosi, asta în momentul în care computerul şi compact discul multimedia vor deveni instrumente la fel de banale precum televizorul, această omisiune mi se pare gravă şi denotă lipsă de informaţie dacă nu chiar altceva. Iată ce scrie în Enciclopedia Grolier: un ofiţer naval belgian, Adrien Victor Joseph de Gerlache, născut pe 2 august 1886, mort în 1934, pe 4 decembrie, a condus o expediţie ştiinţifică în Antarctica în 1897. După ce nava expediţiei, "Belgica", a fost prinsă între gheţuri, membrii echipajului, printre ei numărîndu-se şi Roald Amundsen, au devenit primii care au petrecut iarna în Antarctica". Atît. Şi, totuşi, pentru că în acest an se împlinesc o sută de ani de la expediţia "Belgica", acestui eveniment, deschizător de drumuri în istoria explorărilor Antarcticii şi de o importanţă extraordinară pentru România, Academia Română i-a dedicat un simpozion comemorativ, revista "Magazin" a găsit de cuviinţă să umple golurile informaţionale ale unor enciclopedii, altminteri, cît se poate de respectabile. În acest număr puteţi descoperi, stimaţi cititori, opiniile cîtorva cercetători, în exclusivitate pentru revista noastră, legate de personalitatea marelui om de ştiinţă român care a fost Emil Racoviţă. Cel care, acum 100 de ani, se afla, şi el, alături de Amundsen, printre membrii echipajului celebrului vas. Ba chiar există şi o splendidă fotografie care îl surprinde pe Amundsen tunzîndu-l pe Racoviţă! O fotografie rară, pentru care sper să obţin dreptul de a o reproduce în paginile revistei "Magazin". Printre oaspeţii de onoare ai Academiei Române, care au evocat figura legendarului naturalist român, s-au numărat nepotul "ofiţerului belgian", Bernard de Gerlache, academicianul polonez Krzystof Birkenmajer, profesorul Hugo Decleir şi nepotul savantului român, Gheorghe Racoviţă. În toamna anului viitor, la sediul UNESCO din Paris se va comemora acelaşi eveniment legat de centenarul expediţiei "Belgica". Sper că măcar cu acea ocazie numele lui Emil Racoviţă să nu fie uitat, iar enciclopedia electronică Grolier să-şi îmbogăţească informaţiile, dacă nu să şi le completeze.

Fan Club

Nume	Prenume	Adresa
Minogue	Kylie	PO Box 292, Watford, Herts, UK
Minogue	Kylie	c/o Graham Stygall, 215 Hounslow Road, Hanworth, Middlesex TW13 6AD, UK
Minogue	Kylie	Goldermatten 28, 6312 Steinhausen, Switzerland
Minogue	Kylie	FC, PO Box 292, Watford, Herts/UK
Moby		PO Box 2477, London NW6 6NG, UK
Monkees	The	19 Skipsey Avenue, East Ham, London E6 4HW, UK
Monroe	Marilyn	Limkstr. 2, 31134 Hildesheim, Germany

TOLBA CU SCRISORI

Adina David - Călăraşi: Nu am adresa unui Fan Club *The Verve* şi nici informaţii despre grup. De ce nu revii cu un anunţ pentru corespondenţă? Au încercat şi alţii şi şi-au rezolvat problemele...

Adela Marcov - Bucureşti: Comparînd listele tale cu ale mele a ieşit doar o melodie pe care n-o ai - *„Paroles, Paroles"!* Trecînd la restul scrisorii tale să ştii că menţin afirmaţia cu „talentul literar", căreia îi adaug acum o constatare: avem gusturi muzicale comune! Cum spaţiul nu-mi permite să dialogăm pe larg mă opresc aici, nu înainte de a-ţi spune să-mi scrii şi, cine ştie, poate găsim timp pentru o întîlnire! Ce zici?

Bogdan Neagu - Ploieşti: Materialul „original" de la acel Fan Club l-am găsit „întîmplător" într-unul din numerele trecute ale revistei *New Musical Express!* Îţi mulţumesc pentu informaţiile trimise dar pe viitor te rog să-mi precizezi corect sursa lor! OK?

Traian Grozea - Bacău: Notează la *The Kelly Family: Kathy* (6.3.1963, Leominster/Massachussets/USA), *Juhn* (8.3.1967, Talavera/Spania), *Patricia* (25.11.1969, Gamonal/Spania), *Jimmy* (18.2.1971, Gamonal/Spania), *Joey* (20.12.1972, Gamonal/Spania), *Barby* (28.4.1975, Belascoain), *Paddy* (5.12.1977, Dublin/Irlanda), *Maite* (4.12.1979, Berlin) şi *Angelo* (23.12.1981, Pamplona/Spania). Cel mai nou album este *„Growin'Up"* iar cel mai cunoscut FC este - *The Kelly Family,* c/o Kel-Life GmbH, 50606, Köln, Germany. Mulţumit?

Gina Dogaru - Giurgiu: Numele real al lui *Puff Daddy* este *Sean Combs* (4.11.1970, New York). Primul său single hit este *„Can't Nobody Hold Me Down".* Albumul *„No Way Out"* a fost prezentat în această pagină...

George Lupşa - Craiova: Careurile dumneavoastră sînt, vă citez, „ale unui începător"! Cu stîngăciile şi greşelile tehnice inerente... Dintre cele trei trimise cel mai reuşit este „Fauna" dar care a capotat din cauza îngrijirii de două ori a aceluiaşi cuvînt - RATA! Refaceţi-l! Tiparul îl aşteaptă...

DISCURI

Led Zeppelin II - LED ZEPPELIN

Înregistrat în 1969 la Londra şi New York *„Led Zeppelin II"* îi consacra definitiv pe *Robert Plant, Jimmy Page, John Paul Jones* şi *John Bonzo Bonham,* demonstrînd că trupa avea maturitatea marilor genii muzicale (nu ezit să afirm asta...) şi că *„Led Zeppelin I"* nu fusese decît un antrenament! *„Whole Lotta Love"* era primul lor single care intra în topuri şi care deschidea drumul spre legendă! Albumul conţine 9 titluri, între ele şi *„What Is And What Should Never Be", „The Lemon Song", „Thank You"* sau *„Heartbreaker".* Hard-rock-ul căpătase încă un exponent...

DE TOATE, PENTRU TOŢI

Concurenţa naşte concurenţă! După ce fraţii *Hanson* (trei la număr) au cucerit America iată că acum alţi concetăţeni de-ai lor şi la fel de tineri debutează promiţător în show-biz! Este vorba de cvartetul fraţilor *Moffat: Scott* (chitară), *David* (clape), *Bob* (tobe) şi *Clint* (bass) - *The Moffats* (foto). Tipii sînt originari din Canada dar în prezent sînt stabiliţi în Nashville/Tennessee. Pe opt noiembrie le-a apărut single-ul de debut - *„I'll Be There For You".* Baftă, copii!

Tăcerea care se aşternuse pese *R.E.M.* (vă reamintesc că cele trei iniţiale vin de la *„Rapid Eyed Movement"* - Mişcarea rapidă a ochilor - perioada din somn în care apar visele) a fost ridicată de *Bill Berry,* bateristul trupei lui *Michael Stipe, Bill* declarînd că se retrage! *R.E.M.* a negat categoric toate zvonurile referitoare la iminenta destrămare a trupei dar nu a dezvăluit nici un proiect pentru viitor! Nu iese fum fără foc...

Spice-mania continuă! Peste trei săptămîni are loc premiera filmului *„Spice World"* care completează ultimul loc rămas liber în teritoriul artistic al celor cinci tipe! Ce surprize urmează?

Taryll, Taj şi T.J. adică *3T* au încheiat lucrul, în Los Angeles, la noul lor album care era programat să apară zilele acestea dar, din cauza lipsei de timp a unchiului lor *(Michael Jackson)* care le-a promis că va înregistra cel puţin un single cu ei, lansarea a fost amînată pentru începutul lui 1998. S-a anunţat că primele succese ale trioului - *„Anything"* şi *„Why"* vor fi incluse şi în noul CD..

Top Albume

1. Butterfly - Mariah Carey
2. The Big Picture - Elton John
3. Evolution - Boyz II Men
4. Men In Black - Soundtrack
5. No Way Out - Puff Daddy & The Family
6. Accross The Midnight - Joe Cocker
7. The Love Songs - Chris De Burgh
8. Be Here Now - Oasis
9. The Dance - Fleetwood Mac
10. Bridges to Babylon - The Rolling Stones

Propuneri: Aquarium - Aqua, Time Out Of Mind - Bob Dylan, Promised - Simple Minds, The Pet Sounds - The Beach Boys

Albumul Săptămînii

The Velvet Rope - JANET JACKSON

Apărut fără mediatizarea premergătoare pe care numele interpretei o solicita, *„The Velvet Rope"* o readuce pe cea mai mică a clanului *Jackson* din Gary/Indiana în atenţia publicului şi a presei muzicale. *Janet Jackson* a anului de graţie 1997 este total ruptă de trecut şi foarte greu de recunoscut din punct de vedere muzical! Primul extras pe single - *„Got'Til It's Gone"* confirmă afirmaţia de mai sus, linia melodică impusă de acesta şi continuată de restul albumului se îndepărtează, clar, de excelentul sound al precedentelor albume ale interpretei! Este suficient să comparăm *„The Velvet Rope"* cu *„Control"* sau *„Rhythm Nation 1814"* pentru a constata că drumul ales acum de Janet este unul înfundat! Necazul pleacă de la sunetul sofisticat, încărcat cu tot felul de brizbrizuri sonore (vezi introducerea absolut neinspirată a violonistei *Vanessa Mae!)* care atîrnă greu în evaluarea acestui album căruia îi acord, cu îngăduinţă, calificativul „acceptabil"... Am reţinut şi vă recomand doar două compoziţii: *„You"* şi *„Go Deep"!* Se spune că formula cîştigătoare nu se schimbă iar experimentul *„The Velvet Rope"* nu face decît să o confirme...

Săptămînalul „Magazin"
este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculat la
Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti
sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1,
Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($);
40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon centrală: 223.15.10; 223.15.20
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore (222.83.21); Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita (1659); Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Ilie Elena (1282); Irina Stoica, Paul Ioan, Şerban Filip, Teodora Bujor-Panaitescu (1222)

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Dorin Măran
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru
Corectură: Melania Constantiniu, Maria Rădoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicuşor Dincă (şef departament),
Simion Ionescu,
FINANCIAR-CONTABIL:
Iliana Fülöp (contabil-şef), Nicoleta Cochinţiu, Aurel Frăcea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu (1612)

Tiparul: INTACT S.A.

Pagină realizată de MARIAN MINCULESCU

Calendar

28.11 - 4.12

28 - Matt Cameron (1967, Soundgarden), Berry Gordy Jr. (1929), Jimmy D'Anda (1964, Bulletboys); 29 - Jennifer Batten (1962), Jon Knight (1968, NKOTB); 30 - Roger Glover - (1945, Deep Purple, Rainbow), Stacey Q (1958), Billy Idoal (1955), Des'Ree (1968), Robbie Jeffrey (1969, Let Loose); 1.12 - John Desnsmore (1945, The Doors), Bette Midler (1942); 2 - Sydney Youngblood (1960), Rick Savage (1960, Def Leppard); 3 - Al Jarreau (1940), Andy Williams (1928), Ozzy Osbourne (1948), Adamski (1967), Jam El Mar (1963, Jam & Spoon); 4 - Denis Wilson (1944, The Beach Boys), Maite Kelly (1979, The Kelly Family), Herbert Gronemeyer (1956), Gary Rossington (1951, Lynyrd Skynyrd).

CROSBY, STILLS & NASH

Unul dintre cele mai galonate triouri din istoria rockului, fondat în 1968 de *David Crosby* (14.8.1941, chitară/vocal, nume real *David Van Cortland), Stephen Stills* (3.1.1945, chitară/clape/bass/vocal) şi *Graham Nash* (2.2.1942, chitară/vocal). Cei trei fondau acest grup venind din grupuri renumite: *Crosby* cîntase cu *Byrds, Stills* cu *Buffalo Springfield* iar *Nash* cu *Hillies.* Primul lor succes datează din 1969 - *„Marrakesh Express",* dublat imediat de *„Suite: Judy Blue Eyes",* scrisă de *Stills* pentru *Judy Collins.* În august 1969 ei cîntă la Woodstock împreună cu *Neil Young* care între timp îi se alăturase, lăsîndu-i pe *Bufalo Springfield.* Melodia purtînd numele istoricului festival, scrisă de *Joni Mitchell,* ajungea, în martie '70 pe locul 11 în topul american, odată cu noua titulară a trupei - *Crosby, Stills, Nash & Young!* Au cîntat cu *Young* pînă în 1974, acesta revenind la trupă în 1982 dar neîncetînd să facă naveta cu diferite alte grupuri sau solo... Departe, foarte departe de ceea ce numim de obicei *comercial music, Crosby, Stills, Nash & Young* au influenţat generaţii de muzicieni americani şi europeni! Enciclopediile con-

POP-ROCK, de la A la Z

semnează două hituri de top 10 - *„Just A Song Before You Go"* (1977) şi *„Wasted On The Way"* (1982) iar subsemnatul vă recomandă două discuri - *„American Dream"* şi colecţia *„CSN"* (Atlantic).

CHRISTOPHER CROSS

Muzician american născut pe 3.5.1951, numele său real fiind *Christopher Geppert.* În 1971 fonda grupul de hard-rock *Flash* cu care va cînta în deschiderea unor concerte susţinute de mari nume ale acelor vremuri, ca *Led Zeppelin, Jefferson Airplane* sau *Deep Purple.* Din 1975 continuă solo devenind unul dintre cei mai apreciaţi compozitori de balade pop! În 1978 semna cu casa *Warner Bros* un contract în urma căruia edita albumul de debut - *„Ride Like The Wind",* Number One în State iar în februarie următor obţinea cinci premii *Grammy:* cel mai bun nou venit, discul anului, albumul anului, melodia anului şi cel mai bun aranjament!!! În august 1981 era iar „Numărul Unu" cu single-ul *„Arthur's Theme* (Best That You Can Do)", din coloana sonoră a filmului *„Arthur",* cu *Dudley Moore* şi *Liza Minnelli.* Ultimul său succes de top datează din 1983 - *„Think Of Laura"*...

În 1992 grupul britanic *East Side Beat* îi relua *„Ride Like The Wind"* şi îl urca pînă pe locul 3 în UK ca dance-version! De ascultat albumele *„Rendez-vous"* şi *„The Best Of"!*

Centenar „BELGICA”

ANTARCTICA

obsesia gheţurilor veşnice

Antarctica. Ideea existenței unui întreg continent dincolo de gheţurile veşnice care se profilau amenințătoare în calea puținelor nave ce se încumetau să ajungă la asemenea latitudini, obseda în egală măsura pe oamenii de știință, pe exploratori și pe aventurieri. Dar accesul părea imposibil...

Și totuși a fost posibil. Continentul antarctic a fost descoperit, Polul Sud a fost cucerit și prima expediție cu scopuri exclusiv științifice petrece prima iarnă din istorie în Antarctica. Din expediția - BELGICA - făcea parte românul Emil Racoviță. De atunci au trecut 100 de ani.

Acestui eveniment deschizător de drum în istoria explorărilor antarctice și de o importanță extraordinară pentru România, i-a fost dedicat un simpozion comemorativ (5 noiembrie a.c.) organizat de Academia Română. Ca invitați de onoare, au participat domnii Bernard de Gerlache și Gheorghe Racoviță, Hugo Decleir Krzysztof Birkenmajer.

Cu multă amabilitate, atît domniile lor, cît și Dl. Alexandru Marinescu, colaboratorul revistei noastre, au rememorat pentru dumneavoastră, stimați cititori, în interviuri acordate în exclusivitate MAGAZINULUI, fascinanta istorie a explorărilor antarctice.

„Antarctica nu mai poate fi cercetată în afara unei reale colaborări internaționale”

- Domnule Profesor HUGO DECLEIR, *predați cursuri de climatologie și cartografie la Universitatea flamandă din Bruxelles. De cînd datează însă interesul Dv. pentru Antarctica?*

- Din 1968, cînd am petrecut prima iarnă în Antarctica (15 luni), la baza *Regele Baudouin*, în zona *Coastei Reginei Maud*. O bază pe care o împărțeam cu olandezii, de la care se făceau expediții la Pol, înființată în 1958 și care a durat pînă în 1970. Am continuat însă colaborarea folosind avioane pentru fotografii, vapoare din Africa de Sud și, după cîțiva ani am colaborat cu britanicii și cu americanii, ajungînd pînă la Polul Sud, efectuînd studii radar și măsurînd grosimea gheții (care ajunge la 4,5 km). Importanța acestor studii este deosebită: sub calota de gheață se află un lac cu apă dulce, iar studierea mișcării gheţarilor furnizează informații esențiale asupra deplasării gheții și a nivelului oceanului.

Există de altfel și un important proiect european: EPICA - European Project on Ice Coring in Antarctica, cu scopul de a ajunge, prin săpături progresive, la o zonă în vîrstă de... 500000 de ani, furnizînd informații esențiale despre succesiunea glaciațiunilor, dioxidul de carbon în natură, efectul de seră etc.

- Cum priviți, prin comparație, după o sută de ani, expediția BELGICA?

- De obicei este considerată ca fiind prima care a iernat în Antarctica. Mai important însă este că ea a dovedit că se poate organiza o expediție *cu adevărat științifică* - prima - cu mijloace modeste și cu o colaborare internațională. Iar Emil Racoviță a jucat aici un rol fundamental...

- Ce se poate spune despre viitorul Antarcticii?

- Ea este considerată ca un mare parc natural. Se vor exploata, la un moment dat, resursele sale naturale? Pentru că acolo există mult petrol... Deocamdată - nu. Dar cine știe ce se va întîmpla cînd va crește peste măsură presiunea economiei mondiale privind hrana și energia! Aceasta explică de altfel și interesul chiar și al țărilor mici pentru a investi bani - nu se pot gîndi să lipsească atunci cînd se va împărți ambientul antarctic. Oricum, și acesta este un mesaj și pentru oamenii de știință români: nici o țară nu-și mai poate astăzi permite să cerceteze singură Antarctica, în afara unei reale colaborări internaționale!

„Sper să mă întorc într-o zi în Antarctica, pe urmele lui Racoviță”

- Domnule Acad. KRZYSTOF BIRKENMAJER, Polonia a avut doi reprezentanți în expediția BELGICA și practic nu a încetat niciodată cercetările polare. Ne puteți împărtăși din experiența Dv.?

- Am participat personal la expediții polare în Spitzbergen, Groenlanda din 1956 și, din 1977, în Antarctica. Avem o bază aici, în zona în care a activat și faimoasa expediție *BELGICA*. Aceasta a fost o expediție care nu a urmărit nici un scop economic și a fost un exemplu de colaborare internațională: 7 norvegieni, 7 belgieni, 2 polonezi, cîte un român și un american... Șeful grupului polonez era Henryk Arctowski, bun prieten cu Racoviță și însărcinat cu publicarea celor 12 volume de materiale documentare (din care trei realizate de Racoviță). După primul război, Arctowski și prietenul său Dobrowolski au revenit să lucreze și să trăiască în Polonia. Ei au influențat o întreagă generație de cercetători și exploratori care au organizat șase expediții polare, dar nici una în Antarctica, din cauza costurilor. În 1975 se trimit însă două nave în special pentru pescuit, iar în 1977 există, în fine, banii pentru construirea bazei de care vorbeam, dedicată cu precădere cercetărilor geofizice, dar și geologice și biologice. Baza funcționează și astăzi, dar trebuie să dovedim în fiecare an că cercetările noastre sînt într-adevăr valoroase. Există un buget al Academiei de Științe a Poloniei pentru întreținere, dar trebuie mereu să solicităm grant-uri: gîndiți-vă că o expediție în Spitzbergen de exemplu, costă de zece ori mai puțin decît una în Antarctica!

- Cercetările, deplasările în Antarctica sînt supuse unor reglementări speciale?

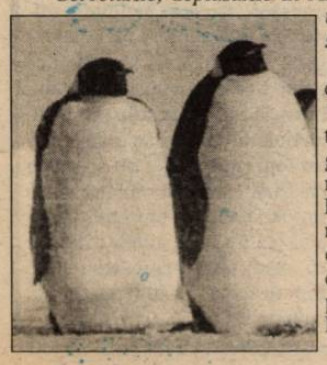

- Există Protocolul de la Madrid, din 1991, care nu permite nici o explorare geologică pentru următorii 50 de ani. Rămîne ca nepoții noștri să hotărască dacă este un protocol bun, dacă trebuie prelungit sau nu. Poate chiar să-l prelungească pentru o durată nelimitată, astfel încît Continentul antarctic să devină o zonă total protejată, cea mai curată de pe glob, o zonă a cooperării, a păcii, a științei, deasupra oricărei tentații economice. Deschisă poate doar turismului - dar și acesta supus unor foarte stricte reglementări. Ca om de știință eu doar sper să mă întorc într-o zi în Antarctica, pe urmele lui Racoviță...

„Mi-aș dori să existe o bază europeană în Antarctica”

- Domnule BERNARD DE GERLACHE, sînteți nepotul Comandantului Adrien de Gerlache, cel care a proiectat, organizat și condus expediția BELGICA acum o sută de ani. Ce ne puteți spune despre omul și exploratorul Adrien de Gerlache?

- Din păcate nu mi-am cunoscut niciodată bunicul. Știu însă că era un om rezervat, modest, avînd relații foarte directe cu toți cei care îl interesau, fie oameni de știință, fie artiști (printre care avea foarte mulți prieteni).

- I-ați continuat în vreun fel activitatea?

- Am avut ocazia să particip la o expediție în Antarctica împreună cu americanii, în 1973. Am putut astfel să-mi dau seama ce reprezintă acest continent... După aceea mi-am continuat activitatea de ofițer de marină în rezervă.

- Aveți proiecte speciale?

- Generațiile se succed. Am un fiu de 24 de ani, Henri, care se pregătește la ora actuală pentru ascensiunea muntelui Wilson, cel mai înalt vîrf din Antarctica. Este rîndul lui acum... O tradiție? Nimeni din familia noastră nu a fost obligat să participe, dar atunci cînd prilejul a apărut și am avut de ales - am spus da!

- Personalitatea lui Racoviță, ca om de știință, a avut vreo influență asupra Dv. sau a fiului Dv.?

- Nici pe Racoviță, din păcate, nu l-am cunoscut. Știu însă că era un membru special al expediției și un excelent colaborator al bunicului meu. Lucrările sale, ca și ale tuturor membrilor expediției, au fost publicate în Belgia și sînt astăzi studiate în universități. Ele reprezintă un mare punct de referință!

Personal nu sînt un om de știință, dar mi-aș dori mult ca într-o zi să existe o bază europeană în Antarctica...

„Orice sacrificiu spre folosul cunoașterii umane”

- Domnule GHEORGHE RACOVIȚĂ, sînteți cercetător principal la Institutul de Speologie din Cluj. Continuați deci, într-o anumită măsură, preocupările ilustrului Dv. bunic. Ce impact a avut Emil Racoviță asupra vieții Dv.?

- O întrebare foarte dificilă, din cauza decalajului în timp care face ca amănuntele directe să fie foarte vagi. Aveam doar cinci ani în momentul în care l-am văzut pentru ultima oară pe bunicul meu. În rest, răspunsul meu poate să conțină o mare doză de dezamăgire, deși este un lucru subiectiv. În fapt, dacă este vorba despre ceea ce se primește, sau, dacă vreți, se transmite prin tradiție de familie, influența sa în ceea ce mă privește s-a manifestat numai în sensul pasiunii, apropierii față de științele naturii. N-aș fi sincer dacă aș spune că am făcut Facultatea de Științele Naturii pentru că bunicul meu era biolog! A fost opțiunea mea. Nici faptul că în prezent sînt speolog la Institutul de Speologie nu constituie o consecință a acestui impact. Realitatea mai puțin spectaculoasă este că am intrat în Institut drept consecință a unui concurs favorabil de împrejurări.

Pentru mine însă, personal, bunicul meu constituie un adevărat simbol a ceea ce înseamnă *omul*. Nu specialistul erudit, ci omul dispus să facă sacrificiu, nu spre folosul lui, ci al societății în ansamblu. Fără de care, probabil, și azi am trăi la nivelul comunei primitive. Omul care a pus totdeauna binele colectiv înaintea intereselor personale. Omul care a avut totdeauna o motivație a gesturilor, a faptelor sale. Aș zice, omul care a gîndit totul în viitor, chiar dacă și-a trăit foarte conștient realitatea prezentului. Care a judecat ce se cuvine să se facă și ce nu, și nu doar prin efectele imediate, ci prin efectul în viitor. Un om care din pricina aceasta a avut, de la început pînă la sfîrșit, o viață de luptă.

- Numai așa se poate ajunge la succes! Și pentru că vorbeați de viitor, ce semnificație am putea asocia cercetărilor sale pentru viitorul omenirii?

- Cred că răspunsul trebuie disecat pe două planuri. Mai întîi cel al biospeologiei - segmentul de cunoaștere umană pe care l-a aprofundat și căruia de fapt i-a dat naștere, definindu-i drept obiectiv major *reconstituirea istoriei naturale a domeniului subteran*. Apoi, un alt aspect la fel de important este evidențierea importanței cercetării experimentale pentru cunoașterea lumii subpămîntene. Și spun aceasta pentru că bunicul meu a insistat în mod deosebit asupra acestui gen de cercetare într-o vreme cînd ea practic nu exista. De altfel, dacă pe drept cuvînt este considerat creatorul biospeologiei, acest lucru se datorează intuiției sale. Și-a dat seama de la bun început că studiul viețuitoarelor care populează peșterile, adaptate la un mediu de viață extrem de particular, prezintă un interes cu totul deosebit pentru biologie în general, pentru cea teoretică în particular. Cunoașterea adaptării înseamnă un prim pas spre descifrarea complexelor mecanisme ale evoluției lumii vii. Un al doilea plan îl reprezintă semnalul de alarmă pe care l-a tras încă de la sfîrșitul deceniului trei privind ceea ce azi se numește criza ecologică mondială globală. A fost printre cei dintîi care au stabilit reperele economice *reale* răspunzătoare de această criză. Profesorul Emil Racoviță face parte dintre cei care s-au străduit să evite ceea ce se putea evita în momentul în care se putea evita. Din păcate, practic fără succes. Nu cred că exagerez făcînd această afirmație. Recitindu-i azi scrierile avem surpriza șocantă de a constata actualitatea categorică a acestei opinii.

Participarea la expediția *BELGICA* a însemnat pentru Racoviță episodul eroic al tinereții lui. Odată întors din expediție, el a cunoscut consacrarea internațională.

Români în aventura antarctică

- Domnule ALEXANDRU MARINESCU, sînteți Șef de Secție la Muzeul de Istorie naturală „Grigore Antipa” și v-ați dedicat o mare parte din munca Dv. redării către publicul românesc, și nu numai, a Jurnalului lui Emil Racoviță. *Care a fost de fapt începutul explorărilor antarctice?*

- După călătoria istorică a marelui James Cook din 1772-1775, în cursul căreia cele două nave ale sale, „Resolution” și „Adventure” au traversat pentru prima oară Cercul Polar Sudic, la 17 ianuarie 1773, a devenit clar că obsedantul continent nu se putea afla decît în interiorul acestui cerc. Lucrurile nu au fost însă simple. Marea expediție antarctică a lui Bellinghausen din 1819-1821 nu și-a putut îndeplini decît în parte ambițiosul program științific, cauza principală fiind lipsa naturaliștilor din personalul expediției. Rezultate mai semnificative au fost obținute de expedițiile lui Charles Wilkes și James Clarke Ross (1839-1843), iar celebra expediție a navei „Challenger” a izbutit în februarie 1874 cîteva dragaje de mare adîncime în bazinul antarctic. Trebuie spus însă că toate aceste expediții s-au desfășurat în scurtul răgaz al verii australe (ianuarie-martie) și de aceea rezultatele științifice au fost nu doar puține, dar și incomplete.

- Cum a fost începutul românesc?

- Prima expediție cu adevărat științifică și internațională a fost expediția *BELGICA*, sub conducerea locotenentului de marină Adrien de Gerlache și avîndu-l ca naturalist pe românul Emil Racoviță. Au fost primii oameni care au petrecut iarna pe Continentul antarctic. Racoviță s-a achitat de sarcinile sale într-un mod absolut remarcabil. Lui îi datorăm primele colecții botanice și zoologice, adunate și conservate cu rigoare științifică, din zone aflate dincolo de Cercul Polar antarctic. Pe baza acestor colecții numeroși oameni de știință au descris specii noi și, timp de o jumătate de veac, au publicat peste 60 de memorii

E. Racoviță, Adrien de Gerlache, Frederick A. Cook, Roald Amundsen

științifice. Tot marelui savant român i se datorează și primele date valabile asupra faunei din apele antarctice.

- Și prezența românească la Polul Sud a continuat...

- Da. Dacă cercetările făcute la sfîrșitul secolului XIX de către Emil Racoviță rămîn pînă astăzi contribuția românească cea mai importantă la cunoașterea Antarcticii, aceasta nu este nicidecum singulară. În perioada noiembrie 1971 - aprilie 1972, geograful Gheorghe Neamu a participat la cea de a XVII-a expediție antarctică rusă, făcînd cercetări de meteorologie și colectînd eșantioane geologice și exemplare de faună. Geologii Gheorghe Istrate și Ioan Teodoru au luat parte la expediția argentiniană *„Vulcantar”* care a lucrat în insula Deception (Arhipelagul Shetland de Sud). Mai aproape de zilele noastre, fizicianul Florin Baciu a făcut parte dintr-o expediție australiană care a lucrat lîngă Baza Casey (1990-1991). El a făcut cercetări asupra radioactivității în Antarctica.

Continuînd tradiția stabilită de Emil Racoviță, cercetătorii români au lucrat în Antarctica. Ei au contribuit astfel, după puterile și mijloacele care le-au stat la îndemînă la cunoașterea acestei zone care influențează sensibil întreaga climă a planetei. Chiar dacă România nu are, precum Polonia, de exemplu, propria sa bază de cercetare în Antarctica, ea poate participa și în viitor la efortul internațional de cunoaștere a înghețatului continent sudic, devenit o zonă a colaborării științifice.

Pagină realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

Vrăjitorie, clarviziune, fenomene și experimente

ION ȚUGUI

Fenomenologia paranormală nu a reușit încă să clarifice, fie și cu aproximație plauzibilă, ce se întîmplă în inducțiile de clarviziune și mai ales în așa numitele vrăjitorii. Sînt ele adevărate, se poate lua în serios actul vrăjitoriei?

Din păcate, vrăjitoarele, cîte sînt, din România, nu știu să explice fenomenul și nici nu le interesează să facă așa ceva. Dintre ele, cea mai inteligentă și capabilă de explicații serioase este clarvăzătoarea „Mama Spania" din Ploiești, despre care am mai pomenit. Să-i privim fotografia, în care celebra vizionară, transfigurată, culege nu știm de unde, informații cel mai adesea precise ca un diagnostic exprimat de cele mai sofisticate tehnologii medicale. În fotografia alăturată „Mama Spania" se află într-o stare de transă profundă - imaginea a fost realizată fără știrea ei. Dar ne ajunge această imagine să descifrăm misterul? Cei ce o vizitează pe clarvăzătoarea din strada Jupiter 31 din Ploiești, se familiarizează greu cu felul în care ea pare să se „prăbușească" în altă lume de unde începe să vorbească...

Explicații despre aceste fenomene avem azi suficiente și, cum spuneam, ele nu vin de la noi, ci trebuie să le cunoaștem din alte surse. Să vedem ce spune despre toate acestea un dominican...

UN PREOT PĂTRUNDE MISTERUL

Preotul dominican Maurice Cocaqnac a făcut, curios să dea de adevăr, investigații foarte serioase în domeniu. Era interesat, ca și noi, în ce fel o clarvăzătoare este în același timp și vindecătoare. A abordat-o pe cea mai cunoscută, pe nume Pachita. Prin ea avea să pătrundă în universul magic al mexicanilor. Interesant este să menționez că deși „Mama Spania" din Ploiești și Pachita din Mexic nu s-au cunoscut niciodată (și nici nu aveau cum să se cunoască) și habar nu au una de alta, totuși, modalitățile ezoterice de care se folosesc sînt aproape aceleași. Este greu de acceptat că misterele clarviziunii și ale vrăjitoriei (magiei albe, mai ales) au circulat o dată cu curenții de aer, peste ocean, ca să fie receptate pe o arie atît de vastă de geografie terestră!

Și Pachita, ca și „Mama Spania", intră într-o stare de transă pe care observatorul o consideră ciudată. În această stare de transă începe de fapt consultația. De cele mai multe ori, „diagnosticul" se pune imediat, fără nici o ezitare. Pachita, spre exemplu, odată cu numirea bolii pacientului, exprimă prompt și remediul adecvat. Preotul dominican, asistînd la astfel de experiențe, a rămas stupefiat de exactitatea diagnosticului și a remediului. În fine, ca și „Mama Spania" din Ploiești, Pachita nu recurge decît rar la medicina naturală, ci cu prioritate la remedii spirituale. Intuiție exactă, deoarece o știm că orice maladie are o cauză precisă de natură psihosomatică.

Să privim din nou fotografia alăturată pentru a înțelege cum arată o imagine a dedublării. Pachita realizează în chip performant vindecări și exprimă previziuni precise în felul acesta, prin dedublare. La fel și „Mama Spania". Preotul dominican, asistînd la mai multe ședințe de clarviziune, a fost în cele din urmă convins că Pachita intra în legătură cu o voce. Era limpede pentru el, fiind de față, că vocea masculină devenea un fel de bandă magnetică pe care urechea internă a Pachitei o descifra cu ușurință, devenind difuzorul ei.

FENOMENUL DEDUBLĂRII

În cazul „Mamei Spania" din Ploiești, vocea Pachitei este înlocuită de imagini. Sînt imagini „văzute" prin obiecte de ritual anume folosite. Altfel spus, „Mamei Spania" i se arată, în cele mai multe cazuri, un fel de film pe care încă nu l-a realizat nimeni, dar ea are acces la el și îl poate povesti dintr-un capăt în altul, deși cînd își revine din transă, rugată să explice de ce a spus ce-a spus, ea nu poate reface monologul decît parțial. Numai în starea de transă trebuie ascultată și trebuie reținute informațiile pe care le comunică...

Concluzia preotului dominican se cuvine a fi reținută:

„Marii tămăduitori reușesc să atingă ființa bolnavă într-o asemenea profunzime, încît modifică în modul cel mai veritabil imaginea pe care bolnavul o are despre corpul său și astfel opresc procese care nu pot fi blocate prin alte mijloace, fie și medicale. Se produc de fapt fenomene miraculoase de autovindecare".

În cazul clarviziunii, lucrurile nu pot fi exprimate cu aceeași ușurință. Pînă în momentul cînd vom cunoaște mai exact ce înseamnă de fapt a te dedubla pentru a primi informații din alte dimensiuni spațio-temporale, misterul clarviziunii rămîne în continuare un mister!

Singura modalitate, actuală, de a experimenta aceste fenomene, este recoltarea evenimentului scadent. Dacă o clarvăzătoare a exprimat un adevăr înainte ca acesta să existe ca atare, atunci avem o probă de valabilitate, înseamnă că mesajul transmis a existat altundeva și clarvăzătoarea l-a receptat corect...

UN ALT FEL DE INTERVIU

De-abia terminat interviul cu Edivaldo, Guy Lyon Playfair avea trecută pe agendă o nouă întîlnire cu vindecătorul brazilian. De data aceasta într-un alt loc, cu totul special. Nu într-o suburbie, ci în subsolul casei superbe a unui magnat cu pasiuni spiritiste, amenajat pentru întîlniri ale practicanților spiritismului lui. Aici Edivaldo însuși făcea demonstrații din două în două săptămîni.

MIHAELA DOROBANȚU

Salutat ca un vechi prieten de vindecătorul care sosește în mijlocul unui grup de asistenți, Playfair este imediat acceptat în casă. La subsol se aflau două camere, relativ spațioase, mobilate simplu dar cu gust. În cea mai mare, în capătul îndepărtat se afla o perdea, ca o cortină de teatru. Edivaldo intră grăbit, trece printre cei 30 de oameni care îl așteaptă în picioare și pe lîngă cele cîteva persoane cu capacități de medium așezate la o imensă masă de sufragerie, și se îndreaptă spre perdea. Se aude un zgomot, ca și cum s-ar fi ridicat cortina și, deodată, o voce răgușită se adresează celor prezenți: „Bonsoir, mes amis". Un fior străbate asistența - era vocea doctorului Pierre, unul din cei care operau „prin intermediul lui Edivaldo". Imediat alte voci îi iau pe rînd locul și Edivaldo salută aistența într-o engleză cu un puternic accent brazilian, apoi cu glasul faimosului Dr. Fritz și, în fine, se stabilește la vocea doctorului Calzanas. De după perdea acesta cheamă primii doi pacienți, pentru „una consulta y una operacion". Playfair privea fără să scoată o vorbă la ceea ce se întîmpla,

Psihochirurgia PRO și CONTRA

cînd îi aude pe Edivaldo (sau pe Calzanas?) cerînd cu voce tare: „să vină englezul". Se strecoară prin mulțime și intră în spatele perdelei.

Aici se aflau două paturi și o măsuță plină cu sticle și bandaje. Pe pat - un pacient de 30 de ani, cu o figură tipic braziliană.

„Deci tu ești parapsihologul", i se adresează vocea lui Calzanas, „la-ți un scaun și așează-te lîngă mine".

Înainte ca să-i poată răspunde, Playfair este supus unui adevărat bombardament de explicații în spaniolă despre modul în care trebuia și era făcută operația. Regreta că nu are cu el micul magnetofon, dar nu îndrăznise să-l ia cu el; acest lucru era strict interzis, în afara unei aprobări speciale, la ședințele spiritiste - altminteri nu ai mai fi fost admis a doua oară! Așa că încearcă să distingă cît mai multe cuvinte. Parcă vede cum defilează prin fața lui fraze scurte: separarea dublului eteric... a patra dimensiune... să separi plasma din sînge... ectoplasmă... Oricît de obișnuit era cu interviuri în condiții dificile, Playfair fusese luat prin surprindere. Și mai surprins însă este în momentul în care Calzanas-Edivaldo i se adresează direct: „unde ți-ai lăsat magnetofonul? Du-te și adu-l. Cum să pleci la pescuit fără undiță?" Părea că se amuză foarte tare. Playfair se ridică, își face loc prin mulțime și revine cu magnetofonul. În sala de operație se auzea în surdină celebrul Largo de Haendel. Playfair se pregătea să asculte o lecție de medicină spiritistă...

ÎNGERUL ROBERT povestește viitorul

PAUL IOAN

Un medium își poate cîștiga foarte repede celebritatea dacă lansează o anumită modă, dacă aduce o inovație cît mai captivantă pentru clientelă. Încă din secolul al XVI-lea, englezul John Dee (1527-1606), considerat a fi precursorul spiritismului modern, a introdus „comunicarea cu îngerii" și piatra magică. De asemenea, John Dee a lansat și moda asistentului care tălmăcește bolborosealа maestrului intrat în transă.

Și-n secolul nostru au existat cazuri similare a căror autenticitate n-a putut fi contestată în mod tranșant.

Americanul Wilson McTurnbull își pierduse unicul fiu, Robert, pe cînd acesta avea unsprezece ani. Avusese loc un accident de mașină, la volan fusese tatăl. După ieșirea din șoc, McTurnbull a „văzut" spiritul odraslei decedate într-o oglindă. Robert a apărut sub forma unui înger, care i-ar fi spus că va duce un trai liniștit, ferit de pericole, dacă va comunica periodic cu el, prin intermediul „fratelui Davis". Astfel, viitorul medium a racolat un fost deținut, cunoscut a avea tulburări mentale, care a devenit acel frate Davis. Cuplul a activat aproape zece ani, din 1945 pînă-n 1954, practicînd spiritismul itinerant.

Ședințele decurgeau astfel: în camera principală stăteau clienții în jurul mesei, împreună cu fratele Davis. McTurnbull intra în transă într-o odaie alăturată. Și el, și asistentul purtau la gît un medalion cu o piatră neagră, semn al comuniunii lor spirituale. Cei prezenți ascultau mesajele maestrului, care, chipurile, le-ar fi primit de la îngerul Robert și le-ar fi trimis telepatic asistentului. Cele mai multe informații dădeau lămuriri despre viitorul clienților, care nu se sfiau să pună întrebări despre bursă sau cursele de cai. Și cum fantezia mediumului era debordantă, amatorii de spiritism plecau mulțumiți. Cele mai faimoase mesaje s-au referit la prăbușirea unui avion în Golful Mexic și la un posibil război în Orientul Îndepărtat (Coreea), predicții confirmate de realitate după cîțiva ani. De multe ori, îngerul Robert prefera să „vorbească" despre cariera copiilor clienților, dînd sfaturi despre orientarea lor profesională...

Acest sistem de a comunica cu invizibilul era imposibil de controlat, și de aceea cariera acestui cuplu a durat atît de mult. Pe lîngă credulitatea stînjenitoare a clienților, factorul decisiv a fost însuși caracterul itinerant al practicării ședințelor. Practic, cei doi s-au plimbat prin aproape toată America și Canada, fără să mai aștepte rezultatul previziunilor și pierzîndu-și cu abilitate urmele.

Sfîrșitul carierei mediumnice a lui Wilson McTurnbull a fost cu adevărat spectaculos. La ultima întîlnire cu îngerul Robert, asistentul (fratele Davis) a continuat să traducă cele aflate de maestru, după ce acesta făcuse infarct și murise în camera alăturată! De obicei, un clopoțel anunța terminarea stării de transă și sfîrșitul ședinței. Impacientat că nu mai aude „gongul", fratele Davis s-a dus împreună cu cîțiva curioși în odaia vecină... Cu mîinile pe piept, mediumul închisese ochii pentru totdeauna. Nici nu se putea un final mai convingător pentru cariera unui om care susținuse că avusese atîtea contacte cu eternitatea reprezentată de fiul decedat. Poate de aceea, numele lui nu a fost blamat.

PARADOX ...Despre paradox

MARIAN GRIGORE

Un cunoscut filozof antic grec, Zenon din Eleea, este vestit mai ales prin paradoxurile sale, între care celebrul enunț: *„Săgeata care zboară stă pe loc”*. Întemeiat pe o „demonstrație” pur logică, o modalitate mai greu de digerat de publicul larg, acest paradox are și o variantă fabulistică, în versiunea *„Ahile și broasca țestoasă”*. Se spune că Ahile cel iute de picior (dar nu prea ager la minte) a fost provocat la o întrecere (de alergare!) de către broasca țestoasă - animal care, alături de bufniță și șarpe, simboliza înțelepciunea. *„Ho, ho, ho”* - izbucni într-un răsunător hohot de râs Ahile, fără să-i pese de „neînsemnata” condiție care-i cerea să acorde încetei sale concurente un avans, lăsat la libera lui apreciere. *„Poți să te așezi și la un pas de-al meu de țintă și tot te ajung și te întrec”* - tună el. *„De întrecut, e sigur că mă întreci* - i-o întoarse broasca - *numai că nu vei putea niciodată să mă ajungi! Așa că poți considera că am câștigat deja prinsoarea, fără nici-o alergare...* După care, în fața arbitrilor chemați să decidă câștigătorul, desfășură următoarea demonstrație: *„Este adevărat că, pentru a mă ajunge, Ahile trebuie să străbată mai întîi jumătate din distanța pînă la mine? Este! Dar, la fel, pentru a străbate această jumătate de drum, va trebui să străbată jumătatea... jumătății drumului. Și oricît vom înainta cu această judecată, totdeauna va rămîne de parcurs o jumătate a unei jumătăți, pe care Ahile încă nu a străbătut-o, așa că nu mă va putea ajunge niciodată...”*

Pentru obișnuiții cu limbajul filozofic este evident că nu avem de-a face cu un sofism, judecata logică fiind fără fisură. Pentru a fi un sofism, acest raționament trebuia să aibă cel puțin unul din termeni întemeiat pe o eroare. *„Toți oamenii sînt muritori/ Lupii sînt muritori/ Deci oamenii sînt lupi”* - reprezintă un exemplu clasic de sofism. Or, nici o asemenea eroare nu se strecoară în raționamentul țestoasei. Numai că, fără a fi fals, pentru a descoperi „șmecheria” el trebuie citit în limbajul matematic al limitelor de șiruri, corespunzînd unor cunoștințe pe care omenirea le-a achiziționat mult mai tîrziu. Fără a stăpîni acest limbaj, paradoxul este deplin și putem acorda perplecși, dar convinși, premiul cuvenit țestoasei.

Am recurs la acest exemplu clasic, ales dintre paradoxurile eleate, pentru a putea înlătura mai ușor confuzia curentă ce se face între un lucru *absurd* și-un fenomen *paradoxal*. Absurd este doar un lucru care contrazice logica, fiind pur și simplu „ceva ce nu poate exista”. Fapt pe care îl acceptăm cu seninătate de cuget și fără „probleme existențiale”. De unde și metoda demonstrației prin reducere la absurd, utilizată în logică, în matematică sau ca procedeu oratoric. Or, cum am arătat deja, paradoxul, prin respectul scrupulos al logicii, „legitimează” tocmai existența unor fenomene ce apar ca absurde, fără a fi (întotdeauna) astfel.

(Va urma)

Megalopolisurile mileniului III

ȘERBAN FILIP

În anul 2000, peste 50 la sută din populația lumii va trăi în mediul urban. Orașe enorme, supradimensionate, tentaculare, megalopolisuri în care oamenii, sufocați de beton, oțel și sticlă, vor tînji după un colț de iarbă verde... Pe plan mondial există 21 de megalopolisuri (orașe care, împreună cu aria metropolitană, au peste 8 milioane locuitori): Tokio (26,5 milioane locuitori), New York (16,3 milioane), Sao Paulo (16,1 milioane), New Mexico (15,5 milioane), Bombay (14,5 milioane), Shanghai (14,7 milioane), Los Angeles (12,2 milioane), Beijing (12 milioane) etc.

Dacă la începutul secolului trecut trei la sută din populația mondială locuia în mediu urban, în numai cîțiva ani, peste 50 la sută din populația lumii va locui în orașe. Marile aglomerări urbane sînt veritabile furnicare umane. În anul 2015, pe Terra vor exista 33 de megalopolisuri, dintre care 27 se vor afla în emisfera sudică. Migrația spre oraș nu mai corespunde unei nevoi economice, orașul reprezentînd un loc obligatoriu de locuit pentru majoritatea oamenilor.

Această „mecanică demografică” este o spirală infernală. Fenomenul cunoaște o rapidă extindere în emisfera sudică, unde populația, în prezent majoritar rurală, va fi urbană în proporție de 65 la sută în anul 2015. Urbanizarea este mult mai lentă în emisfera nordică, unde populația deja puternic urbanizată, va fi citadină în proporție de circa 90 la sută în cel mult 20 de ani. Megalopolizarea mondială este asociată adesea cu o apocalipsă anunțată: la Rio de Janeiro domnește delincvența în sărăcele *favelas* de la periferiile sordide, la Los Angeles nu se vorbește decît despre evenimente violente și lupta dintre bande înarmate, la Cairo domnește furnicarul uman, la Lagos - mizeria și insecuritatea, la Detroit și Washington există hoarde de oameni fără adăpost, iar la Paris, periferii care ridică multiple probleme municipalității. Aglomerările urbane par să fie creuzetul în care se strîng toate nenorocirile civilizației actuale: sărăcie, precaritate, violență, disperare, droguri etc.

Orașele europene, solid ancorate în topografia lor seculară, confortabil echipate cu toate tipurile de infrastructuri, rezistă în bune condiții la fenomenul megalopolizării. Semnificația cuvîntului oraș, care evocă încă o aglomerare densă, limitată, concentrată în jurul unui nucleu, deseori istoric, în care se produc sufocări frecvente ale traficului auto, va fi curînd depășită. Mai mulți factori au contribuit la expansiunea orașelor: mijloacele de comunicație, transport și mai ales automobilele. Contrar previziunilor, automobilul individual a reușit să creeze noi spații în propriul profit - șosele largi, numeroase locuri de parcare, poduri etc, ceea ce s-a tradus printr-o extindere a orașelor. Automobilul a provocat această mișcare centrifugă spre periferie (mulți oameni trăiesc la periferie și lucrează în centru). În Statele Unite, centrele comerciale sau clădirile cu birouri s-au implantat deseori la nivelul nodurilor autorutiere. Orașele secolului XXI pot fi asemuite cu o „piele de leopard” în care „petele” sînt reprezentate de aglomerațiile urbane: zone bogate, altele sărace, zone de petrecere a timpului liber, de muncă, de practicare a comerțului, turismului, de locuit etc. Acest fenomen este deja perceptibil în Franța, unde centrele orașelor au pierdut în medie 8 la sută din locuitori, și este foarte evident în Statele Unite, unde centrele unor orașe, cum ar fi Detroit sau St. Paul, seamănă cu niște deșerturi...

Marile aglomerări urbane își vor extinde sfera de influență asupra micilor orașe, care-și vor pierde autonomia teritorială, independența economică și chiar propria personalitate. Ele vor deveni simpli sateliți ai marilor orașe tentaculare. În afara zonelor puternic urbanizate, între orașele de mărime medie și redusă vor exista spații amestecate, nediferențiate, jumătate urbane, jumătate agricole, în funcție de spațiul disponibil. Megalopolizarea este un fenomen care se produce la scară mondială, la care fiecare oraș se adaptează în propria manieră.

ZECE MOTIVE MAJORE DE ÎNGRIJORARE PENTRU CONSUMATORI

***Atunci cînd vine vorba despre protecția consumatorului din țara noastră, trebuie să recunoaștem că se cam vorbește de funie în casa spînzuratului, adică el, consumatorul român, continuă să fie ignorat, nu de puține ori aflîndu-se în postura celui care, cum se zice, „mănîncă azi și nu știe de ce moare mîine”. Deci, la noi, standardele de protecție sînt aproape inexistente. Dar să vedem cum privește consumatorul european măsurile adoptate în Europa în ceea ce-l privește. Într-un sondaj „Eurobarometru”, realizat în acest an, trei sferturi din cei chestionați au răspuns că standardele de protecție trebuie armonizate în toate țările UE. Siguranța alimentelor a fost preocuparea principală a celor incluși în sondaj, 35 la sută dintre cetățenii UE considerînd că alimentele nu prezintă o siguranță demnă de o cauză mai bună. Redăm, în continuare, preluînd informația din revista „Dialog european”, zece motive de îngrijorare ale consumatorului european, în speranța că legi armonizate cu cele din UE vor fi și la noi, cît mai curînd, puse în practică. Asta pentru a se putea demonstra că este luat în seamă și consumatorul român, în fond, un posibil membru în Uniunea Europeană.* (GEORGE CUȘNARENCU)**

Siguranța alimentelor modificate genetic

Consumatorii sînt îngrijorați de efectele de lungă durată asupra sănătății lor și a mediului produse de alimente modificate genetic. Nu au încredere că statele membre și Comisia Europeană efectuează controale adecvate.

Diminuarea standardelor pentru protecția consumatorilor în cadrul pieței unice

Consumatorii se tem că piața unică înseamnă că țara lor ar putea fi obligată să accepte bunuri și servicii din alte state membre care nu se conformează standardelor lor naționale (adesea mai stricte). În anumite situații, aceste reguli sînt denunțate ca bariere comerciale.

Cumpărăturile transfrontaliere

Consumatorii care cumpără din alte țări doresc să o facă oriunde este mai ieftin și mai bine, fără să-și pună problema că dacă un produs nu este în regulă ei nu au nici un drept reparatoriu. Drepturile ar putea include introducerea unor reguli și garanții clare ale UE.

Siguranța și calitatea cărnii

Maladia vacii nebune a alertat lumea la pericolele generate de metodele moderne de creștere a animalelor. După multe studii care au scos la lumină utilizarea ilegală a hormonilor în producerea cărnii și după presiuni exercitate de SUA asupra Europei ca să accepte carne care conține hormoni de creștere, problema siguranței cărnii a devenit centrală. Consumatorii sînt conștienți că există posibilitatea consumului de carne care conține reziduuri de hormoni. Ei sînt, de asemenea, îngrijorați că inspectorii, în special cei din state membre, nu-și fac bine datoria.

Deteriorarea mediului

Consumatorii sînt îngrijorați că viața modernă duce la poluare și la deteriorarea mediului, în special la poluarea alimentelor, apei și a mediului rural. Nu există legislație la nivel european care să standardizeze sau să controleze afirmațiile, adesea neadevărate, de protecție a mediului, incluse în etichetele produselor.

Campaniile de marketing care îi vizează pe copii și tendința crescîndă pentru utilizarea unor forme ascunse de publicitate

Copiii sînt supuși, din ce în ce mai mult, presiunilor comerciale care vizează fiecare aspect al vieții lor cotidiene. Acestea pot include publicitate făcută anumitor produse într-un film, publicitate în școli, publicitate prin poștă și sponsorizarea activităților pentru copii. Părinții și profesorii sînt îngrijorați de impactul acestor practici de marketing asupra copiilor și de caracterul neadecvat al cadrului existent de reglementare privitor la aceste practici.

Costul ridicat al cumpărăturilor făcute în străinătate

Consumatorii consideră că trebuie să plătească prea mult pentru tranzacții financiare dacă cumpără bunuri și servicii în alte țări ale UE. Costul schimbului de bani este ridicat, la fel și costul plăților transfrontaliere, care adesea sînt ineficiente.

Etichetare clară

Proliferarea produselor în cadrul pieței unice implică o nevoie crescută de informații corecte oferite consumatorilor privind produsele pe care le cumpără. Fără aceste informații nu pot compara noile produse provenite din celelalte țări ale UE cu cele pe care le cunosc mai bine.

Liberalizarea serviciilor publice

Există temeri printre consumatori că liberalizarea serviciilor, cum ar fi telecomunicațiile, electricitatea, gazele sau transporturile, vor aduce beneficii doar utilizatorilor industriali și vor duce la costuri mai ridicate pentru consumatorul individual.

Efectul globalizării asupra UE

Consumatorii sînt îngrijorați că presiunile de a liberaliza comerțul mondial ar putea duce la compromiterea standardelor și a preferințelor consumatorilor din UE pe măsură ce țările din afara EU își impun propriile standarde și reguli asupra Uniunii. Presiunile comerciale au avut un rol cheie în recenta aprobare a utilizării semințelor modificate genetic, în pofida opoziției exprimate de consumatori.

E bine DE ȘTIUT

Vă simțiți obosită? Sînteți crispată? În cîteva minute puteți reveni la cea mai bună formă. Cu condiția să cunoașteți cîteva puncte esențiale ale meridianelor energetice ale organismului. Și, pentru ca ajutorul nostru să fie cît mai eficient, imaginile alăturate vă indică exact punctele ce trebuie masate.

1. Aşadar, urmărind linia sprîncenelor, cu ajutorul celor două degete index, găsiți o mică adîncitură. Masați zona, descriind mici mișcări circulare și apăsînd progresiv.

2. În creștetul capului există o altă zonă ușor adîncită. Fixați indexul deasupra ei și masați ușor cu mișcări concentrice, spre stînga și spre dreapta.

3. Destindeți-vă umerii. Prindeți bine umărul drept cu mîna stîngă. Presați ușor cu trei degete pînă simțiți cum tensiunea musculară se destinde ușor.

4. Relaxați-vă întreg trupul. Prindeți antebrațul drept cu mîna stîngă. Apăsați ușor și veți simți în toți mușchii o relaxare ușoară. Faceți totul cu blîndețe, nu cu brutalitate.

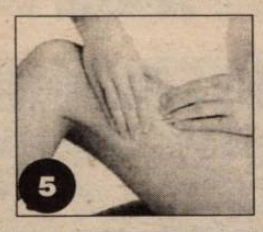

5. Pentru a acționa asupra zonei stomacului, identificați pe fața externă a pulpei piciorului punctul reliefat de imagine. Masați transversal zona.

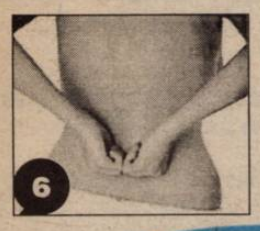

6. Cu pumnii strînși, căutați cele două mici adîncituri de la nivel lombar și presați ușor. Masați apoi cu mișcări ample spre șolduri. Nu veți mai simți nici o senzație neplăcută la nivelul coloanei vertebrale.

7. Pentru a decontracta gîtul, apăsați ușor punctele de pe ceafă indicate în imagine. Masați ușor zonele din vecinătatea vertebrelor. După aceste cîteva minute pe care vi le-ați acordat, recunoașteți că vă simțiți excelent. Exagerăm cumva?

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÂNEANU

GASTRONOMICE

Pentru această săptămînă vă sugerăm o rețetă ușor de realizat și care nu necesită mult timp:

TĂIȚEI CU CIUPERCI

Sînt necesare: 500 g tăiței, 100 g șuncă, o ceapă, o lingură ulei, o lingură unt, 150 g ciuperci, sare, piper, zeamă de lămîie. Se fierb tăițeii în apă cu sare. Se taie ceapa și ciupercile și se pun pe foc, în untul amestecat cu ulei. După ce s-au înmuiat bine, se condimentează. Se taie șunca „tăiței" și se amestecă totul cu tăițeii fierți. Deasupra putem pune caşcaval ras sau o lingură de smîntînă.

Ridurile,

o obsesie ce poate fi amînată... (2)

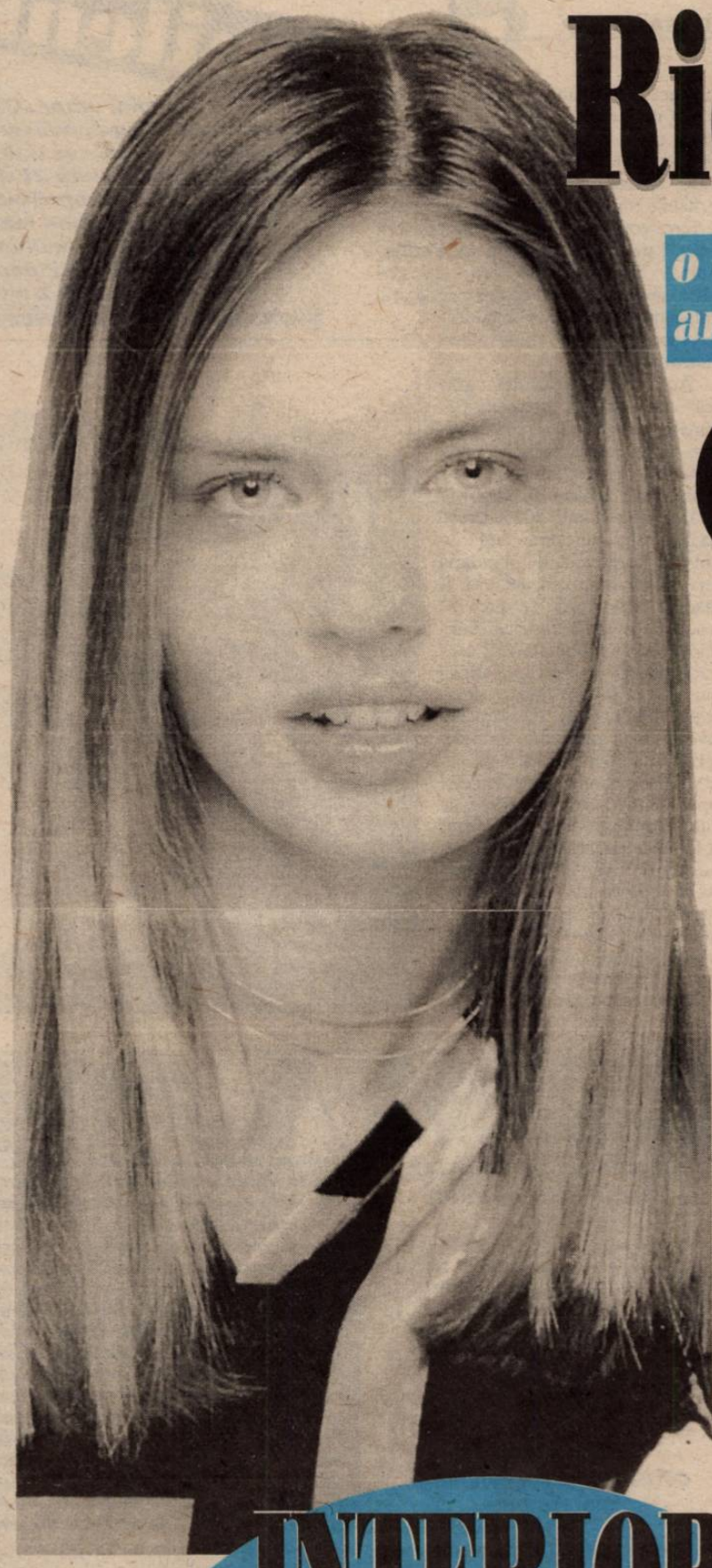

Un ten frumos este și rezultatul unei alimentații sănătoase și echilibrate. Evitați potențialii alergeni, preferați peștele, fibrele fructelor și legumelor, cerealele complete, produsele lactate, uleiurile vegetale. Nu uitați vitaminele, în special C, E și A. De cele mai multe ori hrana cotidiană nu acoperă integral nevoia de vitamine, motiv pentru care, în funcție de anotimp trebuie să completați cu vitamine de sinteză.

● Un sfat imperativ al specialiștilor domeniului este acela de a fi foarte prudente față de dușmanii recunoscuți ai pielii: soarele și tutunul. Chiar dacă efectele nocive sînt vizibile după mai mulți ani, nu trebuie să-i subestimați. Sub efectul razelor ultraviolete pielea va îmbătrîni prematur iar riscul cancerelor cutanate este crescut. În privința fumatului, nu numai că țigara favorizează maladii grave, dar împiedică pielea să respire suprimînd schimburile de apă și oxigen care asigură prospețimea tenului. De asemenea, fumatul favorizează apariția ridurilor, îngălbenirea dinților, a unghiilor. Promiteam săptămîna trecută cîteva sfaturi destinate femeilor trecute de 35 de ani. Ați atins așadar acea frumoasă vîrstă cînd mai sînteți confundată cu... sora fiicei dv., iar bărbații întorc involuntar capul seduși de mersul zvelt, ținuta tinerească și obrazul tineresc.

● Și chiar dacă oglinda vă dezvăluie dimensiunea reală a faimoaselor riduri ale expresiei, nu încrucișați brațele a neputință. Folosiți creme bogate în vitamine sau în acizi de fructe. Ele stimulează reînnoirea celulară, redînd pielii un aspect catifelat și o mină excelentă.

● Este timpul să vă ocupați de ameliorarea ridurilor din jurul gurii practicînd cu regularitate un gomaj al buzelor și al zonei adiacente urmat de o hidratare abundentă. Obișnuiți-vă să masați cu blîndețe zona, cu mișcări lente. Circulația sanguină va fi ameliorată iar pielea va deveni mai suplă.

În aceste zile se desfășoară la București lucrările celei de a II-a ediții a „Forumului Național al Organizațiilor Non-guvernamentale de Femei și Mixte". Organizatori: Asociația Națională a Femeilor cu Diplomă Universitară din România în colaborare cu World Trade Center București. Tematica abordată: Șanse egale ambelor sexe.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc L.C. și locuiesc în București. De trei ani sufăr de psoriazis. Tratamentul „tradițional" s-a dovedit ineficace. În aceste împrejurări am aflat de tratamentul bioenergetic făcut telepatic de doamna Vasilica Ciupea și fiicele sale. După doar zece ședințe suferința mea, atît de supărătoare, a trecut aproape în totalitate. În plus, dorm și mănînc bine, într-un cuvînt, mă simt excelent..."

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 10000 lei.

10% REDUCERE adică 10000 lei

TALONUL NR. 47

Numele și prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 20 decembrie 1997 ●

Programări la telefon: 6862046

INTERIOR

în culori pastel

Nu vă spunem nici o noutate cînd afirmăm că ambianța, culorile interiorului își pun amprenta asupra psihicului. În același timp și domeniul decorațiunilor interioare își are tendințele sale de modă. Astfel, acum sînt foarte moderne culorile pastel. Eleganța, rafinamentul și căldura se îmbină atît de armonios încît sîntem siguri că v-am oferit cîteva sugestii ce vă vor face plăcere...

Terapie naturală

SUCURILE NATURALE

Sucul de cartofi - s-a dovedit util în tratarea gastritelor hiperacide, ulcerului gastric şi duodenal, în dispepsii, diabet, adjuvant în litiaza biliară. Pentru ulcere - o jumătate de pahar, de 4-5 ori pe zi, timp de o lună; la diabetici - mici cure de 10 zile, în fiecare lună sau la două luni, fără a depăşi dozele.

Sucul de castraveţi - este răcoritor, în stări subfebrile; depurativ - în gută; diuretic - dizolvant al acidului uric şi uraţilor - în afecţiunile renale, calculoză renală; uşor hipnotic în toate cazurile indicate sucul de castraveţi este preferabil, în cantitate de 300-500 g. Sucul de castraveţi în cantitate de 200 g, asociat cu 200 g suc de morcov şi ridiche neagră, plus 10 g miere de albine - este considerat cel mai puternic dizolvant al calculilor urinari, consumat cîte 500 g zilnic, în cure de 21 zile şi cu regim de cruţare metabolică (regim naturist standard, fără proteine animale).

Sucul de varză (despre care specialiştii în domeniu au afirmat: dr. Blanc C. - „Varza ar putea fi în terapeutică ceea ce este pîinea în alimentaţie", iar dr. H. Leclerc - „Folosirea verzei ca panaceu universal nu este o aberaţie"). În anemie, ascită, demineralizare, litiază biliară, diabet, gripă, rahitism, scorbut, senescenţă (îmbătrînire) - 1-2 pahare de suc pe zi; artritisme, stări depresive, nervozitate, oligurie - 2 pahare de suc pe zi; ulcere gastrice - 2-3 pahare de suc pe zi, între mese; afonie (în gargare şi ingerare) - suc combinat cu miere; astm, bronşită, catar, tuse convulsivă, dureri musculare, reumatism, gută (deosebit de aplicaţii cu frunze crude de pe piept şi gît, la baza pulmonilor, sare pe omoplaţi, după localizarea afecţiunii sau durerii - 1-2 pahare de suc pe zi; colite, enterite - 1-2 pahare de suc pe zi, între mese.

Sucul de ridiche neagră - rasă sau felii, puse în straturi alternative, cu zahăr sau miere, lăsate 24 ore. Se consumă cîte 4-6 linguriţe pe zi, indicat pentru calmarea tusei; dă rezultate foarte bune în cazul de tuse refractară la alte tratamente. Pentru copii, siropul are şi efecte tonifiante. Este bun şi în combaterea oboselii.

DUMITRU RĂDUCANU

DESINCROZA - o nouă boală a omului modern

Vă mai amintiţi, desigur, de noaptea de sîmbătă 25 octombrie a.c., cînd s-a schimbat ora oficială şi cînd a trebuit să ne întoarcem ceasurile cu o oră în urmă şi cînd, în consecinţă, în duminica ce a urmat, somnul ne-a fost sensibil perturbat de lumina naturală care ne-a invadat cu o oră mai devreme dormitorul. De fapt, tulburările pe care le-am resimţit o dată cu această simplă ieşire din ritmul obişnuit existenţial, sînt în realitate mai durabile decît ni se par, mai variate şi mult mai complexe, unii resimţindu-le, poate, fără să realizeze aceasta şi acum cînd citesc aceste rînduri.

ARCADIE PERCEK

Toate aceste realităţi se datorează desigur faptului că, pe această cale, am perturbat ritmul de scurgere al acestei aparenţe ce se prezintă sub aspectul zilei şi al nopţii, aparenţă cu care filosoful elen care a trăit în cel de-al III-lea secol de dinaintea erei noastre, Democrit, identifică Timpul, şi pe care, la rîndul său, W. Shakespeare, îl identifică cu un cormoran ce devorează totul.

Această ieşire din ritmurile obişnuite de scurgere a timpului, este şi mai acut resimţită de către aceia care, cu ajutorul avioanelor supersonice, fac autentice salturi peste fusele orare, sărind astfel în mai puţin de două ore dintr-o emisferă în alta. Apropo de această realitate, merită a şti că, în zilele noastre există posibilitatea de a pleca pe calea aerului din New York la orele 18, pentru ca la 9 dimineaţa să fim deja la Atena, traversînd astfel în mai puţin de o jumătate de zi, cinci fuse orare.

Aşadar, cînd avionul în cauză va ateriza în pitorescul oraş de la poalele Acropolei, în New York va fi ora 3. Într-o asemenea situaţie, *ar fi practic imposibil ca această goană vertiginoasă să peste fusele orare să nu ne deregleze bioritmurile şi, pe această cale, buna funcţionalitate a organismului.*

Şi, într-adevăr, specialiştii care au aprofundat această problemă, au constatat apariţia cu acest prilej a unor simptome dintre cele mai variate, generate de realitatea menţionată, simptome constînd din trenante senzaţii de oboseală, în paradoxale accese de somn sau, dimpotrivă, din insomnii dintre cele mai rebele, apoi din depresiuni matinale inexplicabile, din trenante şi curioase tulburări de dispoziţie, din tot atît de trenante şi curioase oscilaţii afective, din disparităţi sexuale, din dispersii mai mult sau mai puţin durabile şi mai mult sau mai puţin semnificative în ceea ce priveşte atenţia şi concentrarea, ca şi în tulburări neuro-vegetative dintre cele mai curioase etc, etc, etc.

Cercetătorii în cauză înglobează toate aceste perturbări şi implicit toată această patologie cu termenul de desincroză, de detemporalizare sau de „jet-travel" (jet însemnînd în limba engleză avion cu reacţie, iar travel călătorie). Patologia desincrozei şi a detemporalizării este pe cît de prolixă, pe atît de proteiformă, fiind grevată de un acut coeficient de personalizare, purtînd din acest motiv amprenta particularităţilor reactive ale individului în cauză şi ale mediului în care acesta a fost brusc transbordat.

Părerea specialiştilor

DESPRE SOMN şi INSOMNIE

Fiecare al patrulea accident rutier se datorează oboselii

- Nu demult a fost lună plină şi nu puteam dormi. Mă trezea oare luna?

- Ştiinţa cunoaşte acest fenomen. Pe lîngă lumina iradiată, cauza poate consta şi în psihic, în dispoziţiile personale sau în unele semne rele imaginate. Vedeţi Luna şi vă gîndiţi că din cauza asta nu puteţi dormi. Cu cît vă urmăreşte mai mult acest gînd, cu atît veţi dormi mai prost.

- Multe cunoştinţe ale mele spun că se trezesc noaptea din pricina unor nelinişti şi griji. Oare creierul continuă să lucreze în timpul somnului?

- Da, creierul este foarte activ noaptea. El pune în ordine şi prelucrează impresiile dobîndite în timpul zilei.

- Există procedee moderne de antrenament, care calmează, iar seara fac ca grijile să pară nu prea importante?

- Există. Prin asemenea antrenamente sau prin exerciţii de respiraţie, puteţi să vă obişnuiţi ca înainte de culcare să vă deconectaţi de grijile din timpul zilei. Şi rugăciunile ajută să vă dobîndiţi liniştea lăuntrică.

- Dar şi eu mă trezeam în miez de noapte fără să fi avut nelinişti sau griji. Cum se explică?

- Aici cauzele sînt adesea banale. Poate că înainte de culcare aţi mîncat ceva prea gras, aţi băut cafea sau o băutură spirtoasă. Ori aţi vizionat un film tulburător. Sau partenerul sforăie. Dacă tulburările somnului continuă vreme îndelungată, luînd o întorsătură primejdioasă, trebuie să vă adresaţi medicului.

- Prin ce pot fi periculoase tulburările somnului?

- Ele pot prezenta chiar un pericol vital, deoarece fiecare al patrulea accident rutier sau de la locul de muncă se produce din pricina oboselii excesive. În plus, tulburarea respiraţiei în timpul somnului poate duce la infarct de miocard sau la congestie.

- De ce?

- Cînd intervin tulburări în respiraţie, creşte tensiunea arterială. Pe de o parte, asta se întîmplă din pricina eforturilor sporite ale muşchilor respiratori, iar pe de alta, din pricina unor hormoni. De obicei, noaptea, tensiunea arterială scade, iar la mijlocul zilei creşte la maximum. Organismul este obişnuit cu aşa ceva şi reacţionează în mod corespunzător. În cazul tulburărilor somnului însă, mecanismul hormonal se deplasează: funcţiile se schimbă. Tensiunea atinge noaptea valori din ce în ce mai înalte, iar organismul nu este în stare să facă faţă.

Măsuri şi mijloace contra insomniei

- Am eu vreo posibilitate să întreprind ceva contra insomniei?

- Seara să rămîneţi treaz, pînă cînd simţiţi cu adevărat o oboseală extremă. Sau, la sfîrşit de săptămînă, încercaţi o dată să rămîneţi treaz pînă dimineaţa. Dacă noaptea vă treziţi pe neaşteptate şi într-o jumătate de oră nu puteţi dormi, sculaţi-vă, treceţi în altă încăpere, lucraţi ceva, citiţi o carte sau scrieţi o scrisoare.

Săptămînalul german „Bunte" publică un interesant interviu, acordat de Dr. Dietmar Schefer, de la Institutul de psihologie a somnului, de pe lîngă universitatea din Bochum, pe tema insomniei.

- Nu e mai simplu să iau un somnifer?

- Indiscutabil că e mai simplu, dar nu e în folosul sănătăţii. Înainte de a recurge la medicamente, utilizaţi toate celelalte metode. Numai dacă nimic nu vă ajută, rugaţi medicul să vă prescrie un somnifer. Dar să nu-l folosiţi mai mult de 3-4 săptămîni, căci altfel poate să apară obişnuinţa.

- Asta se referă şi la tabletele preparate din produse vegetale naturale?

- Acestora e bine să le acordaţi preferinţă faţă de celelalte somnifere. Sînt foarte bune, spre exemplu, preparatele pur vegetale din valeriană, mentă şi hamei.

- Dar apropo de hamei. Un pahar de bere nu mi-ar ajuta să mă relaxez înainte de culcare?

- Pentru un timp, el v-ar relaxa. Dar alcoolul nu e un somnifer. Cine bea alcool, adesea se trezeşte la miezul nopţii deoarece organismul prezintă un fel de simptom de reţinere. În loc de bere, beţi mai bine o ceaşcă de lapte cald cu miere.

- Dacă plec la Miami, n-ar trebui, din pricina fuselor orare, să mă culc mai din timp? Cemi recomandaţi pentru cînd trebuie să mă întorc?

- Acomodarea puteţi să o începeţi încă înainte de plecare. Mîncaţi mai tîrziu şi culcaţi-vă mai tîrziu, sculîndu-vă, de asemenea, mai tîrziu. Cu întoarcerea e mai greu, aici, cu titlu de excepţie, somniferul putînd să fie de ajutor. Sfătuiţi-vă cu medicul.

- Multor persoane le ajung 5 ore de somn, pe cînd mie nici 8 nu-mi ajung. De ce se întîmplă astfel?

- Cauza constă în faptul că nevoia de somn diferă. Cea mai mică este de 4-5 ore, unora fiindu-le suficientă. De aceea, durata normală a somnului variază între 7 şi 9 ore.

- Dar nu dăunează organismului dacă mă culc foarte tîrziu, iar peste 3 ore trebuie să mă scol?

- Dacă aşa ceva se întîmplă doar uneori, nu dăunează, căci data viitoare veţi dormi mai mult. Un organism sănătos îşi asigură în mod absolut cantitatea de somn necesară.

- Cît de mult poate rezista un om fără somn?

- Experinţele au demonstrat că fără somn se poate rezista 10 zile. Apoi survine totuşi o situaţie critică: metabolismul şi reglarea temperaturii se tulbură, omul se poate răci sub limite, poate slăbi şi în ultimă instanţă poate sucomba din pricina istovirii.

- E adevărat că somnul de pînă la miezul nopţii e cel mai sănătos?

- Nu. Rolul decisiv în refacerea forţelor fizice revine doar primelor 4 ore de somn, pentru că în această perioadă fazele de somn profund, aducătoare de odihnă, sînt cele mai lungi. Nu are importanţă dacă aceste 4 ore se află înaintea sau după miezul nopţii. Important e propriul dv. ritm.

- Din punct de vedere medical, e bine să se aţipească puţin ziua?

- Dacă nu aveţi tulburări ale somnului, un somn scurt, de cel mult 20-30 de minute poate contribui la concentrarea atenţiei şi la eficienţa muncii.

- E adevărat că bătrînii au nevoie de mai puţin somn decît tinerii?

- Da, la bătrîni, 5 ore sînt pe deplin suficiente.

Traducere şi adaptare de
L. CHECICHEŞ

Medicul vă răspunde

Întrebare: Cititorul Vasile Nestorescu din Constanţa, ne întreabă în legătură cu două articole despre vin ca agent terapeutic, apărute în revista Magazin, *dacă bînd trei pahare de vin pe zi, cum face la ora actuală, susnumitul avînd un mic teren la ţară, pe care cultivă viţă de vie, are şansă să devină alcoolic?*

Răspuns: Depinde de sensibilitatea Dv. faţă de alcool, cu care v-aţi născut, şi de obiceiurile pe care vi le-aţi făcut pe această linie. În legătură cu primul aspect, merită a şti că cercetări efectuate pe marginea sensibilităţii faţă de băuturile alcoolice ne-au evidenţiat faptul că copiii, adolescenţii şi vîrstnicii dispun de o sensibilitate cu totul crescută faţă de alcool, motiv pentru care, în cadrul acestor categorii de vîrstă, nu trebuie să ne jucăm cu acest succedaneu al focului, sau mai degrabă cu acest simbol al său, care este alcoolul. Din acest punct de vedere, acei părinţi care îşi îndeamnă odraslele lor foarte tinere sau numai tinere, să guste regulat din paharul lor de vin, şi uneori chiar să bea puţin, sînt nu numai nişte mari ignoranţi, ci şi tot aşa de mari iresponsabili. Acelaşi lucru este valabil şi pentru vîrstnici. Tot studiile de care vorbim mai sus ne-au mai relevat un aspect de asemenea puţin cunoscut, ţinînd de faptul că există indivizi structural sensibili faţă de alcool, şi asta chiar din start, ca să spunem aşa, adică din momentul cînd li s-a configurat cifrul genetic, motiv pentru care practic este imposibil de a şti pe fruntea cărora dintre tinerii şi tinerele care din ignoranţă sau bravură forţează nota pe linia cochetăriei cu alcoolul, acesta îşi va depune sărutul perfid şi periculos al dependenţei totale. Iată raţiunea pentru care alcoolul trebuie prezentat oamenilor în adevăratele lui straie încă din momentul cînd aceştia se află pe băncile şcolii. La această vîrstă, cînd indivizii sînt prin definiţie mai receptivi, trebuie pus accentul pe educaţie sanitară.

Dar, chiar în lipsa acestei sensibilităţi structurale pentru alcool, la alcoolism, stimate D-le Vasile Nestorescu, se poate ajunge prin repetabilitate prelungită, aşa cum faceţi Dv. bînd trei pahare de vin pe zi, pahare care la anul viitor pot deveni patru ş.a.m.d. La alcoolism, indiferent că este vorba de bărbaţi sau femei, nu se ajunge dintr-o dată. Acest proces durează adeseori mult, dar nu rare sînt cazurile cînd această distanţă este mult mai scurtă. Un grup de cercetători englezi, au studiat mult timp care sînt indiciile şi treptele care marchează drumul progresiv al consumatorului de alcool spre dependenţă şi spre stadiul final al acestei toxemii. Cercetătorii în cauză au stabilit în urma studiului lor 19 stadii, marcînd drumul de la băutul ocazional la dependenţă şi la faza finală a acesteia, stadii pe care le-au publicat în cunoscuta revistă medicală „British Medical Association", şi care se prezintă astfel:

- Consumul ocazional;
- Începerea consumului constant;
- Consumul pe furiş;
- Apariţia sentimentului de culpabilitate;
- Incapacitatea de a discuta o problemă pînă la capăt;
- Sancţionare pentru conducerea autovehiculului sub influenţa alcoolului;
- Pierderea controlului;
- Comportament megaloman şi agresiv;
- Neîmplinirea promisiunilor şi a hotărîrilor;
- Evitarea familiei şi a prietenilor;
- Necazuri la serviciu;
- Resentimente nejustificate;
- Alterarea gîndirii;
- Deteriorare morală;
- Indiferenţa faţă de hrană;
- Incapacitatea de a întreprinde o acţiune;
- Resturi de veleităţi intelectuale;
- Recunoaşterea înfrîngerii totale;
- Nevoia obsesivă şi continuă de a bea.

După cît se pare, stimate D-le Vasile Nestorescu, Dv. vă aflaţi în cel de-al doilea stadiu din cele 19 ale cercetătorilor englezi. Bine-ar fi să vă opriţi aici, căci, altfel, vedeţi ce vă aşteaptă.

Dr. ANDREI ONU

Spitalul zburător

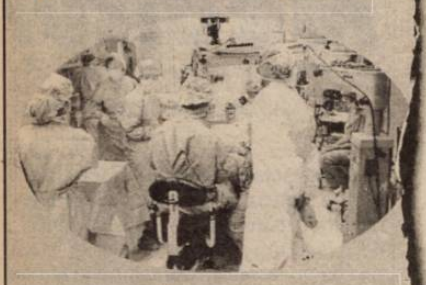

Un avion DC-10, reactor cu trei motoare, a fost echipat de organizaţia umanitară americano-britanică ORBIS, ca spital, pentru a se putea efectua cu el intervenţii chirurgicale oftalmologice. Spitalul zburător mai serveşte drept centru pentru formarea medicilor, infirmierelor şi a tehnicienilor în această specialitate, din ţările în curs de dezvoltare. Azi, conform datelor OMS, în lume trăiesc 38 milioane de orbi şi 110 milioane de persoane ce au vederea foarte redusă. Aproape 90 la sută din oamenii atinşi de orbire trăiesc în ţările sărace. Spitalul zburător poate fi pus la dispoziţia oricărei ţări, la cererea acesteia, pentru un timp limitat.

Recipiente cu autorăcire

Specialiştii companiei „Mitchell", care deţine fabrici în Anglia şi America, au pregătit un recipient (cutie), pe fundul căruia este montat un dispozitiv ce răceşte berea, coca cola sau orice altă băutură în mai puţin de un minut de la decapsare.

Problema e că vasul respectiv se răceşte prin degajarea gazului HFC 134, care e mai periculos de 3400 de ori decît bioxidul de carbon degajat în atmosferă de automobile şi de intreprinderile industriale. De pe acum, aceste emisiuni de gaze provoacă o încălzire a climatului pe plan global, dar care ar fi efectul asupra atmosferei dacă invenţia companiei „Mitchell" va fi trecută în producţie la scară industrială, întreabă organizaţiile militante pentru apărarea mediului înconjurător. Multe mari corporaţii se declară gata să cumpere de la „Mitchell" patentul. Este de aşteptat ca peste 3 ani să se vîndă în lume anual 800 de milioane de recipiente cu autorăcire.

Artrita va fi învinsă?

Artrita reumatoidă este o inflamaţie a articulaţiilor. Pe lîngă faptul că boala este foarte dureroasă, ea poate duce în multe cazuri la invaliditate. După specialiştii americani, artrita este de fapt o deficienţă a sistemului imunitar. În prezent trei societăţi din SUA propun strategii pentru învingerea acestei boli. Immunex propune administrarea de anticorpi contra proteinei inflamatoare TNF, emisă chiar de celulele macrofage. Societatea Axigen foloseşte anticorpi pentru blocarea altei proteine numită IL-1. În fine, firma Idec Pharmacenticais a creat anticorpi contra limfocitelor T. Deşi rezultatele sînt încurajatoare, cele trei metode nu atacă efectiv cauza bolii, ceea ce face ca la întreruperea tratamentului durerile să reapară. Testările continuă.

APOCALIPS

Odiseea unui asteroid

Astrul pămîntesc pare înscris într-un uriaş flipper cosmic în care o constelaţie de asteroizi şi comete joacă rolul bilelor. Planeta noastră se găseşte într-adevăr în drumul unui mare număr de corpuri cereşti, de la praful cometelor pînă la imense blocuri de rocă. În ultimii zece ani astronomii au descoperit noi „rezervoare" de unde pot pleca în orice clipă proiectile care ar putea să ne vizeze. Un real pericol, aşa cum o dovedeşte puternicul şoc survenit la o distanţă relativ apropiată de noi. E vorba de şocul produs de cometa Shoemaker-Levy care în iulie 1994 s-a prăbuşit pe Jupiter. Dacă cele 20 de fragmente ale cometei, dintre care una cu un diametru de 0,5 km s-ar fi prăbuşit pe Pămînt, planeta noastră ar fi fost înecată într-o ploaie de cenuşă. Ameninţarea unei coliziuni devastatoare e, deci, o realitate posibilă pe termen mai mult sau mai puţin îndepărtat. Oamenii nu se vor lăsa însă raşi de pe suprafaţa pămîntului asemenea dinozaurilor, acum 65 milioane de ani, afirmă specialiştii, întrucît există mijloace tehnice care să ne salveze. Ei lucrează deja la un arsenal de arme antiasteroizi pregătindu-se pentru un atac care ar putea surveni în cîteva luni sau în cîteva zeci de... milioane de ani.

Pericol iminent?

În fiecare noapte sînt descoperiţi o sută de noi asteroizi. Astronomii au identificat însă un număr de 400 care ar putea percuta Pămîntul. Unul din ei ne însoţeşte clandestin de mai multe mii de ani, un asteroid detectat deabia în anul 1986. El are 5 km diametru şi a primit numărul matricol 3753. De atunci o echipă de specialişti canadieni şi finlandezi îl urmăreşte permanent. Ei apreciază că 3753 se roteşte în jurul Soarelui în mai puţin de un an şi că orbita sa se apropie de două ori pe an de Pămînt accelerîndu-i sau diminuîndu-i influenţa gravitaţională. O dată la 385 de ani asteroidul se aventurează în zona noastră pînă la o distanţă echivalînd cu de 40 de ori distanţa Pămînt-Lună. Fără îndoială acest corp nu s-a format în apropierea Pămîntului. Originea sa trebuie căutată într-o cometă care pierzîndu-şi gazul a devenit inertă fiind capturată în orbita Pămîntului. O asemenea captură dublată de puternice perturbaţii gravitaţionale ale planetei noastre ar putea creşte pericolul unei coliziuni între cei doi aştri. Autorii acestei descoperiri găsesc însă că o asemenea eventualitate ar fi puţin probabilă. Există alţi asteroizi mult mai periculoşi, mai ameninţători. Numărul celor cu un diametru mai mare de 1 km care evoluează nu departe de Pămînt şi care ar putea să-i pătrundă orbita este de aproximativ 2000. Aşadar, planeta noastră ocupă un loc foarte expus în Sistemul Solar, într-un spaţiu unde evoluează numeroase corpuri cereşti. Unele dintre ele ar putea lovi Pămîntul.

Foc asupra asteroizilor

Armata americană se pregăteşte de o mare premieră: pulverizarea unui asteroid cu lovituri de proiectile teleghidate. Prevăzută pentru anul viitor, misiunea Clemantine 2 va expedia în spaţiu un microsatelit cu un proiectil Titan G2 la bord. Satelitul se va apropia de un grup de asteroizi situaţi la 15 milioane de kilometri de Pămînt (de 40 de ori distanţa pînă la Lună). Un ordinator situat la bordul lui Clemantine 2 va teleghida proiectilele spre punctele de impact iar aparatele de filmat fixate pe fiecare proiectil vor înregistra impactul încărcăturii explozive asupra asteroidului vizat iar datele vor fi transmise satelitului prin radio şi retransmise de Clemantine spre Pămînt. Proiectilele vor lovi asteroizii cu o viteză de 20 km/h eliberînd o energie superioară a sute de tone de TNT. Pentru moment Pentagonul nu poate prefigura cu exactitate efectele unei astfel de intervenţii. Asteroizii vor fi distruşi sau doar returnaţi din traiectoria lor. După ultimele calcule, un impact cu proiectile de 20 sau 30 t ar putea devia cu 100 m itinerarul unui asteroid. Opiniile legate de acest eveniment sînt contradictorii. Operaţiunea este privită ca un exerciţiu de tir care ar putea fi amînat. Alte voci autoritare atrag atenţia asupra faptului că sumele investite în acest scop ar fi trebuit dirijate spre alte misiuni, cum ar fi detectarea asteroizilor care constituie o reală ameninţare şi nu în ultimul rînd a cometelor. Dacă o cometă se îndreaptă spre Pămînt, ne-ar rămîne doar cîteva luni în care măsurile eficiente de apărare ar mai putea fi luate.

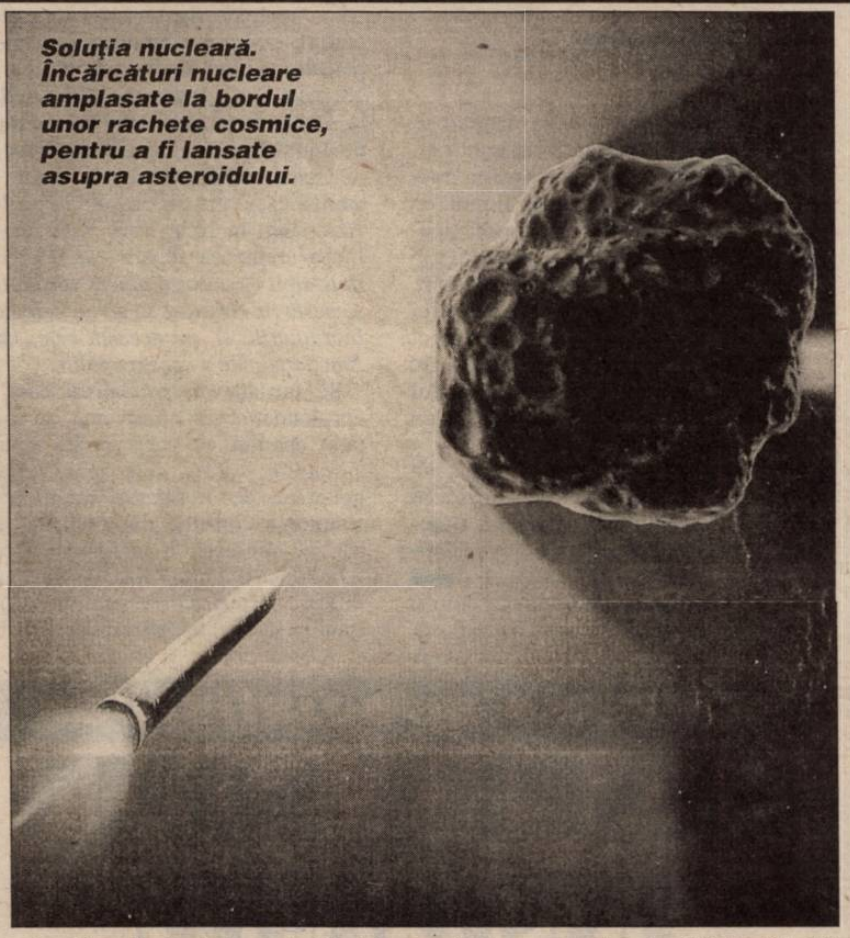

Soluţia nucleară. Încărcături nucleare amplasate la bordul unor rachete cosmice, pentru a fi lansate asupra asteroidului.

DORIN MĂRAN

(Va urma)

Programul Apollo - un pariu gigantic?

Prof. FLORIN ZĂGĂNESCU

Costul ridicat al programului Apollo, estimat încă de la începutul deceniului '60-'70 la circa 20 miliarde de dolari, a stîrnit o opoziţie aproape generală în cercurile politice ale SUA; NASA a ştiut să prezinte argumente „pro" care, în final, au determinat pe politicieni şi marele public să accepte programul.

Apare semnificativă, în sensul de mai sus, declaraţia din 1961 a administratorului de atunci al NASA, dr. Hugh L.Dryden: „...fondurile necesare nu vor fi aruncate pe suprafaţa Lunii, ci (acestea) vor veni în întreprinderi, în magazine şi laboratoare ale Americii, sub formă de salarii, pentru punerea la punct a materialelor noi, a dispozitivelor etc. care, la rîndul lor, vor reprezenta cîştiguri pentru foarte multe alte sectoare de activitate".

Există chiar şi acum opinia că, cu toate eforturile NASA şi ale oficialilor ei, dacă nu ar fi existat sprijinul politic al preşedintelui J.F. Kennedy, Armstrong şi Aldrin nu ar fi ajuns, poate, pe Lună...

Considerăm necesar să reproducem din mesajul preşedintelui privind Starea naţiunii, următoarele cuvinte profetice ale lui Kennedy: „...obiectivul nostru, făcînd acest efort graţie căruia unul din compatrioţii noştri va păşi pe Lună, este de a promova, într-un domeniu nou al ştiinţei, al comerţului şi al cooperării, poziţia Statelor Unite şi a lumii libere. Naţiunea noastră trebuie să fie printre primele în acest domeniu. Şi noi vom fi printre primii, dacă nu chiar primii!"

Remember

Înainte de toate, cînd se vorbeşte (scrie) despre Programul Apollo, trebuie prezentată, chiar şi în limbajul relativ sec al cifrelor, racheta SATURN-5 ale cărei motoare au avut o putere echivalentă cu 300 milioane CP, dintre care o treime a revenit motoarelor primului etaj reactiv! Am putea compara această putere totală cu cea a celei dezvoltate de 600 de avioane moderne cu reacţie...

Referindu-ne doar la turbopompele care au alimentat cu carburant şi oxidant motoarele dispuse în primul etaj reactiv al construcţiei specialiştilor de la Huntsville, acestea au dezvoltat o putere echivalentă cu aceea a 30 de locomotive Diesel standard.

Cele cinci motoare F-1 ale primului etaj reactiv al rachetei SATURN-5 au dezvoltat în total circa 3500 tone-forţă, la regimul de viteză maximă puterea lor echivalentă apărea egală cu dublul disponibilului de putere hidroelectrică al tuturor rîurilor SUA!!

Ca posibilităţi de transport spaţial, SATURN-5 era capabilă să aducă pe o orbită joasă 130 de tone, 28 tone pe o orbită de satelit geostaţionar sau 45 de tone pe o orbită parabolică...

Un specialist a calculat că, dacă s-ar fi adăugat rachetei SATURN-5 un al patrulea etaj dotat cu un motor termoatomic corespunzător, dar mai puţin performant decît NERVA, omenirea ar fi dispus de un propulsor pentru... Marte!

(Va urma)

Catastrofă ecologică

A DISPĂRUT LACUL NAKURU

Veritabil sanctuar pentru 400 de specii de păsări şi 550 specii de plante, parcul naţional al lacului Nakuru, din Kenya (la 100 de kilometri de Nairobi), este pe cale de a-şi pierde principala atracţie: lacul. În luna martie, acesta era deja redus la 2% din suprafaţa iniţială (42 km²). Restul s-a evaporat. Prima consecinţă - păsările flamingo roz nu se mai află la întîlnire cu turiştii. Acolo unde în unii ani se adunau 1-2 milioane de flamingo, serviciile ornitologice naţionale au numărat abia 500. Păsările migratoare au găsit deja cu ce să se hrănească: microorganisme trăitoare în algele altor lacuri alcaline de pe valea rîului Rift. Lacul Bogoria, mai adînc decît Nakuru, primea, în urmă cu 6 luni, 103 mii de păsări, iar lacul Turkana, la frontiera etiopiană - 700 de mii. Serviciile naţionale ale faunei, care gestionează lacul Nakuru sînt mai îngrijorate de numărul redus al turiştilor decît de dezertarea păsărilor, care este considerată normală, seceta fiind principala cauză. Între timp, evaporarea lacului este simptomul unei probleme ecologice mai grave: despădurirea intensivă a bazinului său hidrografic contribuie la diminuarea, an de an, a nivelului apelor. Pe deasupra, acestea sînt poluate cu pesticidele utilizate de micii fermieri şi cu ape uzate din oraşul Nakuru. În 1993, 3000 de cadavre de flamingo roz au relevat prezenţa unei mari cantităţi de metale grele. O catastrofă poate masca o alta... *(După „Le Point")*

În exclusivitate de la R.I.A. „Novosti”

AVIONUL-AMFIBIE al secolului XXI

Avionul-amfibie „Iamal” construit de specialiștii ruși urmează să înlocuiască avioanele și elicopterele existente în prezent, care sînt folosite pentru deservirea unor raioane greu accesibile ale țării și, în primul rînd, a celor aflate dincolo de cercul polar.

Noul avion-amfibie este un aparat multifuncțional care poate fi folosit atît pentru controlul conductelor de petrol, gaze și al liniilor electrice, servirea explorărilor geologice, platformelor de forare terestre și de pe mare, protecția pădurilor contra incendiilor, monitorizarea ecologică și geografică, cît și pentru cercetarea calotei de gheață și schimbarea echipajelor vaselor, sau pentru serviciul medical de salvare pentru populație.

„Iamal” poate ameriza și decola de pe o suprafață de apă de 300-350m, de pe un drum neasfaltat cu densitate mică sau de pe zăpadă iarna, folosind schiurile.

Avionul, cu un echipaj de două persoane, este prevăzut să transporte 18 pasageri sau două tone de încărcătură. Autonomia de zbor în condițiile încărcării cu 2000 kg este de 1320 km, iar la o greutate transportată de 500 kg, 4300 km. Înălțimea de zbor este de pînă la 7500 m, viteza maximă de croazieră este de 435 km/h.

Principala caracteristică a avionului „Iamal” este schema sa neobișnuită. Cele două motoare turbo pun în funcțiune o elice dispusă pe coada avionului. Motoarele sînt asezate în „circa” avionului iar sec-țiunea tehnică se află sub avion. De aici se realizează servirea tuturor agregatelor aparatului, accesul fiind permis chiar și în timpul zborului, ceea ce duce, dacă nu la lichidarea completă, măcar la localizarea defecțiunilor apărute. Plasarea elicei pe suportul de la coada avionului a permis reducerea zgomotului și, potrivit specialiștilor în acustică, în interiorul aparatului va fi o liniște nu chiar ca în „Mercedes”, dar oricum mai puțin zgomot decît în alte avioane.

„Iamal” este foarte economicos. Forma perfect aerodinamică permite reducerea consumului de carburant. Valoarea unei ore-zbor pe o rază de 700-1000 km este estimată la 500 de dolari, adică 10 cenți per pasager-kilometru.

Oferind călătorilor cele mai bune condiții de confort, avionul poate funcționa normal nu numai în condițiile extrem de grele ale Nordului, dar și în orice alte regiuni ale lumii.

Proiectul „Iamal” este apreciat și în străinătate. Din partea a trei companii, care se ocupă cu turismul și aprovizionarea exploatărilor piscicole din anumite raioane ale Australiei și zonei Asia-Pacific s-au primit cereri pentru peste 40 de avioane. În opinia specialiștilor în marketing, cererea din America de Nord, America de Sud și Africa Centrală poate atinge 250 de aparate.

AVERTISMENT

Cine se teme de capriciile lui „El Nino”?

LAURENȚIU CHECICHEȘ

Un capriciu al naturii, numit de pescarii peruani „El Nino” (în spaniolă „băiețelul”), care ia naștere în partea estică a Oceanului Pacific, este în stare să stîrnească o adevărată harabaură climatică în diverse părți ale planetei: temperaturi excesiv de scăzute în sudul și estul Africii, secetă prelungită în Australia și Indonezia, inundații în America de Sud. În Kenya trebuie să se administreze de urgență tablete contra malariei, californienii să se aștepte la uragane, iar europenii la ploi.

Un asemenea avertisment a fost enunțat la Congresul mondial al climatologilor, de la Geneva. Calculele specialiștilor dovedesc că acest fenomen natural, care se întîmplă nu prea des, este de așteptat cît de curînd.

Dar ce este „El Nino”? E un curent cald, provenit din ape calde, cu salinitate redusă; sub acțiunea unor cicloni, el începe să se răspîndească de la ecuator spre sud, îndepărtînd apele reci ale Curentului peruan dinspre țărmul sudamerican. Acest curent împiedică pătrunderea oxigenului în adîncime, din care pricină mor planctonul și peștii, iar apoi și păsările marine lipsite de hrană. Pe țărmuri se reduce cantitatea de guano, excrementele păsărilor marine, care constituie un excelent îngrășămînt azoto-fosfatic. Oceanul încălzit emite în atmosferă o mare cantitate de umezeală, ceea ce schimbă direcția vînturilor, încurcînd logica producerii precipitațiilor.

La auzul unui asemenea avertisment, pescarii, fermierii, comercianții, agențiile de asigurări și turistice, pînă și amatorii de surfing s-au neliniștit. Pe piețele angrosiștilor se are în vedere o posibilă secetă în Emisfera sudică și, drept urmare, o creștere a prețurilor la cafea, cacao și grîu. Dacă presupunerile cercetătorilor se confirmă, „El Nino” ar putea pricinui nenorociri mai mari decît cele de acum 15 ani. Atunci, „capriciosul băiețel” a provocat catastrofe care au dus la moartea a 2000 de persoane și la pierderi în valoare de 13 miliarde de dolari. Cel mai greu i-a fost Republicii Peru: producția globală a scăzut cu 12%, iar producția de pește s-a redus aproape la jumătate.

La agenția meteorologică a ONU se cer mereu explicații: „Ce trebuie făcut în cazul cînd «El Nino» își va manifesta capriciile?” În mod deosebit s-au alarmat finanțiștii. Experții răspund evaziv: noi nu putem prognoza comportamentul piețelor financiare, noi ne ocupăm de cercetări științifice. În schimb, sîntem obligați să cunoaștem mult mai bine caracterul schimbător al naturii. Din păcate, unele zone ale Terrei sînt extrem de slab investigate. Din punctul de vedere al lui Iagodisc Șukla, directorul Institutului pentru mediul înconjurător și societate, cu sediul în SUA, recentele inundații catastrofale din Polonia, Cehia și Germania ar putea fi pe deplin explicate prin fenomenul „El Nino”: noi toți sîntem interdependenți pe această înghesuită planetă. Totuși cercetătorii îi sfătuiesc pe bancherii care sînt speriați de „El Nino”: *fiți mai generoși în finanțarea programelor de studiere a naturii.*

Răspundem cititorilor

Ionel Popa, din Iași, vrea să știe cînd și cine a inventat tramvaiul

IRINA STOICA

Ideea transportului în comun în orașe este mai veche de 300 de ani. În 1661, matematicianul și gînditorul francez Blaise Pascal propunea un sistem de trăsuri care să circule la intervale regulate pe trasee fixe, la un preț acceptabil.

Ideea este aprobată de Consiliul regal în 1662 și, la 19 ianuarie, se acordă un fond pentru asigurarea unui asemenea sistem de circulație, între centrul orașului și fobur-gurile sale. Primul traseu a fost fixat între Poarta Saint Martin și Poarta Luxemburg la 16 martie 1662. Organizatorii aveau patru vehicule dar, datorită drumurilor proaste și

Bătrînul tramvai

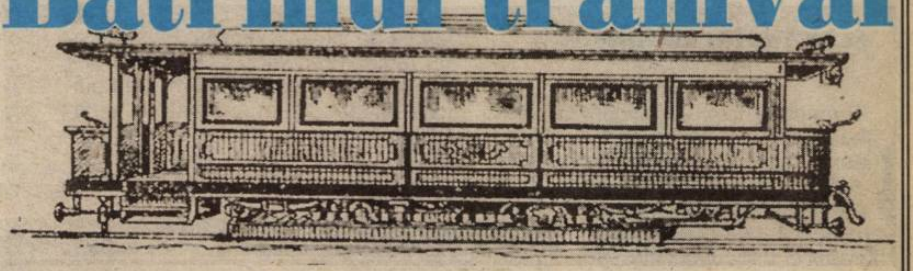

întortocheate, se circula cu o încetineală cumplită, iar prețul unui asemenea transport era destul de mare. În aceste condiții întreprinderea dă faliment în cîțiva ani și ideea intră într-un con de umbră.

În 1775 însă englezul John Outram inventează tramvaiul care, tras de doi cai, circula pe linii de fontă. Acesta nu era însă folosit în oraș. În 1832 John Stephenson construiește primul tramvai urban la New York, circulînd între înălțimile Manhattan și Harlem.

În 1852, Émile Loubat, un francez din Nantes, are ideea încastrării șinelor în șosea. Grație acestei invenții, se construiește o linie nouă la New York, linie pe care circula tramvaiul deschis la extremități.

În 1853 Loubat realizează prima linie de tramvai pariziană, între Piața Concorde și Saint Cloud.

Prima linie operațională a unui tramvai electric a fost construită în 1888 de americanul Frank Sprague. El a obținut concesiunea unei linii de 27 km la Richmond, în Virginia. Zece ani mai tîrziu, în Statele Unite erau 40000 de tramvaie.

Această victorie fusese precedată și de alte experiențe în domeniu: aceea a lui Siemens și Halske la Berlin, în 1879, sau a lui Edison în Menlo Park în 1880.

În țara noastră tramvaiul a apărut la sfîrșitul secolului trecut. În Capitală în 1871 apăruse primul tramvai cu cai. În 1897 circulă și tamvaie electrice pe distanța Cotroceni - Obor dar pînă în jurul anului 1929 cele două tipuri de tramvaie circulau alături.

Tramvaiul a dispărut însă din peisajul marilor orașe sau din centrul lor, fiind înlocuit mai ales de rețelele liniilor de metrou.

Scrisori primite

Am citit cu mult interes scrisoarea Dvs., stimate Domnule ȘTEFAN I. MOCANU (Șișcani, Vaslui), în care rememorați grelele încercări pe care v-a fost dat să le trăiți în vremea celui de-al doilea război, ca militar în regimentul XII Cantemir. Amintiri de felul celor încredințate nouă în scrisoare au mulți bravi veterani de război. Din păcate, rubrica respectivă nu mai există de multă vreme... Oricum, vă mulțumim pentru invitația pe care ne-ați făcut-o, să vizităm „locul unde a locuit Cuza, în poala pădurii și unde a fost cetatea lui Ștefan cel Mare” dar, din păcate, vremea vacanțelor a devenit de mult o frumoasă amintire... Vă dorim, la rîndul nostru, multă sănătate!

Vă mulțumim, stimate Domnule DORU GALAN (București), pentru frumoasele aprecieri la adresa revistei noastre! Din principiu, nu facem sponsorizări nimănui - deci nici clubului Dvs. de arte martiale! Dacă doriți să vă oferim spațiu publicitar în revistă, nimic mai simplu! Contactați-ne la tel. 223.08.66 pentru detalii.

Din păcate, stimată Doamnă EUGENIA DRĂGAN (Sărmașu, jud. Mureș), nu redacției noastre trebuia să adresați cererea de procurare a cărților respective! Redacția a făcut doar oficiile de publicitate iar scrisoarea se cuvenea să o trimiteți editurii care a realizat lucrările dorite de Dvs.!

Vă mulțumim pentru opiniile Dvs. referitoare la „clasa” revistei noastre, stimate Domnule CORNEL SIMON (Vișeu de Sus, Maramureș)! Din păcate, situația Dvs. e oarecum similară aceleia a Doamnei Drăgan și, ca atare, nu știm cum am putea să vă ajutăm pentru a intra în posesia obiectului respectiv, pentru că, așa cum am precizat mai sus, redacția noastră a oferit spațiu publicitar acelei firme și nimic mai mult...

Stimate FLORIN, iată, îți împlinim dorința, oferind tiparului anunțul tău:

Tînăr, 29 ani, pasionat de SF, paranormal, religie, doresc corespondență cu tineri sub 39 de ani din localități apropiate. Aștept răspuns pe adresa FLORIN, str. Hermann Oberth nr.30, Sighișoara, jud. Maramureș, 3050.

Mult succes în a-ți face noi prieteni!

Sinceri să fim, nu știm dacă scrisorile Dvs. au ajuns la persoana căreia i le-ați adresat, din simplul motiv că din aprilie a.c. n-a mai călcat pragul redacției! Probabil că vremea de pe acolo, pe unde se află, e mult mai plăcută decît toamna friguroasă de pe la noi...

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

CAZURI și... NECAZURI

- Stimată Dnă. Doctor Daniela Popescu, o cititoare de 21 de ani din București care nu dorește să i se publice numele întreabă, avînd în vedere apropierea sezonului rece și deci a creșterii frecvenței de apariție a infecțiilor de tract respirator (bronșite, guturai, traheită etc.), în ce măsură contraceptivul Marvelon interacționează cu medicamentele ce tratează aceste boli.

- Dragă Domnișoară, ne bucură nespus faptul că ești atît de mulțumită de *Marvelon*. Deși am amintit de multe ori, aș vrea să subliniez și pentru ălte cititoare efectele benefice ale *Marvelonului* legate de reglarea ciclului menstrual, diminuarea pînă la dispariție a durerii menstruale și scăderea cantității de sînge pierdut în timpul sîngerării menstruale.

Întrebarea pe care ți-ai pus-o legată de scăderea puterii contraceptive a anticonceptionalelor este foarte bună! De aceea voi încerca în continuare să enumăr cîteva medicamente care pot scădea eficiența contraceptivelor orale deci și a Marvelonului: antibioticele din familia penicilinelor și tetraciclinele. Alte medicamente cu aceeași acțiune sînt: barbituricele, rifampicina (așa-numitele inductoare enzimatice care grăbesc degradarea anticonceptionalului în ficat și eliminarea lui).

În acest caz se indică folosirea temporară și a altor mijloace contraceptive (prezervativul, de exemplu). Tot în asemenea circumstanțe (consumul concomitent de antibiotice) pot să apară și tulburări de ciclu menstrual - sîngerări neregulate la femeile care anterior aveau ciclul menstrual regulat.

La întrebarea, dacă o femeie care ia antibiotice poate să rămînă „mai repede” însărcinată, răspunsul este simplu: dacă femeia este sănătoasă (adică nu are vreo boală inflamatorie a aparatului reproducător) poate rămîne în aceeași măsură însărcinată, indiferent de consumul de antibiotice sau nu.

Problema se schimbă însă dacă femeia are o inflamație pelviană, în special la nivelul trompelor uterine. În această situație, consumul de antibiotice pentru o

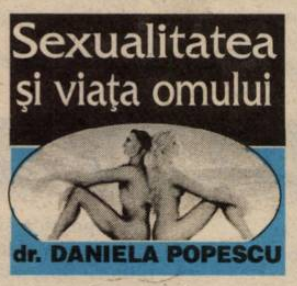

eventuală răceală ar rezolva probabil și infecția din sfera genitală. Astfel trompele uterine devin iarăși permeabile (anterior fiind obstrucționate de inflamație) și deci fecundația poate să aibă loc. Desigur, aceasta este o posibilă explicație, pentru că o relație directă între consumul de antibiotice și creșterea riscului de sarcină nu există.

Si, în încheiere, aș dori să-ți spun că viața sexuală este ceva care începe în mod firesc; uneori ne preocupă foarte mult, dar poate că în momentul de față ai alte priorități. Este foarte bine că ești „înarmată” cu foarte multe cunoștințe și sînt sigură că atunci cînd o vei începe vei ști să o faci astfel încît să-ți fie bine atît pentru viața ta, cît și pentru cea a partenerului. În fond este vorba despre calitatea vieții noastre!

Marvelon este disponibil în mai toate farmaciile din București, dar pentru siguranță îți recomand farmacia Balsam (Calea Victoriei nr. 47, tel. 650.21.70, Crisdiafarm (str. Dorobanți - lîngă Gepa - nr. 11, tel. 230.02.67), Sala Palatului (str. Știrbei Vodă nr. 16, tel. 613.45.97).

- Eva din București întreabă ce poate să facă în cazul în care folosește un contraceptiv numit Regevidon și sîngerează (în cantitate mică) de patru luni.

- Sîngerările în pete (denumite spoting) reprezintă un efect secundar al unor contraceptive. Dacă sîngerările sînt prezente în prima lună, acest lucru poate fi considerat normal - fiind practic intervalul de timp în care organismul se adaptează cu pilula. Dacă aceste sîngerări durează mult, ca în cazul tău, ar fi indicat să schimbi contraceptivul cu altul - cum ar fi Restovar, care conține puțin mai mult etinilestradiol și deci stabilizează mucoasa uterină, oprind sîngerarea. Îți recomand să-l consulți pe Dr. Secară de la Cabinetul de Planificare Familială al Spitalului Cantacuzino, tel. 210.71.00, la Cabinetul de Contracepție.

- Mulțumim Dnei Doctor pentru răspunsuri. Așteptăm și alte scrisori.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

Jurnalul unui naturalist la Tropice

DRAGONII DIN KOMODO (2)

ALEXANDRU MARINESCU

Cum arată un varan gigant din Komodo, Biawak besari dari Komodo, pentru a folosi expresia indoneziană? Pentru a rămîne încă o clipă în domeniul lingvistic, menționăm că în Komodo animalele adulte sînt cunoscute sub numele de Hora, iar în Flores se utilizează denumirea Buaja darat care se poate traduce prin crocodil de uscat. Şi în adevăr, aspectul general al varanului poate fi comparat cu al unui crocodil, dar capul este cel al unei şopîrle, un cap monstruos, cu fălci puternice, înarmate cu dinți crenelați destul de asemănători cu cei ai Tyranosaurului.

O limbă lungă iese deseori din gură, putînd fi proiectată la 30 cm. Cele patru labe sînt scurte, groase, susținînd cu greu corpul care se continuă cu o coadă lungă, foarte puternică ce se tîrăşte pe sol cînd animalul se deplasează. Varanul uriaş pare foarte greoi, dar în acelaşi timp dă impresia unei forțe reținute. L-am văzut zăcînd la soare, la ora amiezii, nemişcat, părînd toropit de căldură, dar este capabil de mişcări fulgerătoare şi se poate deplasa cu rapiditate. Coada este o armă redutabilă putînd rupe coloana vertebrală a unui cerb Sambar (Cerbus rufa timorensis) sau să doboare un bivol. Un varan de 3 m lungime cîntăreşte între 150 şi 200 kg. Femelele sînt mai mici decît masculii.

Numeroasele expediții care s-au succedat în insulă, americane, olandeze, franceze, ruse au izbutit să lămurească unele probleme legate de biologia reptilei. Este ovipară, femela depunînd cam 25 de ouă pe care le îngroapă. Dezvoltarea puilor este lentă, cam un metru şi jumătate în 15 ani. Adulții pot trăi peste 50 de ani. Se hrănesc în special cu cadavre, dar pot doborî şi animale mari

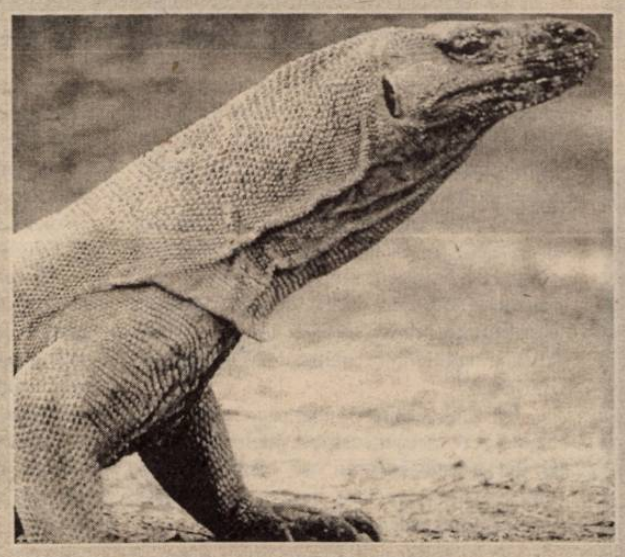

fiind periculos şi pentru om, nu puține fiind accidentele mortale semnalate. Muşcătura este foarte periculoasă, prin forța fălcilor, dar şi prin saliva care-i toxică. Alături de coadă, ghiarele mari, ca niște cîngi ce pot sfîşia cu uşurință pielea groasă a bivolului, sînt de temut. Cînd se pregăteşte să atace, gîtul animalului se umflă, gura este deschisă, iar extremitatea cozii se agită nervos. Varanul nu pare să aibă un auz bun, în schimb vederea sa este foarte ageră. Deseori reptilele se luptă pentru un cadavru şi totdeauna marii masculi îndepărtează pe ceilalți indivizi. Rareori cîte o femelă este acceptată. Nu există nici o grijă pentru pui, se pare chiar că aceştia sînt devorați dacă părinții sînt prin apropiere la momentul ieşirii din ouă, sau dacă nu se îndepărtează cu destulă rapiditate.

Puiul măsoară la naştere 30 cm.

Care este situația actuală a varanului gigant? Datorită măsurilor de protecție luate în ultimele decenii numărul acestora a început să crească. Evaluările sînt făcute cu oarecare aproximație fiindcă este greu de urmărit reptilele, relieful accidentat şi vegetația constituind obstacole majore. Se socoteşte că numărul total al varanilor uriaşi este în jur de 2000. Cei mai numeroşi, cam 900-1000 de exemplare, trăiesc în insula Komodo. Guvernul indonezian a creat aici un parc național tocmai pentru a-i proteja. Parcul adăposteşte, desigur, alături de varani, o faună foarte variată, şopîrle, şerpi, mulți dintre ei veninoşi, păsări, de la pescăruşi albaştri şi egrete la papagali galbeni, cerbi Sambur, bivoli, cai şi porci sălbatici.

Au fost interzise incendierea ierburilor, tăierea pădurilor, s-a renunțat la cultivarea unor zone tocmai pentru a se menține biotopul cît mai neschimbat. Dar cu toată severitatea legilor, braconajul se mai practică încă, la o scară desigur redusă, apoi cîinii sălbatici răspîndiți pe insulă, mănîncă ouăle marilor reptile, însă procentul de pierderi este totuşi mic.

Mai există cîteva sute de varani uriaşi în micile insule Rintja şi Padar, despărțite de Flores prin strîmtori late doar de cîteva sute de metri, dar bîntuite de curenți violenți. Insula Flores găzduieşte şi ea pe Varanus komodoensis. Sînt probabil aici cam 500 de exemplare, dar spre deosebire de Komodo, marile reptile sînt temătoare şi rareori pot fi văzute.

Biologii socotesc că aceste reptile ciudate şi anacronice, supraviețuitoare ale unei lumi de mult apuse au şanse, datorită măsurilor de protecție luate de-a lungul a 8 decenii, să continue să existe pe Terra.

Amprente ale spiritualității românești

Mănăstirea Bistrița

Mănăstirea Bistrița-Neamț, aflată la poalele dealului Cetățuia, este unul dintre cele mai vechi monumente românești.

Ctitorie a lui Alexandru cel Bun, se pare că a fost înălțată pe locul unei vechi biserici de lemn construită la începuturile statului feudal independent al Moldovei. Lucrările noii mănăstiri s-au încheiat la 7 ianuarie 1407, dar se va bucura de atenția domnitorilor de mai tîrziu care vor contribui la restaurarea ei ori de cîte ori va fi nevoie.

După lupta de la Codrii Cosminului, din 1497, Ştefan cel Mare construieşte în 1498 o capelă şi un turn-clopotniță care mai păstrează încă fragmente de pictură din secolul al XVI-lea.

Alungat din prima domnie, Petru Rareş se opreşte la Bistrița unde jură că, dacă va reveni la domnie, va reface mănăstirea care suferise în urma evenimentelor din 1538, cînd Moldova fusese atacată de turci, poloni şi munteni. În 1541, în timpul celei de a doua domnii, Petru Rareş îşi ține promisiunea restaurînd biserica şi mănăstirea.

Distrusă probabil de un cutremur sau incendiu, biserica a fost reconstruită de Alexandru Lăpuşneanu. Zidurile bisericii au o grosime puțin obişnuită, de circa 2 m.

La mănăstirea Bistrița se află mormintele lui Alexandru cel Bun, al soției sale Ana, a lui Alexandru, fiul lui Ştefan cel Mare, al Doamnei Chiajna şi al marelui vornic şi logofăt al Țării Româneşti Ivaşcu Golescu. Pe lîngă alte odoare de preț, mănăstirea păstrează fragmente din mantia lui Alexandru cel Bun, clopotul dăruit de Ştefan cel Mare şi o fotocopie a „Pomelnicului de la Bistrița" al cărui original se află la Biblioteca Academiei.

Mănăstirea Bistrița-Neamț este unul dintre focarele de artă şi cultură românească din perioada medievală şi pînă în zilele noastre.

IRINA STOICA

Mari enigme ale lumii

CINE AU FOST ETRUSCII?

Etruscii, poporul care a avut o influență civilizatorie incontestabilă asupra latinilor, continuă să fie mărul discordiei pentru istoricii şi lingviştii contemporani. Este greu de crezut, dar celor care au cucerit Roma în secolul VI î. Ch. şi au urbanizat cele şapte coline după un sistem extrem de riguros nu li se cunoaşte cu precizie nici originea, nici limba. Aşa cum se prezintă datele cunoscute pînă-n prezent, etruscii par a fi fost o insulă de civilizație superioară tuturor civilizațiilor vecine.

De unde au venit etruscii cînd s-au stabilit, inițial, în teritoriul italic cuprins între valea Arnului, a Tibrului şi litoralul Mării Tireniene? Herodot susține că au emigrat din zona septentrională a Asiei Mici, Dionis din Halicarnas afirmă că au reprezentat o populație autohtonă cu o dezvoltare rapidă şi independentă, alți istorici adoptă varianta unei invazii din Europa Centrală. Aceste contradicții persistă şi-n prezent întrucît scrierea, religia, arta, tehnicile de prelucrare a metalului (ei foloseau curent fierul, cînd popoarele din jur prelucrau încă bronzul!), organizarea politică şi militară erau diferite şi mult mai avansate decît ale grecilor şi latinilor. Specialiştii în domeniu nu se sfiesc să-i declare pe etrusci ca fiind un „popor misterios".

Poate că cel mai enigmatic aspect îl reprezintă limba etruscă. Deşi s-au descoperit peste patru mii de inscripții (inclusiv un text de trei sute de cuvinte imprimate pe o fîşie de in aparținînd unei mumii egiptene!), analizele lingvistice comparative au eşuat în descifrarea lor. Alfabetul se apropie de cel grec sau fenician, însă structurile gramaticale şi sensul cuvintelor rămîn necunoscute. După succesul lui Champollion în a descifra hieroglifele egiptene, încă nu s-a născut un etruscolog care să înlăture acest mister. S-a reuşit doar o reconstituire fonetică a unor cuvinte (aproximativ treizeci), pe baza numelor proprii, multe împrumutate de la greci, dar nici un text nu a fost înțeles în întregime. Arta lor de a ghici viitorul, conținută în „Cărțile sacre", ne este cunoscută datorită unor vechi traduceri în latină, făcute de învățați etrusci. Negăsindu-se nici un text bilingv, alfabetul etrusc rămîne o necunoscută a limbilor indo-europene.

După opt secole de dominație asupra latinilor şi altor popoare din peninsula italică (sec. XII - sec. IV î. Ch.), puterea politică şi militară a confederației de oraşe-state etrusce (Etruria) a început să pălească, motivul principal fiind dezbinarea internă. Treptat, limba etruscă a fost abandonată şi a fost preluată limba latină. Dar romanii înşişi recunosc imensa moştenire de cultură şi civilizație primită de la „poporul misterios". Dar este uluitor faptul că, deşi au convieţuit atîtea secole, latinii şi etruscii au o scriere atît de diferită.

PAUL IOAN

Redescoperirea Americii

MISTERUL ORAŞELOR PĂRĂSITE

Nicăieri şi niciodată în istoria omenirii nu a existat un precedent ca cel creat de sistemul paradoxal de organizare socială a populației maya, care, chiar dacă a rezistat vreme de o mie de ani, a început şi a sfîrşit prin a se autodistruge. Rafinamentul artistic, ştiința, cultura, studiul îndelung al fenomenelor astrologice au scăpat din vederea intelectualilor, a preoților şi a cărturarilor maya ceea ce reprezenta, de fapt „banala" existență a acestui popor în totalitate. Hrana, propriu-zisă, procurarea ei, întreținerea, multiplicarea produselor, cu alte cuvinte, perpetuarea populației. Dar orgoliul celor care aveau „mamă şi tată", a elitei cu arbore genealogic nu le permiteau să coboare pe pămîntul care-i hrănea, să inventeze unelte agricole, să producă îngrăşămintele necesare rodniciei pămîntului, să uşureze munca țăranului de care depindeau cu toții.

Plugul nu exista ci doar săpăliga, aşadar o unealtă rudimentară cu ajutorul căreia se săpau gropi şi acolo se puneau boabe de porumb. Începutul ploilor trebuia să găsească pregătit terenul afectat agriculturii. Mai precis, pe suprafața considerată fertilă se defrişa jungla, se ardeau copacii şi vegetația astfel încît după sezonul ploios, terenul era gata pentru însămînțarea cu boabe de porumb. Odată recolta strînsă, terenul nefiind tratat cu îngrăşăminte, țăranul trebuia să defrişeze altă pădure, să caute alt loc, să se îndepărteze din ce în ce mai mult de oraşul pe care era dator să-l hrănească.

„Ogoarele se secătuiau, concluzionează C.W. Ceram în *Zei, morminte, cărturari.* Era nevoie să se aştepte din ce în ce mai mult pînă cînd pămîntul să producă şi să poată fi din nou ars. Țăranul maya trebuia deci, în mod necesar să se afunde tot mai adînc în junglă, trezindu-se astfel despărțit de oraş printr-un deşert arid şi ars. Înalta civilizație a Vechiului Imperiu maya a pierit deoarece era lipsită de temeliile unei organizații rurale, deoarece unele civilizații fără tehnică o pot menține, dar nu şi civilizațiile fără plug. Cînd, în cele din urmă, oraşele n-au mai fost legate între ele decît de savane, foametea a obligat poporul să emigreze.

Acesta părăsi cetățile şi pămînturile înțelenite. Şi, în vreme ce întemeia un nou imperiu, în nord, jungla năvăli pe neaşteptate peste temple, palate şi ogoare, se strînse cu încetul în jurul oraşelor şi le ascunse timp de o mie de ani oricărei priviri. Aceasta este, fără îndoială, cheia misterului oraşelor părăsite".

Selecție şi prezentare de
MELANIA CHIRIACESCU

ORORI

născute din aburii alcoolului

O bătrînă, Pelagheia Fominicina, a comandat asasinarea propriei sale fiice. Doi tineri, primind de la ea drept plată patru sticle cu votcă, au executat comanda. Unul din aceştia avea să trăiască ulterior în concubinaj cu fiica victimei (nepoata Pelagheei), care i-a născut un băiat, iar mai tîrziu, ajutat de alţi prieteni de pahar, criminalul a ucis-o şi pe ea.

Bătrîna locuia într-o singură cameră, laolaltă cu fiica ei, Tamara, 44 de ani, şi cu cele patru nepoate avînd între 2 şi 19 ani. Iar dacă i-am mai adăuga şi pe numeroşii bărbaţi, pe care Tamara îi aducea tot acolo, se constată că în odaia respectivă, pe lîngă vreun ins beat, n-ar mai fi avut unde să cadă nici măcar un măr, pe care fiicele mai mici oricum nu apucau să-l vadă, întrucît mama lor dădea pe votcă pînă şi banii obţinuţi de la stat pentru întreţinerea copiilor. Ei bine, în această situaţie demografică şi social-economică, baba Pelagheia, avînd doar o clasă elementară şi peste o jumătate de secol vechime în muncă, i-a înarmat cu un briceag pe doi inşi fără căpătîi.

Tinerii ucigaşi au întîmpinat-o pe Tamara, zdroncănind ademenitor într-o sacoşă sticlele de votcă, la ieşirea din spitalul unde aceasta tocmai se tratase pentru a multa oară de alcoolism. Victoria medicinei asupra cumplitei maladii a fost sărbătorită pe malul unui rîu. Beţia crîntă, contactele sexuale şi omorul barbar s-au petrecut într-un timp foarte scurt.

Se ştie ce s-a petrecut după ce cadavrul victimei a fost azvîrlit în rîu. Unul din ucigaşi a început să convieţuiască cu fiica cea mai mare a Tamarei, Marina, fără ca măcar să se gîndească să-i ascundă ce s-a întîmplat la rîu. Marina a păstrat vreme de doi ani acest cumplit secret de familie, dar apoi a luat-o gura pe dinainte într-o companie deocheată, unde, vă imaginaţi că nu cînta la patru mîini. Marina a fost asasinată de patru inşi, cu complicitatea unei prietene a ei şi a unui fiu minor al acesteia...

În povestea expusă cu menajamente au fost schimbate numele personajelor, însă tot restul, din păcate, nu poate fi schimbat. Inclusiv faptul că, pe cît se pare, inimaginabila beţie a avut loc în Republica Mari Iol (un teritoriu de 23200 km^2, situat între Ivanovo şi Kazani - n.n.), a cărei populaţie pare a se împărţi în cei care beau şi cei care au băut deja, autorităţile dovedindu-se neputincioase. Totuşi, anul acesta partea lucidă a populaţiei s-a adresat guvernului: „Populaţia din Mari Iol este ameninţată cu degenerarea alcoolică şi dispariţia", se spune în apel, citîndu-se următorul argument: potrivit aprecierii Organizaţiei mondiale a sănătăţii, situaţia cînd consumul de alcool ajunge la 8 litri de spirt curat pe cap de locuitor într-un an este inadmisibilă. În Mari Iol, acest indice a ajuns la 20 de litri.

Personajele povestirii de mai sus au fost condamnate de Tribunalul suprem la lungi termene privative de libertate. Cît despre nebăutoarea babă Pelagheia, ei, avîndu-se în vedere toate circumstanţele, i s-au dat 5 ani de închisoare.

■ Îndrăzneală fatală

URSOAICA HOAŢĂ

Povestea aceasta adevărată s-a petrecut într-o aşezare izolată din statul american Utah. Gerard şi Susan Silver locuiesc şi acum într-o cabană, foarte aproape de liziera unei păduri. În vara anului 1996, într-o zi cînd Gerard era plecat la serviciu, Susan aude din curte mormăitul agresiv al unui urs. Obişnuită cu astfel de vizite, femeia ia repede puşca de vînătoare şi se duce prudentă la una din ferestre. Într-una din camere dormea fiica sa, Eileen, în vîrstă de un an şi jumătate. Cînd fiara apare în bătaia armei, Susan trage două focuri, dar nu reuşeşte decît să rănească intrusul, care devine extrem de furios.

Animalul se aruncă asupra uşii, o sfărîmă cu forţa labelor uriaşe şi pătrunde în încăperea unde se afla Eileen. Îngrozită, mama nu mai poate face nimic pentru a împiedica drama... Numai că ursul pleacă cu copilul în braţe, fără să-l rănească nici un pic, ca şi cum scopul vizitei ar fi fost răpirea! Venindu-şi în fire, Susan nu mai are curajul să tragă în bestie...

. În cele din urmă, femeia disperată porneşte după urs prin pădure, ghidîndu-se după mormăiturile acestuia. Bizara urmărire a durat aproape jumătate de oră, timp în care animalul (care, avea să-şi dea seama ulterior, era o ursoaică) a ajuns la bîrlog şi a „instalat-o" pe micuţa Eileen într-un culcuş de frunze şi crengi. Ascunsă într-un copac, Susan a stat la pîndă cîteva ore, sperînd ca animalul să plece la vînătoare. Auzea plînsul fetiţei sale, dar nu ştia cum să procedeze pentru a o salva... Spre după-amiază, Gerard, care se luase după urmele ursoaicei, apare la faţa locului. Înţelegînd situaţia, el face un foc chiar la gura bîrlogului, ştiind că animalul va fi scos afară de fum. Chiar aşa s-a şi întîmplat. Ursoaica a fost întîmpinată cu o rafală de gloanţe şi rănită mortal. Apoi părinţii şi-au recuperat odrasla nevătămată. La insistenţele Susanei, Gerard a revenit în pădure cu cîţiva prieteni şi a transportat infractoarea la cel mai apropiat spital, dar a fost prea tîrziu. Îndrăzneala de a „adopta" un pui de om fusese fatală.

■ De la extaz la agonie

PREA MULTĂ „CĂSNICIE" STRICĂ!

Cînd Lloyd Greeves sosise pentru căsătoria cu Linda K., părea cel mai fericit mire din lume. Surîzător, tandru şi îmbrăcat la patru ace, acel bărbat de treizeci şi cinci de ani sosise numai cu jumătate de oră înaintea ceremoniei. Nimeni nu ştia de unde; spusese, cam cu o jumătate de gură, că este agent de bursă la New York. Şi cum nunta se petrecea la Tampa, statul american Florida, afirmaţiile lui nu puteau fi controlate... Dar cine bănuia că mirele cu garoafă la butonieră va părăsi Casa căsătoriilor cu floarea motolită şi cu catuşe la mîinile cu unghii rotunjite şi lăcuite?!

De mai multă vreme pe urmele Don Juanului cu priviri pătrunzătoare şi galeşe, alte două neveste ale lui reuşiseră, în sfîrşit, să-l localizeze. Deena Jerkins şi Helen Mardock angajaseră, pe bani grei, doi detectivi particulari. Vînătorul de zestre şi de femei frumoase se căsătorise cu ele cu un an în urmă, în aceeaşi lună a anului 1996, august! Ulterior, Lloyd le-a golit conturile şi a dispărut, devenind un client înfocat al cazinoului din Miami, Florida... Deena şi Helen n-au vrut să-i strice oricum al treilea mariaj, ci chiar în timpul oficierii legăturii frauduloase cu ultima cucerire.

Llyod Greeves (în fotografie) a fost condamnat la opt ani de închisoare şi bunurile i-au fost scoase la licitaţie, pentru recuperarea pagubelor.

Cînd unii oameni ai legii calcă strîmb

Un om de afaceri londonez începuse să-şi suspecteze soţia... se înţelege pentru ce anume. Dar nu avea dovezi. Desigur, în „bunele vremuri" de demult, trebuia ca bănuita consoartă să fie strînsă cu uşa, pentru a se lămuri lucrurile. Acum însă numai un nebun ar putea să procedeze astfel. Soţia ar începe să ţipe, să cheme vecinii în ajutor, drept martori, ba mai recurge şi la justiţie, pentru ca apoi să i se plătească o viaţă întreagă.

Aşa se face că businessmanul în cauză, fiind bărbat isteţ, s-a adresat unei agenţii particulare de detectivi. Aceasta a primit comanda, însă a încredinţat-o nu unui specialist propriu, ci unei persoane ce dispunea de posibilităţi mult mai vaste pentru urmărire. Acesta era Chris Smith, detectiv într-un detaşament mobil al poliţiei capitalei. Operaţia a durat trei luni. În casa cu pricina, la parter, s-au practicat la ferestre oarece găuri, în care s-au plasat „bondari". Aceştia au fost conectaţi la magnetofoane speciale, care se declanşează la vibraţiile glasului uman. Astfel s-a putut stabili că soţia gentlemanului nu numai că primea în casă un bărbat străin, dar făcea cu el... se înţelege ce anume.

Corectul om de afaceri a achitat nota de plată a agenţiei, iar aceasta, la rîndul ei, a plătit poliţistului cîte 100 de lire sterline pentru fiecare zi de „lucru". Nu era singurul caz cînd Smith a făcut asemenea servicii agenţiei, în timpul său liber. Pe deasupra, el împrumuta detectivilor particulari aparatură radio sofisticată şi aparate de vedere pe timp de noapte.

Unii colegi ai lui Smith nu respingnici ei ocaziile de a mai cîştiga ceva pe lîngă salariu. De exemplu, un component al subunităţii care asigură securitatea membrilor familiei regale şi a diplomaţilor „livra" unui fost coleg de serviciu, recalificat ca detectiv particular, informaţii din dosare de poliţie despre infracţiunile unor cetăţeni. Acesta vindea informaţiile respective unor bănci şi societăţi de asigurare, care doreau să afle unele adevăruri despre anumiţi clienţi ai lor. Cererea pentru astfel de informaţii este mare. Asiguratorii de automobile, spre exemplu, află în secret de la poliţişti dacă unii clienţi ai lor nu cumva se numără printre infractorii înrăiţi la legea circulaţiei rutiere.

Cu alte cuvinte, după cum concluzionează corespondentul de la Londra al ziarului „Izvestia", pînă şi în Marea Britanie există unii apărători ai ordinii publice care nu se dau în lături să calce strîmb. Numai că în Anglia, asemenea isprăvi presupun un mare risc. Ofiţerul David Kate a fost condamnat la 2 ani închisoare pentru că a utilizat extrase din arhivele criminaliştilor în scopul dobîndirii unor cîştiguri necuvenite.

■ Într-o emisiune TV în direct...

A DEVENIT MAMĂ!

Doreen Dan-Troisi, o femeie de origine chineză născută în Malayezia, a devenit celebră întrucît intervenţia de fecundare artificială - efectuată de Dr. S. Antinori - la care a fost supusă a fost transmisă în direct în cadrul unei emisiuni intitulate „Italia în direct" condusă de Alda D'Eusanio.

Evenimentul a stîrnit, în mod firesc, polemici.

Doreen, însă, în culmea fericirii, a declarat: „După doi ani de speranţe şi iluzii, am reuşit să-mi împlinesc marea mea dorinţă de a deveni mamă!"...

■ Un suflet nobil care...

NU POATE ADOPTA UN COPIL...

Este o „mamă" specială întrucît este vorba de o... călugăriţă. Iar Fabio nici nu e fiul ei. El a fost găsit abandonat în faţa unei clădiri din oraşul Acireale (Italia), care adăposteşte o asociaţie creştină pentru mame şi copii aflaţi în dificultate. Sora Alfosnina Fileti l-a îndrăgit din prima clipă pe micuţul Fabio şi l-a crescut cu o deosebită grijă, dragoste şi bucurie, fiind considerată de micul Fabio drept mama lui cea adevărată.

Aşa au trecut cîţiva ani, pînă cînd Tribunalul de minori a decis că Fabio nu poate rămîne în cadrul asociaţiei fiindcă, potrivit legislaţiei italiene, el trebuie să aibă o familie „normală", adică să fie încredinţat unui cuplu. În ciuda dorinţei ei de a-l adopta, cererea i-a fost respinsă, ceea ce a determinat-o să facă apel la această decizie pentru a încerca să-l recupereze pe Fabio. Întîmplarea are încă finalul deschis, atît partizanii, cît şi contestatarii inimoasei călugăriţe aşteptînd cu sufletul la gură deznodămîntul...

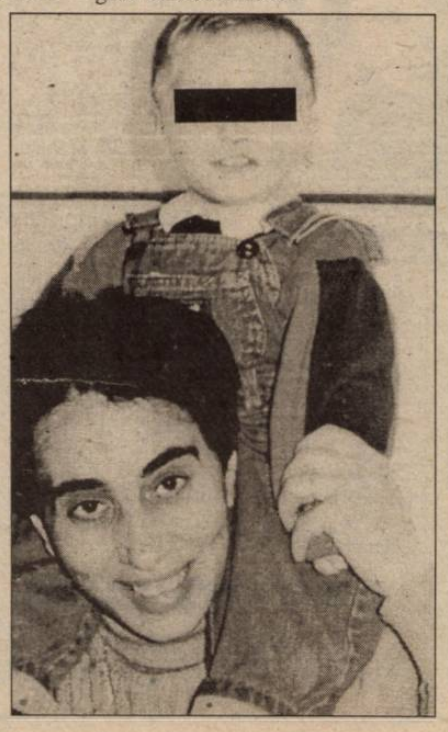

LUPUL MARSUPIAL

atacă în Noua Guinee?

Autorităţile din partea indoneziană a insulei Noua Guinee au anunţat o mare recompensă pentru prinderea unui lup tasmanian marsupial - cel mai mare dintre carnivorele marsupiale, care uneori este numit tigru tasmanian, din cauza unor dungi negre de pe spate. În Tasmania (insulă-stat ţinînd de Australia), lupii marsupiali fuseseră de mult exterminaţi, iar ultimul din ei a murit într-un parc zoologic, în anul 1936. Nu există nici un indiciu ştiinţific al faptului că această fiară ar mai fi în viaţă pe undeva. Totuşi, în ultimele luni, după cum relatează „Associated Press", autorităţile indoneziene primesc tot mai des înştiinţări din partea ţăranilor de pe Noua Guinee în sensul că nişte animale de pradă vărgate, asemănătoare cîinilor, atacă în haite vitele, sfîşie pisicile şi cîinii domestici. Sătenii, de îndată ce aud de o iminentă vînătoare, se ascund prin case de teamă că ar putea să cadă victime ale vreunui lup. Se povesteşte că una din aceste fiare ar fi fost totuşi omorîtă de ţărani, dar nici unul din specialişti nu a apucat să o examineze, întrucît... a fost mîncată la un praznic ritual. Anunţînd un premiu de 2 milioane de rupii (670 de dolari), autorităţile speră să obţină o confirmare a presupunerii că lupul marsupial şi-a găsit refugiu pe insula Noua Guinee.

idoli

MICKEY ROURKE, ne-iubit

Mickey Rourke este „băiat rău". Nu pentru că s-ar fi specializat în roluri negative, de dur, de criminal, de dezaxat mintal, ci pentru că nu are nici cel mai mic respect pentru cetatea filmului american. Cu fiecare prilej o împroaşcă cu noroi şi vorbe de ocară. Iar în cele cîteva dăţi, cînd părea că totul merge spre o împăcare, el a trădat „bunele sentimente" ale mafiei cinematografiei hollywood-iene, întorcînd brusc spatele, trîntind toate uşile, pentru a reveni la pasiunea cea mai ardentă din prima lui tinereţe - boxul. Or, se ştie, regulile nescrise ale mafiei - fie ea doar cea din lumea filmului - nu suportă trădarea. Şi, cînd „un nesocotit" ignoră cu bună ştiinţă acest „amănunt", pedeapsa îl urmăreşte în mod automat.

Mickey Rourke a trădat, deci trebuie anihilat...

...nu fizic, evident, ci ca actor.

Aşadar, Hollywood-ul nu pierde, la rîndul său, nici o ocazie pentru a-l descrie pe „acest" Mickey Rourke: „este un băiat rău" pentru că se droghează (li se întîmplă şi multor altora, să zicem Jean Claude Van Damme care este însă printre cei mai curtaţi actori ai Hollywood-ului), este un împătimit al alcoolului (dar însuşi Sir Anthony Hopkins, deţinător a două Oscaruri, a avut mari probleme de acest gen, iar lista băutorilor fervenţi şi totuşi consideraţi mari actori ar fi nesfîrşit de lungă), este agresiv, provocînd scene neplăcute fie pe platourile de filmare, fie pe stradă sau în alte locuri publice (cîte ieşiri necontrolate ale actorilor nu au devenit subiecte de procese intentate acestora de gazetari, de soţii molestate etc.?), este capricios (există star fără capricii?), este de fapt Mickey Rourke sau acel „nebun" care denigrează Hollywood-ul. „E vinovat" pentru că nu acceptă să se ofere drept „carne de tun" pentru... „tunurile" hollywood-iene, deşi are mania autodistrugerii, dar, egoist, preferă să se devoreze singur. Pe scurt, nu e iubit de Hollywood. Dar nici el nu e topit de vreo dragoste neîmpărtăşită. Dimpotrivă, ţine să declare:

Carré Otis

„Nu pot să sufăr Hollywood-ul. Nu-mi pasă de el şi de animalele ciudate de acolo. Este o lume pe care o resping."

Cu toate acestea, filmele care l-au impus în atenţia publicului şi care i-au adus milioane de admiratori - şi, în cazul lui ca şi al altora, mai mult în rîndul tinerilor - au fost făcute nu în Europa, aşa cum şi-ar dori, ci în America.

Deosebit de carismatic, cu o plăcută tonalitate a vocii molcom-şoptită, cu un aer flegmatic şi dezabuzat, el a creat, fără îndoială, un stil - „stilul Mickey Rourke". Personajele cărora le-a dat viaţă, fie că a fost vorba de marginalizaţi ai societăţii care, plictisiţi să tot fie puşi la colţ de autorităţi, se străduiesc (dar în zadar) să respecte legea (de exemplu „Harley Davidson and The Marlboro Man"), fie că, detectiv particular fiind, încearcă să descurce ţiţele încîlcite ale unui caz şi cade într-o capcană bine ţesută („Angel Heart") sau că se lansează în experimente „sentimentale" cel puţin bizare („9 săptămîni jumate", „Orhideea sălbatică"), Mickey Rourke captează simpatia publicului. Dar, din nefericire, filmele în care a jucat, şi sînt 28 de-a lungul a 18 ani, n-au îmbogăţit Hollywood-ul pentru că, de altfel, multe dintre ele nici n-au avut mare succes în America. Puritanismul specific Noului Continent a fost destul de lezat în faţa unor pelicule de genul „9 săptămîni jumate" sau „Orhideea sălbatică". Atitudinea criticii s-a situat şi ea la extreme. Unii au categorisit cele două producţii cinematografice drept filme... porno. Despre „9 săptămîni jumate" au spus că este o saga a unei relaţii sexuale obsesive, cu personaje de doi bani, pe scurt „o mare fiţuială". Alţii l-au comparat cu „Ultimul tango la Paris" (şi el

---

TVR

LUNI, 1 decembrie

PROGRAMUL 1: **8.00** Matinal de 1 Decembrie **10.00** Duplex **13.00** Film: „Intermezzo" (SUA, 1936). Cu: Ingrid Bergman **14.40** Video-magazin **17.00** Promoţia de aur **18.10** Retrospectivă sportivă **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Echipa de intervenţie" **22.00** Să ne amuzăm puţin! **23.45** Scena **0.15** La izvorul dorului, la poarta Braşovului...

PROGRAMUL 2: **8.00** Serial: „Lupii aerului" **9.00** Desene animate **9.50** Micul Prinţ **10.15** Film: „Gîsca fermecată" (SUA, 1994) **11.00** Hei Rup, Hei Rap **13.00** Credo **15.15** Patria la persoana întîi plural **17.00** Desene animate **17.30** Film: „Hollywood Safari" (SUA, 1997) **19.00** Cetăţeni ai aceleiaşi patrii **20.30** Dosarele istoriei **22.00** Film: „Ştefan Luchian" (România, 1981) **24.00** Din muzica minorităţilor.

MARŢI, 2 decembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Secretul" **14.10** Confluenţe (r) **15.00** Răspundeţi, domnilor! (II) **15.30** Ecclesiast '97 **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** În flagrant **18.30** Interactiv tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Telecinemateca: „Marşul Radetzky" **23.45** Serial: „Canary Wharf" **0.10** Universul cunoaşterii **1.00** Melodii de neuitat.

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.55** Serial (r): „Echipa de intervenţie" **9.55** Scena politică (r) **10.30** Serial (r): „Efecte secundare" **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Faţă în faţă cu autorul (r) **14.00** Convieţuiri **15.10** Limbi străine **16.00** Serial: „Micaela" **17.00** Handbal: România - Algeria **18.30** Debut **19.00** Dosarele istoriei **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Sensul tranziţiei **22.00** La mulţi ani, maiestre Nicolae Herlea! **23.30** Pelerinaje **24.00** De la romanţă la operă.

MIERCURI, 3 decembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **11.55** Fotbal **14.10** Ferestre spre lume **15.30** Pro patria **16.30** Tribuna partidelor parlamentare **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Medicina pentru toţi **18.30** Interactiv tele-joc **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Serial: „Marguerite Volant" **22.10** Teatrul Naţional prezintă: „Doi pe o bancă" de Alexandru Ghelman **23.45** Cultura în lume **0.15** Întîlnirea de la miezul nopţii.

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.55** Cu ochi'n 4 (r) **9.55** Portrete în acvaforte (r) **10.30** Teleenciclopedia (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Festivalul Internaţional de Jazz - Sibiu 1997 **14.00** Emisiune în limba maghiară **15.10** Limbi străine **16.00** Serial: „Micaela" **17.00** Magazin sportiv **19.30** Dreptul la adevăr **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Avocatul poporului **22.00** Film: „Un om cu greutate * Bumerang". Cu: Bud Spencer **23.35** Meridianele dansului **24.00** Insomnii.

GARY COOPER
PRO TV, vineri, ora 1[00]

JOI, 4 decembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Secretul" **13.00** Sensul tranziţiei (r) **14.10** Nostalgii... **15.45** Lege şi fărădelege **16.00** Convieţuiri **17.10** Desene animate **17.40** Magazin sportiv **20.45** Jurnal **21.30** Serial: „Dr. Quinn" **22.30** Cu ochii'n 4 **23.35** Serial: „Canary Wharf" **24.00** Bank-note **0.30** Magazin muzical-umoristic.

INGRID BERGMAN
TVR 1, luni, 13[00]

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Serial (r): „Marguerite Volant" **9.55** Medicina pentru toţi (r) **10.25** Feţele schimbării (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Dreptul la adevăr (r) **14.00** Emisiune în limba germană **15.10** Limbi străine **16.00** Serial: „Micaela" **17.00** Ceaiul de la ora 5 **19.00** S.O.S. Patrimoniul! **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** În faţa dv.! **22.00** Cinematograful de artă: „Françoise sau viaţa conjugală" (Franţa, 1964) **23.35** Handbal: România - Ungaria.

VINERI, 5 decembrie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Secretul" **13.00** Convieţuiri **13.30** O altă putere (r) **14.10** Dosarele istoriei **15.00** De la lume adunate... **15.30** Emisiune în limba germană **17.10** Portret în oglindă **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Treptat, treptat" **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Ţinta: Preşedintele Statelor Unite" (SUA, 1997) **23.00** Reflecţii rutiere **23.30** Planeta cinema **0.20** Cinematograful de noapte „Impact final" (SUA, 1996). Cu: Lorenzo Lamas.

PROGRAMUL 2: **7.00** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Serial (r): „Dr. Quinn" **10.25** Cultura în lume (r) **11.30** Desene animate **12.25** Universul cunoaşterii (r) **13.30** S.O.S. Patrimoniul! (r) **14.30** TVR Cluj-Napoca **15.10** Limbi străine pentru copii **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Pentru dv., doamnă! **19.00** Contemp-art **19.45** Jurnal muzical **20.00** Serial: „Secretul" **21.00** Robingo 2 **21.40** Vînare de vînt **22.20** Lumea sportului **23.00** Serial: „Berlin Alexanderplatz" **24.00** Insomnii.

SÎMBĂTĂ, 6 decembrie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună-dimineaţa... de la Timişoara şi de la Bucureşti! **9.05** Ba Da! Ba Nu! **10.00** Lumină din lumină **11.30** Film: „Hanul din Spessart" (Germania, 1957) **13.10** Serial documentar **13.35** Mapamond **14.10** Turnul Babel **16.00** Scena politică **16.30** A doua alfabetizare **17.00** „START - REC" **18.00** Disney **18.30** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Teleenciclopedia **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Efecte secundare" **21.55** Întîlnirea de sîmbătă **23.35** Serial: „Dublă expunere" **0.30** Rugby: Anglia - Noua Zeelandă.

PROGRAMUL 2: **8.00** Euronews **8.30** Serial: „Lupii aerului" **9.30** Pas cu pas **10.35** Mondo-blitz **10.55** Fotbal: Universitatea Craiova - F.C. Argeş **13.00** TVR Timişoara **15.00** Actualitatea culturală **15.35** Desene animate **16.00** Handbal: România - Coasta de Fildeş **17.45** Clepsidra cu imagini **18.00** Serata muzicală TV **20.00** Miniserie: „Patru surori" (Italia, 1990) **23.30** Convieţuiri **0.30** TVM * Mesager.

DUMINICĂ, 7 decembrie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună dimineaţa! **8.30** Lumină din lumină **9.05** Desene animate **9.35** Serial: „Aventurile lui Shirley Holmes" **10.00** Ala-Bala, Portocala! **10.45** Biserica satului **11.00** Viaţa satului **12.30** Tezaur folcloric **12.55** Fotbal: Rapid - Dinamo **14.50** Turnul Babel **17.30** Atlas **18.00** Disney **18.30** Serial: „Ce vrăji a mai făcut nevasta mea, Samantha?" **18.55** Robingo **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Nunta lui Betsy" (SUA, 1990) **22.40** Spectacol extraordinar Standard Weinberger **23.45** Portrete în acvaforte **0.15** Pagini muzicale preclasice.

PROGRAMUL 2: **8.00** Euronews **8.30** Serial: „Lupii aerului" **9.30** Ferestre deschise **10.35** Lecţia de muzică **11.30** TVR Iaşi **13.30** Memoria exilului românesc **14.00** Serial: „Emilie" (ultimul ep.) **14.50** Melodii populare **16.00** Serial: „Micaela" **16.55** Serial: „Cristal" **18.00** Alo, tu alegi! **19.00** Ultimul tren **20.00** Repriza a treia **24.00** Jazz alive.

(După Panoramic TV)

PRO TV

LUNI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! ediţie specială **9.00** Ziua cîştigătorului **11.20** Film: „Crusoe" (Anglia/SUA, 1988) **11.10** Ziua cîştigătorului **13.30** Film: „Erou din întîmplare" (SUA, 1992). Cu: Dustin Hoffman **18.00** PROmisiunea **18.30** Ştii şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Ziua cîştigătorului **21.00** Film: „Regele pescar" (SUA, 1991) **23.45** Film: „Cum să furi un milion" (SUA, 1966). Cu: Audrey Hepburn, Peter O ' Toole.

MARŢI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Film: „Regele pescar" (r) **13.10** Film: „Cum să furi un milion" (r) **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Profesiunea mea - Cultura **18.30** Ştii şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Spitalul de urgenţă" **21.15** Serial: „De partea legii" **22.15** Serial: „Familia Bundy" **22.45** Serial: „Seinfeld" **23.45** Cinemateca PRO TV - Film: „Mireasa în negru" (Franţa, 1968). Cu: Jeanne Moreau.

AUDREY HEPBURN
PRO TV, luni, ora 23[45]

MIERCURI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Serial: „Seinfeld" (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Sport la minut **11.00** Serial: „Capcana timpului" **11.45** Serial: „De partea legii" (r) **12.40** Film: „Mireasa în negru" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" **17.15** Punctul pe I **18.00** Urmărire generală **18.30** Ştii şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Melrose Place" **21.15** Serial: „Doctor în Alaska" **22.15** Serial: „Familia Bundy" **22.45** Serial: „Seinfeld" **23.45** Cinemateca PRO TV - Film: „Tenebrele nopţii" (SUA, 1982). Cu: Meryl Streep.

VINERI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.00** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **9.45** Serial: „Seinfeld" (r) **10.15** Serial: „M.A.S.H." **10.45** Sport la minut **11.00** Serial: „Beverly Hills" (r) **12.00** Serial: „Melrose Place" (r) **12.40** Film: „Tenebrele nopţii" (r) **14.30** Serial: „Maria" **15.30** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.15** Serial: „Şoapte de iubire" (ultimul ep.) **17.15** Pro şi contra **17.55** Rătăciţi în tranziţie **18.30** Dăruieşti şi cîştigi **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Dosarele X" **21.15** Film: „Sechestraţi în larg" (SUA, 1992). Cu: Steven Seagal **23.30** Serial: „La limita imposibilului" **0.30** Serial: „Zona Crepusculară" **1.00** Film: „Pasiunea mea" (SUA, 1936). Cu: Gary Cooper **3.00** Baschet NBA: Portland - Utah. Transmisiune în direct.

SÎMBĂTĂ **7.00** PRO TV Junior - special: Desene animate * Serial: „Superboy" **9.30** Film: „Pasiunea mea" (r) **11.30** Secretele bucătăriei **12.00** Întîlnire cu presa **13.00** Generaţia PRO: Serial: „Dragul de Raymond" • Serial: „Cine este şeful?" • Sport şi Muzică **16.00** Serial: „Hercule" **17.00** Serial: „Xena, prinţesa războinică" **17.45** PRO Fashion **18.15** Serial: „Fete de bani gata" **18.45** Te uiţi şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „Baby Boom" (SUA, 1987) **22.00** Serial: „Millennium" **23.15** Serial: „NYPD Blue - viaţă de poliţist" **0.00** Film: „Adîncurile" (SUA, 1977) **2.00** Nopţile albe de jazz.

de Hollywood

controversat la vremea respectivă, dar recunoscut între timp ca valoare) pentru tensiunea erotică bine condusă, complicată, dar convingătoare pentru descifrarea componentelor sufletești și psihologice ale personajelor. Ceea ce pentru primii însemna „vulgaritate", pentru ceilalți însemna „mister".

„F.T.W." a fost considerat un afront, o lezare a bunului simț, deși există statistici care arată că prea adeseori numai într-un singur film american apare cuvîntul „Fuck" de peste 2-300 de ori. Dar, în cazul filmului avîndu-l ca protagonist pe Mickey Rourke, chiar titlul pare o sfidare, o blasfemie. Nu-i de mirare că bune sau mai puțin bune...

...despre filmele avîndu-l în distribuție pe Mickey Rourke se vorbește puțin

Iar despre talentul lui, real după părerea multora, aproape niciodată. Dar asta nu înseamnă că imaginea actorului - rebel din cale afară ce-i drept - e ignorată. Apar informații în care se spune că „din nou" e internat într-o clinică din America sau din Europa, pentru dezalcoolizare, dezintoxicare sau temperare a comportamentului agresiv. Se oferă informații de ultimă oră în legătură cu „meciurile de box" în care victima este soția lui - Carré Otis, ex top-model, actriță și parteneră de film în „Orhideea sălbatică". Aflăm de titlul ultimului film în care joacă, producție 1997 („Double Team") doar cînd se relatează despre diferite incidente neplăcute pe care Mickey Rourke le-a creat în timpul filmărilor, dar nu și despre calitatea prestației lui actoricești. Îi întîlnim numele în topurile actorilor care refuză să se deplaseze de pe un continent pe altul sau dintr-o țară în alta pentru a-și lansa și a-și susține filmele...

În ciuda tuturor acestor comentarii, Mickey Rourke are părerea lui despre el: „Indiferent de tulburările din viața mea particulară, care ar trebui să nu intereseze pe nimeni, pe platou eu sînt un adevărat profesionist. Prefer să lucrez cu un nenominalizat sincer, care să știe să-și facă bine meseria și cu care să mă înțeleg decît cu un proaspăt oscarizat, plin de fumuri. Am părăsit uneori filmul pentru box pentru că pierdusem respectul pentru mine însumi, fiindcă făceam o meserie pe care nu o mai puteam suferi. Cu toate acestea nu am de gînd să mă dau bătut."

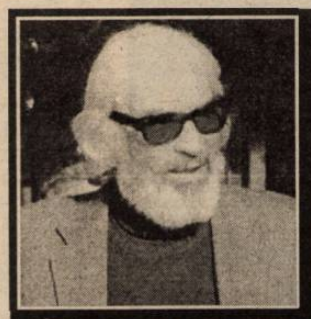

GREGORY PECK și „Moby Dick"

Celebrul actor american Gregory Peck se reîntoarce la vînarea teribilei „Balene Albe", dar nu în rolul căpitanului Achab pe care l-a interpretat în anul 1956, ci în rolul lui Padre Mabble. Despre ce este vorba? Gregory Peck se află în Australia unde turnează într-un serial inspirat de celebrul roman al lui Melville. Interesantă este aprecierea făcută de el cu această ocazie: „Recunosc cu tristețe, cu un film ca «Moby Dick», cinematograful american nu prea cîștigă bani, de vreme ce mulți regizori au descoperit că pot cîștiga mulți bani și foarte ușor cu pelicule în care domină violența și erotismul"...

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

ROBERT DE NIRO
De la „Mica Italie" la marea Italie

Sînt numeroase filmele a căror acțiune se petrece în „Mica Italie" - cartier din New York - și nu de puține ori, Robert De Niro a interpretat cîte un personaj în aceste filme. Originea sa italiană și-a făcut de altfel simțită prezența la nivel de temperament, gestică, încărcătură sentimentală... Nu-i de mirare că dintotdeauna a visat la Italia cea adevărată, țara europeană a strămoșilor lui. În sfîrșit, a venit timpul cînd se poate apropia de rădăcini, de vreme ce presa italiană anunță că actorul și-a cumpărat o vilă în Insula Filicudi, situată într-un autentic paradis natural. Primarul Michele Giacomantonio și-a exprimat bucuria că de acum încolo va avea ca locuitor (chiar temporar) pe cunoscutul actor. La rîndul său, Robert De Niro, care a plătit 600 de milioane de lire pentru achiziționarea vilei, consideră că aceasta reprezintă pentru el un refugiu binefăcător, ideal.

DUMINICĂ **7.00** Desene animate **9.00** Serial: „Lassie" **9.30** Super Abracadabra **11.00** Film: „Pămîntul eternei tinereți" (Anglia/Irlanda/Japonia, 1993) **13.00** Serial: „Dragul de Raymond" **13.30** Serial: „Cine este șeful?" **14.00** Film: „Spitalul" (SUA, 1971) **16.30** Lumea filmului **17.00** Serial: „Efecte speciale" **17.45** Serial: „Al șaptelea cer" (primul ep.) **18.30** Serial: „Beverly Hills" **19.30** Știrile PRO TV **20.00** Film: „Jucării" (SUA, 1992) **22.15** Serial: „Susan" **23.15** Procesul etapei **2.30** Fotbal: Il Calcio.

LUNI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Orășelul fantastic" (r) **9.40** Serial: „Sirenele" (r) **10.30** Film: „Călăreți în furtună" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Între prieteni (r) **14.20** Film: „Un cuplu de pomină" (SUA, 1991) **16.00** Serial: „Întoarcerea Sfîntului" (ultimul ep.) **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Emisiune dedicată zilei naționale a României **21.30** Serial: „Viitorul începe azi" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

STEVEN SEAGAL
PRO TV, vineri, ora 21[15]

MARȚI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Viitorul începe azi" (r) **10.30** Film: „Alice Adams" (SUA, 1935). Cu: Katherine Hepburn **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Millennium (r) **14.20** Film: „Un om curajos" (SUA, 1991) **16.00** Serial: „Dempsey și Makepeace" **17.00** Serial: „Muppets Show" **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Coiotul" (SUA, 1996) **21.30** Serial: „Legea lui Burke" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

MIERCURI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.40** Serial: „Legea lui Burke" (r) **10.30** Film: „Coiotul" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Printre rînduri (r) **14.20** Film: „Povestea lui Nod Blossing" (SUA, 1991) **16.00** Serial: „Dempsey și Makepeace" **17.00** Serial: „Muppets Show" (ultimul ep.) **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Ultimele zile ale lui Patton" (SUA) **21.30** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambițioasă" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

JOI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Muppets Show" (r) **9.35** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambițioasă" (r) **10.25** Film: „Ultimele zile ale lui Patton" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Serial: „Vise și oglinzi" **14.20** Film: „Totul pentru nimic" (Spania) **16.00** Serial: „Dempsey și Makepeace" **17.00** Serial: „Un cîine cu imaginație" (ep. 1) **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Acoperirea" (SUA, 1991) **21.30** Serial: „Cronici paranormale" **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

VINERI **6.30** Teledimineața **9.00** Serial: „Un cîine cu imaginație" (r) **9.40** Serial: „Cronici paranormale" (r) **10.30** Film (r): „Acoperirea" (r) **12.20** Serial: „O iubire de neuitat" **13.10** Serial: „Vise și oglinzi" **14.20** Serial: „Model Academy" **14.50** „Cartonașul galben" **16.30** Serial: „Un cîine cu imaginație" **17.00** Serial: „Club Hawaii" **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Jandarmul se însoară" (Franța, 1968). Cu: Louis de Funes **21.30** Serial: „Puterea banilor" (ep. 1) **22.30** Milionarii de la miezul nopții.

SÎMBĂTĂ **7.10** Serial: „Puterea banilor" (r) **8.00** Teledimineața **11.00** Film: „Călătoriile lui Gulliver" (Marea Britanie, 1974) **12.30** Muzică populară **13.00** Documentar: „Viața sălbatică" **13.30** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **14.20** Film: „Jandarmul se însoară" (r) **16.10** Poveștile prietenilor mei **16.40** Între prieteni **17.30** Serial: „Club Hawaii" **18.00** Serial: „Tarzan" **19.00** Observator **19.45** Film: „Săgeata" (Canada, 1996, partea I). Cu: Chritopher Plummer **21.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" **22.00** Serial: „Arli$$" **22.30** Serial: „Beavis & Butthead" **23.00** Hollywood Top Ten **0.10** Film: „Shadowchaser III" (SUA, 1995).

DUMINICĂ **7.00** Știri **7.10** Serial: „Tarzan" (r) **8.00** Poveștile prietenilor mei (r) **8.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" (r) **9.00** Desene animate **10.00** Serial: „Animal Show" **10.30** Serial: „Orășelul fantastic" **11.10** Controverse istorice **11.40** Spirit și credință **12.10** Vedeta în papuci **12.50** Caleidoscop **14.10** Serial: „Extratereștri în familie" **14.55** O femeie - un bărbat și jumătate **15.20** Hollywood Top Ten (r) **16.30** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **17.00** Serial: „Club Hawaii" **17.30** Millennium **18.15** Printre rînduri **19.00** Observator **19.45** Film: „Oglinzi înșelătoare" (SUA, 1986) **21.30** Serial: „Burlacul" **22.00** Serial: „Cape Caneveral - Eroii spațiului" **23.00** Serial: „Sirenele" **0.00** Film: „Minți ucigașe" (SUA, 1992).

KATHERINE HEPBURN
ANTENA 1, marți, ora 10[30]

LUNI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial: „Starsky și Hutch" **14.35** Serial: „Echipa de șoc" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Primul pas **20.00** Serial: „Căsuța din preerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Secția de poliție" **22.30** Foc încrucișat **23.30** Cutia muzicală.

MARȚI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Paradis" (ep. 1) **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Căsuța din preerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Cobra" **22.25** În numele dumneavoastră **0.35** Tonomatul personal.

MIERCURI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Paradis" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Surorile" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „MacGyver" **22.25** Reporter TELE 7 **23.30** Prin gaura cheii.

JOI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Paradis" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prințul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Surorile" **21.00** Telejurnal **21.40** Serial: „Kung Fu" **22.30** Mafalda.

VINERI **7.00** Bună dimineața, România **10.00** Știri **10.15** Desene animate **11.05** Serial (r): „O singură viață" **14.35** Serial: „Paradis" **15.40** Serial: „Cele două Diane" **16.25** Documentar: „Acces la dosare: Cortina de fier" **16.40** Top Ten Viva TELE 7 **18.15** Poliția în acțiune **19.00** Lumea vedetelor **20.00** Serial: „Dinastia" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Profit" **22.30** Concert **23.30** Tentații **0.10** Telefon Top abc.

SÎMBĂTĂ **8.00** Știri **9.05** Desene animate **9.55** Serial: „Femeia Fantastică" **13.05** Serial: „Croazieră de lux" **14.20** Desene animate **14.45** Drumuri printre amintiri **15.45** Cinema '97 **16.20** Magazinul femeilor **17.15** Serial: „Roseane" **17.40** Necenzurat **18.10** As Show **19.00** Serial: „Celebritate" **20.00** Serial: „Dinastia" **21.00** Telejurnal **21.35** Film: „Catastrofă la Cercul Polar" (SUA, 1993) **23.15** Rendez-vous la TELE 7 **0.20** Serial: „Playboy".

DUMINICĂ **8.00** Știri **9.05** Desene animate **9.55** Serial: „Flash" **13.05** Serial: „Croazieră de Lux" **14.20** Desene animate **14.45** Documentar: „Orașul vechi, Ierusalim" **15.00** Se întîmplă numai duminica **17.40** Forța destinului **19.05** Serial: „Celebritate" **20.00** Serial: „Dinastia" **21.00** Telejurnal **21.40** Film: „Splendoare în iarbă" (SUA, 1961). Cu: Nathalie Wood **23.45** Gala TELE 7.

NATHALIE WOOD
TELE 7 abc, duminică, ora 21[40]

LUNI **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **11.00** Misterele tranziției (r) **16.00** Film (r): „Tigrul Chinei" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Natura lucrurilor **19.00** Știri **20.00** Astrologia pe înțelesul tuturor **21.00** Iubitori de animale **21.30** Working woman **22.00** Starea de veghe **23.30** Știri.

MARȚI **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **16.00** Iubitori de animale (r) **16.30** Working woman (r) **17.00** Natura lucrurilor **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Ritmo latino **19.00** Știri **19.30** Documentar **20.00** Film: „Fetița cu chibriturile" (SUA) **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

MIERCURI **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **10.00** Astrologia pe înțelesul tuturor (r) **11.00** Ritmo latino (r) **16.00** Film (r): „Fetița cu chibriturile" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Magazin turistic **18.30** Country profiles **19.00** Știri **20.00** Film: „Galeria de artă" (SUA) **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

JOI **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **11.00** Magazin turistic (r) **11.30** Country profiles (r) **16.00** Film (r): „Galeria de artă" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Travel, Travel **18.30** Culisele modei **19.00** Știri **20.00** Film: „Triunghiul morții" (SUA) **22.00** Starea de veghe **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

VINERI **7.00** Exerciții cu Martha **7.30** București A.M. **10.00** Ministar (r) **11.00** Travel, Travel (r) **11.30** Culisele modei (r) **16.00** Film (r): „Triunghiul morții" **17.45** Convorbiri juridice **18.00** Misterele tranziției **19.00** Știri **20.00** Film: „Gînduri indecente" (SUA) **22.00** Starea de veghe **23.00** Magazin turistic **23.30** Știri.

SÎMBĂTĂ **8.00** Exerciții cu Martha **9.00** Desene animate **10.00** Enciclopedie pentru copii **11.00** Film (r): „Gînduri indecente" **12.30** Magazin turistic **16.00** Cinemateca: „Nimic nu este sfînt" (SUA) **18.00** Eu... **19.00** Știri **19.30** Documentar WorldNet **20.00** Film: „Închisoarea morții" (SUA) **22.00** Întîlniri muzicale **22.30** Country profiles **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

DUMINICĂ **8.00** Exerciții cu Martha **8.30** Știri **9.00** Desene animate **10.00** Ministar **11.00** Magazin turistic **12.30** Documentar WorldNet **16.00** Cinemateca: „Miercurea nebunilor" (SUA) **17.30** Roata de rezervă **18.00** Travel, Travel **18.30** Introspecții în cultura italiană **19.00** Știri **19.30** Hello, Star! **20.15** Film: „Tigrul răzbunător" **22.00** Ritmo latino **23.00** Documentar WorldNet **23.30** Știri.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

HOROSCOP 1.12 - 7.12

BERBEC (21.03 - 20.04): Multă animație în jurul dv., toată lumea are ceva să vă solicite, sînteți în centrul atenției. În astfel de condiții, e firesc să se instaleze surmenajul nervos. Poate că ar trebui să fiți mai indiferent și mai detașat, întrucît curba socio-profesională tinde să scadă sub normal.

TAUR (21.04 - 21.05): Două bucurii consistente, în prima jumătate a intervalului, vor sosi din domeniul financiar. Dar, parcă în compensație cu aceste evenimente pozitive, în sfera sentimentală se întîmplă ceva neprevăzut. Sub influența mai puțin favorabilă a lui Venus, se pot ivi disensiuni în viața de cuplu.

GEMENI (22.05 - 21.06): Se pare că veți parcurge o săptămînă calmă, fără întîmplări care să vă strice buna dispoziție. Toate curbele astrale principale se află deasupra normalului, ceea ce poate însemna că veți primi bani (dar nu o sumă spectaculoasă) și că armonia cuplului este cea firească.

RAC (22.06 - 22.07): Scepticismul dv. în iubire - pe care-l manifestați acum din plin - poate avea urmări nefericite în activitatea de zi cu zi. Încercați să vă înțelegeți partenerul, fără să-l contracarați cu duritate. În a doua parte a perioadei veți avea de luat o decizie profesională destul de importantă.

LEU (23.07 - 22.08): Eticheta acestei săptămîni poate fi „imprevizibilul". Atît pe plan financiar, cît și în sfera socio-profesională vă așteaptă meandre surprinzătoare. Păstrați-vă luciditatea și veți triumfa în toate situațiile. Din fericire, spre finele intervalului veți primi vești bune de departe.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Avînd în vedere influența benefică a lui Mercur, s-ar putea ca în această perioadă să se înfiripe o afacere nouă, sau să aveți rezultate excelente la afacerea în curs de derulare. Nu vă sfiiți să luați decizii și să vă faceți planuri de viitor realiste, circumstanțele vă sînt favorabile.

BALANȚA (22.09 - 22.10): S-ar părea că aveți tendința să vă antrenați în lucruri periculoase, fie în domeniul socio-profesional, fie în cel financiar. Parcă o dorință aprigă de aventură nu vă lasă în pace. Influența lui Uranus este acum nefavorabilă și cred că ar trebui să fiți mai rezervat.

SCORPION (23.10 - 21.11): Luni sau marți vă pîndește un ghinion - poate sentimental, poate material. Luna și Soarele nu se aspectează favorabil, dar în a doua parte a intervalului lucrurile se schimbă radical. Curba financiară are un maximum vineri sau sîmbătă, iar relațiile în cuplu revin la normal.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Cel mai remarcabil aspect al săptămînii pare a fi dinamismul și implicarea în afaceri cu perspective reale. Influența pozitivă a lui Marte se va face din plin simțită și cred că veți rezolva multe probleme spinoase în mod optim. Joi sau vineri primiți bani, poate o sumă considerabilă.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Se va confirma o presimțire cu privire la relațiile socio-profesionale sau în afaceri. Intuiția dv. a funcționat perfect și la timpul respectiv ați luat decizia cea mai bună. Pe de altă parte, curba financiară stagnează pînă miercuri sau joi, apoi vineri face un salt impresionant.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Farmecul și prezența dv. de spirit vă vor fi de mare folos în această perioadă. Se pare că veți avea de înfruntat una sau două situații delicate (marți, miercuri), al căror deznodămînt este greu de anticipat. Financiar vorbind, noutăți deosebite nu se vor ivi, din păcate.

PEȘTI (19.02 - 20.03): Instabilitatea psihică pare să fie emblema săptămînii - fapt sugerat de alura oscilatorie a curbei cu pricina. Asta nu înseamnă că nu puteți avea inițiative excelente în domeniul socio-profesional, ale căror roade le veți culege în viitorul apropiat. Vorbiți mai sincer cu dv. înșivă.

mini DICȚIONAR de ARTE DIVINATORII

CHIROMANȚIE - metodă de divinație și de identificare a personalității conform cu relieful palmei, cu aspectul și culoarea ei. Celebrul chiromant francez Frédérique Rollet o definea ca fiind „punctul terminus al exteriorizării pulsațiilor caracteriologice și emoționale ale omului". Însuși Hipocrate făcea o caracterizare după cele patru tipuri temperamentale: sangvinul (cel născut iarna) are palma fermă, caldă, cărnoasă și roșie; melancolicul (primăvara) are palma moale, umedă, rece și albă; flegmaticul (toamna) o are delicată, lungă, subțire și gălbuie; colericul (vara) are palma dură, uscată și rozalie.

Principalele „forme de relief" ale palmei sînt munții și fluviile (liniile), dar și forma și lungimea degetelor spun multe ghicitorilor. Munții se găsesc la baza degetelor și se numesc (de la degetul mare spre cel mic) Muntele lui Venus, al lui Jupiter, al lui Saturn, al lui Apollon și al lui Mercur. În centrul palmei se află Cîmpul lui Marte, iar în prelungirea degetului mic se află Muntele lui Marte și Muntele Lunii.

Liniile principale sînt (în ordinea în care „izvorăsc", de la degetul mare spre cel mic): linia vieții, a minții, a inimii, a norocului, a Soarelui și a sănătății. La baza palmei se află cele trei brățări (de sus în jos): a sănătății, a bogăției și a fericirii. Există o corespondență planetară și a degetelor: degetului mare îi corespunde Pămîntul, indexului - Jupiter, mijlociului - Saturn, inelarului - Soarele și degetului mic - Mercur. Simbolurile astrologice corespund în bună măsură atributelor fiecărui deget. La rîndul lor, fiecare falangă are propria caracteristică.

PAUL IOAN
(Va urma)

Sfaturi utile

◆ *Petele de noroi trebuie lăsate să se usuce, iar apoi utilizați o perie aspră. Ar fi bine să tamponați țesătura cu o soluție de oțet (2 linguri de oțet alb în 250 ml de apă) sau cu o soluție de amoniac: o lingură de amoniac la 500 ml de apă.*

◆ *Ceara de ghete poate fi înlăturată prin amplasarea unui șervețel de hîrtie sub pată și apoi prin tamponare cu solvent (tricloretilen). În cazul cerii colorate, aplicați mai întîi o ceară incoloră și lăsați-o să pătrundă în fibre, apoi procedați la fel ca în cazul cerii obișnuite.*

◆ *Petele de ciocolată, ceai sau cafea trebuie clătite imediat cu apă rece. Apoi pot fi tamponate ușor cu o cîrpă îmbibată cu oțet alb.*

ȘAH

ȘERBAN TEODORESCU

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută și cîștigă

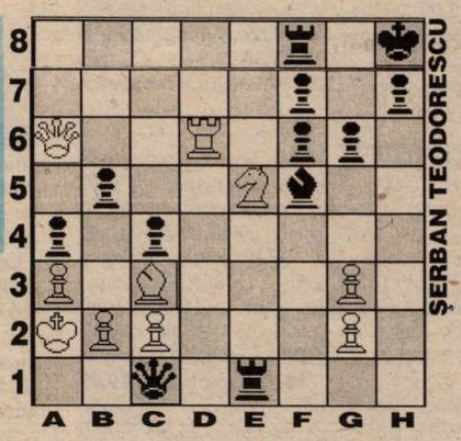

1. Td1!! (Dacă Nxc2! și mat imparabil) și acum: A) 1... Txd1 2. Dxf6 + Rg8 3. Dh8 + !	(Numai alici) Rxh8 4. Cxg6 ++! (Numai alici) Rg8 5. Ce7 mat. B) 1... Dxd1 2. Dxf6 +Rg8 3. Dh8 +!!	Rxh8 4. Cxf7 ++! (Numai alici) Rg8 5. Ch6 mat. C) 1... Nxc2 2. Txc1 Nb3 + 3. Rb1! și cîștigă

SPORT

Steaua vince!

Steaua a învins! Dar o victorie cu 2-0 este întotdeauna mai bună decît una cu 2-1, asta atunci cînd e vorba de două manșe. Marți seara Steaua a arătat că este cea mai serioasă și mai talentată echipă de fotbal românească, un lot de oameni tineri, dornici de afirmare, un lot din care oricine poate țîșni în față. Cînd o să ne dăm seama că industria fabricării de sportivi e mai rentabilă decît industria oțelului, atunci înseamnă că am învățat ceva de la clubul Steaua. Dar să revin: marți seara, în fața celor de la Aston Villa, a țîșnit în față Ciocoiu. Bravo, domnule! Să-l amintim, totuși, și pe Lăcătuș, acest veteran al echipei militare care acum, cînd nu mai are agilitatea, viteza și forța de altădată, are acea finețe și precizie ieșite din comun pe care i le-au dat experiența și talentul lui. Lăcă a fost artizanul victoriei steliste. Așadar, Steaua pleacă în partida retur cu o victorie, e drept fragilă, dar eu sper că se va întoarce acasă nu chiar ca de la Bastia: doar victorioși, nu și bătuți.

Lider de toamnă

Să însemne Lucescu, fostul antrenor al echipei naționale, despre care am scris în același colț de pagină în urmă cu mai bine de zece ani, omul providențial al echipei din Giulești? Rapid a reușit ceea ce n-a reușit în ani buni de existență. Ultima victimă a Rapidului a fost Universitatea Craiova, echipă al cărei președinte este fostul arbitru Crăciunescu. Dacă îmi amintesc bine, cu ceva timp în urmă a fost acuzat că a nedreptățit Petrolul în favoarea Rapidului. Acum lumea se plînge că a fost nedreptățită Universitatea Craiova, echipa lui Crăciunescu! Uite așa se învîrte roata fotbalului! Cît despre echipa cu cel mai valoros lot, Steaua, ea respiră în ceafa rapidiștilor, fiind gata, dacă își pune în cap să le sufle giuleștenilor și singura bucurie pe care și-o mai doresc de Crăciun: titlul de lider de toamnă.

GEORGE CUȘNARENCU

DIALOGURILE LAUREI

Precum vezi, draga mea ANA (Cluj-Napoca), mă grăbesc a-ți răspunde la scrisoarea ta, care e mai puțin decît un strigăt de disperare și mai mult decît o șoaptă de neîncredere în Viață... Dezamăgirile, la cei 21 de ani ai tăi, se trăiesc la temperatura unui incendiu sufletesc devastator care pîrjolește punțile de comunicare cu ceilalți și, uneori, chiar cu tine însăți... M-au ars și pe mine cîndva aceleași descumpăniri, cînd aveam senzația că în calea mea nu mi se deschide nici un posibil viitor iar pașii mei se întipăresc tot pe aceleași urme ale propriului trecut. Sinceră să fiu, n-a fost o experiență de care să-mi amintesc cît de cît cu bunăvoință - dacă nu cu plăcere -, însă nici n-am uitat-o. *N-am vrut s-o uit!* Pentru că, mai tîrziu, cînd lucrurile au intrat pe un făgaș mai firesc, am înțeles că, *dacă aș fi cedat tentației de a mă risipi în singurătate, de a-mi zădărnici singură, din orgoliu rănit și lipsă de înțelegere, intrarea în universul celor din jurul meu, aș fi sfîrșit prin a urî Viața, pe mine însămi și tot ce poate fi frumos pe lumea asta.* Așa încît a trebuit mai întîi să fac pace cu propriul meu suflet, să-i redau acestuia demnitatea pe care ceilalți mi-o refuzau și să mă conving de un lucru simplu (acum!, dar tare greu de priceput... atunci!): *trăim o singură dată pe lume!* Iar din încercările grele ce ne sînt date, s-ar cuveni să „distilăm" acel dram prețios de înțelepciune pe care să ne bizuim mai departe... Că n-ai reușit în cele ce ți-ai propus să faci, înseamnă că TU nu te-ai luat prea în serios și n-ai ținut seama de TOATE condițiile care impun o reușită. Stai! Nu te aprinde, cînd citești rîndurile astea! Cu alte cuvinte, n-ai învățat *atît de bine* cît să intri fără grijă la facultate. Iată un motiv să te îndîrjești - fiindcă, de putut - poți reuși numai dacă vrei să reușești! Altfel îți vei plînge mai departe de milă. Adică „îl citești pe Noica și aștepți să mori. Dar nu mori. Cel puțin nu acum, cînd vrei cu adevărat..." Iaca, te-am citat! Un distins cărturar pe care am avut bucuria să-l cunosc bine, îmi spunea că „neșansele i-au purtat întotdeauna noroc!" Cu cît erau mai multe, cu atît drumul lui în viață i se limpezea, devenind tot mai viguros creionat. Aștept să-mi scrii, fiindcă a muri - fie și cîte puțin, în fiecare zi - e ușor, cîtă vreme să trăiești e, desigur, mult mai dificil. Dar și mai frumos... Scrie-mi, deci, că și tu m-ai înțeles, la rîndul tău...

Tuturor, încă o săptămînă de Viață, în care vom visa la sărbătorile anului, pe care le așteptăm... hăt!... de anul trecut!...

Self SERVICE

Prevenirea și combaterea condensului

MUNTEAN C. MIRCEA Oțelu-Roșu

Condensul (mai exact - condensatul), manifestat prin depunere de apă și apariția mucegaiului negru în zonele reci ale pereților, apare ca urmare a umidității prea mari a aerului din locuință. Condensul și mucegaiul negru apar pe pereții interiori în special iarna datorită umidității mari a aerului din interior și a temperaturii mici, în special a pereților exteriori.

Cele mai importante cauze care contribuie la mărirea cantității de vapori de apă din locuință sînt:

- folosirea îndelungată a aparatelor de ardere cu flacără deschisă (aragazele). Acestea nefiind racordate la coș adaugă aerului din interior vapori de apă și dioxid de carbon. Prin arderea gazului metan rezultă 1,6 kg vapori de apă la fiecare 1 m^3 de gaz ars, iar prin arderea gazului din butelie rezultă 4 kg vapori de apă la 1 m^3 de gaz ars;

- activități gospodărești (fierberi pe plită pentru preparat mîncare, spălat vase, spălat și uscat rufe etc.).

Condensul din locuințe este un lucru extrem de neplăcut deoarece atrage după sine: degradarea zugrăvelilor și a tapetelor, a mobilierului, a covoarelor și a pardoselilor; mucegăirea hainelor și a încălțămintei aflate în dulapurile menținute timp îndelungat cu ușile închise; degradarea aparatelor electrocasnice aflate în zonele umede, lîngă pereți reci; miros neplăcut în încăperi, mai ales atunci cînd zugrăveala a fost executată cu humă și clei de oase; pericol de îmbolnăvire pentru persoanele ce locuiesc și, mai ales, dorm în acest mediu umed și încărcat cu spori de mucegai.

Pentru prevenirea apariției condensului și apoi a mucegaiului negru trebuie evitate următoarele practici: folosirea îndelungată a aparatelor de ardere cu flacără deschisă, menținînd geamul de la bucătărie închis; fierberea îndelungată a apei și a altor lichide în vase neacoperite; introducerea în locuință a prea multor lemne verzi pentru a le usca; spălarea și uscarea rufelor în încăperile de locuit; existența unei temperaturi prea mici în încăperi, care atrage după sine o temperatură mult mai mică a pereților (în special colțuri), favorabilă condensării vaporilor de apă; zugrăvirea cu humă, cu compoziții semilavabile (care sînt și semiabsorbante), cu vopsea de ulei sau lipirea de faianță ori tapet în încăperile în care știm că se degajă vapori de apă peste limitele normale; folosirea ipsosului la reparațiile mari ale tencuielii; așezarea mobilierului cît mai lipit de perete și, de obicei fără picioare de rezemare; existența unor rosturi mari la etanșeitatea tîmplăriei.

Combaterea mucegaiului negru se face de obicei în lunile calde ale anului prin luarea următoarelor măsuri: uscarea zonelor afectate de umezeală; spălarea și (sau) răzuirea zugrăvelii; rezugrăvirea pereților folosind lapte de var în care se poate introduce soluție albastră de sulfat de cupru dizolvat în apă; în final - pensularea pereților în zonele sensibile la condens cu hipoclorit de sodiu.

Pentru prevenirea apariției condensului, într-o tehnologie de lucru umedă, pe pereți se pot aplica plăci de ipsos, de rumeguș-ipsos sau chiar o zidărie de 3-5 cm grosime executată din B.C.A. Dacă tencuiala este distrusă, rezultate bune se obțin cînd aceasta se reface cu alta folosind mortar de var-nisip în care s-a introdus rumeguș.

Într-o tehnologie de lucru uscată recomandăm lipirea pe perete a unui strat de hîrtie tip fagure sau a unor plăci din P.F.L. poros, care se vor zugrăvi cu lapte de var. Se va evita folosirea de materiale izolante (polistiren, folii din P.V.C., zugrăveli lavabile, vopsitorii cu vopsea de ulei, tencuială cu Apastop) care nu permit absorbția excesului de vapori de apă.

Datorită recuperării unei cantități prea mari din căldura gazului metan ars, dacă gazele arse ajung în coș sub temperatura de 125°C, se produce condens în interiorul acestuia. Drept consecință vor apare zone umede și pete de culoare maro pe perete și pe tavan, în zona coșului de fum. Umezirea excesivă poate contribui la distrugerea zidăriei coșului. Remediul împotriva apariției condensului consta în reconsiderarea parametrilor tehnici ai aparatului de încălzit sau montarea unor țevi (burlane), preferabil din aluminiu, în coșuri și colectarea apei din condens la partea inferioară într-un vas ce se va goli periodic.